సమావేశము - V
వాల్యూము - I
నెం. 8

వెల : రూ. 110-00
16 మార్చి, 2020
సోమవారం,
(శక సం. 1941,
ఫాల్గుణ బ. - 7)

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజి. నెం.

1.	సి.ఎ.ఎ., ఎన్.పి.ఆర్. మరియు ఎన్.ఆర్.సి.పై ప్రభుత్వ తీర్మానం	...	1
2.	సభా సమక్షంలో ఉంచే పత్రం	...	1
3.	ప్రభుత్వ బిల్లులు	...	33
	(i) 2020, తెలంగాణ ద్రవ్య వినియోగ బిల్లు (2020 సం.పు. ఎల్.ఎ. బిల్లు నెం. 5)		
	(ii) 2020, తెలంగాణ ద్రవ్య వినియోగ బిల్లు (నెం. 2) బిల్లు (2020 సం.పు. ఎల్.ఎ. బిల్లు 6)		

* * *

తెలంగాణ శాసన సభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ టి. పద్మారావు
కార్యదర్శి	:	డా. వి. నరసింహా చార్యులు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. దుర్గా ప్రసాద్
		శ్రీ సిహెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి
		శ్రీమతి వి.ఎస్. ప్రసన్న కుమారి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ బి. కమలాకర్
		శ్రీ ఇ. సంజీవరావు
		శ్రీమతి బి. ప్రమీల
		శ్రీమతి ఎస్. నాగమణి
		శ్రీ డి. శ్రీనివాసులు
		శ్రీ ఎమ్. రఘుమారెడ్డి
		శ్రీ ఎ. సుధాకర్
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ కె. భాస్కర శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

(2వ శాసన సభ)

(ఐదవ సమావేశము - ఎనిమిదవ రోజు)

సోమవారము, మార్చి 16, 2020

(సభ ఉ.గం. 11.00 లకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- రాష్ట్ర ఎక్సైజ్ శాఖామాత్యులు శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్ గారికి శాసనసభ తరపున జన్మదిన శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను.

All the Papers included in the Agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID:

1. A copy of the Annual Accounts and the Audit Report thereon of the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation for the year, 2013-2014 (01.04.2013 to 01.06.2014), as required under Section 33(4) of the Road Transport Corporations Act, 1950, along with reasons for delay.

GOVERNMENT RESOLUTION

MR. SPEAKER:- Now, I request the Leader of House to move the Government Resolution.

SRI K.CHANDRASEKHAR RAO:- I beg to move:

"That this House resolves there have been concerted attempts to tinker with the inclusive and non-religious nature of Indian citizenship through the Citizenship Amendment Act, 2019, National Population Register and, the National Register of Citizens. Besides violating principles of equality, non-discrimination, secularism, this concerted attempt will also endanger the lives of vulnerable groups who do not possess adequate documentary proof of citizenship. Moreover, there are serious questions as to the legality and Constitutionality of CAA, NPR and NRC.

The Parliamentary enactment of Citizenship Amendment Act, 2019 ("CAA") has created grave apprehensions among various sections of society that it is a prelude to the National Population Register which will lead to a nationwide National Register of Citizens.

For the first time in India, the CAA introduced a religious test to acquire Indian citizenship while also providing for an accelerated path to citizenship for non-Muslim citizens of Afghanistan, Pakistan and Bangladesh.

There have been protests across India, against enactment of CAA, and the proposed implementation of NPR and NRC.

The State of Telangana, being a multicultural and diverse State, has seen unified, peaceful protests against CAA, NPR and NRC cutting across political, cultural, religious and class lines.

The Government of India has decided to prepare and update the National Population Register from 1st April 2020 to 30th September 2020 and directed the Registrar General and Census Commissioner to conduct field work for house to house enumeration for collection of information relating to all persons, who are residing within the jurisdiction of the local registrar.

There are apprehensions among all sections of citizenry, especially the economically weaker sections and illiterate persons that they will be required to show documentary proof of citizenship as well as of their parents. It is also feared that the disproportionate impact will be felt most by Dalits, Adivasis, backward classes and linguistic as well as religious minorities.

The Indian National Movement was a convergence of various beliefs, thoughts and ideas. Upon Independence, our founders embraced diversity, pluralism and secularism in the Constitution. The enactment of CAA has raised concerns that by introducing a religious test for citizenship, the Act insults the memory of India's founders, who consciously chose not to incorporate a 'racial principle' or 'Religious Principle' in the provisions applicable to citizenship.

The Act makes people belonging to certain religions eligible for Indian citizenship while excluding other persons solely on the basis of religion. Citizenship on the basis of religion violates not only the principle of equality enshrined in Article 14 of the Constitution, but also the principle of secularism, which constitutes the Basic structure of the Constitution of India. By discarding "secularism" and "equality before law" in our citizenship laws, a theocratic state may be institutionalized.

Hence, the enactment of CAA calls for a combined effort from all Indians, regardless of religious beliefs, to protect our founding values and preserve secularism in the Republic of India.

The CAA must be understood in combination with the National Population Register ("NPR").

The NPR is purportedly being conducted under the Citizenship (Registration of Citizens and issue of National Identity Card) Rules, 2003 ("the Rules").

The Ministry of Home Affairs Annual Report (2018-19) states that "National Population Register is the first step towards the creation of the National Register of Indian Citizens" ("NRC").

According to statements by Ministers of Government of India as well as Government of Assam, the CAA is to be used in order to protect non-Muslims who may have been excluded from the NRC in Assam, and in future, in the rest of India.

Therefore, this is nothing less than an attempt to fundamentally alter and undermine the non-religious nature of Indian citizenship.

The rules were purportedly made under Section 14A of the Citizenship Act, 1955. However, the Citizenship Act, 1955 does not permit or require the creation of a National Population Register. Moreover, while the rules were notified on 10th December 2003, Section 14A came into effect only on 3rd December, 2004.

Thus, there are valid concerns as to the legality and constitutionality of NPR and NRC. While the said Rules carry a penalty for non-disclosure of Information for NPR, a Minister on behalf of the Government of India stated that the disclosure of Information is "voluntary" and "not mandatory."

Therefore, there is confusion even as to the mandatory nature of NPR.

The said Rules place a heavy burden on all residents of India to prove their citizenship through a discretionary procedure that permits any person to be marked as a 'doubtful citizen' and permits any citizen to file an objection against the inclusion of any name in the NRC.

In view of the above considerations, there are genuine apprehensions among the public as to the legal validity, and negative impact of NPR, which is the first step towards NRC.

Furthermore, confusion over whether NPR is mandatory or not is likely to cause widespread confusion and misinformation. In addition to this, the conflation of NPR and Census exercise has resulted in endangering the integrity and safety of the Census exercise. It is essential that data collection under the Census Act, 1948 is not harmed as a result of the justified mass anxiety against NPR.

In view of the apprehensions among a large section of people in India, the Legislative Assembly of Telangana resolves to urge the **Government of India** to amend the Citizenship

(Amendment) Act, 2019 in order to remove all references to any religion or to any foreign country.

Further, this House expresses concern over the proposed implementation of NPR & NRC which may result in exclusion of large number of people.

This House, accordingly urges the Government of Telangana to take all necessary steps to safeguard the people of Telangana from exercises such as NPR and NRC."

MR. SPEAKER:- Resolution moved. Now, I request the Leader of the House to speak on the Resolution.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర రావు:- అధ్యక్షా, గత కొన్ని మాసాలుగా దేశ పౌరసత్వానికి సంబంధించి అనేక చర్చోపచర్చలు, వాదోపవాదాలు దేశంలో జరుగుతున్నాయి. చాలా పరిణామాలు కూడా సంభవించాయి. జాతీయంగానే కాకుండా అంతర్జాతీయంగా కూడా ఈ విషయంపై చర్చ చేస్తున్నారు. ప్రపంచమంతా భారతదేశం వైపు చూస్తూ ఉంది. ఇదొక విపత్కరమైన, విచిత్రమైన పరిస్థితి. ఈ పరిస్థితుల్లో దేశంలో ఉన్న సెక్యులర్ మరియు ప్రజాస్వామ్య వాదులు భారత రాజ్యాంగ లౌకిక తత్వం పట్ల సంపూర్ణమైన విశ్వాసం కలిగిన వారందరూ తమ తమ పద్ధతుల్లో నిరసనలు తెలియజేస్తున్నారు. ఒక భిన్నమైన స్వరూపం, వందల సంవత్సరాల కాస్మోపాలిటన్ కల్చర్, భిన్న సంస్కృతులకు నెలవైన తెలంగాణ రాష్ట్రం తప్పకుండా ఈ విషయంలో స్పందించాల్సిన అవసరం ఉంది. మన పద్ధతి, విధానం ఏమిటనే విషయాన్ని దేశానికి చెప్పాల్సిన బాధ్యత మన మీద ఉన్నది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటికే క్యాబినెట్‌లో రిజల్యూషన్ చేసింది. పార్లమెంటులో ఈ బిల్లు వచ్చినప్పుడు కూడా తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాము. We are on record. ఈ దేశంలో ఇప్పటికే ఈ తీర్మానాన్ని పాస్ చేసిన ఎనిమిదవ రాష్ట్రం మన తెలంగాణ రాష్ట్రం. ఇప్పటికే ఏడు రాష్ట్రాల్లో తీర్మానించడం జరిగింది. మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో క్యాబినెట్‌లో తీర్మానించారు. పశ్చిమ బెంగాల్, కేరళ, రాజస్థాన్, పంజాబ్, ఢిల్లీ, బీహార్ రాష్ట్రాలు తమ తమ శాసనసభల్లో తీర్మానం చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేశారు. సిటిజన్‌షిప్ అమెండ్‌మెంట్ చట్టం దేశ వ్యాప్తంగా ఆందోళనకర పరిస్థితులను సృష్టిస్తోంది. వేర్వేరు అనుమానాలకు దారి తీస్తోంది. కాబట్టి, పునః సమీక్షించమని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఏడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చెప్పడం జరిగింది. చర్చలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి, ఏం జరుగుతుందో చూద్దాం. నూతనంగా ఏర్పడిన తెలంగాణ రాష్ట్రంగా తన సొంత నిర్మాణాన్ని చేసుకుంటూనే, నేషన్ బిల్డింగ్ ప్రాసెస్‌లో కూడా చాలా యాక్టివ్ రోల్ ప్లే చేస్తోంది. దేశ జి.డి.పికి అతి ఎక్కువ కాంట్రిబ్యూట్ చేసే రెండు నుండి నాలుగు రాష్ట్రాల్లో తెలంగాణ రాష్ట్రం కూడా ప్రథమ వరుసలో ఉంటుంది. అది మన బాధ్యత. దేశం యొక్క సామాజిక భద్రత మరియు భవిష్యత్తులో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ భవిష్యత్తు కూడా ఇమిడి ఉంటుంది. కాబట్టి, నేషనల్ సోషల్ ఫ్యాబ్రిక్ దెబ్బ తినకుండా ఉండాలంటే, ఏం చేయాలనే తగు సూచనలు చేసే బాధ్యత మన మీద ఉంటుంది. కాబట్టి, తమరి అనుమతితో నేటి సభలోనే ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. తీర్మాన ప్రతులన్నీ తమరి అనుమతితో శాసనసభ కార్యదర్శి గారు సభ్యులందరికీ సరఫరా చేశారు. ఈ తీర్మానం ఎందుకు చేశాము, ఈ తీర్మానం ఏమిటి, అనే విషయాలను సరఫరా చేసిన ప్రతుల్లో వివరణాత్మకంగా తెలియపరచడం జరిగింది.

11.10 ఉ. తీర్మానం ప్రవేశపెట్టినప్పుడు ప్రభుత్వ అధినేతగా అది నా బాధ్యత కాబట్టి తప్పకుండా ఈ నాలుగు మాటలు చెప్పాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఈ రోజు పరిణితి చెందిన మానవ ప్రపంచం, విశ్వ మానవ సౌభ్రాతృత్వం కోసం అనేకంగా పరిశ్రమిస్తున్నటువంటి తరుణం. ప్రపంచ మానవాళి వసుధైక కుటుంబం అని కలలు కంటున్న సందర్భంలో మనం ఉన్నాము. నిజంగా ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అనేకమైన ఎల్లలను చెరిపివేసింది. ఇక్కడ నుంచి ఒక ఎస్‌ఎమ్‌ఎస్ చేస్తే వంద దేశాలకు వెళ్లే పరిస్థితి ఉన్నది. ఫేస్‌బుక్‌లో ఒక పోస్ట్ పెడితే అనేక దేశాలవారు చూసే పరిస్థితి ఉన్నది. ఇదంతా జరుగుతున్న ఈ నేపథ్యంలో ఈ బిల్లు సృష్టిస్తున్న ఆందోళనలు, ప్రకంపనలు ఎంత వరకు సమంజసమనే చర్చ దేశంలో జరుగుతున్నది. దాన్ని నేను వివరించే ప్రయత్నం చేస్తాను. గుడ్డిగా ఎటువంటి అవగాహన లేకుండా మేము దీన్ని వ్యతిరేకించడం లేదు. స్పష్టమైన అవగాహనతోనే సిఏఏ,

ఎన్‌పిఆర్, ఎన్ఆర్‌సిలను మేము వ్యతిరేకిస్తున్నాము. దానికి రీజనింగ్ ఉన్నది, ఆ రీజన్‌ను నేను ముందు ముందు నా మాటలలో చెబుతాను. We have a very strong reason.

మన దేశంలో రాజకీయంగా పొరపొచ్చాలున్నా, పొలిటికల్ differences ఉన్నా foreign dignitaries, దేశంలో పర్యటించే సమయంలో ఎవరైనా కొంత సంయమనం పాటిస్తాము. దేశం యొక్క పరువు ప్రతిష్ట, మర్యాదకు సంబంధించిన విషయం కాబట్టి, అపోజిషన్ పార్టీలు కూడా కొంత సమయమనం పాటించి కోఆపరేట్ చేస్తాయి. కానీ, స్వయంగా అమెరికా అధ్యక్షులు దేశ రాజధానిలో పర్యటించే సమయంలో 50మంది పై చిలుకు పౌరులు ఢిల్లీలో చనిపోయారు. అది మతకల్లోలం అనండి, మరొకటి అనండి, ఏదైనా కావచ్చు. అటువంటి సందర్భంలో ఢిల్లీ రాజధానిలో పార్లమెంటు సభ్యులు, కొంత మంది మంత్రులుగా ఉన్న వారి నోట చాలా దుర్మార్గమైన వ్యాఖ్యలు విన్నాము. అది చాలా బాధాకరం. 70సంవత్సరాల స్వతంత్రం తరువాత ఇంత పరిణితి వచ్చిన తర్వాత "గోలీమార్ సాలోంకో" అని అన్నారు ఇదేమి భాషనాకు అర్థం కాదు. ఇది ఎక్కడి బాధ్యత? ఇది ఈ దేశానికి అవసరమా? ఎవరి మంచిని ఆశించి, ఎవరి శ్రేయస్సును ఆశించి, దేశం యొక్క ఏ భవిష్యత్తు గురించి ఆశించి ఇవన్నీ చేస్తున్నారు? I am sorry చాలా బాధపడ్డాము. ఇవి ఏ రకంగా వాంఛనీయమైనవి కావు. A Civilized Society like India cannot tolerate this type of nuisance at all. ఇది మంచిది కాదు. కొందరిని నిందించినంత మాత్రాన తాత్కాలికంగా కొందరికి ఆనందం కలుగవచ్చును. అది గొప్ప విషయం కాదు. శాశ్వతంగా నిలబడేది కాదు. మంచి పునాదుల మీద మంచి ఆలోచనలతో గొప్ప విధానం వైపుకు వెళితే నిలబడుతుంది కానీ తాత్కలికంగా టెన్షన్స్ క్రియేట్ చేసి అప్పటికప్పుడు రాక్షసానందం పొందే విధానం ఏదైతే ఉందో అది దేశం మొత్తానికి మంచిది కాదు. భారత సమాజంగా, భారత సొసైటీగా అంతర్జాతీయంగా ఉన్న మన ఖ్యాతి మన టాలరెంట్ పద్ధతి, మన సెక్యులర్ పద్ధతి, మన రాజ్యాంగం బేసిక్ ప్రియాంబుల్‌లో చెప్పుకున్న ప్రిన్సిపుల్స్‌కి అది పూర్తి స్థాయిలో వ్యతిరేకం. అది మనసును కలచివేస్తున్నది. బాధ కలుగుతున్నది. నేను సుమారు 45 సంవత్సరాల నుంచి పబ్లిక్ లైఫ్‌లో ఉన్నాను. 35 సంవత్సరాలుగా ఏదో ఒక పదవిలో ఉన్నాను. ఆల్‌మోస్ట్ అన్ని పదవుల్లో పని చేశాను. కేంద్రంలో మంత్రి పదవిని, ఎమ్ఎల్ఏగా, తమరు కూర్చున్న స్థానంలో డెప్యూటీ స్పీకర్‌గా, రాష్ట్రంలో మంత్రిగా పని చేశాను. కానీ నేను ఆశించేది ఇది కాదు. దేశంలో ఇటువంటి మాటలు వినవలసి వస్తుంది అని అనుకోలేదు. మెచ్యూరిటీతో మరింత మంచి వైపు పోవాలి. దేశంలో అనేకమైన సమస్యలు, ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. రైతాంగ సమస్య, తాగునీటి సమస్య, సాగునీటి సమస్య, నిరుద్యోగ సమస్యలు ఉన్నాయి. వాటన్నింటిని వదిలిపెట్టి దేశానికి ఏమి లేదు ఇది ఒక్కటే ఉన్నది అని కొంపలు అంటుకుపోతాయి అనే పద్ధతిలో దీన్ని తేవటం, కల్లోలం రేపటం వంటివి చేస్తున్నారు. ఆ కల్లోలం రేపటికి ఎక్కడికి దారి తీస్తాయి? Where it goes and what will be the image of our Country in the international forums? అదీ సమస్య.

అధ్యక్షా, నేను మరో విషయాన్ని స్పష్టంగా చెప్పదలచుకున్నాను. కొంత మంది సంకుచితంగా ఇరుకుగా ఆలోచించేవాళ్లు ఇదేదో హిందువుల సమస్య, ముస్లీమ్‌ల సమస్యగా అంటున్నారు I am very sorry. ఇది ముస్లీమ్‌ల సమస్య కాదు, హిందువుల సమస్య కాదు. యావత్ దేశ ప్రజల సమస్య. నేను మొన్న సభలో ఒక మాట చెప్పాను. నేను ఎంతో కాలం నుంచి పబ్లిక్ లైఫ్‌లో ఉన్నాను. సరే భగవంతుని దయ వల్ల ప్రజలు మా పార్టీని గెలిపించి ముఖ్యమంత్రిగా చేశారు. నాకే బర్త్ సర్టిఫికేట్ లేదని నేను చెప్పాను. It is a fact. ఎందుకంటే ఆ రోజుల్లో ఆసుపత్రులు లేవు. నేను చింతమడక అనే ఊరిలో మా ఇంట్లో పుట్టాను. నిజంగా అంత కచ్చితంగా బర్త్ సర్టిఫికేట్ తేవాలంటే ఎక్కడ నుంచి తేవాలి. It was not recorded because there was no such mechanism. మాది స్థాయి గల కుటుంబం సుమారు 500 ఎకరాల స్థలం ఉండెను. కాబట్టి ఊళ్లో ఉన్న పంతులు గారిని పిలిపించి జన్మ పత్రిక రాయిస్తే ఆ

జన్మపత్రికనే నా పుట్టిన రోజుకు ఆధారం. అంతకుమించి లేదు. ఇలా నా నాంటి అనేక లక్షల కోటాను కోట్ల మంది ప్రజల పరిస్థితి ఉన్నది. ఒకస్థాయి ఉన్న నా పరిస్థితే ఈ విధంగా ఉంటే, I gave an example. నా పరిస్థితే ఈ విధంగా ఉంటే సామాన్యుల పరిస్థితి ఏమిటి? కూలి చేసుకుని పొట్ట నింపుకుని బ్రతికే వారి పరిస్థితి ఏమిటి? దళితులు, గిరిజనులు, బీసీలలో ఉండే ఎమ్‌బిసీలు, సంచార జాతులు, ఓసీలలో ఉండే కటిక దరిద్రులు వీళ్లందరి పరిస్థితి ఏమిటి? చదువురాని వాళ్ల పరిస్థితి ఏమిటి? చాలా విచిత్రమైన పద్ధతిని ఇందులో పెట్టారు. నా దగ్గర ఇప్పటికీ ఎన్నో కార్డులు ఉన్నాయి. ఇండియాలో ఉండే ప్రతి వ్యక్తి వద్ద ఎన్నో కార్డులు ఉంటాయి. బాధ ఎక్కడ కలుగుతుందంటే, అంశం ఏమో గంభీరమైనది, ఇది చిన్న విషయం కాదు. ఇది ఒకరికి సంబంధించినది కాదు, 135 కోట్ల మంది ప్రజలకు సంబంధించిన విషయం. దేశం యెక్క సోషల్ ఫ్యాబ్రిక్‌కు సంబంధించిన విషయం. ఈ విషయం చర్చకు తెస్తున్నామని నేను అసెంబ్లీలో చెప్పాను తమరి అనుమతి తీసుకుని తీర్మానం పెడుతామని చెప్పాము. బిఏసిలో తమరు, అన్ని పార్టీల వారు అంగీకరించారు. It has come under the agenda. ఆ దరిమిలా నాకే బర్త్ సర్టిఫికేట్ లేదనే మాటను చెప్పాను. కేసీఆర్‌గారు మీకు బర్త్ సర్టిఫికేట్ ఎవరు అడిగారనే మాటను బయట నుంచి ఒక వ్యక్తి అన్నాడు. ఆ ప్రశ్న వేసిన వారికి నేను ఒక మాట అడుగుతాను సమాధానం చెబుతారా? దేశంలో ఓటింగ్ జరుగుతుంది. ఆ ఓట్లతోనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కావచ్చు, ఎమ్ఎల్ఏలు కావచ్చు, ఎంపీలు కావచ్చు, ప్రధానమంత్రి కావచ్చు, పార్లమెంట్ కూడా కావచ్చు ఎవరైనా అధికారంలోకి వస్తారు. ఆ ఎన్నికలు కోసం ఓటర్ ఐడెంటిటీ కార్డు ఇస్తారు. ఆ కార్డు తీసుకుని వెళ్లితేనే ఓటు వేయించేది. ఈ సీటిజన్‌షిప్‌కు నువ్వు భారతీయుడువా కాదా రుజువు చేసుకోవాలంటే ఓటర్ కార్డు పని చేయదు అంటున్నారు. డ్రైవింగ్ లైసెన్సు, ఆధార్ కార్డు, రేషన్ కార్డు పని చేయదు. చివరకు పాస్‌పోర్టు పని చేయదు. దేశ ప్రభుత్వాన్ని ఏ ఓటర్ ఐడెంటిటీ కార్డు అయితే ఎన్నుకున్నదో ఆ ఓటర్ ఐడెంటిటీ కార్డే పనికి రాదు అంటే మీ ప్రభుత్వం ఉన్నదనుకోవాలా, లేదనుకోవాలా? That is a big question. ఇది చాలా కాంప్లికేటెడ్ ఇష్యూ, ఎటుబడితే అటు మాట్లాడుతాం, ఏది పడితే అది మాట్లాడుతాం అంటే ఎలా? దానికేముంది మాట్లాడవచ్చు. నోరు ఉన్నది కదా, నన్ను మాట్లాడమంటే నేను రెండు మూడు గంటలు మాట్లాడమన్నా మాట్లాడుతాను. దానికి లెక్క ఉన్నదా? There has to be some frame. కన్విన్స్ చేయాలి. ఇది దేశానికి సంబంధించిన సమస్య, ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్య అందులో ముఖ్యంగా నోరు లేని మహిళలు, నిరుపేదలు, నిరక్షరాస్యులు, కూలీచేసుకుని బ్రతికే పేదలు సంచారజాతి ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్య ఇది. కోటాను కోట్ల ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్య. కేసీఆర్‌గారికి బర్త్ సర్టిఫికేట్ లేదనే సమస్య కాదు కేసీఆర్‌గారు లాంటి అనేక కోటాను కోట్ల మందికి ఎవరికైతే బర్త్ సర్టిఫికేట్ లేదో వాళ్ల పరిస్థితి ఏమిటి? That is the point here. అందుకే ఈ ప్రశ్న వస్తున్నది. ఎందుకు ఇంత చర్చ జరగాల్సి వస్తున్నది. ఇది ఆషామాషి విషయమా? ఒక కేసీఆరో, ఒక తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమో ఒక హైదరాబాద్ రాష్ట్రం గురించి కాదు కదా మాట్లాడుతున్నది, దేశం నాలుగు మూలలా అంటుకొని గొడవ అవుతున్నది. ఢిల్లీలో కథలు, షహీన్‌బాగ్‌లో ధర్నాలు చేస్తున్నారు. ఎన్నో ధర్నాలు, ఎన్నో మీటింగులు అనేకమైన సమావేశాలు జరుగుతున్నాయి. మాజీ ఐఎఎస్ అధికారులు ప్రచారం చేస్తున్నారు. వందల, వేల మంది మేధావులు ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఇది పద్ధతి కాదని కవులు, గాయకులు, అనేక మంది అవార్డులు తిరస్కరిస్తున్నారు. అన్నింటికి మించి భారతదేశ ప్రతిష్ట గంగలో కలుస్తున్నది.

11.20 ఉ. 'టైమ్స్' అనే వార్తా పత్రిక "Intolerant India" అని పతాక శీర్షికతో మొదటి పేజీలో రాశారు. మంచిది కాదు. ఇవ్వాళ విశ్వ మానవ సౌభ్రాతృత్వం అంటే గ్లోబల్ సిటిజన్ గురించి మనందరం మాట్లాడుకుంటున్నాం. ప్రపంచంలో మనదేశం వాళ్లు అన్ని దేశాలలో ఉన్నారు. మనవాళ్లు లేని దేశం ఎక్కడుంది? ఇవ్వాళ 172, 180 దేశాలలో మన పిల్లలు ఉన్నారు. సుమారు 50 దేశాలలో టిఆర్ఎస్ పార్టీ శాఖలున్నాయి. ఆ 50 దేశాలలో ఉన్న

టిఆర్ఎస్ పార్టీ వారు, ఎన్ఆర్ఐ శాఖలు జెండా పట్టుకుని బ్రహ్మాండంగా సెలబ్రేషన్లు చేసుకుంటున్నారు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఈ డివిసివ్ పాలిటిక్స్, న్యారో మైండెడ్ పాలిటిక్స్ ఈ దేశానికి అవసరమా? That is a point in question. దేశ విభజన అవసరమా? ఇక్కడ కొన్ని విషయాలు చెప్పాలి. చాలా మంది యువ శాసన సభ్యులు ఇక్కడ ఉన్నారు. కొంతమందికి కన్ఫ్యూజన్ కూడా ఉంటుంది. ఈ ఇష్యూ ఏమిటనేది కొంతమందికి అర్థం కాలేదు. దీని గురించి విడమరిచి చెబితే అర్థమవుతుంది. ఏ దేశానికైనా పౌరసత్వం అనేది ఉండాలి. పౌరసత్వంలో ఒక చట్టం ఉండాలి. వద్దని కూడా ఎవరూ అనరు, వ్యతిరేకించరు. ఒక విషయం గురించి నేను చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. దేశంలో చొరబాటుదారులు వస్తారు. ఆ చొరబాటుదారులను అనుమతించమని ఎవరైనా చెబుతారా? ప్రపంచంలో ఏ దేశం కూడా చెప్పదు.

అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ గారు ఎన్నికల సమయంలో మెక్సికో నగరం నుంచి చొరబాటుదారులు ఎవరూ అమెరికా రాకుండా గోడను నిర్మిస్తామని చెప్పారు. భారతదేశ ప్రభుత్వం కూడా ఆ విధంగా చొరబాటుదారులు రాకుండా గోడను గాని, బార్డర్లు గాని నిర్మించుకుందామని అంటే, అందుకు మేము కూడా సపోర్ట్ చేస్తాం. ఎవరూ కూడా వద్దనరు. మన దేశంలో బార్డర్‌లో సైనికులు కాపలా కాస్తేనే కదా, మనం ఇక్కడ అసెంబ్లీలో మాట్లాడుతున్నాం. మనం ఇంటి దగ్గర ప్రశాంతంగా పడుకుంటున్నామంటే, అది ఆర్మీ వారి దయ, పుణ్యమే కదా! అది ఎవరూ అంగీకరించరు. Within the country also, డివిసివ్ మెథడ్స్, ఆ న్యారో థింకింగ్ వద్దని నేను భావిస్తున్నాను. అది తప్పయితే దేశం మమ్మల్ని తిరస్కరిస్తుంది.

నేను అందరి సభ్యులకు చెబుతున్నాను. దేశంలో అవలంబించవలసిన సిద్ధాంత ప్రాతిపదికగా, ఏ ప్రాతిపదిక ఈ దేశానికి కరెక్ట్ అనే అంశం మీద ఇక్కడ చర్చ జరుగుతున్నది. It is not an easy thing or lighter thing. ఇవ్వాళ నాలాగ మాట్లాడిన వారందరిని, నీడు పాకిస్తాన్ ఏజెంట్, దేశ ద్రోహి అని ముద్రవేసే కొత్త పద్ధతి వచ్చింది. ఇదా, అధ్యక్షా? మేము దేశ ద్రోహులమా? ఇలా మాట్లాడితే దేశ ద్రోహినా? ఇప్పుడు తెలంగాణ అసెంబ్లీ తీర్మానం చేస్తే, అసెంబ్లీ దేశ ద్రోహం చేసినట్లు అవుతుందా? ఇదేమి వితండవాదమండీ? ఎప్పుడూ వినలేదు. ఈ అసహన వైఖరి మంచిది కాదు. This intolerant thinking is not at all good for the country. No, this country cannot accept. మేము ఫ్లాట్‌గా చెబుతున్నాం. మాకు భేషజాలు లేవు. ఎందుకంటే మేము ఒక పార్టీ కాబట్టి తప్పకుండా లౌకిక పునాదులు మీద భారత రాజ్యాంగ స్ఫూర్తిలో ఏర్పడిన పార్టీ మా టిఆర్ఎస్ పార్టీ.

(అధికార సభ్యుల నుండి హర్షధ్వానాలు)

చచ్చినా, బతికినా, అధికారంలో ఉన్నా, లేకున్నా ఆ సిద్ధాంతానికి కట్టుబడి ఉంటాం. ఉన్నాం కాబట్టే బాజాప్తా పార్లమెంటులో ఢంకా బజాయించి చెప్పాం. కొందరు కేంద్రమంత్రులు నాకు ఫోన్ చేస్తే, నేను చెప్పాను. Sorry, we cannot support this and we are going to oppose this Bill. కచ్చితంగా మా పాలసీ మాకు ఉంటుంది. సమాజం హర్షిస్తుందా, ఏమి చేస్తుందనేది చూద్దాం. మేము గత ఎన్నికలలో చెప్పాం, అంతకు ముందు ఎన్నికలలో చెప్పాం, తదనంతరం చెప్పాం. మాకు ప్రజల మద్ధతు లభిస్తోంది. మేము చెప్పే సిద్ధాంతాలను ప్రజలు ఆమోదిస్తున్నారు. It is nothing new of its kind.

ముఖ్యంగా ఈ వివరాలన్నీ యువ కార్యకర్తలకు, యువ నాయకులకు, శాసన సభ్యులతోపాటు దేశ ప్రజలకు, రాష్ట్ర ప్రజలకు కూడా తెలియాల్సిన అవసరముంది. Citizenship Amendment చట్టం ఆషామాషీ చట్టం కాదు. గౌరవనీయులు మాజీ ప్రధానమంత్రి స్వర్గీయ అటల్ బిహారి వాజ్‌పేయి గారు ఎన్‌డిఏ ప్రభుత్వానికి నేతృత్వం వహిస్తూ ప్రధానమంత్రిగా ఉన్న సమయంలో ఈ విషయంపై కార్గిల్ యుద్ధం తరువాత 2003లో ఎల్.కె. అద్వాని గారు హోంమంత్రిగా ఉంటే, వారి ఆధ్వర్యంలో ఒక కమిటీ వేశారు. ఆ కమిటీ చాలా చర్చలు జరిపి, కొన్ని సవరణలు చేసింది.

పదిహేడు సంవత్సరాల క్రితం కొన్ని మార్పులు చేర్పులు చేసి చెబితే దాని ప్రకారం చట్టాన్ని మార్చి MNIC (Multi-Purpose National Identity Card) దేశంలో అందరికీ ఇవ్వాలి, దానికోసం అవలంబించవలసిన పద్ధతులను అవలంబించాలని పెట్టారు. 2003 నుంచి 2011 వరకు దీనిమీద చర్చోపచర్చలు జరిగాయి. చాలా ఎక్స్‌పరిమెంట్స్ చేశారు. 12 రాష్ట్రాలు మరియు ఒక కేంద్ర పాలిత ప్రాంతంలో సర్వే కూడా చేశారు. భారత ప్రభుత్వం రూ.44.36కోట్లు ఖర్చు చేసింది. ఏదో తమాషాగా చెప్పడం లేదు.

గతంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నప్పుడు మన దగ్గర మెదక్ జిల్లాతోపాటు, అస్సాంలో కరీంగంజ్, నార్త్‌వెస్ట్ ఢిల్లీ, నార్త్‌గోవా, గుజరాత్‌లోని ఖచ్, జమ్మూ-కాశ్మీర్‌లోని కచువా, పాండిచ్చేరిలోకి కరైకల్, రాజస్థాన్‌లోని జైసల్మేర్, త్రిపురలోని వెస్ట్ త్రిపుర, ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని మహరాజ్‌గంజ్, ఉత్తరాఖండ్‌లోని పితోరఘర్, తమిళనాడులోని రామనాథపురం, పశ్చిమబెంగాల్‌లోని ముర్షిదాబాద్ జిల్లాల్లో పైలెట్ ప్రాజెక్ట్ 2003లో ప్రవేశ పెట్టి, డబ్బులు ఖర్చు చేశారు. It is nothing new of its kind. 30.09 లక్షల మంది దగ్గర వివరాలు సేకరించే ప్రాసెస్‌లో భాగంగా MNIC కార్డులు జారీ చేశారు. అంతమందిలో ఎంక్వైరీ చేస్తే, అందులో కేవలం 12లక్షల మందికి మాత్రమే కార్డులు ఇవ్వగలిగారు. ఈ ప్రాజెక్టు సఫలం కావడం లేదని కేంద్ర ప్రభుత్వమే ఈ సర్వేను బంద్ చేసింది.

2011లో కేంద్ర హోంశాఖ సహాయ మంత్రి గురుదాస్ కామత్ దీని గురించి పార్లమెంటులో మాట్లాడారు. ఏమి మాట్లాడారంటే, "The experience of the pilot project has revealed that the process of determination of Citizenship is cumbersome, time consuming and complex in nature. Document base is weak, especially in rural areas." That is what I was also telling. The Document base is weak because there are so many Garib KCRs in the country who do not have their birth certificates. నాకే బర్త్ సర్టిఫికెట్ లేదంటే, నా తండ్రిది తీసుకురమ్మంటే నేను ఎక్కడి నుంచి తీసుకురావాలి? ఈ దేశంలో సొంత బర్త్ సర్టిఫికెట్ లేని పేద కేసీఆర్‌లు కోటాను కోట్ల మంది ఉన్నారు. మీ నాన్న బర్త్ సర్టిఫికెట్ తీసుకురా, మీ పూర్వీకులది తీసుకురా అంటే, తెచ్చే అవకాశం లేని వాళ్లు కోటాను కోట్ల మంది ప్రజలు ఉన్నారు. వాళ్ల గతి ఏమిటనేది ఇక్కడ ప్రశ్న? కేంద్ర హోంశాఖ సహాయ మంత్రి గురుదాస్ కామత్ గారు పార్లమెంటులో మాట్లాడుతూ, ఇది అన్ సక్సెస్‌ఫుల్‌గా ఉంది, అయ్యే పనికాదని చెప్పారు.

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని వ్యవసాయ కూలీలు, ఇతర కూలీలు పెళ్లిళ్ల విషయంలో ఒక ఊరిలో ఉన్న ఆడపిల్లను మరొక ఊరిలో ఉన్న పిల్లవాడికి ఇచ్చి చేస్తారు. ఇప్పుడు పరిస్థితి ఇంకా మారింది. ఆంధ్ర వాళ్లు తెలంగాణ వాళ్లను, తెలంగాణ వాళ్లు ఆంధ్ర వాళ్లను పెళ్లి చేసుకుంటున్నారు. వేరే రాష్ట్రాల వారిని కూడా పెళ్లి చేసుకుంటున్నారు. అమెరికా వాళ్లను కూడా చేసుకుంటున్నారు. మొన్న ఒక అమ్మాయి గుజరాత్‌కి చెందిన వ్యక్తిని పెళ్లి చేసుకుంటే, ఆ పెళ్లికి నేను కూడా వెళ్లాను. ఇది చాలా పెద్ద సమస్య. అంత ఈజీ కాదు. పని కోసం సొంత ఊరిని వదిలి వెళ్లే వారు ఉన్నారు. సరైన డాక్యుమెంట్స్ లేనందువల్ల వివరాలను నమోదు చేయలేక పోతున్నామని గురుదాస్ కామత్ గారు చెప్పారు. దీనికి సంబంధించి తెలుగులో ఉంది ఇంగ్లీష్‌లో కూడా ఉంది, చదవమంటే చదువుతాను. He said that "This programme is a failure. This experiment has no efficacy." చాలా డిటేల్డ్‌గా వివరాలు చెప్పారు. ఎవరికో చెప్పలేదు. భారత పార్లమెంట్‌లో ఉత్పన్నమైనటువంటి చర్చ సందర్భంగా వారు పార్లమెంటులో చెప్పడం జరిగింది. ఇది కనీసం 45 శాతం కూడా విజయవంతం కాలేదని చెప్పారు. అంటే 30 శాతమో, 28 శాతమో అయింది. 65, 70 శాతం వరకు చేసిన ప్రయోగం విఫలమైంది. అసలు వచ్చిన పంచాయతీ ఏమిటంటే, 2003లో ఆనాటి ఎన్‌డిఏ వాజ్‌పాయి గారి ప్రభుత్వం మరియు యుపిఏ ప్రభుత్వాలు 10, 11 సంవత్సరాలు ప్రయత్నాలు చేసిన తర్వాత 2011లో గురుదాస్ కామత్ గారు ఈ స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. ఆనాడు ఆయన యుపిఏ మినిస్టర్‌గా ఉన్నారు. 8,9 సంవత్సరాలు తిప్పలు పడిన తర్వాత పరిస్థితి ఏమిటంటే, ఇది

విఫలమయింది కాబట్టి దీనిని చేయలేక పోయాం, చాలా కంబర్సంగా ఉంది, కాంప్లెక్స్‌గా ఉందని చెప్పారు. ఇంకో విషయం కూడా గౌరవ సభ్యులు గుర్తు పెట్టుకోవాలి. ప్రజలు కూడా ఆలోచించాలి.

11.30 ఉ. మనదేశంలో ఎవరికి స్వతంత్ర్యం వచ్చినా కొన్ని చిత్ర విచిత్రాలు జరుగుతాయి. ఆ విషయం అందరికి తెలిసినదే. ఒకటిగా ఉన్న దేశం బ్రిటీష్ పరిపాలనాంతరం కారణం ఏమైనప్పటికి దేశ విభజన జరిగింది. పాకిస్తాన్ ఏర్పడింది. ఈస్ట్ పాకిస్తాన్, వెస్ట్ పాకిస్తాన్‌లుగా రెండు ముక్కలుగా ఏర్పడింది. ఆ సమయంలో చాలా మార్పులు జరిగాయి. అనేక మంది పాకిస్తాన్‌లో ఉన్నవారు ఇండియాకు వచ్చారు. ఇండియా వారు పాకిస్తాన్‌కు వెళ్లడం జరిగింది. పాకిస్తాన్ సింధ్ ప్రాంతం నుంచి గానీ ఇంకొక ప్రాంతం నుంచి గానీ లక్షల సంఖ్యలో ఉత్తర భారతంలోకి వచ్చి స్థిరపడ్డారు. జరిగినదంతా ప్రజలకు, దేశానికి తెలుసు. ఆ సందర్భంలో జరిగిన మార్పులు చేర్పులు ఉన్నాయి. వాటిని దేశం ఇప్పటివరకు పటిష్టం చేయలేదు. ఆ తదనంతరం 1970వ సంవత్సరం ఇందిరాగాంధీ గారు, ప్రధానమంత్రిగా ఉన్న సమయంలో బంగ్లాదేశ్ వార్ జరిగి బంగ్లాదేశ్ విముక్తి కూడా జరిగింది. బంగ్లాదేశ్ పాకిస్తాన్ నుంచి విడిపోయి స్వతంత్ర దేశంగా ఏర్పడింది. బంగ్లాదేశ్ మన సరిహద్దులో ఉంటుంది. ఆ సందర్భంలో వందల, వేల లక్షల మంది బంగ్లాదేశం వారు భారతదేశానికి పారిపోయి వచ్చారు. వారందర్నీ యునైటెడ్ నేషన్స్ ఆర్గనైజెషన్ వారి ఆదేశాల ప్రకారం భారత ప్రభుత్వం శరణార్థులుగా గుర్తించి వారికి షెల్టర్ ఇచ్చింది. మన రాష్ట్రంలో కాందిశీకుల శిబిరాలు కాగజ్‌నగర్‌లో అయితే పెద్ద ఊరే ఉంది. దాదాపు పదివేల మంది వరకు ఉన్నారు. గ్రామ పంచాయతీ ఏర్పడింది, వారే అక్కడ సర్పంచ్‌గా గెలుస్తున్నారు. They all came from Bangladesh. Can we now say that you are not citizens of India? వారు ఏం కావాలి. ఇలా దేశంలో సంక్లిష్టత ఎందుకు ఉందంటే, బంగ్లాదేశ్, ఇతరత్రా ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన వారు ఉన్నారు. రకరకాల కారణాలు ఉన్నాయి. దీనిని అమలు చేయాలంటే చాలా గొప్ప సంయమనం, ఓపికతో దేశంలో అన్ని రాజకీయ పార్టీలతో, జాతీయ, అంతర్జాతీయ వ్యవహారలపై నాలెడ్జ్ ఉన్న నిపుణులను పిలిచి, దేశం మొత్తాన్ని విశ్వాసంలోకి తీసుకుని అమలు చేయాల్సిన అంశం. దానిని 2013వ సంవత్సరంలోనే పెట్టి ఫెయిల్ అయిపోయిందని NDA Government మరియు UPA Government రెండూ చెప్పాయి. 2014వ సంవత్సరంలో మరలా దీనిని తీసుకువచ్చి, 2003వ సంవత్సరంలో ప్రధాని అటల్ బిహారీ వాజపేయిగారి ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన యాక్ట్‌కు తెచ్చిన సవరణలను బేస్ చేసుకుని చేస్తామని చెబుతున్నారు. దాని తరువాత ఈ వివాదం చెలరేగింది. అసలు పంచాయతీ ఎక్కడుందంటే, ఈ వివాదం దేశంలో ఎందుకు చెలరేగిందంటే, తీవ్రమైన సమస్య ఎందుకు వచ్చిందంటే, ఎన్‌పీఆర్ చేస్తాం. ఎన్ఆర్‌సీ చేయము అని చెబుతున్నారు. దేశంలో గుర్తింపు కార్డు ఇచ్చినా, ఫైనల్‌గా ఎన్ఆర్‌సీకే రావాల్సి వస్తోంది. కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం చెబుతున్నది ఎవరు నమ్మడం లేదు. రొట్టెలు పెట్టని దానికి పిండి ఎందుకు పడుతున్నారని ప్రజలు ప్రశ్నిస్తున్నారు. హోంమంత్రిగారు స్వయంగా చెబుతున్నారు హమ్ ఎన్ఆర్‌సి నహి కరేంగే సిర్ఫ్ ఎన్‌పీఆర్ కరేంగే. ఠీక్‌బాత్, ఫిర్ ఆప్ కో యే రిపోర్ట్ కౌన్ దియే? Government of India, Ministry of Home Affairs వారు 2018-2019వ సంవత్సరంలో పార్లమెంట్ ముందు ఉంచిన వార్షిక రిపోర్టులో దీనిలో చాలా స్పష్టంగా కుండబద్దలు కొట్టినట్లు crystal clearగా చెప్పారు. అప్పటి నుంచే మన దేశంలో అగ్గి మండుతోంది. The National Population Register (NPR) is the first step towards the creation of the National Register of Indian Citizen i.e., (NRC). ఒక వైపు పార్లమెంట్‌కు ఇచ్చిన రిపోర్టులో ఈ విధంగా పెట్టి, లోక్‌సభలో, రాజ్యసభలో, బయట మాత్రం

نہیں نہیں، ہم این آر سی نہیں کریں گے، این پی آر کریں گے۔ اس بات پر کون یقین کریں؟ کیا یہ سچ ہے یا پھر وزیر داخلہ کا
بیان سچ ہے؟ اس میں کونسی بات سچ ہے؟

That is where people are raising doubts. భారత ప్రభుత్వం చేస్తున్న వాటి వల్లనే సందేహాలు వస్తున్నాయి తప్ప దీనికి ఇతరులు కారణం కాదు. రిపోర్టు ఒకటి పెట్టి బయట ఒకటి చెబుతున్నారు. ప్రజలు ఏది నమ్మాలి? అధ్యక్షా, ఏదో శాంతిగా ఉన్న సామాన్యమైన కుటుంబాలు మరియు భూమి లేని పేద కుటుంబాలు కూలీ పనులు చేసుకుంటూ, ఎక్కడ పని దొరికితే అక్కడికి వెళుతున్నారు. ఇప్పుడు లేదు గానీ మొన్నటి వరకు పాలమూరు వాసులు బొంబాయి వలస పోలేదా? పాలమూరు నిండా బొంబాయి బస్సులు ఉండేవి. నిజాయితీగా చెబుతున్నా అదిలాబాద్ జిల్లాకు వెళితే నేను ఏడ్చాను. నార్నూర్ మండల కేంద్రానికి వెళ్లి ఒక సభలో మాట్లాడి తిరిగి వస్తున్నప్పుడు, చాలా మారు మూల అడవి ప్రాంతం అది. సామాన్యంగా అక్కడికి నాయకులు ఎవరు పోరు కానీ, నేను అప్పుడు పోయాను. రాత్రి 9.30 సమయంలో వస్తున్నప్పుడు నమస్కారం సార్ అని పలకరించారు. మీరు ఎవరు బ్రదర్ అంటే పాలమూరు సార్ అని అన్నారు. ఇక్కడ ఎందుకు ఉన్నారంటే రోడ్డు పని కోసం కాంట్రాక్టర్ తీసుకువచ్చాడంటే అక్కడనే నా కండ్ల వెంట నీళ్లు అగలే, ఎమోషనల్ అయిపోయి ఏడ్చాను. అదిలాబాద్ కీకారణ్యం అడవిలో అక్కడి నుంచి మేము పట్టణానికి వచ్చే వరకు పక్కనున్న మిత్రులతో తెలంగాణలో ఇంత పరిస్థితి వచ్చిందని కన్నీటి పర్యంతమై బాధ పడ్డాను. ఇలా కోటానుకోట్ల మంది పొట్టకూటి కోసం బ్రతకడానికి వెళ్లిన వారి పరిస్థితి ఏమైపోవాలి. వారిలో భయం, ఆందోళన ఉండదా? ఒకవేళ సరైన పత్రాలు సమర్పించలేకపోతే వారిని డిటెన్షన్ సెంటర్లకు పంపుతారు. వారు ఏం పాపం చేశారు? ఏదో కూలీనాలీ చేసి బ్రతుకు జీవనం గడుపుతున్నాం. అకస్మాత్తుగా మా పౌరసత్వం పోయింది. మా పరిస్థితి ఎటుకాకుండా అయిపోయింది. Who I am? I don't know. Why this country rejects my citizenship? Where should I go? ఇది ఒక పెద్ద ఉత్పాతం. మానసికంగా కృంగదీసే పరిస్థితి ఇది. చాలా ఆందోళనకరమైన పరిస్థితి. ఇంత complexగా ఉండే దేశంలో, బంగ్లాదేశ్ శరణార్థులను మనమే అనుమతించిన దేశంలో వారిని పత్రాలు చూపించమంటే ఎలా సాధ్యం? అనేక రాష్ట్రాల నుంచి అనేక మంది అనేక ప్రాంతాలకు వలస వెళ్లారు. ఉదాహరణకు గౌరవనీయులు రాజాసింగ్ గారు ఉన్నారు. వారిది లోథా సామాజికవర్గం. ధూల్‌పేటలో ఉన్న మిత్రులందరూ తెలంగాణ వారు కారు. వందల సంవత్సరాల క్రితం ఉత్తర భారతదేశం నుంచి వచ్చారు. మార్వాడి వర్గానికి చెందిన వారు గుల్జార్ హౌజ్ ప్రాంతంలో ఉన్నారు. రాజస్థాన్ మార్బుల్స్ వారు ఉన్నారు. అలా ఎంతో మంది వచ్చారు. మన తెలంగాణ వారు కూడా చాలా మంది వెళ్లారు. సిద్ధిపేట వాసి గౌడ్ అనే వ్యక్తి బల్లార్షాలో మేయర్‌గా ఎన్నుకోబడ్డారు. అనేక మంది గౌడ సోదరులు విధర్భలో సర్పంచులుగా ఎన్నుకోబడ్డారు. ఆ విధంగా ఆవాసాలు, నివాసాలు మారుతాయి. తల్లిదండ్రులు భారతీయులైనప్పటికీ అమెరికాలో పుట్టిన వారికి పౌరసత్వం కల్పించారు. ఇలా అనేక రకాలుగా యుద్ధాల సందర్భంలో కావచ్చు, ఇతర సామాజిక పరిణామాలు కావచ్చు, ప్రళయం సృష్టించే సునామి వచ్చినప్పుడు కావచ్చు, కుటుంబాలు కొన్ని చెల్లాచెదురై కొన్ని మైగ్రేట్ అవుతాయి. ఇంత కాంప్లెక్సిటి ఉన్న ఈ సందర్భంలో ఈ చట్టాన్ని తెచ్చి అమలు చేయడం సరికాదు. ఇచ్చిన రిపోర్టు ఒక విధంగా ఉంది, చెప్పిన పద్ధతి ఒక విధంగా ఉంది. వీటన్నింటిని బట్టి దేశంలో రాష్ట్రంలో చాలా ఆందోళనకరమైన పరిస్థితులు చెలరేగుతున్నాయి.

11.40 ఉ. వేరు వేరు భిన్నమైన మాటలు మాట్లాడడం జరుగుతోంది. ఎవరు మాట్లాడినా వాళ్లను దేశ ద్రోహులనే కొత్త ట్రెండ్ మొదలయింది. సోషల్ మీడియాలో, మరో మీడియాలో పాకిస్తాన్ ఏజంట్స్ అని అనడం లాంటి ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఇది మంచిది కాదు. ఈ డివైజిబుల్ మెథడ్స్ దేశానికి ఏ రకంగా కూడా మంచిది కాదు. జస్టిస్ మదన్ లోకూర్ గారు మన దగ్గర చీఫ్ జస్టిస్‌గా పని చేసి వెళ్లారు. వారు క్లియర్‌గా చెప్పారు. Justice Madan Lokur, the former judge of Supreme Court said that the Proviso (2), definition of illegal migrant in the Citizenship Amendment Act is unconstitutional. వీరు కూడా పాకిస్తాన్ ఏజంటేనా? ఈయనను కూడా దేశ

ద్రోహి అందామా? సిటిజన్‌షిప్ అమెండ్‌మెంటు యాక్టులో ఏదైతే ప్రొవిజను పెట్టారో అది unconstitutional అని సుప్రీంకోర్టు జడ్జిగారు స్పష్టంగా చెప్పారు. ఆయన చెప్పింది చాలా స్టోరీ ఉంది. 1952 లో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన జడ్జిమెంటు కూడా ఉంది. దాని ప్రకారం కూడా ఇది ఇల్లీగల్ అని చెప్పారు. ఈ పరిస్థితి దేశంలో ఇలాగే ఉండాలా? దేశంలో ఇది మంచిదా? ఇది వాంఛనీయమా? మన పిల్లలకు, మన దేశ భావి తరాలకు ఏవిధంగా ఇది మంచిది? ఏమి లాభం చేస్తుంది? నేను ఒకటే మాట చెబుతున్నాను. ఆల్‌రెడీ అదొక విఫల ప్రయోగం. 2003లో వాజ్‌పేయి గారు ప్రారంభించిన ప్రయోగం విఫలమైంది. ఉభయ కేంద్ర ప్రభుత్వాలైన ఎన్‌డిఏ, యుపిఏ ప్రభుత్వాలు గతంలో పార్లమెంటులో ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్లలో నిగ్గుతేల్చి చెప్పాయి. అయితే మళ్లీ అదే బేస్ మీద మేము చేస్తామని ప్రస్తుత ప్రభుత్వం చెబుతోంది. ఎందుకు? ఏమి ఆశించి? దేశంలో 50, 60 శాతం నిరక్షరాస్యులను, విద్య లేని వాళ్లను, అల్పాదాయ వర్గాలను మానసిక వ్యధకి గురి చేసే పరిస్థితులు తేవడం ఈ దేశానికి అవసరమా? ఏమి అవసరం? అంత ఎమర్జన్సీ ఏముంది? కేంద్రం చేయదలుచుకుంటే బాజాప్తుగా చేయండి, బేజాప్తుగా ఎందుకు చేస్తున్నారు? పార్లమెంటుకు ఒక నివేదిక ఇచ్చి బయట ఇంకోటి ఎందుకు చెబుతున్నారు? ఎందుకు ఈ ద్వంద్వ వైఖరి? మీరు చేయదలుచుకుంటే బాజాప్తుగా చేయండి. దేశంలో ఉన్న ఎంటైర్ సిస్టమ్స్‌ను పిలవండి, అందరినీ పిలవండి. కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన ఈ చట్టంలో గ్రేవ్ మిస్టేక్ ఉంది. మనది సెక్యులర్ స్టేట్ అని Founding fathers of Constitution of India పేర్కొన్నారు. మొదటి పేజీలోనే ఉంటుంది, కులాతీత, మతాతీత రాజ్యాంగం మనది. కులాలకు, మతాలకు, రాగద్వేషాలకు, ఈర్ష్యకు అతీతం. మనందరమూ ఓత్ అదే తీసుకుంటాం. రాగ ద్వేషం కానీ, భయం కానీ, పక్షపాతం లేకుండా వ్యవహరిస్తామని రాజ్యాంగం సాక్షిగా ప్రమాణం చేస్తూ మనందరమూ చెబుతాం. ఈ హౌస్‌లో కూడా అదే చెప్పాం. దురదృష్టం ఏమంటే "ముస్లింలను మినహాయించి" అని చట్టంలో పెట్టారు. ఎలా సమ్మతం అది? Can anybody isolate a section of people of the Country under the Constitution of India? No, not at all. According to my knowledge, our Constitution does not permit them. It is not within the framework of the Constitution of India. Therefore, we request and we urge the Government of India to review its decision. As far as National Identity Card is concerned and as far as Nation's Security is concerned we are there to support the Government of India. మేము అది వాదిస్తున్నాం. ఇది రాజ్యాంగ వ్యతిరేకమైన చర్య. కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం దీన్ని పునఃసమీక్షించాలి.

ఇక్కడ మేము, మజ్లిస్ పార్టీ కలిసి పని చేస్తాం. రాజకీయాలలో మేము మిత్రపక్షాలుగా ఉన్నాం. కుండ బద్దలు కొట్టినట్లు వందసార్లు చెప్పాం. దాంట్లో దాచిపెట్టేది ఏముంది? అయినంత మాత్రాన అన్ని విషయాలలో మేము, మజ్లిస్ పార్టీ కలిసి ఉండం. Yes. Sometimes we differ with each other. Our opinions may not sail together on all the issues. When the issue of Article 370 came, I said, I am the first person to support it. Our Party will support it. కశ్మీర్ గురించి పొద్దున లేచినప్పటి నుంచి మనకి పాకిస్తాన్‌కి లడాయి. అసలు పాకిస్తాన్ ఎంత దేశం? తీసి కొడితే ఎక్కడో పడుతుంది. మనమెక్కడ, మన సంఖ్య ఎక్కడ, వాళ్లెక్కడ? పొద్దున పంట్లంను గుంజుడు, సాయంత్రం కమీజ్ గుంజుడు, బోర్డర్ మీద సైనికులను చంపడం, రోజూ వాళ్లతో మనకి న్యూసెన్స్. కశ్మీర్ మాదంటే మాదని అంటారు. అది దేశ సమస్య, దేశ రక్షణకు సంబంధించిన అంశం. As we said we support this. We support it as far as this matter is concerned అన్ని పార్టీలు సపోర్టు చేయకపోవచ్చు. మాపార్టీ మద్దతు ఇచ్చింది. However, as far as this issue is concerned, మా అభిప్రాయాలు, మజ్లిస్ పార్టీ అభిప్రాయాలు ఒకటిగా ఉండవచ్చు. Yes. We are having the same ideology as far as this issue is concerned. దీనికి ఏదో ముడిపెట్టి మాట్లాడడం, పిచ్చిపిచ్చిగా మాట్లాడడం మంచిది కాదు. We are raising certain doubts of the people of the Country. We

are raising this point. Please answer them. Please satisfy them. We are also a Political Party representing the people. ఇవి మా వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలు కావు. ఈ దేశంలో కోటానుకోట్ల ప్రజలు, అందులో పేదలు, మహిళలు, కూలీనాలీ చేసుకుని బతికే సామాన్యులు, సంచార జాతులు కన్ఫ్యూజ్ అవుతుంటే, లేనటువంటి భయోత్పాత పరిస్థితులు తీసుకురావడం ఈ దేశానికి మంచిది కాదు. లేదు, లేదు, సిటిజన్‌షిప్ ఇచ్చేదే తప్ప తీసుకునేది కాదంటున్నారు. ఇచ్చేదైతే సాదాసీదాగా ఇవ్వండి, దానికి మళ్లీ ఇంత రాద్ధాంతం ఎందుకు? దేశంలో ఎవరైతే ఉన్నారో వాళ్లను లైనులో నిలబెట్టి, లెక్కబెట్టి ఒక కార్డో, మన్నో, అఫిడవిట్ తీసుకొని, సంతకాలు తీసుకొని ఇచ్చేయండి. అంతే కానీ ఈ కాగితం తీసుకురా, ఆ కాగితం తీసుకురా అంటూ లేని కాగితాలను తీసుకురమ్మంటే దాల్‌మె కుచ్ కాలా హై అనే డౌటు వస్తుంది కదా! తుమ్ జిన్‌కో సతానా ఛాహే రహేహో, ఉన్‌కే లియే రాస్తా బనా రహేహో అనిపిస్తోంది. అది ఈ దేశానికి మంచిది కాదు. దేశ సమాజానికి మంచిది కాదు. అంతర్జాతీయంగా మంచిది కాదు. మన దేశ భవిష్యత్తుకు అసలే మంచిది కాదు. దేశ గౌరవం, ప్రతిష్ఠ ఇంటర్నేషనల్‌గా తప్పకుండా దెబ్బతినే ప్రమాదం ఉంటుంది. దీని మీద ఇంటర్నేషనల్ అసెంబ్లీ మాట్లాడింది. తర్వాత ఏదో ప్రివెయిల్ అయి మాట్లాడారు కానీ, it is causing concern and the people are raising doubts. It is being discussed in International Legislatures and also discussed in various international forums. We advise the Government of India saying that it is not good for the nation. We urge the Government of India to please abrogate this Act, which has been brought in. Please take back its decision and review it and if at all it wants to issue a National Identity Card, yes we are there to support it, but let us go in a new Format convincing one and all without any doubt to anybody in this Country. That is what is required. Our anxiety is - ప్రజలు క్షేమంగా, సంతోషంగా, మా దేశ ప్రభుత్వం మాకోసం పని చేస్తోంది, మాకు మంచి జరుగుతోంది అనే పద్ధతిలో ఉండాలి కానీ మాకేమైన ఇబ్బంది కలుగుతుందేమోననే పరిస్థితి ఉండకూడదు. ఇది ఒక ఊరిలో జరగడం లేదు. దేశ రాజధానితోబాటు, దేశం నలుమూలలా కోటానుకోట్ల మంది నిరసనలు వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అనేక మంది బాధపడుతున్నారు, భయపడుతున్నారు, ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అయినా మేము ఒక్క ఇంచు కూడ వెనక్కి వెళ్లం అనే పద్ధతి డెమోక్రసీలో మంచిది కాదు. Whenever there is a serious concern in the country and whenever there are doubts among crores of people of the country that needs to be reviewed. We request the Government of India to please review. కాబట్టి అది పద్ధతి కాదు. You take everybody into confidence. Please review the whole issue and come up with a new Format that is acceptable to all and that is supported by everybody. అంతే తప్ప మేమేదో వ్యతిరేకించాలి కాబట్టి వ్యతిరేకించడమో, మరొకటో కాదు, ఆ దురుద్దేశ్యం మాకు లేదు. ఈ చట్టాన్ని పునఃసమీక్షించమని భారత ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ ఈ తీర్మానాన్ని నేను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చర్చలో పాల్గొని వారి వారి అభిప్రాయాలు తెలియజేసి, ఈ రిజల్యూషన్‌కి మద్దతు ప్రకటించాలని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR. SPEAKER:- Now, discussion on Government Resolution.

11.45
ఉ.

جناب اکبرالدین اویسی(JANAB AKBARUDDIN OWAISI, CHANDRAYANGUTTA CONSTITUENCY):

محترم اسپیکر صاحب! آج میں حکومت کی قرارداد پر جوسی اے اے، این پی آر اور این آر سی سے متعلق ہے، اپنی بات رکھنے کے لئے یہاں کھڑا ہوں۔ لیکن اس کے ساتھ ہی ساتھ یہ بھی ضرور کہوں گا کہ دیکھنے اور سننے والے جتنے بھی لوگ ہیں، چاہے اس ایوان میں ہوں یا اس ایوان کے باہر ہوں، میں سب سے پہلے ان سے یہ بات کہوں گا کہ سی اے اے، این پی آر اور این آر سی، یہ قوانین آج نہ صرف ملک کو بانٹ رہے ہیں بلکہ اس کو کمزور کر رہے ہیں۔ اور ایک یا دو جملوں میں اگر اس قوانین کے بارے میں کہوں تو یہ کہوں گا کہ یہ قوانین غیر ملکی کو ملکی بنا رہے ہیں، اور ملکی کو غیر ملکی بنا رہے ہیں۔ اگر آپ اردو کے ان جملوں کو نہیں سمجھے تو میں کہوں گا کہ:

Non-citizen is being made a citizen and a citizen is going to be made a non-citizen of this Country. This is as simple as that.

اور میں اپنی بات کو آگے بڑھاتے ہوئے یہ بھی کہوں گا کہ آپ ان قوانین کو اس نظر سے نہ دیکھیں کہ یہ قوانین مسلمانوں کے خلاف ہیں یا مسلمان ان قوانین کے خلاف ہیں۔ یہ قوانین ہندوستان کے غریب عوام کے خلاف ہیں۔ یہ قوانین ہندوستان کی وہ عوام جو زیادہ پڑھی لکھی نہیں ہے، اس کے خلاف ہیں۔ یہ قوانین ہندوستان کی خواتین کے خلاف ہیں۔ یہ قوانین ہندوستان کے پسماندہ طبقات کے خلاف ہیں۔ یہ قوانین دلت کے خلاف ہیں۔ یہ قوانین ایس سیز و ایس ٹیز کے خلاف ہیں۔ یہ قوانین آدیواسیوں کے خلاف ہیں، اور میں کھل کر یہ کہوں گا کہ یہ قوانین ہمارے غریب ہندو بھائیوں کے بھی خلاف ہیں۔ میں جب یہاں کھڑا ہوں تو یہ بات ضرور کہوں گا کہ مجھے فخر ہے کہ میں مسلمان ہوں۔ مجھے ناز ہے کہ میں ہندوستانی ہوں۔ لیکن جب کبھی مجھے دیکھا جاتا ہے تو ایک مسلمان کی نظر سے دیکھا جاتا ہے۔ میں دیکھنے اور سننے والوں سے کہوں گا کہ مجھے صرف مسلمان کی حیثیت سے نہ دیکھیں اور نہ سنیں بلکہ مجھے ہندوستانی مسلمان کی نظر سے دیکھیں۔ شکوہ اور شکایت تو یہی ہے کہ مجھے صرف مسلمان کی نظر سے دیکھا جاتا ہے، گولی مارو کہا جاتا ہے، مجھے ملک کا غدار کہا جاتا ہے، یا پھر مجھے پاکستان جانے کو کہا جاتا ہے۔ ہم اس ملک کے ہیں، اس ملک کے وفادار ہیں اور وقت پڑے گا تو اس ملک کے لئے اپنی گردنوں کو اور اپنی جانوں کے نذرانوں کو پیش کریں گے۔ ہمارے ملک کی تاریخ یہ بتاتی ہے کہ اس ملک کی آزادی کی جد و جہد میں ہر کسی نے برابر کا اپنا حق ادا کیا، ہندو بھائیوں نے کیا، سکھ بھائیوں نے کیا، اور مسلمانوں نے بھی کیا۔ یہ ملک کسی ایک کا نہیں ہے، یہ ملک ہر مذہب کے ماننے والوں کا ہے، اور یہ ملک اس کا بھی ہے جو کسی مذہب کو نہیں مانتا ہے۔ لیکن یہ بات بڑے افسوس کے ساتھ کہنا پڑتا ہے کہ یہ قوانین آج ہمارے ملک کو بانٹ رہے ہیں۔ ان قوانین کی وجہ سے آج ملک کے لوگ pro اور anti ہو گئے۔ میں یہ بھی کہوں گا اور سوچنے والوں کے ذہنوں پر ایک سوال دیتا ہوا آگے بڑھوں گا کہ کیا آج یہ قوانین ذمہ دار نہیں ہیں جامعہ ملیہ کے طلبہ پر مظالم کے؟ کیا یہ قوانین ذمہ دار نہیں ہیں علی گڑھ مسلم یونیورسٹی کے طلبہ پر جو مصیبتیں آئیں، ان کے؟ کیا یہ قوانین ذمہ دار نہیں ہیں عوام کے سڑکوں پر آ کر احتجاج کرنے کے؟ کیا یہ قوانین دہلی کے فسادات کے ذمہ دار نہیں ہیں؟ کیا یہ قوانین 53 معصوم لوگوں کی جانوں کے جانے کے ذمہ دار نہیں ہیں اور کیا یہ قوانین اتر پردیش میں 23 لوگوں کی جانیں جانے کے ذمہ دار نہیں ہیں؟ یہ قوانین ہی ہیں جن کی وجہ سے عوام سڑکوں پر آ کر احتجاج کر رہی ہے۔ کیا یہ قوانین ذمہ دار نہیں ہیں شاہین باغ میں بیٹھ کر احتجاج کرنے پر مجبور ہونے کے؟ یہ قوانین اور ایسے منصوبے نہ ہوتے تو نہ احتجاج ہوتا، نہ معصوموں کی جان جاتی، نہ معصوموں کا خون بہتا، نہ ہزاروں کے خلاف مقدمے درج ہوتے اور نہ ہی لوگوں کے گھر، ان کی دکانیں اور جائیدادیں جلتیں۔ آج ہمیں چاہئے کہ ہم ایسے قوانین بنائیں اور ایسی باتیں کریں جن سے ہم ملک کو متحد رکھ سکیں، ٹوٹے ہوئے دلوں کو جوڑ سکیں اور دور ہونے والے دو بھائیوں کو ایک دوسرے کے قریب لا سکیں، لیکن آج ان قوانین کی وجہ سے لوگ ایک دوسرے سے دور ہو رہے ہیں اور بچھڑ رہے ہیں۔ ہزاروں برس کی اس ملک کی ہماری تاریخ ہے کہ ہم اس ملک میں آپس میں مل جل کر رہ رہے ہیں، لیکن آج اس مل جل محبت بھرے ہندوستان میں یہ لوگ ایسے قوانین کے ذریعہ اس ملک کو نہ صرف کمزور کر رہے ہیں، بلکہ میں کہوں گا کہ اس ملک کو بانٹ رہے ہیں۔ میں یہ بھی ضرور کہوں گا اسپیکر صاحب، کہ ایسے ماحول میں ملک میں آج نفرت کی دیواروں کو کھڑا کیا جا رہا ہے، تو ایسے ماحول میں میں کہوں گا کہ آج ریاست تلنگانہ کی ایوان اسمبلی اور اس ایوان کے ہمارے لیڈر اور ہماری اس ریاست کے سی ایم صاحب نے یہ قرارداد جو پیش کی اور ابھی جو تقریر کی ہے، میں کہوں گا کہ یہ بہت بڑی امید کی کرن ہے جو ریاست تلنگانہ سے سارے ہندوستان کو جا رہی ہے کہ اس ملک میں آج بھی ایسے لوگ ہیں جو اس ملک میں رہنے اور بسنے والے ہندو، مسلم، سکھ اور عیسائی کو ایک نظر سے دیکھتے ہیں۔ آج میں کہوں گا کہ ہمارا سینہ فخر سے پھول رہا ہے کہ ہم اس ایوان میں ہیں، اور ہمارا سی ایم ایسا ہے جس کا نام کے۔ چندر شیکھر راؤ ہے جس نے سب کو برابر لے کر چلنے کی بات کہتے ہوئے ایک قرارداد یہاں پر پیش کیا۔ محترم اسپیکر صاحب، میں یہ بھی ضرور کہوں گا کہ یہ ملک کی آٹھویں ریاست ہے جس نے سی اے اے، این پی آر اور این آر سی کے خلاف یہ قرارداد لائی، لیکن میں ضرور on record آ کر کہنا چاہ رہا ہوں کہ تلنگانہ سارے ہندوستان کی پہلی ریاست ہے جو اتنی غیر معمولی اور تفصیلی قرارداد پاس کر رہی ہے۔ کسی ریاست نے اتنی تفصیلی قرارداد پاس نہیں کی جو تلنگانہ کرنے جا رہی ہے۔ یہ کے سی آر صاحب اور ٹی آر ایس نے کیا۔ اور آج میں کہتا ہوں کہ ہاں، دنیا اگر جاننا چاہتی ہے کہ ایم آئی ایم ٹی آر ایس کے قریب کیوں ہے تو اس وجہ سے ہم ٹی آر ایس کے قریب ہیں کہ یہ حکومت سب کو برابر کی نظر سے دیکھتی ہے۔ چاہے کوئی ہندو ہو، مسلمان ہو، سکھ ہو، عیسائی ہو یا کسی بھی مذہب سے تعلق رکھنے والا ہو، اس حکومت کی نظر میں سب برابر ہیں۔ کوئی پہلے درجہ کا شہری نہیں ہے تو کوئی دوسرے درجہ کا شہری نہیں ہے۔ ہم مسلمانوں کو شکوہ اور شکایت تو اسی بات پر ہے کہ ہم کو دوسرے درجہ کے شہری کی طرح دیکھا جا رہا ہے۔ ہم اس ملک کے برابر کے حقدار ہیں، دوسرے درجہ کے شہری نہیں ہیں۔ ہم بھی پہلے درجہ کے شہری ہیں، ہم برابر کے شہری ہیں جس طریقہ سے ایک ہندو ہے، ایک سکھ ہے، ایک عیسائی ہے یا کسی اور مذہب کو ماننے والا ہے۔ اس ملک کا دستور اور قانون ماتھے پر تلک لگانے والے ہندو کو بھی اسی نظر سے دیکھتا ہے جس نظر سے سر پر ٹوپی پہننے اور چہرے پر داڑھی رکھنے والے مسلمان کو دیکھتا ہے۔ یہ ملک ماتھے پر تلک لگانے والے ہندو کو، سر پر ٹوپی اور چہرے پر داڑھی رکھنے والے مسلمان کو یا سر پر پگڑی باندھنے والے سکھ کو برابر کی نظر سے دیکھتا ہے۔ یہ ملک کے دستور کی خوبصورتی ہے۔ میں سمجھتا ہوں کہ سی ایم صاحب قابل مبارکباد ہیں کہ انہوں نے آج اس قرارداد کو پیش کیا۔

11.55
ఉ.

محترم اسپیکر صاحب، میں چند باتیں ضرور اس ایوان کے سامنے لانا چاہتا ہوں۔ سی ایم صاحب نے کھل کر باتیں رکھیں، لیکن بعض باتیں ہیں جو میں بھی اپنی طرف سے کہنا چاہتا ہوں اور بتانا چاہتا ہوں کہ کیوں ان قوانین کی مخالفت کی جا رہی ہے؟ کیوں این پی آر پر روک لگانے کا ہم مطالبہ کر رہے ہیں؟ کیوں این آر سی کے خلاف ہیں؟ میں چند باتیں کہتے ہوئے آگے بڑھوں گا۔ صاحب! میں یہ ضرور کہوں گا۔۔۔

Sir, we understand that this sinister game plan for the chronology—

جیسا کہ آپ کو یاد ہوگا کہ ایوانِ پارلیمنٹ میں وزیر داخلہ نے کہا تھا کہ آپ chronology کو سمجھئے۔ سی ایم صاحب نے وزارت داخلہ کی رپورٹ پڑھی۔ میں وزیر داخلہ کے پارلیمنٹ میں دئے گئے اس بیان کو یاد دلانا چاہتا ہوں جس میں انہوں نے کہا تھا کہ آپ chronology کو سمجھئے۔ انہوں نے chronology کے بارے میں وضاحت کرتے ہوئے کہا کہ ہاں، آج سی اے اے آیا ہے، کل این پی آر آئے گا اور اس کے بعد این آر سی آئے گا۔ یہ جملے تھے ان کے پارلیمنٹ میں۔ انہوں نے کہا تھا کہ اس chronology کو سمجھنا چاہئے۔

He also said about taking up of NPR followed by NRC. The NPR and NRC exercise may adversely affect and cause hardship to the crores of people belonging to poorer sections. Once again, I say this Sir, the NPR and NRC would deal a crushing blow to Dalits, Adivasis and all. I have said this earlier and I say it once again.

Sir, I must say the time is running out as the exercise of updating the National Population Register (NPR) 2020, is going to be taken up in just 15 days, i.e., from 1st April, 2020. I would urge the Telangana Government to immediately stay the process of NPR. When I say this, there are solid reasons as to why we are opposed to NPR. It is considered to be a prelude to the exercise of compilation of National Register of Citizens and ultimately to come to the rescue of all communities other than Muslims by confirming citizenship under Citizens Amendment Act, 2019 on the persons of these communities left out in this exercise.

Hon'ble Speaker Sir, we feel that the NPR lacks legal validity and statutory backing as it is not a part of the Citizenship Amendment Act of 2003, which provides for drawing up a register of Indian citizens and issuing National Identity Cards to the citizens.

جب میں یہ بات کہتا ہوں تو لوگ اعتراض کریں گے کہ آپ ایسا کیسے کہہ رہے ہیں کہ اس کو statutory backing نہیں ہے؟ صاحب! ایک سوال ہے۔ میں اپنی بات کہہ رہا ہوں۔ میں پانچ مرتبہ اسمبلی کا رکن منتخب ہوا، اور ایوان اسمبلی میں جب بھی بحث ہوتی تھی تو rules کی بات کی جاتی تھی۔ ملو بھٹی وکرمارکا صاحب بھی ڈپٹی اسپیکر رہ چکے ہیں۔ آپ کو یاد ہوگا کہ کئی مرتبہ Practice and Procedure of Parliament جس کتاب کے مصنف پی ڈی ٹی آچاری صاحب ہیں، اس کتاب کو کھول کر ہم rule position کو دیکھ کر اس کا حوالہ دیا کرتے تھے۔

Sir, I have a news article with me.

اسپیکر صاحب! آپ نے بھی اس کتاب کو دیکھ کر کئی مرتبہ اپنی بات کہی۔ اس کتاب کے جو مصنف ہیں، ان کا ایک آرٹیکل آیا۔ اس آرٹیکل میں انہوں نے ایک جگہ پر کہا:

In the entire discussion on the NPR, NRC and CAA, one important point seems to have been missed out. "What exactly is the legal status of NPR"? Sir, I said to stay on NPR and that is why I am showing you this. He said, surprisingly though the NPR appears for the first time in the Citizenship Registration for issuing National Identity Card rules framed in 2003, there is no mention of it in any provision of Citizenship Act. "What is Citizenship Act"? It is a "Parent Law". This is rather strange because these rules have been framed under Clauses 1 and 3 of Section 18 of the Citizenship Act and Clause 1 clearly says that rules may be made to carry out the purpose of Act but the Act makes no provision whatsoever for NPR and this omission is important because the Rules can be made only in respect of provision in the Parent Act. Rules are not independent provisions and they cannot provide for any substantial schemes or project unless it is already provided in law enacted by Parliament.

Such rules are ultra vires and the law can have no legal validity. This is what he is saying.

صاحب، اتنی بڑی کتاب کے مصنف یہ کہہ رہے ہیں۔ ہوسکتا ہے کہ میں جاہل ہوں۔ مجھے معلومات نہیں ہیں۔ میں قانون داں نہیں ہوں۔ میں غلط ہوسکتا ہوں۔ سارے ہندوستان کے اسمبلیوں کے ایوانوں میں اور پارلیمنٹ کے دونوں ایوانوں میں اس کتاب کا حوالہ دیا جاتا ہے، یہ کتاب لکھنے والے مصنف یہ کہہ رہے ہیں۔ تو کیا یہ غلط ہے؟

12.05 మ. To go further ahead, Citizenship (Registration of Citizens and Issue of National Identity Cards) Rules, 2003 framed under the Act are totally invalid as they provide for NPR, which finds no mention in Citizenship (Amendment) Act, 2003 provided for National Register of Citizens. Rules cannot contradict the parent law but here we have a case where the parent law violates the Constitution. The subordinate law violates the parent law and the Enumerators' Manual, which is mere executive instructions, I would say, violates the subordinate law.

آپ دیکھئے صاحب! اگر آپ بولیں تو میں اس کو پھر سے دہراؤں گا۔

The rules cannot contradict the parent law but here we have a case where the parent law violates the Constitution. The subordinate law violates the parent law and the Enumerators' Manual violates the subordinate law. That is why we oppose and say that it should be stayed. Moreover, these rules severely lack validity as they exceed the scope of the said Act 2003 since the rules are notified one year before the said Act 2003 that itself came into force.

ایک سال پہلے رولس بنائے جاتے ہیں، اور ایک سال کے بعد ایکٹ بنایا جاتا ہے۔

N.P.R. is thus an illegitimate child of a father, who was born a year after his own child was born.

صاحب! پہلے ایکٹ بنایا جانا چاہئے۔ ایکٹ بننے کے بعد رولس آنے چاہئیں۔ لیکن این پی آر میں پہلے رولس بنائے جاتے ہیں، اور ایک سال کے بعد ایکٹ بنایا جاتا ہے۔ تو یہی ہوگیا ہے کہ بچہ باپ کے پیدا ہونے سے پہلے آگیا ہے۔ اسی لئے ہم کہتے ہیں کہ اس پر روک لگائی جانی چاہئے۔

N.P.R. is not a part of Citizenship Act, 1955 as amended in subsequent years. N.P.R. finds mention in Citizenship (Registration of Citizens and Issue of National Identity Cards) Rules, 2003, which exclusively deal with NRIC. Also the Citizenship (Amendment) Act, 2003 had given powers to the Government to frame the rules without specifying the parameters of such rules and it itself is infirmity in this Amendment Act, which cannot be rectified or remedied through executive orders.

Hon'ble Speaker Sir, hence, we feel that the N.P.R. exercise is totally illegal and invalid as it does not have a statutory backing. Sir, the fact that the N.P.R. exercise was conducted in 2010 under UPA Government and again in 2015 by the BJP Government does not confer any legality on N.P.R. exercise, which is supposed to be conducted in 2020. We are totally opposed to the conduct of N.P.R. for umpteen reasons and these rules violate the fundamental right to privacy of citizens' data as held by the Supreme Court in Puttu Swamy case. Sir, these rules contradict the bar on data, confidentiality and usage under the Census Act, 1948. Sir, these rules provide no criteria for making a person doubtful and thus are arbitrary. Sir, these rules do not provide for any list of documents that shall be required for verification of citizens and thus entire NPR exercise leading to NRIC, is capricious.

Sir, due to multiple announcements by senior cabinet ministers of the Union Government, NRIC will be completed and so called foreigners deported by the year 2024 is also due to the passage of Citizenship Amendment Act 2019 there are public concern, nation wide protests, unrest and call for boycott of N.P.R. exercise.

Sir, I may also recall as to what the Parliamentary Standing Committee, Ministry of Home Affairs have acknowledged its

apprehensions in its latest report tabled on 5th of March 2020 and I quote that there is lot of dissatisfaction and fear among the people regarding the upcoming N.P.R. census.

The Committee also felt that the apprehensions should have been duly addressed. The Committee further suggests that Ministry of Home Affairs must consider some way out so that the census goes smooth and express the apprehension that there is a chance of entire process of census being hampered in many states. I may point out that there is a danger of the entire process of census itself been derailed in the wake of public mood and agitation on the issue of C.A.A., N.P.R., N.R.C. and their apprehensions that one leads to other. Sir, this is the reason why I am demanding Telangana Government to issue a G.O., immediately staying the N.P.R. work and coming up with a separate time frame for conduct of house listing operations for the census 2020-21 as per the Census Act, 1948.

Sir, I must say that the responsibility of ensuring purity and confidentiality of the census exercise lies squarely with the Union Government. There are apprehensions about the Union Government's plan of integration of N.P.R., exercise along the census exercise of house listing operations census 2020-21. Thus, there is a widespread climate of uncertainty and fear especially among the marginal sections of society due to the Union Government's announcement regarding the proposed N.R.I.C., particularly in view of the experience of N.R.C. in Assam.

Sir, there is deep seated legitimate apprehensions that the N.P.R. data will be used for preparation of N.R.I.C. Sir, these are the Rules and Procedure of Citizenship Rules, 2003. There are some important objections that we have with the N.P.R. The first is, as we have mentioned above, it is illegal. I have made it very clear. Secondly, the Rules are arbitrary and discriminatory. They empower Government Officers to mark someone as doubtful. Sub rule (4) of Rule 4 of the 2003 Rules says any person listed in local register can be marked as doubtful. Now, the burden of proof of citizenship lies on the doubtful person himself. The 0fficer need not provide any ground or reason as to why someone is being marked as doubtful.

وہ آفیسر کوئی وجہ نہیں بتائے گا مشکوک ہونے کے سلسلہ میں۔ وہ صرف مشکوک بول دے گا۔

Even for crimes, as gruesome as murder or rape, the burden of proof lies on the prosecution but for citizenship right the burden of proof lies solely on the doubtful person.

یہ کیسے ہوگا صاحب؟ وہ آفیسر آئے گا تو میں اس کو اپنے کاغذات دے دوں گا۔ وہ میرے سلسلہ میں 'مشکوک' لکھ دے گا۔ وہ 'مشکوک' لکھنے کے بعد میں 'مشکوک' نہیں ہوں بول کر مجھے ثابت کرنا پڑے گا۔

Sir, there is a difference between the N.R.C., which was conducted in Assam and this N.R.C.

صاحب! آسام میں کہا گیا تھا کہ اگر میں ہوں، میری بیوی اور میرے بچے ہیں۔ مجھے اپنی شہریت ثابت کرنا تھا، میری بیوی کو اپنی کرنا تھا، اور میرے بچوں کو اپنی کرنا تھا۔ آسام میں کئی جگہوں پر شوہر کی شہریت ثابت ہوگئی، بیوی کی نہیں، باپ کی شہریت ثابت ہوگئی، ماں کی نہیں، باپ اور ماں کی شہریت ثابت ہوگئی تو بچوں کی نہیں، کئی بچوں کی شہریت ثابت نہیں ہوئی۔

But Sir, this is the Citizenship (Registration of Citizens and Issue of National Identity Cards) Rules, 2003. It is mentioned here, the Head of the family and individual to act as informant. It shall be compulsory for every citizen of India to assess the official responsible for preparing of National Register of Indian Citizens and get himself registered in local register of Indian Citizens during the period of initialization. It shall be the responsibility of the head of every family, during the period specified for preparation of the Population Register, to give the correct details of name and number of members and other particulars as specified in Sub Rule 3 of Rule 3 of the family of which he is the Head.

وہاں آسام میں مجھے صرف اپنی تفصیلات دینی تھیں۔ یہاں پر میں گھر کا بڑا ہوں، اس لئے مجھے اپنے خاندان کی ساری تفصیلات دینی ہیں۔

What is this Sir? 2010 N.P.R., 2015 N.P.R., and the present N.P.R. is nothing but an updation.

وہ اس کو update کریں گے۔ 2010، اور 2015، کا جو information ہے، اس information کو reconcile کریں گے اس information سے۔ جو information آپ نے پہلے دیا ہے، اور یہ information جو اب دے رہے ہیں، وہ دونوں برابر نہیں ہوں گے تو Artificial Intelligence Software کے ذریعہ اس کو 'مشکوک' بنا دیا جائے گا تو وہ 'مشکوک' ہو جائے گا۔

He is going to become doubtful.

تو یہ کیسا قانون بنایا گیا ہے صاحب؟

That is the reason why we oppose it. Sir, further going ahead,

میں ایک بات کہنا چاہ رہا ہوں۔ ہم جو بات سن رہے ہیں کہ جو 'مشکوک' ہوگا، اس کو Foreigners' Tribunal میں جانا پڑے گا۔ پھر یہ بھی کہا جا رہا ہے کہ Foreigners' Tribunal کے بعد ہائی کورٹ اور سپریم کورٹ ہے۔ مجھے مشکوک شہری کہا جا رہا ہے، مجھے foriegn citizen نہیں کہا جا رہا ہے۔ تو Foreigners' Tribunal کو foreign citizen جا سکتا ہے، doubtful citizen نہیں جا سکتا۔

12.15 మ. Sir, a doubtful citizen cannot go to the Foreigners' Tribunal. Only a Foreigner can go to the Foreigners' Tribunal. So where would a doubtful citizen go? They are saying detention centres.

آج لوگوں کو حراستی سنٹرس میں ڈالنے کی بات کی جا رہی ہے۔

We are the signatory of United Nations. Detention Centers should not have more than 3,000 inmates. Detention Centers should have a School, a College, a Hospital and 3 Football fields of open areas. For one Detention Center, an amount of Rs.45 crores has to be spent and an amount to be spent on one inmate would be Rs. 1,500/-.

اگر حراستی مراکز میں 10 کروڑ مشکوک لوگ آ جائیں تو 33,000 حراستی مراکز کی ضرورت ہوگی۔ 33,000 x 45 crores، یہ کتنے پیسے ہو جائیں گے صاحب؟ آپ بتائیے، یہ کونسی عقلمندی ہے؟

I really fail to understand it. Doubtful citizens, they would be at the mercy of those in power.

ان کو ویسے ہی چھوڑ دیں گے، کہ پھر لیتے رہو۔ یہ کیسے ہوگا صاحب، آپ بتائیے۔

Thirdly, the Rules empower not only the Government Officers but even other citizens. Rule 4(6) (a) says: "Any person can object to inclusion of any person in the list." If my name is included, anyone can object to it and say that I doubt his citizenship stating that he is not an Indian.

اب پھر مجھے کیا کرنا ہوگا؟ ایک آدمی بول دے گا کہ مجھے اکبر صاحب پر شک ہے تو اکبر صاحب کو دفتروں کو پھرتے رہنا ہوگا یہ کہتے ہوئے کہ نہیں، میں ہندوستانی ہوں، میں ہندوستانی ہوں، مجھے کاغذ دیتے پھرنا پڑے گا۔ صاحب، یہ بھی ہے اس میں۔ یہ تو بلاک میلنگ اور دھمکی دینے کی بات ہوگی۔ اور سوال یہ ہے کہ میں 2019ء تک ہندوستان کا شہری تھا، اور شہری ہونے کی حیثیت سے میرا ووٹ لیا گیا، اور میرے ووٹ سے، ہندوستانیوں کے ووٹ سے منتخب ہو کر ہندوستان کے وزیر اعظم بن گئے، اور آج اس کرسی پر بیٹھ کر ہندوستانیوں کی شہریت پر سوال اٹھا رہے ہیں۔ اگر یہ این پی آر وغیرہ ہو جائے گا تو...

do not know whether I would be given the citizenship or not even though I have been a law maker for the last 21 years.

پتہ نہیں صاحب، اگر اب اپریل 2020ء میں اس پر عمل ہو گیا تو آئندہ بجٹ سیشن میں میں یہاں کھڑا رہوں گا یا نہیں، یہ بھی مشکوک ہے۔ آپ بتائیے کہ یہ کیسا قانون بناتے ہیں۔ اس بات پر غور کیے جانے کی ضرورت ہے۔

NPR is happening at the household family level. Therefore, whole families and extended families can be marked doubtful.

یہاں ایک اور اہم بات ہے۔ اگر میں غلط ہوں تو میں حکومت سے درخواست کروں گا کہ وہ میری تصحیح کرے۔ سارے تلنگانہ میں جملہ خاندان کتنے ہیں؟

Eighty three lakhs some change, I may be corrected if I am wrong.

اس میں کتنے لوگوں کے پاس ذاتی گھر ہیں؟ مطلب 83 لاکھ خاندانوں میں...

How many houses are there, which are owned by these families? The number is 42,32,238. 50% of the people do not have their own houses.

صاحب! میری بات کو سنئے اور سمجھئے کہ پچاس فیصد لوگوں کے پاس ان کا خود کا گھر نہیں ہے۔ 2010ء این پی آر میں وہ ایک پتہ دئے، 2015ء میں دوسرا پتہ دئے، کرایہ کا گھر ہے، کل وہاں تھے، آج یہاں ہیں اور پرسوں کہیں اور رہیں گے۔ اب 2020ء میں جو این پی آر ہوگا، وہ یہاں نئے پتہ پر ہیں۔ آج جب یہاں پر ہیں تو Artificial Intelligence Software کہے گا کہ 2010ء میں وہاں تھے، 2015ء میں کہیں اور تھے، اور اب 2020ء میں یہاں ہیں بول کر کیسے بول رہے ہیں، لہذا یہ مشکوک ہو جائیں گے۔ آپ بتائیے کہ یہ کیسے ہوگا؟ آج لوگ کہتے ہیں کہ یہ قانون مسلمان کے خلاف ہے۔ نہیں، یہ سارے غریبوں کے خلاف ہے، ہندو کے خلاف ہے، مسلمان کے خلاف ہے، سکھ کے خلاف ہے، عیسائی کے خلاف ہے، دلت کے خلاف ہے، آدیواسی کے خلاف ہے، ایس سی کے خلاف ہے، ایس ٹی کے خلاف ہے، بی سی کے خلاف ہے اور بالخصوص عورت کے خلاف ہے۔ آپ بولیں گے کہ یہ قانون عورت کے کیسے خلاف ہے۔ ایک عورت اپنی پیدائش کے وقت ایک نام لیتی ہے اور جب شادی کرتی ہے تو شوہر اور اس کے خاندان کا نام لیتی ہے۔ ہمارے پاس بھی ایسا ہی ہے۔ جیسے اگر کسی کا نام رضیہ خاتون ہے تو شادی ہونے کے بعد وہ رضیہ بیگم ہو جاتی ہے۔ اسی طریقہ سے ایک عورت اپنے شوہر اور اس کے خاندان کا نام لیتی ہے۔ تو اس سے کہا جائے گا کہ آپ کا برتھ سرٹفکیٹ اس نام کا ہے، اور شادی کے بعد آپ کا یہ سرٹفکیٹ اس نام کا ہے، لہذا آپ مشکوک ہیں۔ ایک عورت تو اپنا گھر بدلتی ہے۔ اس کے لئے آپ کیا کریں گے؟ یہ لوگ ایسی چیزیں بنائے ہیں۔ صاحب! جب میں عورت کی بات کر رہا ہوں تو مجھے افسوس کے ساتھ، شرم کے ساتھ اور بڑے ہی دکھ کے ساتھ ایک اور بات کہنا ہے۔ افسوس کے ساتھ، بڑے ہی درد کے ساتھ، تکلیف کے ساتھ اور کرب کے ساتھ کہہ رہا ہوں۔۔۔

The Instructions Manual for the updation of the National Population Register. Page No. 17, Clause No.(4) says that: "If a woman is not able to tell her age at the time when the first child was born, try to ascertain her age at the time of her marriage.

اس کے بعد یہ لوگ کیا لکھ رہے ہیں آپ دیکھئے صاحب۔ کتنا افسوس ہوتا ہے۔ مجھے پڑھتے ہوئے بھی شرم آ رہی ہے۔ میں پڑھنے سے پہلے آپ سے، اس ایوان سے بالخصوص اس ایوان میں موجود میری خواتین بہنوں سے معافی چاہ رہا ہوں۔ اس میں لکھا ہوا ہے۔۔۔

or ascertain her age at the time of her consummation of marriage.

Shame on them. Shame on these writers. Is this the word, which is supposed to be used?

میری ماؤں اور بہنوں کی عزت کے ساتھ یہ کھیل؟ میری عورت کے ساتھ یہ کھیل؟ آپ یہ نہ سمجھیں کہ میں مسلمان عورت کے بارے میں کہہ رہا ہوں۔ میں کہوں گا کہ یہ میری ہندوستانی ماں اور بہن کے خلاف ہے۔

How can they use this word "consummation"?

افسوس ہے ایسے گندے قانون پر۔ اسی لئے ہم کہہ رہے ہیں کہ اس قانون کو ختم کرنے کی ضرورت ہے۔ شادی کی تاریخ بولو۔ اس کے بعد یہ بولو۔ کیا ہے صاحب یہ؟ یہ حکومت اس ملک کو کہاں لے جا رہی ہے؟ یہ دہلی کی سرکار اس ملک کو کہاں لے جا رہی ہے؟ میں پوچھنا چاہتا ہوں مودی صاحب اور امیت شاہ صاحب سے کہ آپ اس ملک کو کہاں لے جا رہے ہیں؟ کیا یہ اخلاق ہے؟ کیا یہ عورت کا سمان ہے؟ کیا عورت کے سمان کو آپ اس طریقہ سے ٹھیس پہنچائیں گے؟ یہی باتیں ہیں جو ہم کہہ رہے ہیں۔ صاحب اگر ہم آگے جاتے ہیں تو۔۔۔

12.25 మ. The rule says that "An offender do not provide information or not provide correct information". Will this not be misused against such person?

Now, under the State List, Schedule-VII of the Constitution, Police, Public Order and State Public Service Commission and State Public Services are all exclusive domain of State. The Union cannot interfere in this aspect in any manner. NPR will compel State Government employees to be shifted from essential work that they are now undertaking and will be made to participate in this illegal exercise. Similarly, NPR and NRC are likely to endanger those belonging to marginalized communities and will definitely cause harm to the public.

Under Sec.27 of the Right to Education Act, "No Teacher shall be deployed for any non-educational purpose other than the Decennial Population Census, Disaster Relief Duties or Duties Relating to Elections". Therefore, requiring teachers to participate in NPR is illegal and that will violate the Right to Education Act.

آپ اس میں ٹیچرس کے خدمات نہیں لے سکتے ہیں۔ میں ایک اور چیز کہنا چاہتا ہوں۔ کئی رپورٹس کہتے ہیں کہ۔۔۔

There are 1.77 million homeless people.

سوال یہ ہے کہ بے گھر آدمی کے پاس کیا کوئی Certificate ہوگا؟

The latest survey report says that:

ہندوستان کی پچاس فیصد سے زیادہ آبادی شہری علاقوں میں آ چکی ہے۔ دیہی علاقوں میں صرف چالیس تا پچاس فیصد ہی رہ گئی ہے۔ نقل مقامی ہوتی ہے۔ یہاں پر دیگر ریاستوں کے کئی لوگ آ کر لیبر کے طور پر کام کرتے ہیں۔ لیبر سائٹ پر رہتا ہے۔ ایسے لوگ کہاں سے اپنی تفصیلات دے سکیں گے؟ آپ دستور کی دفعہ 370 کو ختم کر کے جموں و کشمیر کو ہندوستان کا حصہ بنانے کی بات کرتے ہیں۔ لیکن یہاں آپ کیا کر رہے ہیں؟ آسام میں این آر سی کے سلسلہ میں جو جملہ خرچ آیا، وہ سات ہزار کروڑ روپے کا آیا۔ یہ کس کے پیسے خرچ ہوئے؟ آسامیوں کے پیسے خرچ ہوئے جن کو سفر کرنا تھا اور اپنے کاغذات دینا تھا۔ اور حکومت کے ایک ہزار چھ سو کروڑ روپے خرچ ہوئے۔ آپ اتنا پیسہ یہاں پر کیوں خرچ کر رہے ہیں؟ یہ پیسہ غریبوں، یتیموں، بھوکوں اور پیاسوں پر خرچ کیجئے۔ لیکن آپ کہتے ہیں کہ نہیں، ہم این آر سی پر خرچ کریں گے۔

To go further ahead Sir, when I say that—

ایک اہم بات یہ ہے کہ کئی بچے یتیم ہوتے ہیں۔ اسی طرح کئی بچے abandoned بھی ہوتے ہیں۔ کئی بچوں کو یہ نہیں معلوم ہوتا ہے کہ ان کے ماں باپ کون ہیں۔ اس قانون میں ان کے بارے میں کچھ بھی نہیں کہا گیا۔ اسی لئے ہم کہہ رہے ہیں کہ آپ اس قانون کو ختم کیجئے۔

Going further ahead, it was reported in the Tribune, dt.4th January, 2018 that in the Black Market one could buy a billion Aadhaar details for Rs.500/- in ten minutes. Sir, we ourselves are aware that in February, 2019 State Government Data from Smart Pulse Survey, which was linked to State Resident Data Hub containing demographic data of Aadhaar and Electoral Rolls prepared by the Election Commissioner of India was allegedly misused by the Telugu Desam Party and this is being investigated by Cyberabad Police. Now, if we cannot be assured of security of our own private information, what happens with the Citizenship status if that is also linked to such information?

آج یہی تو کیا جا رہا ہے۔ این پی آر کو آدھار سے جوڑ دیں گے۔ تو کہاں ہوگا تحفظ آپ بتائیے؟

I would like to give you one example. Every time it is said that a citizen should have an identity card. Sir, many countries are doing away with the Citizenship Card. Why? I will give you the example Sir. I have the details of my daughter studying in United Kingdom. She is doing her Law. My daughter had sent me the details and she said that Identity Card Act was repealed by the Identity Document Act, 2010 on 21st January, 2011 in entire United Kingdom.

کیوں صاحب؟ اس لئے کہ اس ملک کے رہنے والے ایک شخص کہاں ہے معلوم ہو جا رہا ہے، اس کی privacy متاثر ہو رہی ہے، اور سب کچھ ہونے کے بعد...

I have the statement of the then Deputy Prime Minister of UK who said, "I have always called in the strongest terms for the National Identity Registration to be scrapped and it was one of the things that the coalition pledged to do. I am delighted that the demon has today laid to rest once and for all. The ID card scheme was a direct assault on the liberty, something to be precious, to be thrust aside and something, which this Government is determined to restore.

آپ بتائیے کہ جب یہ یو کے میں ختم ہو گیا اور چو طرف ختم کیا جا رہا ہے تو آپ یہاں پر یہ کیوں کرنا چاہتے ہیں؟

To go further ahead, Sir, the new question that was asked in NPR 2010 and 2015 relating to ancestor and aadhaar number, etc. has their populous fear. There is a countrywide agitation that has given a call for boycott of NPR due to the reasons mentioned above and State Governments have also received several representations from civil societies, organizations and people's movements. The State Government has received a representation and feedback from State Government employees that they fear a confrontation to the mixing of census exercise and NPR exercise and apprehensions have been expressed. The State Government employees may not able to discharge their duties without fear. More than 100 esteemed

economists of the country have also expressed their opinion in writing that NPR exercise should be delinked from the census exercise and that the census exercise should be saved under all circumstances. Since there is a link between CAA, NPR and NRC, our party has totally opposed to CAA when the BJP Government brought the Citizens (Amendment) Bill, 2019 in the Lok Sabha in December, 2019. My party President and Hon'ble Hyderabad MP, Barrister Asaduddin Owaisi Sahab tore-up the Bill in the House and reminded the Parliament that he was following the footsteps of the Father of the Nation, Mahatma Gandhi who had torn-up the similar Citizenship Bill while he was in South Africa.

As I pointed out earlier, the TRS was among the Parties that opposed the legislation and we are grateful to Janab KCR Sahab for this gesture. For the first time in the history of independent India, the CAA has incorporated religious qualifications. The CAA confers citizenship on persons belonging to six minority communities from neighbouring countries. CAA exempts persons belonging to Hindu, Sikh, Jain, Parsi and Christian communities from Afghanistan, Bangladesh and Pakistan, being treated as illegal migrants residing in the entire India on or before 31st day of December, 2014. Sir, it is evidently clear that this Legislation is discriminatory, arbitrary and not only violates the Constitution values of equality and secularism but the CAA also fundamentally alters the criteria of citizen making the religion based criteria and accelerating the path to citizenship for any person from these six communities.

Sir, I may recall that the Prime Minister, Union Home Minister and many senior officials reportedly reiterated their resolve to implement National Register of Citizens. This includes statement to the same effect by Union Home Minister in Lok Sabha on 9th December, 2019 and in Rajya Sabha on 11th December, 2019 when read along with the procedure provided for NRC, it is evident that the CAA is meant to act as a safety measure for any non-Muslim excluded from the NRC.

اگر میں غلط ہوں تو بتا دیجیے، شک وشبہ کو دور کر دیجیے، میں امیت شاہ صاحب سے یہ کہنا چاہتا ہوں۔

If there was any doubt about the purpose of CAA, the same was clarified by the Finance Minister of Assam as well as Union Minister who said that CAA would shield five lakh Hindus, who did not make it to NRC in Assam. It may be necessary to recall as to what happened in the implementation of NRC in Assam, which I have already told. Sir, the final list has excluded 19,06,657 persons and 3.11 crores were included.

یہی ایک خدشہ ہے جس کی وجہ سے ہم کہتے ہیں کہ آپ ان قوانین پر روک لگائیے۔

When I say about Assam, the total requirement of the staff was 50,000. More than 50 people were documented to have committed suicide from the exclusion from NRC. It was reported that 2.5 lakh objections were filed against persons excluded from the NRC. Moreover, people were subjected to immense trauma and even harassment during the process. It must be noted that the State Government of Assam has now chosen to reject the NRC in exploring option including re-verification.

جب وہ لوگ سی اے اے کو مسترد کر رہے ہیں اور re-verification کر رہے ہیں تو ہم کیوں این پی آر اور این آر سی پر عمل کریں؟ یہ ایک سوال ہے۔

Sir, in contrast, the Central Government consistently promised a nation-wide NRC. This duality of Government Policy pertaining to NRC is clearly evident that this exercise placed unnecessary burden on common people and that there is no express public interest that is served to the nation through NRC. Moreover, the NRC will require every individual to live in uncertainty in the status as citizen.

I have a list. Several veterans who served in the Indian Airforce were excluded. The names of Chabindra Sarma, Viswanath and Charili in Assam were also excluded. Sahitya Academy Winner Durga Kathiwada, whose father Abhinarayan Kathiwada, whose name figured in 1951 NRC was excluded. They have committed suicide. Manjudevi, the great

grand daughter of freedom fighter Chabbilal Upadhyay is also in the excluded list.

12.35 ము. Mr. Sabiwal Biswas, aged 73 years, Retired SBI Officer seems to be totally helpless after he did not find his name along with his wife and daughter in the Final NRC list.

اتنے بڑے بڑے لوگوں نے خودکشیاں کر لی ہیں۔ ہر وقت کہا جاتا ہے کہ میں صرف مسلمانوں کے نام لیتا ہوں۔ میں بتا رہا ہوں کہ کتنے ہندو لوگ ہیں جن کے نام آسام کے این آر سی میں نہیں آئے جس کی وجہ سے وہ نہ صرف پریشان ہیں بلکہ بہت سے لوگوں نے خودکشی کر لی ہے۔ کارگل کی جنگ میں ہندوستانی سپاہی محمد ثناء اللہ کھڑے ہوئے تھے۔ ان کا نام بھی آسام کے این آر سی میں نہیں آیا۔ تو سوال یہ ہے کہ آپ ایسے قوانین کیوں لاتے ہیں جن کی وجہ سے لوگوں کو دشواریوں کا سامنا کرنا پڑتا ہے؟ اس کے ساتھ ہی ساتھ میں یہ بھی کہتے ہوئے اپنی بات کو ختم کروں گا کہ۔۔۔

This will not only impact those are unlikely to understand the complex legal procedures but also those who were never given documents to prove the Birth Certificate and place of Birth. Sir, when I talk about Birth Certificate, let me come on record and say –

شہر حیدرآباد میں آج بھی births non-institutional کا فیصد 7% ہے۔ آج بھی کئی بچے گھروں میں پیدا ہوتے ہیں۔ جتنے بچے پیدا ہوتے ہیں، ان میں سے صرف 30% کو Birth Certificate دیا جاتا ہے۔ 2003ء میں Birth Certificates کا جو backlog تھا، اس کو حکومت نے ایک مرتبہ نہیں بلکہ دو مرتبہ clear کیا۔ اگر ہم دیکھتے ہیں تو آج بھی 70% ہندوستانیوں کے پاس Birth Certificate نہیں ہے۔

Even today 70 per cent Indians do not have a Birth Certificate. The Government has spent so much of money on Aadhaar Cards.

آپ دیکھئے صاحب، ہمارے پاس 126 کروڑ آدھار کارڈس، 91 کروڑ ووٹر آئی ڈی کارڈس، 42 کروڑ پیان کارڈس اور 7.2 کروڑ پاسپورٹس ہیں۔ اگر ہم آدھار کارڈس کا فیصد دیکھیں تو وہ 93%، ووٹر آئی ڈی کارڈس کا 68%، پیان کارڈس کا 31% اور پاسپورٹس کا 5.3% ہے۔

We have spent so much of money on making these Cards.

اور آج ہم نئے کارڈس بنانے کے لئے پھر مزید خرچ کرنا چاہ رہے ہیں۔

By insisting on documentary proof and mandating enrolment, it specifically penalizes persons with disabilities, women, Dalits, Adivasis and Economically Weaker Sections. It has already been pointed out that as a result of the CAA, the NRC's impact on Muslims will be the most stark and direct. Excluding disadvantaged groups and further entrenching their inequality is obviously a threat to public order. As such, the possible implementation of NPR/NRC interferes with the State Government's power and responsibility to maintain public order in Telangana and prevent the deepening social fissures. Furthermore, it directly contradicts the power of the State Government to provide relief to the disabled and unemployed under Entry 9 of the State List. Instead of providing relief, NPR/NRC is likely to inflict further harm to persons with disability and other groups that face social discrimination. By virtue of Entry 41 of the State List, the State is competent to address any matter pertaining to State Public Service and State Public Service Commission.

Before I highlight the demands on the issue of CAA, NPR and NRC, I would like to draw the kind attention of the Hon'ble Chief Minister, Sri K. Chandrashekar Rao to the notification and activities of the State Government with regard to NPR. I would like to recall that Telangana Rashtra Samithi was one of the few parties that opposed the Citizenship Amendment Bill in both the Houses of Parliament and voted against this controversial legislation.

میں پھر سے کہہ رہا ہوں کہ میں اس کے لئے آپ کا ممنون ومشکور رہوں۔

Now, I would like to highlight the demands of our Party on the issue of CAA and NPR. I would urge the Telangana Government under the stewardship of Hon'ble Chief Minister, Sri K. Chandrashekar Rao to initiate urgent steps in this regard. As the house-listing operations are to commence from 1st April 2020 i.e. just three weeks' time, we earnestly request the Hon'ble Chief Minister to immediately stay any

work on the updation of NPR in consultation with other States including the Kerala Government as well as legal experts.

جس طریقہ سے کیرالہ حکومت نے اسے کیا ہے، آپ بھی ایسا ہی کریں، میں آپ سے یہ مطالبہ کرتا ہوں۔

We also urge the Telangana Government to ensure that citizens residing in Telangana are protected from arbitrary and discriminatory measures such as NRC. We would request the State Government to ensure that the conduct of State Public Service is in accordance with the provisions of the Constitution of India and not contrary to them. We urge the Telangana Government to ensure peace and social harmony in the State and to prevent any threat to public order as a likely result of NPR/NRC.

Lastly, we would urge the Telangana Government to file a petition in the Supreme Court under Article 131 of the Constitution of India questioning the enforcement of the CAA, 2019 and the validity of the rules framed under the Citizenship Amendment Act, 2003 for conduct of NPR. The provisions under Article 131 permit the States to move against the Government of India on any question on which the existence or extent of a legal right depends. In this case, the rights pertain to the right to equality and freedom of religion enshrined under Articles 14 and 25 respectively in Part III of the Constitution. Moreover, the CAA in our opinion is not only ultra vires of specific Constitutional provisions but also violates the basic structure of the Constitution.

We earnestly hope and trust that the Hon'ble Chief Minister would respond to our specific requests and demands and announce the measures to stay the NPR exercise and confine the first phase of the census work to house-listing operations and housing census.

We would extend our fullest cooperation to the Telangana Government in its endeavour to oppose the CAA, NPR and NRC.

میں اپنی بات ختم کرتے ہوئے پھر سے کہنا چاہتا ہوں کہ میں کے سی آر صاحب کا ممنون و مشکور ہوں اور ایم آئی ایم کی جانب سے، میرے صدر اسدالدین اویسی صاحب، میری پارٹی کے ایم ایل ایز اور ایم ایل سیز، میری پارٹی کے کارکن اور ریاست کے سارے مسلمانوں کی جانب سے آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں سی ایم صاحب، کہ ایسے وقت میں جب ستر برس تک ہمارا استحصال کرنے کے بعد سب اپنا دامن ہم سے چھڑا رہے تھے، ویسے وقت میں آپ نے ہمارا ہاتھ تھاما ہے۔ ہمارا وعدہ ہے کہ ہم بھی کبھی آپ کے ہاتھ کو نہیں چھوڑیں گے، بلکہ ہم آپ کے ہاتھ کو تھامے رکھیں گے اور آگے بڑھیں گے۔ ہم فرقہ پرستوں سے لڑتے رہیں گے اور کبھی بھی ان کے سامنے نہیں جھکیں گے۔ ہم ان سے نہ ڈریں گے اور نہ گھبرائیں گے، بلکہ ان کا مقابلہ کریں گے اور اپنے دستوری حق کو حاصل کریں گے۔ ہم جدوجہد کرتے رہیں گے اور اپنے حق کی لڑائی لڑتے رہیں گے۔ ہم حق پرستوں کی آواز ہیں، حق کی آواز کو کوئی نہیں دبا سکتا، اور کوئی ہماری آواز کو نہیں دبا سکے گا۔ ہم لڑیں گے، جمہوری طور پر جدوجہد کریں گے اور دستور کے دائرہ میں رہتے ہوئے لڑ کر اپنے حقوق کو حاصل کریں گے۔ شکریہ سی ایم صاحب، میں آپ کا ممنون و مشکور ہوں۔ شکریہ اسپیکر صاحب جو آپ نے مجھے یہ موقع دیا۔ شکریہ صاحب۔

جناب شکیل عامر محمد (JANAB SHAKIL AAMIR MOHAMMED, BODHAN CONSTITUENCY):

اسپیکر صاحب! میں آپ کا تہہ دل سے شکریہ ادا کرتا ہوں کہ آپ نے مجھے بات کرنے کا موقع دیا۔ آج ہندوستان میں سلگتا ہوا مسئلہ سی اے اے، این پی آر اور این آر سی کا ہے۔ میں ہمارے عزت مآب سی ایم کے سی آر صاحب جو مجاہد تلنگانہ ہیں، ان کا بھی تہہ دل سے شکریہ ادا کرتا ہوں کہ انہوں نے اس ایوانِ اسمبلی میں سی اے اے، این پی آر اور این آر سی کے خلاف قرارداد لائی ہے۔

مجھے اس موضوع پر بات کرتے ہوئے نہ صرف شرم آ رہی ہے بلکہ افسوس بھی ہو رہا ہے۔ ہمارا ملک دنیا کا سب سے بڑا جمہوری ملک ہے جو کہتا ہے کہ Government is for the people, by the people and of the people. ایسی حکومت میں بڑے افسوس کی بات ہے کہ ایک انتہائی شرمناک بل پارلیمنٹ میں پاس کیا گیا ہے۔

Speaker Sir, I would like to draw your kind attention that for the first time in the history of India, States are refusing to follow a Union Law. As many as eight states in India have already passed Resolutions in their respective Assemblies against this Law. This will have serious consequences for the Federal Structure and leaves a dangerous precedent for integrity of the Indian Union.

Sir, the National Population Register commonly known as NPR is a strange legal beast and it is distinct from the National Register of Citizens, which the BJP Government had promised to institute in the year 2003. Despite being created under the Citizenship Act, the NPR is designed in a manner that required it to rely on the administrative machinery created under the Census Act of 1948. The Director of Citizen Registration is as per Rule 2, Clause (d) under the Citizenship Rules 2003 the Director of Census appointed under the Census Act, 1948.

The important issue is, giving the cost of a Nation-wide door to door enumeration exercise. It is no surprise that the Government is carrying out the census and NPR together. It is however, doubtful whether this is legal. As said by the Hon'ble Member, Sri Akbaruddin Owaisi as written by Prof. Acharya, Former Secretary General of Lok Sabha, the Citizenship Act actually mandates the creation of Population Register. So, it is however, doubtful whether this is legal. As per Section 15 of the Census Act, there is a prohibition of making public the data collected by any Census official. There is also an express prohibition against the use of any data collected under the Census Act for any civil or criminal proceedings.

اسپیکر صاحب! آج یہ جو کہا جا رہا ہے کہ سی اے اے، این پی آر اور این آر سی سے الگ الگ ہیں، یہ بالکل غلط بات ہے، حالانکہ سی اے اے، این پی آر اور این آر سی، یہ تینوں ایک ہی چیز ہیں۔ اس کی عمل آوری مردم شماری ایکٹ کے تحت کرنا، یہ بالکل ہی غیر قانونی اور ultra vires ہے۔ اسپیکر صاحب! میں آپ کو ایک اور بات بتانا چاہتا ہوں۔

12.45 The data collected under the Census Act
01.00 is privileged and is meant to be used
మ. only for statistical compilation for the purpose of Governance. The text of the provision is to reproduce 15 records of census not open to inspection or admissible in evidence. No person shall have a right to inspect any book, register or record made by a Census Officer in discharge of his duty as such or any schedule delivered under Section 10 and not withstanding anything to the contrary. As per the Indian Evidence Act, 1872, Clause 1 of 1872, no entry in such book, register, record or schedule shall be admissible as evidence in any civil proceeding whatsoever or in any criminal proceeding other than the prosecution under this Act or any other law for any act or omission which constitutes an offence under this Act.

تو بی جے پی حکومت یہ جو ایکٹ لائی ہے، یہ بالکل غیر قانونی اور بے بنیاد ہے۔

The likely rationale for this provision is the recognition by the framers of the Census Act that citizens may be more forthcoming with the information for the census if there is legal assurance that the data cannot be used against them by the Government. Alternatively it is like that the drafters knew that a big data exercise like the census was bound to be messy. Sometimes generating inaccurate data that lacks the credibility to be used as evidence in legal proceedings or perhaps the provision was in nature of Data Protection Law ahead of its time.

اسپیکر صاحب! بڑے افسوس کے ساتھ یہ کہنا پڑ رہا ہے کہ اصل ایکٹ جو 2004ء میں لایا گیا، جیسا کہ ہمارے اکبر صاحب نے بھی بتایا، اس کے رولس 2003ء میں بنائے گئے۔

which are called still born rules that does not exist.

تو 2003ء میں جو قانون لایا گیا تھا، وہ بالکل بے بنیاد اور غیر قانونی ہے۔ اس کے علاوہ میں یہ بھی بتانا چاہتا ہوں کہ

The rules of NRC have not been notified and NPR is the first step, as stated in Parliament by Sri Kiren Rajiju that Government of India should frame and notify complete rules before beginning the process.

اسپیکر صاحب! یہ ایک بہت ہی اہم مسئلہ ہے۔ اگر میں باہر جاؤں گا تو لاکھوں لوگ مجھے پکڑ لیں گے کہ آپ نے اسمبلی میں ہماری بات ہی نہیں رکھی اور ختم کر دیا۔ اسمبلی میں میرے ابھی چار سال اور ہیں۔ اگر میں زندہ رہوں تو ان شاءاللہ ان چار سالوں میں کوئی گزارش نہیں کروں گا، لیکن یہ ایک اہم موضوع ہے۔ میں ادباً گزارش کرتا ہوں کہ مہربانی کر کے آپ تھوڑی دیر مجھے بات کرنے دیجئے۔ یہاں پر ایک اور بات ہے کہ حکومت ہند نے 2004ء سے 2009ء تک ایک پائلٹ پراجیکٹ متعارف کیا تھا، جس میں بارہ ریاستوں کے تیرہ اضلاع میں 30.95 لاکھ لوگوں کا ڈاٹا جمع کیا گیا تھا۔ اس میں ہماری ریاست کا ضلع میدک بھی شامل تھا۔ اس پائلٹ پراجیکٹ کو ختم کرتے ہوئے اس میں واضح طور پر یہ بتایا گیا ہے کہ یہ

weak document base of population.

مطلب یہ ہے کہ یہ ڈاٹا بیس اور این پی آر کامیابی کے ساتھ کام کرنے کے قابل نہیں ہے۔

A pilot project conceived by the Vajpayee Government in 2003 to test the issuing of multi purpose national identity cards and NPR to Indian Citizens analogous to the exercise of creating a National Register of Citizens was closed in 2009 after it has been able to establish citizenship or less than half the residents who participated in the Pilot Project. It brought home the lesson that determination of citizenship was

a complicated and inward issue and the document base is weak specially in the rural areas.

اس کو واضح طور پر بتایا گیا۔اس کے علاوہ جو این پی آر کرنا چاہ رہے ہیں، اس میں چند اہم نکات ہیں۔ہمارے ہندوستان میں 1.77 لاکھ لوگ بے گھر ہیں۔ان کا این پی آر کیسے ہوگا، یہ بھی میں جاننا چاہتا ہوں۔اس کے علاوہ ہمارے پاس 539 یتیم خانے ہیں جہاں پر لاکھوں یتیم بچے تعلیم حاصل کر رہے ہیں۔اس کی تفصیلات بھی میں حکومت ہند سے پوچھنا چاہتا ہوں کہ آپ ان کا رجسٹریشن کیسے کریں گے؟ اس کے علاوہ جب 2010ء میں این پی آر کرنے کی کوشش کی گئی تھی، تو 79.38 لاکھ لوگوں کا دیگر مذاہب کے نام سے اندراج کیا گیا۔ان کا اندراج کس طریقہ سے ہوگا؟ ان کو کونسی شہریت دی جائے گی؟ اس کی بھی وضاحت حکومت ہند کو کرنی چاہئے۔اس کے علاوہ۔۔۔

28.67 lakh people have not stated their religion. How are you going to provide them the citizenship of India?

اسپیکر صاحب! اس کے علاوہ میں آپ کو بتانا چاہتا ہوں کہ آج جس طریقہ سے ان قوانین کی عمل آوری ہو رہی ہے، وہ بالکل غیر قانونی اور بے بنیاد ہے۔یہاں پر ہمارے کئی دلت اور پچھڑے ہوئے لوگ، لیبر طبقہ کے لوگ، ایس سی، ایس ٹی اور اقلیتی طبقہ کے لوگ ہیں۔اگر آپ ان سے پیدائشی صداقت نامہ کا مطالبہ کریں گے تو ان کے پاس تو پیدائشی صداقت نامہ نہیں ہے۔تو آپ ایسے لوگوں کے این پی آر فارم میں ''ڈی'' یعنی ڈاؤٹ فل لکھ کر انہیں مشکوک بنا دیں گے۔اب آپ کہہ رہے ہیں کہ اگر وہ لوگ ہندو، پارسی، عیسائی یا سکھ ہوں، تو ہم ان کو سی اے اے کے تحت کیسے بھی ہندوستان کی شہریت دے دیں گے۔لیکن اس میں ایک اہم بات یہ ہے کہ اگر میں دلت ہوں اور مجھے فارم پُر کرنا ہے جبکہ میرے پاس پیدائشی صداقت نامہ نہیں ہے، تو اس میں وہ لوگ لکھ دیں گے کہ میں مشکوک ہوں۔اگر مجھے ہندوستان کی شہریت لینا ہے، تو مجھے لکھنا ہے کہ میں بنگلہ دیش، پاکستان یا افغانستان سے آیا ہوا ہوں۔اس طرح سے ہم پناہ گزین کے طور پر آئے بول کر ہمیں شہریت دے رہے ہیں۔

ایک اہم بات یہ ہے جسے سب کو سننا چاہئے کہ جب آسام میں این آر سی ہو رہا تھا تو وہاں راجی بائی نامی ایک اسی سالہ خاتون ہے جس کو شہریت نہیں دی گئی ہے۔اسی طرح کارگل کی جنگ میں لڑنے والے فوجی آفیسر جن کا نام ثناء اللہ ہے، ان کو بھی ہندوستانی شہریت دینے سے انکار کر دیا گیا ہے۔جس شخص نے ہندوستان کی حفاظت کے لئے سرحد پر اپنی جان کی بازی لگا دی، اس کو بھی ہندوستانی شہریت سے محروم کر دیا گیا۔اسی طرح ہندوستان کے سابقہ صدر جمہوریہ ڈاکٹر فخر الدین علی احمد صاحب کے خاندان کو بھی ہندوستانی شہریت دینے کے انکار کر دیا گیا۔یہ واقعی بہت ہی شرم کی بات ہے۔اسی طرح یہاں پر national social fabric کا مسئلہ ہے، جس طریقہ سے یہ کام کیا جا رہا ہے، جس طریقہ سے ہزاروں لوگ مر رہے ہیں اور جس طریقہ کا ماحول ہندوستان میں بنایا جا رہا ہے، میں سی ایم صاحب سے گزارش کرنا چاہتا ہوں کہ اس مسئلہ کو مکمل طور پر ختم کیا جائے تاکہ این پی آر اور این آر سی کی عمل آوری نہ ہو۔اس کے علاوہ ہندوستان کے جتنے بھی ادارے اور شخصیات ہیں جیسا کہ ''ہم بھارت کے لوگ ہیں'' یوگیندر یادو ہو، ہرش مندا ہو، تیستا اسٹیلواڈ ہو، شبنم ہاشمی ہو، انجنی بھردواج ہو، کھانم گوپی ناتھ ہو، کویتا کرشنن ہو، یہ تمام آج آزادی اور انصاف کی لڑائی لڑ رہے ہیں۔میں حکومت ہند سے یہ کہنا چاہتا ہوں کہ یہ این پی آر کا فارم ہے جس میں لکھا ہوا ہے کہ۔۔۔

Rule 3 of Clause 5, the local register of Indian citizens shall not contain details of persons after due verification made from the population register. I appeal to the Government to omit this rule and also Rule 4 of Clause 3 for the proposals of preparation and inclusion of local register of Indian citizens. The particulars collected from every family and individuals in the population register shall be verified and scrutinized by the local Registrar who may be assisted by one or more persons as specified by the Registrar General of citizen registrations.

اس کو بھی حذف کئے جانے کی ضرورت ہے۔اس کے علاوہ۔۔۔

During the verification process, particulars of such individuals whose citizenship is doubtful, shall be entered by the local registrar with the appropriate remark in the population register for further enquiry and in case of doubtful citizenship, the individual or the family shall be informed in a specified proforma immediately after the verification process is over. This also should be omitted from the form.

Sir, there are only two clauses. Rule 7, Sub Clause (2): During the period specified for the preparation of the population register, it shall be the responsibility of the head of every family to give the correct details of the name and number of members and other particulars as specified in Rule 3 (3). Kindly, omit this also.

Penal Consequences (Rule 17), in certain cases, any violation in provisions of Rule 5,7,8,10,11 and 14, shall be punishable with fine, which may extend to Rs.1,000/-.

I humbly request our Chief Minister Sahab to kindly omit this rule also, because there is no legal sanctity. The Union law has made this Citizenship Act. All the States have passed the Resolution and it still exists. So I request the Hon'ble Chief Minister Sahab to immediately stop the process, which is going to start from 1st April, 2020, because about 144 petitions are pending in the Supreme Court of India and until the same get dispensed with, we do not want to waste the people's money costing about Rs.3,000 crores.

So, I humbly request to stop this Law, which discriminates on the basis of religion and I would also say, not only in India but internationally, there is a situation where COVID-19 Virus is prevalent. It is a very serious issue because all the enumerators who move from home to home will also carry the COVID-19. So I request the Hon'ble Chief Minister Sahab to kindly halt this by exerting pressure on the Government of India because there is a situation of COVID-19; Coronavirus in the State. So kindly stop the enumerators and stop the NPR process until the Supreme Court judgment comes. Later, we can follow the rules. The secular Chief Minister of Telangana, since 2014 when Telangana was formed, from the day one, he maintained the Ganga Jamuna Tahzeeb in the Telangana State.

ایسے چیف منسٹر جو ہمارے ہندوستان کے لئے ایک مثال بنے ہوئے ہیں، جن کو وزیر اعظم بن کر ہمارے ہندوستان کے لوگوں کی حفاظت کرنا چاہئے، ایسے ہمارے سی ایم صاحب کا میں تہہ دل سے شکریہ ادا کرتا ہوں جو ایک سیکولر لیڈر ہیں، جو تمام مذاہب کی حفاظت کرتے ہوئے لوگوں کو لڑانے اور کٹوانے والے اس گندے اور بھیانک قوانین کے خلاف یہاں ایک قرارداد کو لایا، میں اس کے لئے سی ایم صاحب کا تہہ دل سے شکریہ ادا کرتا ہوں۔

اس کے علاوہ ایک آخری بات کہتے ہوئے میں اپنی بات کو ختم کرتا ہوں۔ آج جبکہ ہماری خواتین احتجاج کر رہی ہیں تو بی جے پی والے کہتے ہیں کہ ہم نے اپنی خواتین کو گھروں سے باہر نکالا۔ میں بی جے پی والوں سے پوچھنا چاہتا ہوں کہ جب ہندوستان کی آزادی کی لڑائی لڑی جارہی تھی تو کیا رانی لکشمی بائی باہر نہیں نکلی تھیں؟ کیا وجیا لکشمی پنڈت، کرشنا سنگھ، عابدہ احمد، للتا امبکا، درگا بائی وغیرہ باہر نکل کر آزادی کی جنگ نہیں لڑی تھیں؟ راحت اندوری کا ایک شعر کہہ کر میں اپنی بات کو ختم کرتا ہوں۔

آج جو صاحبِ مسند ہیں، وہ کل نہیں ہوں گے
کرایہ دار ہیں، ذاتی مکان نہیں
سبھی کا خون شامل ہے یہاں کی اس مٹی میں
کسی کے باپ کا یہ ہندوستان نہیں ہے

جے تلنگانہ، جے کے سی آر صاحب، میں ان کا تہہ دل سے شکریہ ادا کرتا ہوں۔ شکریہ بہت بہت۔

1.00 మ. **శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:-** అధ్యక్షా, సిటిజన్‌షిప్ అమెండ్‌మెంట్ యాక్ట్, ఎన్‌పిఆర్, ఎన్ఆర్‌సి పై ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సభలో పెట్టిన తీర్మానం మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు. ఈ ఎన్‌పిఆర్ వల్ల ఉత్పన్నమయ్యేటటువంటి అనేక సమస్యలను ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా సభ దృష్టికి తీసుకొచ్చారు, తద్వారా రాష్ట్ర ప్రజలు, దేశ దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. అలాగే ఎన్ఆర్‌సి వల్ల వచ్చే ప్రమాదం గురించి చెప్పారు. అంతిమంగా చాలా సమస్యల గురించి చెప్పారు. దీన్ని ఆపడానికి చేయవలసిన అంశాల గురించి, తదనుసారంగా ఎన్‌పిఆర్, ఎన్ఆర్‌సి వంటి చర్యల నుండి తెలంగాణ ప్రజలను కాపాడడానికి అవసరమైన అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సభ తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి సభాముఖంగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తుందని చెప్పారు. మీరు చెప్పిన అంశాలతో నేను ఏకీభవిస్తూ, అంతిమంగా ఈ సభ ద్వారా ఈ సమస్యల పరిష్కారం కోసం నిర్ణయం తీసుకోవడానికి మనమంతా ఏకం కావలసిన అవసరం ఉందని నేను భావిస్తున్నాను.

ఈదేశం అనేక మతాలు, కులాలుగా విభజింపబడి ఉన్న దేశం. ఆ రకంగా విభజింపబడిన ఈ దేశంలో సామాజికంగా ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలు, కులాలకు చెందిన వాళ్లకు ఎన్‌పిఆర్ లో అడిగే అనేక రకాల అంశాలకు సమాధానాలు చెప్పలేని పరిస్థితులు దేశంలో ఉన్నాయి. Registration of citizens and issuance of National Identity Cards (Rule 2003) provides that the particulars provided in the population register will be verified by the Local Registrar for the preparation of the national register of citizens i.e., NRC. In case of doubtful citizens, an enquiry will be conducted. Sir, NPR is the first step towards the preparation of the national register of citizens. The NPR 2020 has added questions relating to the date of birth and place of birth of the parents. NPR-2020 లో questions

relating to date of birth and place of birth of parents add చేశారు. ఈ ఎన్‌పిఆర్ 2010 లో కూడా చేశారు. కానీ ఆ ఎన్‌పిఆర్‌లో no details regarding their place of birth were collected. పేరెంట్స్ డేటాఫ్ బర్త్‌కు సంబంధించిన సమాచారం సేకరించలేదు. ఎన్‌పిఆర్-2020 లో అడిగిన ఆ ఒక్క కాలమే అన్ని సమస్యలకు మూలం అవుతోంది. తల్లిదండ్రుల పుట్టిన తేదీ, పుట్టిన ప్రదేశం వివరాలు ఇవ్వాలని ఈ ఎన్‌పిఆర్‌లో అడగడం ఒక ప్రమాదమైన సంకేతం. ఇది యాడ్ చేయడం అన్ని సమస్యలకు ప్రధాన కారణం అవుతోంది. ఇంతకు ముందు ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినట్లు, ఈ సమాజంలో ఉన్న వెనుకబడిన వర్గాలు, వెనుకబడిన కులాల, ఆర్థికంగా సామాజికంగా వెనుకబడిన వాళ్లదరూ తమ పుట్టిన తేదీలను గ్రామ పంచాయతీలలో రిజిస్టర్ చేసుకునే పరిస్థితుల్లో లేరు. మున్సిపాలిటీలలోనైతే అక్కడ సర్టిఫికేట్స్ తీసుకొని వాటిని ప్రిజర్వ్ చేసుకునే పరిస్థితుల్లో వాళ్లు లేరు. వాళ్లకు ఏ రకంగానైతే డేటాఫ్ బర్త్ సర్టిఫికేట్ లేదో సిఎల్‌పి లీడర్‌నైనా నాకు కూడా డేటాఫ్ బర్త్ సర్టిఫికేట్ లేదు. మా గ్రామంలో సింగిల్ టీచర్ స్కూల్ ఉండేది. నాకు బడికి పోయే వయసు వచ్చే వరకు నా ఎత్తు చూసి, ఫలానా సంవత్సరంలో వీడు పుట్టి ఉంటాడని భావించి డేటాఫ్ బర్త్ రాసేశారు. అదే నాకు డేటాఫ్ బర్త్. ఎక్కడా కూడా నా డేటాఫ్ బర్త్ రిజిస్టర్ కాలేదు. ఇక్కడ నాతోబాటు గిరిజన సభ్యులైన సీతక్క, పోడెం వీరయ్యలను కూడా అడిగాను, డేటాఫ్ బర్త్ సర్టిఫికేట్ మాకు కూడా లేదని వారు చెప్పారు. వీళ్లందరి గురించి ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, ఈ సమాజంలో అన్ని వర్గాలు, కులాలకు ప్రతినిధులుగా ఈ సభలో ఉండే సభ్యులకే ఈ పరిస్థితి ఉంటే, సామాన్యుల పరిస్థితి ఏమిటి? రాజగోపాల్‌రెడ్డి గారిని అడిగాను, వారికి కూడా డేటాఫ్ బర్త్ సర్టిఫికేట్ లేదన్నారు. కెసిఆర్ గారికి కూడా లేదని చెప్పారు. నా ప్రక్కన కూర్చున్న డెప్యూటీ స్పీకర్ పద్మారావు గారిని అడిగాను. అన్నా నాకు డేటాఫ్ బర్త్ సర్టిఫికేట్ ఉంది, కానీ నా పేరెంట్స్‌కు మాత్రం లేదని చెప్పారు. అసలు సమస్య అక్కడే ఉంది. పేరెంట్స్‌కి సంబంధించిన పుట్టిన తేదీలు, పుట్టిన ప్రదేశాల వివరాలు లేవు. ఇక్కడ ఉన్న ఎస్సీ, ఎస్టీలకు, మిగతా వాళ్లకు ఎవ్వరికీ డేటాఫ్ బర్త్ సర్టిఫికేట్స్ లేవు. నాకంటె ముందు మాట్లాడిన అక్బర్, షకీలు గార్లు కూడా చెప్పారు, ముస్లిం మైనారిటీలలో చాలా మందికి డేటాఫ్ బర్త్ సర్టిఫికేట్లు లేవన్నారు. నాకు తెలిసి వంద కోట్ల పైబడిన జనాభాలో దాదాపు 80, 85 శాతం ఈ జనాభే ఉంది. ఎన్‌పిఆర్ సందర్భంగా ఒకాయన బుక్ పట్టుకొని వచ్చి, నీ డేటాఫ్ బర్త్ చెప్పమంటాడు. సరే, నాదగ్గర ఉన్న ఏదో ఒక సర్టిఫికేట్ చూపిస్తాను. పేరెంట్స్ వివరాలు అడుగుతాడు, లేదని, తెలియదని చెబుతాను. ఈదేశం మొత్తం కూడా రాజకీయంగా విడిపోయి ఉన్న దేశం. సిటిజెన్‌షిప్ అమెండ్‌మెంటు యాక్ట్ ప్రకారం 1986 వరకు ఈ దేశంలో పుట్టిన ప్రతీ బిడ్డ ఈ దేశం బిడ్డనే, సిటిజన్‌షిప్ ఇచ్చేవారు. 1990 లో వచ్చిన సవరణ ప్రకారం పేరెంట్స్‌లో ఎవరో ఒకరు భారతీయుడై ఉండాలని అన్నారు. 2003 లో వచ్చిన సవరణ ప్రకారం పేరెంట్సులో ఏ ఒక్కరూ కూడా ఇల్లీగల్ ఇమ్మిగ్రెంట్స్ అయి ఉండకూడదని పెట్టారు. నేను పేరెంట్స్ సమాచారం ఇవ్వకపోతే నా ప్రక్కన వున్న వ్యక్తి నా రాజకీయ పార్టీకి సంబంధించిన వ్యక్తి కాకపోతే, అయనకు ఇష్టం లేకపోతే ఎన్యూమరేషన్ చేసే వ్యక్తికి నా మీద ఫిర్యాదు చేస్తాడు.

1.10 మ. వీళ్ల పేరెంట్సులో ఒకాయన ఇల్లీగల్ ఇమ్మిగ్రెంట్ ఉన్నారు. కాబట్టి ఇతనిది డౌట్‌ఫుల్ అని చెప్పగానే నాపేరు డౌట్‌ఫుల్ ఎంట్రీలోకి వెళ్లిపోతుంది. నా పేరెంట్సు ఇద్దరిలో ఏ ఒక్కరు కూడా ఇల్లీగల్ ఇమ్మిగ్రెంట్ కాదని ప్రూవ్ చేసుకోవాల్సిన సర్టిఫికేట్ నా దగ్గర లేకపోతే అప్పుడు ఆటోమేటిక్‌గా ఈ యాక్టు చెప్పినట్లుగా నన్ను డిటెన్షన్ సెంటరుకు పంపిస్తారు. ఇన్ని సంవత్సరాల నుంచి శాసనసభకు వచ్చేవాడిని రేపొద్దున శాసనసభకు రాకుండా డిటెన్షన్ సెంటర్‌కు వెళ్లాల్సి వస్తుంది. ఈ యాక్టు ఇంత ప్రమాదకరమైనది. నేనొక్కడినే కాదు నాతోబాటు ఇక్కడున్న వారంతా అంటే సీతక్క కావచ్చు, వీరన్న కావచ్చు, రాజగోపాల్‌రెడ్డి గారు కావచ్చు, కేసీఆర్ గారు కావచ్చు, అక్బరుద్దీన్ ఓవైసీగారు కావచ్చు మేమంతా డిటెన్షన్ సెంటర్‌కు

వెళ్లాల్సిన వాళ్లమే తప్ప చట్టసభలకు వచ్చే వాళ్లం కాదు, ఎందుకంటే వాళ్లకు అనుకూలంగా ఉండము. ఇంత ప్రమాదకరమైన ఈ NPR చట్టాన్ని దేశంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టి ఇదొక కుట్రపూరితంగా అమలు చేస్తున్నదనే భావం కల్గుతున్నది. ఆ చట్టం ఆ దేశంలో ఉన్న పౌరుల భద్రత కోసం, క్షేమం కోసం చేయాలి తప్ప ఆ పౌరులు ఆందోళనకరంగా, భయానకంగా ఉండేటట్లు చేయకూడదు. రేపొద్దున భవిష్యత్తు ఏమైపోతుందోనని భయపడే చట్టాలను తీసుకుని రాకూడదు.

ఈ రకంగా ఉన్న చట్టాన్ని సాధ్యమైనంతవరకు ఈ దేశంలో ఉన్న జనాభా మొత్తం వ్యతిరేకించాల్సిన అవసరమున్నది. ఇలా వ్యతిరేకించే క్రమంలో చాలా పెద్దఎత్తున ఈ దేశంలో ఉన్నటువంటి కొద్దిమంది వ్యక్తులు అంటే ఒక సెక్షన్ మాత్రమే దీనిని వ్యతిరేకిస్తుంటే మిగతా వారంతా అనుకూలంగా ఉన్నారనే భ్రమలు కల్పించడం కోసం ప్రయత్నం చేయడం కరెక్ట్ కాదు. ఇది ఒక మతానికి సంబంధించిన సమస్య కాదు. ఈ దేశంలో ఉన్న అన్ని మతాలకు సంబంధించిన సమస్య. ఈ సమస్యను ఒక రాజకీయ సమస్యగా మార్చడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ మతాలు, కులాలన్నింటిని వదిలేసి ఈ దేశంలో బతకాలంటే ఒక రాజకీయ సంస్థలోకి అందరం పోదామా, అది కాదు కదా? భారత రాజ్యాంగం ఒక అద్భుతమైన ప్రియాంబుల్‌ను మనకిచ్చారు. ఈ చట్టసభలు కూడా ఆ చట్టం ద్వారా ఏర్పడినవే. మేం, ప్రతిపక్షం, వారు ప్రభుత్వం కాబట్టి వారు ఈ రిజల్యూషన్‌ను ప్రవేశపెట్టగా దానిని నేను సమర్థిస్తూ మాట్లాడుతున్నాను.

(బెల్)

అధ్యక్షా, మీరు బెల్ కొట్టి ఇష్యూ డైవర్ట్ చేయడమో లేదంటే అటెన్షన్ డైవర్ట్ చేయడమో కరెక్ట్ కాదు. ఈ రాష్ట్ర వాసులు, దేశ వాసులందరు కూడా తప్పనిసరిగా దీనిని మనసులో పెట్టుకొని దీనికి అనుగుణంగానే రాష్ట్రంలో గానీ దేశంలో గానీ చట్టాలు రావాలని కోరుకోవాలి. ముఖ్యంగా ఈ చట్టసభ ఏర్పడిందే దీనిద్వారా అని తెలియజేస్తున్నాను.

కాబట్టి ఈ పవిత్రమైన చట్టసభలను కాపాడుకోవాలంటే ముందు దీనిని కాపాడుకోవాలి. దీంట్లో ఎంత స్పష్టంగా చెబుతున్నారంటే " We the people of India, having solemnly resolved to constitute India into a sovereign, socialist, secular, democratic, republic and to secure to all its citizens justice, social, economic and political, liberty of thought, expression, belief , faith and worship, equality of status and opportunity and to promote among them all fraternity assuring the dignity of the individual and the unity and integrity of the nation in our Constituent Assembly, this 26th day of November 1949 do hereby adopt, enact and give to ourselves this Constitution. "

భారతదేశ ప్రజాస్వామ్యం ఏ విధంగా బ్రతకాలనే అంశాన్ని ఈ దేశంలో ఉన్నటువంటి కులాలు, మతాలు, పుట్టిన ప్రతి బిడ్డను ఈ ప్రభుత్వాలు ఏ రకంగా గౌరవించాలనే అంశాన్ని ఒక్క కాగితంలోనే చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. దీనిని తప్పనిసరిగా మనందరం ఫాలో కావలసిన అవసరమున్నది. దీనికి భిన్నంగా ఎవరైనా చట్టాలు తీసుకొని వస్తే దానిని వ్యతిరేకించాల్సిన ఆవశ్యకత ఉన్నది. దీనిని వ్యతిరేకించడం కోసం దేశ వ్యాప్తంగా పెద్దఎత్తున అనేక సభలు, సమావేశాలు జరిగాయి. ఈ రాష్ట్రంలో కూడా దీనిని వ్యతిరేకిస్తూ శాంతియుత వాతావరణంలో కేంద్రం తీసుకొచ్చిన చట్టం సరైంది కాదని తెలియజెప్పడం కోసం ఈ ప్రభుత్వాన్ని కాంగ్రెస్ పార్టీగా మేము పర్మీషన్ అడిగితే ఎందుకో ఆనాడు దయలేని ఈ ప్రభుత్వం పర్మీషన్ ఇవ్వలేదు. కానీ ఈరోజు రాష్ట్రప్రభుత్వం ముందుకొచ్చి NPRకు వ్యతిరేకంగా ఒక తీర్మానం చేద్దామని చెప్పినందుకు నేను సంతోషిస్తూ ఈ తీర్మానాన్ని స్వాగతిస్తున్నాను. కానీ కేవలం తీర్మానంతో ఈ సమస్యకు పరిష్కారం దొరుకుతుందని అనుకుంటే అది కరెక్ట్ కాదు. ఎందుకంటే ఈ సభ ద్వారా గతంలో చాలా తీర్మానాలు చేసి పంపించాము. ఉదాహరణకు మన రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాతనే ఖమ్మం జిల్లాలోని దాదాపు రెండు లక్షల ఎకరాలు ఆంధ్రప్రదేశ్

ప్రభుత్వానికి అప్పజెప్పొద్దు, ఆ రాష్ట్రానికి తరలించొద్దు, అక్కడ లక్షలాది మంది గిరిజన సోదరులు నివశిస్తున్నారు. కాబట్టి మాకే ఉండాలని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపినప్పటికీ నరేంద్ర మోదీ గారి ప్రభుత్వం నిర్దాక్షిణ్యంగా ఆ రెండు లక్షల ఎకరాలను ఆర్డినెన్స్ ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి అప్పజెప్పింది. అలాగే ఆ తరువాత వచ్చిన కేటగిరైజేషన్ ఆఫ్ ఎస్.సి రిజర్వేషన్‌కు సంబంధించి కూడా తీర్మానం చేసి పంపించాం. కానీ ఎటువంటి రిజల్ట్స్ కేంద్రం నుంచి రాలేదు. నేను ఈ ఉదాహరణలు ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఈ తీర్మానాలతో పని జరగదు. ఇది ఆపాలంటే తప్పనిసరిగా ఒక ప్రత్యేకమైన జి.ఓను ఈ రాష్ట్రంలో జారీ చేయాలి. ఎందుకంటే NPRకు సంబంధించి ఆల్‌రెడీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి కలెక్టర్లందరికీ ఎన్యూమరేషన్‌కు సంబంధించి తీసుకోవాల్సిన చర్యల గురించి ఇప్పటికే ఆదేశాలివ్వడం వలన ఆయా జిల్లా కలెక్టరేట్లలో ఆ అధికారి ఈ డ్యూటీలు వేసిన సిబ్బందిని పిలిచి వారికి ట్రైనింగ్ ఇవ్వడంతోబాటు NPRలో ఇంకా ఏమేం యాడ్ చేసి తీసుకొని రావాలనే సమాచారానికి సంబంధించిన బుక్‌లెట్ కూడా ఇచ్చారు. ఈ ప్రాసెస్ మూవ్ అయింది కాబట్టే ఆ బుక్‌లెట్‌లో ఉన్న దానిని ఆపాలి, ప్రాసెస్ ఆపాలంటే తప్పనిసరిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందుకొచ్చి ప్రత్యేకంగా ఒక జి.ఓ ఇష్యూ చేయాలి. ఆ రకమైన జి.ఓను ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మనం NPRకు సంబంధించి ఆల్‌రెడీ ఇష్యూ చేసిన బుక్‌లెట్‌లో పేరెంట్స్‌కు సంబంధించిన సమాచార కాలమ్స్‌ను తొలగిస్తూ ఆ కాలమ్స్ లేకుండా మిగతా ఎన్యూమరేషన్ చేసే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం వంటి దానికి సంబంధించి స్పెసిఫిక్‌గా ఒక జి.ఓను ఇష్యూ చేయకపోతే ఇది ఆగదు. ఇది ఆగకపోతే ఇప్పటివరకు ఈ ప్రభుత్వం సభలో ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానానికి విలువైన సమయం, ముఖ్యమంత్రి గారి ఆవేదన లేదంటే మిత్రులు అక్బరుద్దీన్ ఓవైసీగారి ఆవేదన గానీ లేదంటే ఇంకొక మిత్రుడి ఆవేదన గానీ లేదంటే నా ఆవేదన గానీ ఆగకపోగా, ఇది కేవలం మాటలకే పరిమితమై పోతుంది.

1.20 మ. సభలో చర్చకు మాత్రమే పరిమితమైపోతుంది. అంతిమంగా దీనిని logical endకి తీసుకొని రావాలి. లాజికల్ ఎండ్‌కి తీసుకురావాలంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క తీర్మానంతోపాటు ఈ జీ.ఓ.ను విడుదుల చేసి ఎన్యూమరేషన్ ప్రాసెస్‌ని ఆపేటువంటి కార్యక్రమం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అవసరం అనుకుంటే, కేరళ ప్రభుత్వం విడుదల చేసినటువంటి ఇలాంటి జి.ఓ.ను మన రాష్ట్రంలో జారీ చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ జీవో ప్రతిని తమరికి పంపిస్తున్నాను.

(జి.ఓ. ప్రతులను గౌరవ సభాపతి గారికి అందజేయడం జరిగింది)

తప్పనిసరిగా ఈ జి.ఓ. ను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువచ్చి, దీనిపైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా తమరిని కోరుతున్నాను. ఇది చేయకుండా మనం ఎవరం ఏమీ చేయలేము. ఇప్పటికే ప్రాసెస్ ప్రారంభించబడింది. దానిని ఎవరూ ఆపలేనటువంటి పరిస్థితి. ఆపాలంటే ఇదొక్కటే శరణ్యం. అది చేస్తారని ఆశిస్తూ , కేంద్ర ప్రభుత్వం మన తీర్మానాన్ని పరిగణలోకి తీసుకొని తప్పనిసరిగా ఈ NPRకి సంబంధించిన కాలాన్ని వాళ్ళు కూడా తొలగించాలని, తొలగించకపోతే NRC అమలు చేయడం వల్ల ఈ దేశంలోని ఆదివాసీలు, దళితులు, మైనారిటీస్, బిసిలు అందరము పెద్దఎత్తున నష్టపోతారని తెలియజేస్తున్నాను. మేమందరం కూడా మా దేశం ఏమిటి అని చెప్పి వెతుక్కోవాల్సిన ఒక దౌర్భాగ్యమైన పరిస్థితి మా అందరికీ ఏర్పడుతుంది.

అప్పుడు మేము ఏ దేశానికి పోవాలో తెలియక ఆ detention centersలో బ్రతకలేక చచ్చేటువంటి పరిస్థితి వస్తుంది. కాబట్టి, అటువంటి పరిస్థితులు రానీయకుండా మీరు చర్యలు తీసుకుంటారని ఆశిస్తూ, ఈ తీర్మానాన్ని సమర్థిస్తూ ఈ జి.ఓ.ను విడుదల చేయాలని కోరుతూ, ధన్యవాదాలు.

శ్రీ బాల్క సుమన్:- అధ్యక్షా, CAA, NPR, NRCపై గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి తీర్మానాన్ని నేను పూర్తిస్థాయిలో సమర్థిస్తున్నాను. వారు మాట్లాడిన

సందర్భంలో చాలా స్పష్టంగా సామాన్య జనంలో ఉన్నటువంటి అనుమానాలు వాటన్నింటినీ ఇక్కడ ప్రస్తావించడం కూడా జరిగింది. భారతదేశానికి సంబంధించి మన దేశ founding fathers ఏ ఆలోచన విధానంతోని ఈ దేశానికి సంబంధించి నియమాలు, నిబంధనలు రూపొందించారో, దానికి వ్యతిరేకంగా ఇప్పటి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ రకంగా ప్రవర్తిస్తుందో దానివల్ల సామాన్య ప్రజానీకం ఏ రకంగా ఇబ్బందులు పడబోతున్నారో అన్ని విషయాలు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సోదాహరణంగా వివరించడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంగా కొన్ని అంశాలు మీద్వారా ప్రజానీకం దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. అధ్యక్షా, ఇది నేను మీకు చెప్పబోయేది Constitution of India Preamble. ఇందాక పెద్దలు భట్టి విక్రమార్క గారు మాట్లాడుతూ, చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. "We, the people of India, having solemnly resolved to constitute India into a sovereign, socialist, secular, democratic, republic and to secure to all its citizens ...." అయితే దురదృష్టం ఏమిటంటే, 70 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్య చరిత్రలో, 70 సంవత్సరాల తరువాత మళ్లీ మేము భారతీయ పౌరులం అని నిరూపించుకోవాల్సిన దుస్థితి ఈరోజు భారతీయ జనతా పార్టీ నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వం వల్ల ఈ దేశంలో సామాన్య ప్రజానీకానికి, దేశ ప్రజానీకానికి అందరికి కూడా కలగడం దురదృష్టకరం.

భారత రాజ్యాంగం గానీ, 1955 పౌరసత్వ చట్టం ఎక్కడా కూడా మతం ఆధారంగా పౌరసత్వాన్ని ఇవ్వడం గానీ, తిరస్కరించడం గానీ ఎక్కడా ప్రతిపాదించలేదు. అదేవిధంగా రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్-8 విదేశాల్లో నివశిస్తున్న భారతీయ సంతతికి చెందినవారు పౌరసత్వం పొందేవిధంగా అది తెలియజేస్తుంది, దీనిలో మతం ఆధారంగా లేదు. ఆర్టికల్-14 ప్రకారం చట్టం ముందు అందరూ సమానులే. ఆర్టికల్-15 ప్రకారం మతం, జాతి, కులం, లింగం మరియు పుట్టిన ప్రాంతం ఆధారంగా వివక్ష చూపడం నిషిద్ధం. ఆర్టికల్-21 గౌరవంగా జీవించే హక్కును కల్పిస్తుంది. ప్రస్తుత పౌరసత్వ చట్టం ఈ ఆర్టికల్స్ అన్నిటిని violate చేస్తుంది.

బాధ్యత కలిగినటువంటి కేంద్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర మంత్రులు ఈ రకమైనటువంటి చట్టాన్ని చేసి దేశంలో విభజన రాజకీయాలకు, ఈ దేశంలో ఒక సెక్షన్ ఒకవైపు నెట్టేసేటువంటి, ఒక రకమైనటువంటి రాజకీయం చేయడాన్ని ఇవాళ దేశ మేధావి వర్గం గానీ, దేశంలో Progressive thinkersగా ఉన్నటువంటి ఎవరు కూడా సమర్ధించడం లేదు. ముఖ్యంగా ఈ NRC వల్ల దళితులు, ఆదివాసీలు, మహిళలు, సంచార జాతుల వాళ్లు, మైనారిటీలు వీళ్లంతా తీవ్రంగా ఇబ్బంది పడేటువంటి పరిస్థితి ఉంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినట్లు, అక్బరుద్దీన్ ఓవైసి గారు చెప్పినట్లు దేశంలోని నిజమైనటువంటి సమస్యల మీద దృష్టిపెట్టకుండా, దేశంలోని పేదరికాన్ని పారద్రోలకుండా, దేశంలోని ఆకలిని పారద్రోలడం గానీ, దేశంలోని నిరుద్యోగుల సమస్యల్ని పరిష్కరించడం గానీ, దేశంలోని బలహీన వర్గాలకు గృహ నిర్మాణాన్ని గానీ, గడచిన రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుండి నెమ్మదించిన ఎకానమీని పెంపొందించడంలో చర్యలు తీసుకోవడంలో గానీ వీటన్నింటినీ పట్టించుకోకుండా polarization of vote bank రాజకీయాల కోసం ఈ రకమైనటువంటి చట్టాలు తీసుకురావడం నిజంగా ఇది భారతదేశ ప్రజానీకం ఎవ్వరు కూడా హర్షించడం లేదు.

అందుకనే, ఈ దేశంలోని అన్ని విశ్వవిద్యాలయాల్లో, కేంద్ర విద్యా సంస్థల్లో పెద్ద ఎత్తున విద్యార్థులంతా బయటకు వచ్చి నిరసనలు తెలుపుతున్నారు. ఢిల్లీ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ విశ్వ విద్యాలయంలో గానీ, మిగతా చాలా విశ్వవిద్యాలయాల్లో విద్యార్థులు ఓపికతో, సహనంతో చేస్తున్న దీక్షలు గానీ, నిరసన కార్యక్రమాల్ని తట్టుకునే శక్తిలేక సహించలేక వాళ్లమీద ఏరకంగా దాడులు చేస్తున్నారో మనం చూస్తున్నాం. కొంతమంది పెద్దలు, మేధావులు వారి అభిప్రాయాలను నిక్కచ్చిగా వెలిబుచ్చితే వారిమీద కూడా సోషల్ మీడియాలో గానీ, మీడియాలో గానీ అలాగే ఒక రకమైన భావజాలానికి అనుకూలమైనటువంటి వ్యక్తులు ఏ రకంగా మేధావి వర్గం మీద దాడి చేస్తున్నారో మనం చూస్తున్నాం. ఇటువంటి

పరిస్థితులు ఈ దేశంలో ఉత్పన్నమవుతున్న తరుణంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక దార్శనికుడిగా, ఒక విజ్ఞాన సంపత్తిగల వ్యక్తిగా, ఈ సందర్భంలో దేశానికి ఏది అవసరమో ఆలోచించే వ్యక్తిగా, సుదీర్ఘ రాజకీయ అనుభవం ఉన్నటువంటి వ్యక్తిగా కచ్చితంగా దీనికి సంబంధించి ఒక స్పష్టమైన ముందడుగు వేయాలని వారు నిర్ణయించుకున్నారు. కేసీఆర్ గారి బాటలో ఈ దేశం నడుస్తోంది. ఇప్పటికే ఏడెనిమిది రాష్ట్రాలు వాళ్ల శాసనసభల్లో ఈ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా తీర్మానం చేయడం జరిగింది. కేసీఆర్ గారు కూడా తెలంగాణ రాష్ట్ర శాసనసభలో ఈ రకమైనటువంటి తీర్మానాన్ని వారు ప్రతిపాదించడం జరిగింది. ఈ తీర్మానాన్ని ఈ చట్టసభ సమర్థిస్తూ ముందుకు పోతుండడం, కచ్చితంగా ఇది దేశానికి మార్గనిర్దేశకం వహించినటువంటి ఒక అద్భుతమైనటువంటి అంశం అని తెలియజేస్తున్నాను.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్నటువంటి Skill India, Stand Up India and Khelo India నినాదాలు కాదు అధ్యక్షా, Dil India కావాలి. నిజమైనటువంటి మనసు ఉండి ఈ దేశంలోని ఆదివాసీలను, గిరిజనులను, దళితులను, మైనారిటీలను, రైతులను, మహిళలను, అన్ని కులాలను, అన్ని మతాల వాళ్లను ఒకే కోణంలో ఒకే రకంగా తమ బిడ్డలుగా చూసేటువంటి గొప్ప మనసు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, కేంద్రంలోని పాలక వర్గానికి, పెద్దలకు ఉండాల్సినటువంటి అవసరం ఉంది.

గడచిన 6 సంవత్సరాల్లో బిజెపి నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాలు ఏమిటి అధ్యక్షా? ఈ దేశంలోని రైతులకు ఒక్క మంచి పథకం ఉందా? అధ్యక్షా. తెలంగాణ రాష్ట్రంగా మేము గర్వంగా చెబుతాం. మా దగ్గర ఒక రైతుబంధు, రైతు బీమా, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ఉంది. మిషన్ భగీరథ ఉంది, ఆసరా పింఛన్లు ఉన్నాయి, కళ్యాణలక్ష్మి ఇలా దాదాపు ఒక 340 పథకాలు మేము చెప్పగలుగుతాం. కానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటిదాకా ఈ దేశంలోని దళితులకు గానీ, గిరిజనులకు గానీ, ఆదివాసీలకు గానీ, మైనారిటీలకు గానీ, రైతాంగానికి సంబంధించి ఒక్కటంటే ఒక్క మంచి పథకమైనా తీసుకువచ్చిందా అధ్యక్షా? కాబట్టి, అసలైన సమస్యల మీద దృష్టి పెట్టకుండా ప్రజల దృష్టిని మరల్చుతూ, వేరే రకమైనటువంటి ఇలాంటి అంశాలను ముందుకు తీసుకుని వచ్చి విభజన రాజకీయాలు చేయడం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అసలే తగదని తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ దేశాన్ని ఒక theocratic stateగా మార్చవద్దని తమరి ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. 1935లో జర్మనీ లాంటి దేశంలో ఎట్లయితే జింగోయిజం భావనలు ఉండేనో అటువంటి భావనలు ఈ దేశంలో పెచ్చరిల్లకుండా చూడాల్సిన బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

కేంద్ర ప్రభుత్వం తప్పకుండా చేయాల్సిన రెండు పనులున్నాయని ప్రముఖ చరిత్ర కారుడు రామచంద్ర గుహ గారు చెప్పినారు. దేశానికి అయిన గాయాన్ని మాన్పడానికి, నమ్మకాన్ని ప్రజల్లో పెంపొందించడానికి వెంటనే NRCని రద్దు చేయడం మొదటి చర్య. CAA రాజ్యాంగస్ఫూర్తికి విరుద్ధంగా ఉంది. ఇది తెలివైన ప్రభుత్వం అయితే వెంటనే దానిని కూడా ఉపసంహరించుకోవాలని రెండవ పనిగా చెప్పారు. వారిలాగా చాలా మేధావులు, ప్రొగ్రేసివ్ థింకర్స్, చాలా రాష్ట్రాలు, అందరు కూడా దీని విషయంలో కేంద్రం పునరాలోచించాలని కోరుతున్న దరిమిలా తెలంగాణ శాసనసభ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి నేతృత్వంలో ఈ తీర్మానాన్ని చేస్తున్న దరిమిలా కేంద్ర ప్రభుత్వం దీనిని కచ్చితంగా పునఃసమీక్షించాలని కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా ఈ దేశంలోని దళితులు గానీ, ఆదివాసీలు గానీ, మైనారిటీలు గానీ, బడుగు బలహీన వర్గాలు ఎవరైతే బర్త్ సర్టిఫికెట్ లేనటువంటి వారు ఉన్నారో, దీనివల్ల ఇబ్బంది పడేటువంటి విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని దీనిని పునఃసమీక్షించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

గుణం లేని వాడు కులం గొడుగు పడతాడు, మానవత్వం లేనివాడు మతం ముసుగు వేస్తాడు - జనులంతా ఒకటే కుటుంబం, జగమంతా ఒకటే నిలయమని గుర్రం జాషువా గారు చెప్పారు. ఆ దిశగా కేంద్ర ప్రభుత్వం, దేశమంతా ఒక వసుధైక కుటుంబంగా గొప్పగా పరిఢవిల్లే లాగా చూడాలని

కోరుతున్నాను. ప్రపంచమంతా కుగ్రామంగా మారినటువంటి ఈ పరిస్థితుల్లో మన బిడ్డలంతా పోయి గల్ఫ్ దేశాలల్లో, ఇతర దేశాల్లో ఉన్నారు. అక్కడి దేశాల వారు కూడా వీళ్లలాగా సంకుచితంగా ఆలోచిస్తే అక్కడి మన భారతీయుల బిడ్డల పరిస్థితి ఏమిటనేది గమనంలోకి తీసుకొని చాలా బ్రాడ్ మెంటాలిటీతో ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

భారతదేశ యువకుడిగా ఈ దేశంలో జరుగుతున్న పరిణామాల పట్ల ఒక ఉన్నత విద్యార్థిగా, ఒక రీసెర్చ్ స్కాలర్‌గా, ఒక చట్టసభలో ఉన్నటువంటి ప్రజాప్రతినిధిగా ఆందోళన చెందుతున్నాను. ఈ దేశంలో జరుగుతున్నటువంటి పరిణామాల పట్ల చాలామంది ఆందోళన చెందుతున్నారు. నిజాన్ని వినిపించేటువంటి ఒక మంచి స్వరం బయటకు వస్తే వాళ్ల మీద దేశద్రోహుల ముద్ర వేసేటువంటి విషయం. ఇదంతా కుడా మంచిది కాదు. నేను కూడా గతంలో పార్లమెంట్ సభ్యుడిగా పని చేశాను. Rural Development Standing Committee సభ్యుడిగా ఈ దేశంలోని దాదాపు 20 రాష్ట్రాలను సందర్శించడం జరిగింది. భిన్న స్వరూపాలు, భిన్న భౌగోళిక పరిస్థితులు, భిన్న వేష భాషలు, కులాలు, మతాల ఆధారంగా 70 సంవత్సరాలు ఉన్నటువంటి ఈ దేశం ఒకటిగా కలగలిపి ఈ ఏడు దశాబ్దాలుగా ఉన్నదంటే భారతదేశం యొక్క founding fathers వేసినటువంటి మంచి ఆలోచనలు, వారు తీసుకున్నటువంటి మంచి నిర్ణయాలు నెహ్రూ గారు గానీ, గాంధీ గారు గానీ, డా. బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ గారు గానీ, మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్ లాంటి మేధావులు చూపినటువంటి దార్శనికత, వారు చూపినటువంటి కమిట్‌మెంట్ మాత్రమే ఈ దేశానికి అద్భుతమైనటువంటి రాజ్యాంగాన్ని ఇచ్చి మంచి నియమ నిబంధనలను పొందుపరచి ఈ దేశం ఒక్కటిగా ఏడు దశాబ్దాల తరువాత కలగలిపి ఉంచడానికి దోహదం చేస్తుంది. కాబట్టి, ఆ మహనీయుల మార్గ నిర్దేశకత్వంలో వాళ్లు చూపిన బాటలో ఒక సమున్నతమైనటువంటి భావనతో ముందుకు పోవాల్సిన బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని పెద్దలకు ఉంది. వాళ్లు ఆ రకంగా పోకున్నట్లయితే ఈరోజు మా శాసనసభ్యుల తరపున, తెలంగాణ ప్రజానీకం తరపున గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఈ దేశానికి వారు నాయకత్వం వహించాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది. కచ్చితంగా ఈ CAA విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం మొండిగా ముందుకు పోతున్న తరుణంలో ఈ అంశంలో దేశానికి కేసీఆర్ గారు నాయకత్వం వహించాలి. ఒక దిశ, నిర్దేశం చూపెట్టి కచ్చితంగా దేశ ప్రజానీకాన్ని అంతా ఒక్కటిగా ముందుకు తీసుకొని పోయి దేశంలో జరుగుతున్న విభజన రాజకీయాలకు, ఒక వర్గాన్ని అణచివేసేటట్లు జరుగుతున్నటువంటి ఈ రకమైనటువంటి చర్యలకు అడ్డుకట్ట వేసేట్లుగా కేసీఆర్ గారు నాయకత్వం వహించాలని కోరుతున్నాను. నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, జై తెలంగాణ, జైహింద్.

1.30
1.40
మ.

جناب ٹی راجا سنگھ (JANAB T.RAJA SINGH, GOSHAMAHAL CONSTITUENCY):

شکریہ اسپیکر صاحب! اگر ہم تاریخ کو اٹھا کر دیکھیں، جیسے پاکستان ہو یا افغانستان ہو یا بنگلہ دیش ہو، وہاں پر جو اقلیتیں تھیں، 1947ء میں پاکستان میں اقلیتیں 23% تھیں، لیکن جب 2011ء میں سروے کیا گیا تو وہ صرف 3.7% ہی رہ گئیں۔ بنگلہ دیش میں 1947ء میں جو اقلیتیں تھیں، وہ 22% تھیں، جبکہ وہ 2011ء میں 7.8% ہی بچی ہوئی ہیں۔ اسی طرح افغانستان میں 1992ء میں جو اقلیتیں تھیں، وہ تقریباً دو لاکھ تھیں، لیکن آج صرف 500 کی تعداد تک محدود ہو گئیں۔ ان سب کی تعداد جو کم ہوئی، یہ سب کہاں گئے؟ کیا ان کو زمین کھا گئی یا پھر آسمان انہیں نگل گیا؟ اس موضوع پر بھی غور کرنے کی ضرورت ہے۔ آج ہندوستان کے وزیر داخلہ امیت شاہ صاحب نے واضح طور پر کہا ہے کہ جو سی اے اے ہے، ہندوستان کے مسلمانوں وغیرہ کو اس سے ڈرنے کی ضرورت نہیں ہے۔ امیت شاہ صاحب نے کہا ہے کہ پاکستان، افغانستان اور بنگلہ دیش میں اقلیتوں پر جو ظلم ہوا ہے، اور وہ اقلیتیں جو ہندوستان میں آ چکی ہیں، ان کو شہریت دینے کا کام یہ سی اے اے کرے گا۔ آج انٹیلیجنس بیورو کے مطابق پاکستان، افغانستان اور بنگلہ دیش سے جو لوگ ہندوستان میں آ چکے ہیں، جیسے ہندو 25,447، سکھ 5,087، عیسائی 55 اور 2 پارسی، یہ لوگ ہندوستان میں پناہ گزینوں کی حیثیت سے زندگی گزار رہے ہیں۔ یہ قانون ان کو ہندوستان کی شہریت دینے کے لئے ہے۔ لیکن ہمارے یہاں کے سیاستدان اس پر اپنی

سیاست کررہے ہیں جس کی واقعی کوئی ضرورت ہی نہیں ہے۔ آج میں تلنگانہ اسمبلی میں کھڑے ہوکر یہ کہنا چاہوں گا کہ ہندوستان کے ہندو، مسلمان، ایس سی، ایس ٹی، بی سی یا دیگر اقلیتیں وغیرہ ہوں، ان سب سے اس قانون کا کوئی تعلق نہیں ہے۔ اگر کسی کو تھوڑا بھی کوئی مسئلہ پیش آئے تو میں راجا سنگھ تلنگانہ اسمبلی میں کھڑے ہوکر کہنا چاہوں گا کہ میں تلنگانہ چھوڑ کر چلا جاؤں گا۔ اگر کسی ایک شخص کو بھی اس قانون کی وجہ سے کوئی مسئلہ پیش آتا ہے، تو میں اپنے عہدہ سے استعفیٰ دے کر چلا جاؤں گا۔ دیکھئے، جب ایم آئی ایم والے بات کررہے تھے تو میں نے خلل پیدا نہیں کیا۔ ہر کسی کو اپنی بات پیش کرنے کا حق ہے۔ اگر کوئی مجھے disturb کریں گے تو میں confuse ہو جاؤں گا۔ ہم بھی تھوڑی بہت تیاری کرکے آتے ہیں۔ اسپیکر صاحب! آج بار بار این پی آر اور این آر سی کے بارے میں کہا جارہا ہے۔ ہندوستان میں جو بھی حکومت آتی ہے، ہندوستان میں کتنے لوگ رہتے ہیں، پچھلے ساٹھ سال سے ان کی مردم شماری اور این پی آر کا کام ہوتا ہے۔ پچھلے ساٹھ سال سے ہر دس سال میں یہ ہورہا ہے۔ 2011ء میں بھی ہوا تھا۔ اس وقت کسی نے نہ اس کے خلاف آواز اٹھائی اور نہ کسی نے مخالفت کی، لیکن جب بی جے پی کی مودی حکومت مردم شماری اور مواد جمع کرنے کا کام کرتی ہے تو ساری کی ساری اپوزیشن پارٹیاں اس کی مخالفت کرتی ہیں۔ ایسا کیوں ہوتا ہے؟ کیونکہ وہ سمجھتے ہیں کہ ہر چیز پر سیاست ہونا ضروری ہے۔ مرکزی وزیر پرکاش

جاوڈیکر صاحب نے واضح طور پر کہا ہے کہ این پی آر سے کسی کو ڈرنے کی ضرورت نہیں ہے۔ جو بھی آفیسر آپ کے گھر پر آئے گا، آپ کو جو ڈاٹا دینا ہے، وہ دیجئے، آپ سے کوئی اضافی سوال نہیں کیا جائے گا۔ وزیر داخلہ نے پریس میٹنگ بلا کر کہا کہ کسی کو سی اے اے اور این پی آر سے ڈرنے کی ضرورت نہیں ہے۔ اسپیکر صاحب! میں پریس نوٹ کی کاپی آپ کے پاس بھیج رہا ہوں۔ خاص طور پر ہندوستان کے ہمارے مسلم بھائیوں کو ڈرنے کی ضرورت نہیں ہے۔ ایسا بار بار کہا جانے کے بعد بھی اس موضوع پر سیاست کی جارہی ہے۔ آج کچھ لوگوں کی وجہ سے دنگے اور فسادات ہورہے ہیں۔ کچھ لوگ سیاسی فائدہ اٹھانے کے لئے اور اپنے آپ کو اور اپنی پارٹی کو ترقی دینے کے لئے ایسا کررہے ہیں۔ ان لوگوں کی وجہ سے کئی لوگ آج دنگوں اور فسادات میں مارے گئے۔ آج یہ لوگ آپ کی حکومت کی تعریف کررہے ہیں۔ آپ تاریخ کو اٹھا کر دیکھ لیجئے، یہ لوگ کبھی کسی کے وفادار نہیں رہے۔ آج سی اے اے، این پی آر اور این آر سی کی بات کی جاتی ہے۔ میں آپ کے ذریعہ سی ایم صاحب سے کہنا چاہوں گا کہ ابھی تو این آر سی پر عمل آوری کی بات تو سوچی بھی نہیں گئی ہے۔ تو پھر این آر سی پر کیوں یہاں بحث کی جارہی ہے؟ یہ بھی سوچنے کی ضرورت ہے۔ صاحب! آپ اپوزیشن کو ایک ایک گھنٹہ بات کرنے کا موقع دیتے ہیں، ہمیں بیس منٹ بھی نہ دیں تو کیسا ہوگا؟ صاحب! ہماری پارٹی ایک قومی پارٹی ہے، ہمیں کم از کم آدھا گھنٹہ تو بات کرنے کا موقع دیا جانا چاہئے۔ اتنا ظلم کیا جائے تو کیسا ہوگا صاحب؟ سب کو اپنی بات پیش کرنے کا موقع دیا جانا چاہئے۔ میں تلنگانہ اسمبلی کے ذریعہ کہنا چاہتا ہوں کہ ان قوانین سے، چاہے وہ سی اے اے، این پی آر یا این آر سی ہوں، آج اس ایوان کے ذریعہ جو کہا جارہا ہے کہ ایس سی، ایس ٹی، بی سی، ہندو وغیرہ کے نام لئے جارہے ہیں، یہ غلط ہے، یہ دھوکا دیا جارہا ہے۔ تلنگانہ کی عوام کو دھوکا دیا جارہا ہے۔ واضح طور پر کہا گیا کہ سی اے اے سے کسی مسلمان کو ڈرنے کی ضرورت نہیں ہے۔

శ్రీ వేముల ప్రశాంత్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రాజాసింగ్ గారు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రజలను ధోకా చేస్తున్నారని మాట్లాడడం అనేది అన్‌పార్లమెంటరీ వర్డ్. కాబట్టి, ఆ మాటను రికార్డుల నుండి తొలగించాలని తమరిని నేను కోరుతున్నాను.

(At this juncture, Sri T.Raja Singh rushed to the Well of the House, speaking in favour of CAA, NPR and NRC).

جناب ٹی راجا سنگھ (JANAB T.RAJA SINGH, without mike): صاحب! اگر ہم کچھ بولتے ہیں، تو ریکارڈ میں سے نکالنے کی بات کی جاتی ہے۔ یہ غلط ہے صاحب! میں آپ کے ذریعہ سی ایم صاحب سے کہنا چاہوں گا کہ تلنگانہ کی عوام کو دھوکا دیا جارہا ہے۔ یہ لوگ حکومت کی تعریف کررہے ہیں۔ ان قوانین کے ذریعہ کسی مسلمان کو ڈرنے کی ضرورت نہیں ہے۔ یہ بات وزیر اعظم اور وزیر داخلہ نے واضح طور پر کہہ دیا ہے۔ اسپیکر صاحب! آپ سی ایم صاحب سے کہئے کہ وہ اس ایوان کو بتائیں کہ ایس سیز، ایس ٹیز، بی سیز اور اقلیتوں کو ان قوانین سے ڈرنے کی ضرورت نہیں ہے۔

جناب اسپیکر (MR.SPEAKER): راجا سنگھ صاحب! مہربانی کرکے آپ اپنی سیٹ پر جاکر بیٹھئے۔

శ్రీ కె. చంద్రశేఖరరావు:- అధ్యక్షా, సభ్యులు ఆ విధంగా చేయడం కరెక్ట్ కాదు. సభ్యులు తన స్థానం నుండి మాట్లాడవచ్చు. I request the Hon'ble Member to please go back to his seat.

(అంతరాయం)

ఈ విధంగా అంతరాయం నడుస్తూనే ఉంటుంది. అన్ని పార్టీల సభ్యులు చెప్పిన అంశాలను నేను విన్నాను. వాళ్ల డిమాండ్లను విని నోట్ చేసుకున్నాను. దయచేసి రిజల్యూషన్ పాస్ చేయాల్సిందిగా తమరిని కోరుతున్నాను.

MR.SPEAKER:- Discussion on the Government Resolution is completed. I request

the Leader of the House to pass the Government Resolution. The question is:

"That this House resolves there have been concerted attempts to tinker with the inclusive and non-religious nature of Indian citizenship through the Citizenship Amendment Act, 2019, National Population Register and, the National Register of Citizens. Besides violating principles of equality, non-discrimination, secularism, this concerted attempt will also endanger the lives of vulnerable groups who do not possess adequate documentary proof of citizenship. Moreover, there are serious questions as to the legality and Constitutionality of CAA, NPR and NRC.

The Parliamentary enactment of Citizenship Amendment Act, 2019 ("CAA") has created grave apprehensions among various sections of society that it is a prelude to the National Population Register which will lead to a nationwide National Register of Citizens.

For the first time in India, the CAA introduced a religious test to acquire Indian citizenship while also providing for an accelerated path to citizenship for non-Muslim citizens of Afghanistan, Pakistan and Bangladesh.

There have been protests across India, against enactment of CAA, and the proposed implementation of NPR and NRC.

The State of Telangana, being a multicultural and diverse State, has seen unified, peaceful protests against CAA, NPR and NRC cutting across political, cultural, religious and class lines.

The Government of India has decided to prepare and update the National Population Register from 1st April 2020 to 30th September 2020 and directed the Registrar General and Census Commissioner to conduct field work for house to house enumeration for collection of information relating to all persons, who are residing within the jurisdiction of the local registrar.

There are apprehensions among all sections of citizenry, especially the economically weaker sections and illiterate persons that they will be required to show documentary proof of citizenship as well as of their parents. It is also feared that the disproportionate impact will be felt most by Dalits, Adivasis, backward classes and linguistic as well as religious minorities.

The Indian National Movement was a convergence of various beliefs, thoughts and ideas. Upon Independence, our founders embraced diversity, pluralism and secularism in the Constitution. The enactment of CAA has raised concerns that by introducing a religious test for citizenship, the Act insults the memory of India's founders, who consciously chose not to incorporate a 'racial principle' or 'Religious Principle' in the provisions applicable to citizenship.

The Act makes people belonging to certain religions eligible for Indian citizenship while excluding other persons solely on the basis of religion. Citizenship on the basis of religion violates not only the principle of equality enshrined in Article 14 of the Constitution, but also the principle of secularism, which constitutes the Basic structure of the Constitution of India. By discarding "secularism" and "equality before law" in our citizenship laws, a theocratic state may be institutionalized.

Hence, the enactment of CAA calls for a combined effort from all Indians, regardless of religious beliefs, to protect our founding values and preserve secularism in the Republic of India.

The CAA must be understood in combination with the National Population Register ("NPR").

The NPR is purportedly being conducted under the Citizenship (Registration of Citizens and issue of National Identity Card) Rules, 2003 ("the Rules").

The Ministry of Home Affairs Annual Report (2018-19) states that "National Population Register is the first step towards the creation of the National Register of Indian Citizens" ("NRC").

According to statements by Ministers of Government of India as well as Government of Assam, the CAA is to be used in order to protect non-Muslims who may have been excluded

from the NRC in Assam, and in future, in the rest of India.

Therefore, this is nothing less than an attempt to fundamentally alter and undermine the non-religious nature of Indian citizenship.

The rules were purportedly made under Section 14A of the Citizenship Act, 1955. However, the Citizenship Act, 1955 does not permit or require the creation of a National Population Register. Moreover, while the rules were notified on 10th December 2003, Section 14A came into effect only on 3rd December, 2004.

Thus, there are valid concerns as to the legality and constitutionality of NPR and NRC. While the said Rules carry a penalty for non-disclosure of Information for NPR, a Minister on behalf of the Government of India stated that the disclosure of Information is "voluntary" and "not mandatory."

Therefore, there is confusion even as to the mandatory nature of NPR.

The said Rules place a heavy burden on all residents of India to prove their citizenship through a discretionary procedure that permits any person to be marked as a 'doubtful citizen' and permits any citizen to file an objection against the inclusion of any name in the NRC.

In view of the above considerations, there are genuine apprehensions among the public as to the legal validity, and negative impact of NPR, which is the first step towards NRC.

Furthermore, confusion over whether NPR is mandatory or not is likely to cause widespread confusion and misinformation. In addition to this, the conflation of NPR and Census exercise has resulted in endangering the integrity and safety of the Census exercise. It is essential that data collection under the Census Act, 1948 is not harmed as a result of the justified mass anxiety against NPR.

In view of the apprehensions among a large section of people in India, the Legislative Assembly of Telangana resolves to urge the **Government of India** to amend the Citizenship (Amendment) Act, 2019 in order to remove all references to any religion or to any foreign country.

Further, this House expresses concern over the proposed implementation of NPR & NRC which may result in exclusion of large number of people.

This House, accordingly urges the Government of Telangana to take all necessary steps to safeguard the people of Telangana from exercises such as NPR and NRC."

(PAUSE)

The Motion was carried and the Resolution was adopted.

MR. SPEAKER:- The House is adjourned for lunch break.

(Then the House adjourned at 1.44 p.m, for lunch break)

2.40 మ.

(The House Re-assembled at 2.45 PM)

(Hon'ble Speaker in the Chair)

MR.SPEAKER:- Please resume your seats.

ANNOUNCEMENT

MR.SPEAKER:- I am to announce to the House that as per the proviso to Rule 41 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Telangana Legislative Assembly, answers to **28** Starred Questions and **3** Un-starred Questions, which were not included in the lists till 16.03.2020, are placed on the Table of the House. They shall form part of the proceedings of the House.

I am also to announce to the House that in respect of the Starred and Un-starred Questions, which were admitted and communicated to the Departments for which answers have not been received, the Ministers concerned are directed to furnish replies directly to the Members under intimation to the Legislature Secretariat.

GOVERNMENT BILLS:

Telangana Appropriation Bill, 2020 (Bill No.5 of 2020):

MR. SPEAKER:- I request the Minister for Finance to introduce the Telangana Appropriation Bill, 2020 (L.A.Bill No.5 of 2020).

SRI T. HARISH RAO:- Speaker Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Telangana Appropriation Bill, 2020 (Bill No.5 of 2020)."

MR. SPEAKER:- Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Telangana Appropriation Bill, 2020 (Bill No.5 of 2020)."

(PAUSE)

The Motion was carried and the Bill was introduced.

MR.SPEAKER:- Now, I request the Minister for Finance to move the Motion for taking into consideration the Telangana Appropriation Bill, 2020 (Bill No.5 of 2020).

SRI T. HARISH RAO:- Speaker Sir, I beg to move:

"That the Telangana Appropriation Bill, 2020 (Bill No.5 of 2020) be taken into consideration."

Telangana Appropriation (No.2) Bill, 2020 (Bill No.6 of 2020):

MR. SPEAKER:- Motion moved. I also request the Minister for Finance to introduce the Telangana Appropriation (No.2) Bill, 2020 (L.A.Bill No.6 of 2020)

SRI T. HARISH RAO:- Speaker Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Telangana Appropriation (No.2) Bill, 2020 (Bill No.6 of 2020)."

MR. SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Telangana Appropriation (No.2) Bill, 2020 (Bill No.6 of 2020)."

(PAUSE)

The Motion was carried and the Bill was introduced.

MR.SPEAKER:- I request the Minister for Finance to move the Motion for taking into consideration the Telangana Appropriation (No.2) Bill, 2020 (Bill No.6 of 2020).

SRI T. HARISH RAO:- Speaker Sir, I beg to move:

"That the Telangana Appropriation (No.2) Bill, 2020 (Bill No.6 of 2020) be taken into consideration."

MR. SPEAKER:- Motion moved. I request the Minister to explain the aims, objects and salient features of both the Bills.

శ్రీ టి.హరీష్ రావు (సిద్ధిపేట):- అధ్యక్షా, గౌరవ సభానాయకులు రిప్లై సమయంలో సమాధానం చెబుతారు. అప్రాప్రియేషన్ బిల్లు మీద సభ్యులు తమ సూచనలు అభిప్రాయాలు ఇవ్వాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

MR. SPEAKER:- Now, discussion on consideration of both the Bills.

SRI MOHD. MOAZAM KHAN (BAHADURPURA):- Before I speak on the Appropriation Bills, 2020, I would like to congratulate the Hon'ble Chief Minister Janab K. Chandrasekhar Rao, Hon'ble Speaker Sahab, Legislative Affairs Minister Sahab and all other Ministers for the successful conduct of the Budget Session. Apart from general discussion on the State Budget, we had fruitful discussions on all the 40 demands for grants, which were passed by the Assembly last night. As the sittings of the House were curtailed in view of the Corona Virus pandemic, the question hours were dispensed with to transact the official business yesterday and today. I would request that written answers shall be sent to the Members who had posed the questions but which could not be taken up due to curtailment of the Session. Yesterday evening, the Finance Minister Janab Harish Rao Sahab presented the Supplementary Estimates for the Financial Year 2019-2020. Apart from the State Budget of Rs.1,46,492 crores for 2019-20 presented during September 2019 in the House, the Supplementary Estimates for the current year amount to Rs.25,257 crores and only 15 days remaining for the closure of the Financial Year.

2.50 మ. Speaker Sir, when the Demands for various Departments for 2020-21 were discussed, our Members had raised many important issues and wanted the Ministers to respond. We could not get positive response on some of the issues. Hence, I would like to seek the response of the Hon'ble Chief Minister

and the Hon'ble Finance Minister on some of these issues raised by AIMIM.

I would request the Hon'ble Chief Minister to allocate Rs.10,000.00 crores out of the outlay of Rs.50,000.00 crores proposed for the comprehensive development of the Hyderabad Urban Agglomeration Area. The State Budget for 2020-21 provides Rs.10,000.00 crores for works and projects in the Hyderabad Urban Area and I request that Rs.2,000.00 crores out of this outlay shall be allotted for the Old City of Hyderabad. I request that a Meeting of MPs and Legislators be convened by the Hon'ble Minister for Municipal Administration at the earliest so that the proposals and projects for the five year period and for the next financial year may be discussed.

My Party had also requested the Municipal Administration Minister to convene a Meeting of MPs and Legislators of GHMC area to discuss the changes in the GHMC Act being contemplated by the Government to bring in the amendments that form part of the recently enacted Telangana Municipalities Act, 2019.

I would urge the Government to take steps for the reconstitution of Telangana State Wakf Board as there are vacancies of Members from the Assembly, Council, Parliament and State Bar Council.

The bankable schemes for Minorities are not effectively implemented for the last four years. Over 1.5 lakh applications are pending since 2016. I request that the poorest applicants should be disbursed Rs.50,000/- subsidy for micro schemes and the pending applications for schemes costing Rs.1.00 lakh or above should be re-assessed and cleared immediately. I also request the Government to entrust the training and skill development of Minority Youth through the Minorities Welfare Department to the National Academy of Construction and Setwin. I once again request the Government to start district study centers for Minority youth for recruitment tests and common entrance tests and upgrade the Minority Study Circle at Hyderabad into a Residential Coaching Centre.

I also request the State Government to take steps for effective implementation of Urdu as Second Official Language and to nominate an Urdu Scholar to the State Official Language Commission.

I would also urge the Government to expedite the construction of Two Bed Room Houses in GHMC area and take steps for allotment of these houses on priority basis. I urge the Hyderabad Metro Rail and the State Government to announce the time line for taking up and completing the works on the Old City stretch of the Metro Rail from Imlibun to Falaknuma.

Since the Government has decided to implement the reduced age limit for Aasara pensions for elderly persons from 65 years to 57 years from 1st of April 2020, I request the Government to call for applications from new eligible beneficiaries and process these expeditiously so that the pensions can be disbursed to them without any delay.

I hope that the Hon'ble Chief Minister and Hon'ble Finance Minister would respond to the AIMIM's suggestions and demands while replying to the Debate. On behalf of my Party AIMIM, I fully support the Appropriation Bills.

I thank the Hon'ble Speaker for giving me this opportunity.

శ్రీ చెన్నమనేని రమేష్(వేములవాడ):– అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి నాయకత్వంలో గౌరవ ఆర్థికశాఖ మంత్రి హరీష్‌రావు గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ గురించి అదే విధంగా ద్రవ్య వినిమయ బిల్లు, అప్రాప్రియేషన్ బిల్లు గురించి మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు తమరికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రధానంగా నాలుగైదు విషయాల గురించి మాట్లాడవలసిన అవసరముంది. గత నాలుగైదు రోజుల నుంచి చూస్తున్నాం. ఎన్నో సలహాలు, సూచనలు అన్ని పక్షాల నుంచి రావడం జరిగింది. ఇందులో కొన్ని విషయాల గురించి స్పష్టత రావలసిన అవసరముంది. కాబట్టి దీనిని ఒక డిపార్ట్‌మెంటల్‌గా ఒకే రంగంలో పెట్టే డబ్బుగా చూడకుండా క్యుములేటివ్ గ్రోత్ కోణంలో చూడాలి. నిన్న వ్యవసాయశాఖ మంత్రి గారు కూడా చెప్పడం జరిగింది. వ్యవసాయం, విద్యుత్తు, నీటిపారుదల వంటి రంగాలన్నీ కలుపుకుని, ప్రభుత్వం దాదాపు 29 శాతం బడ్జెట్‌లో నిధులు కేటాయించడం జరిగింది.

గతంలో ఒకసారి మార్చి 8వ తేదీన బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టినప్పుడు సంబంధిత మంత్రిగారు చదివిన అంశాన్ని మరొక్కసారి నేను చదవదలచుకున్నాను. భారతదేశ చరిత్రలో తెలంగాణ ఉద్యమం ఒక నూతన అధ్యాయాన్ని సృష్టించింది. అహింసా మార్గంలో శాంతియుత పంథాలో సాగిన ఉద్యమం ఫలించి తెలంగాణ రాష్ట్రం అవతరించింది. స్వరాష్ట్రస్వప్నాన్ని సాకారం చేసిన ఉద్యమ నాయకుడు, దార్శనిక ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర రావు గారి సారధ్యంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం ప్రగతిశీల రాష్ట్రంగా రూపుదిద్దుకున్నది.

ఇవ్వాళ ప్రధానంగా అన్ని వర్గాల సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధి లక్ష్యంగా పూర్తి వాస్తవిక దృక్పథంతో 2020-21వ వార్షిక బడ్జెట్‌ను రూపొందించడం జరిగిందని ఇంతకుముందు మంత్రి గారు చెప్పారు. అంటే, ఒక ప్రధానమైన విషయంగా మనం ఒకసారి బేరీజు వేసుకోవలసిన అవసరముంది. ఈనాడు ఆర్థికమాంద్యం ఏర్పడిందని, ఇతరత్రా సమస్యల గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఈ ఆర్థికమాంద్యం కారణంగా రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధి పైన ప్రతికూల ప్రభావం చూపుతుందని వారు చెప్పడం జరిగింది. గత 5 సంవత్సరాలలో రాష్ట్ర రెవెన్యూ వృద్ధి 21.5 శాతం నుంచి 6.3 శాతానికి పడిపోవడం కూడా ఒక వాస్తవికమైనటువంటి విషయం. కేంద్ర పన్నులు కూడా 48 శాతం నుండి 41 శాతానికి తగ్గిపోవడం జరిగింది. ఇదొక ప్రధానమైన అంశంగా చెప్పవచ్చు.

కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి మన రాష్ట్రానికి మొత్తంగా రూ.2,500 కోట్ల నిధులు రావలసి ఉన్నది. కాని ఈరోజు చాలా తక్కువగా వస్తున్న సందర్భాన్ని వారు చెప్పడం జరిగింది. జిఎస్‌టి ప్రభావం వల్ల పోయిన 5 సంవత్సరాలలో రెవెన్యూ లాసెస్‌ను పూడ్చుకోవడం జరిగింది. ఆ పేమెంట్ డిలే కావడం వల్ల మన రాష్ట్రానికి రూ.1200 కోట్లు కేంద్రం నుంచి రాలేదు. నీతి ఆయోగ్ చెప్పిన విధంగా మిషన్ కాకతీయ మరియు మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమాలకు రూ.24000కోట్లు కేంద్రం నుంచి రావలసివి మన రాష్ట్రానికి రాలేదు. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా రాకపోవడం, అలాగే వ్యవసాయం, ఆరోగ్యం, విద్య, గ్రామీణ మరియు పట్టణాభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రాష్ట్రానికి గతంలో కంటే తక్కువగా రూ.2,500కోట్లు తగ్గించడం జరిగింది. అంతేకాకుండా రూ.3,731కోట్లు ట్యాక్స్ డెవల్యూషన్ అంతకంటే ముందు సంవత్సరంలో లోటుగా రావడం వలన రాష్ట్రంలో ప్రతికూల పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయని చెప్పవచ్చు. అయినప్పటికీ తెలంగాణ రాష్ట్రం గత ఐదు సంవత్సరాలలో గణనీయంగా రూ.2లక్షల కోట్ల స్థిర పెట్టుబడి వ్యయం మన రాష్ట్రంలో సమకూర్చుకోగలిగిందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. భారతదేశంలో ఎక్కడా కూడా ఇంత పెద్ద ఎత్తున స్థిర పెట్టుబడి వ్యయం జరుగలేదు.

గతంలో 2004వ సంవత్సరం నుండి 2014వ సంవత్సరం వరకు చూసినట్లయితే, ఆనాడు తెలంగాణలో 10 జిల్లాలు ఉంటే మొత్తం కలిపి రూ.54,000కోట్లు బడ్జెట్‌లో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఈరోజు చూసినట్లయితే, పోయిన సంవత్సరమే రూ.32,000కోట్లు బడ్జెట్‌లో కేటాయిస్తే, ఈ సంవత్సరం రూ.22,000 కోట్లు మాత్రమే బడ్జెట్‌లో కేటాయించుకోవడం జరిగింది. ఈరోజు కేంద్రం నుంచి నిధుల కొరత ఉన్నందున తక్కువగా కేటాయించుకున్నాం. అయినప్పటికీ ఇంత పెద్ద ఎత్తున స్థిర పెట్టుబడి వ్యయం జరిగింది కాబట్టే గణనీయమైన అభివృద్ధిని సాధించగలిగాం. గత సంవత్సరం వ్యవసాయ రంగంలోని పంటల ఉత్పత్తిలో 23.7 శాతం వృద్ధిరేటు సాధించడం జరిగింది.

3.00 మ.

రైతును ముఖచిత్రంలో పెట్టిన కారణంగా గత గణనీయమైన అభివృద్ధి సాంధించుకోవడం జరిగింది. ఇవి గత సంవత్సరం లెక్కలు. అదేవిధంగా పాడి పశువుల రంగంలో 17.3శాతం, చేపల పెంపకంలో 8.11శాతం. సేవా రంగంలో 14శాతం. ఈ విధంగా గత కాలంలో రెండు లక్షల కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి పెట్టాము కాబట్టి గణనీయమైన అభివృద్ధి సాధించుకున్నాము. కానీ ఆర్థిక వృద్ధి తగ్గిన కారణంగా, దేశంలో కూడా తగ్గిపోయిన కారణంగా, జీఎస్టీ, నోట్ల రద్దు రకరకాల కారణంగా

14.30శాతం ఉన్న జీఎస్డీపీ 12.6శాతానికి తగ్గిపోవడం వాస్తవమైన విషయం. జాతీయ స్థాయిలో 11.2 నుంచి 7.5శాతానికి పడిపోయినప్పటికి తట్టుకోగలిగామంటే ఇంత పెద్దగా మూలధన పెట్టుబడులు ఖర్చు చేశాము కావునా, తట్టుకునే అవకాశం మనకు వచ్చింది. రాష్ట్రం తలసరి ఆదాయం 2,28,216 రూపాయలు ఉంటే, భారతదేశ తలసరి ఆదాయం 1,35,000 రూపాయల వరకే ఉంది. దీని సారాంశాన్ని గౌరవ ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఆర్థిక మాంద్యానికి విరుగుడు, ప్రజల కొనుగోలు శక్తిని పెంచడం. వారు ఇచ్చిన రిపోర్టులో స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. అంతేగాకుండా స్థిరాభివృద్ధి కోసం పెట్టుబడి వ్యయానికి నిధులు వినియోగించడం. ఆర్థిక మాంద్యం తగ్గించాలంటే వృద్ధిలో రెండు రకాలు ఉంటాయి. సప్లై, డిమాండ్ రంగం. డిమాండ్ రంగంలో పెద్ద ఎత్తున కొనుగోలు శక్తి పెంచే విధంగా, సప్లై రంగంలో మూలధన పెట్టుబడి పెంచే విధంగా ద్విముఖ వ్యూహాన్ని వారు స్పష్టంగా గౌవర ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో ముందుంచడం జరిగింది. కొనుగోలు శక్తి పెంచాలంటే వినియోగదారుల చేతుల్లో డబ్బు చేతుల్లో ఉండాలి. అదే విధంగా దీర్ఘకాలిక అభివృద్ధి కావాలంటే పెట్టుబడులు పెంచాలి కాబట్టి, మూలధన పెట్టుబడిని ఏ విధంగా పెట్టుకుంటు వచ్చామో దానిని ఇంత మాంద్యం ఉన్నప్పటికీ కూడా ముందుకు తీసుకు పోతామనే ధైర్యం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, గౌరవ ఆర్థిక శాఖమంత్రిగారు తీసుకున్నందుకు హృదయపూర్వకంగా వారిని అభినందిస్తున్నాను.

ఈ వ్యూహాన్ని వచ్చే నాలుగు సంవత్సరాల వరకు కొనసాగించాలనే విషయం వారు చెప్పిన రిపోర్టులో పొందుపర్చడం జరిగింది. అందుకే ఈ బడ్జెట్‌కు చాలా ప్రాముఖ్యత ఉందని భావిస్తున్నాను. ఎందుకంటే వాస్తవిక పరిస్థితులు జాతీయంగా, అంతర్జాతీయంగా అనుకూలంగా లేవు. అయినప్పటికీ కూడా మనం కొనుగోలు శక్తిని ముందుకు తీసుకుపోతామనే ఉద్దేశం సఫలీకృతం కావాలని హృదయపూర్వకంగా కోరుకుంటున్నాను. క్యూములేటివ్ గ్రోత్ ఏవిధంగా వస్తుందనే విషయాల గురించి వివరించదలచుకున్నాను. సహజ వనరుల సంరక్షణ దీర్ఘకాలికంగా ఉంటుంది. ఇది ఒక పెట్టుబడి. కొన్ని వందల సంవత్సరాల వరకు ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుంది. మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమం కింద 46వేల చెరువులను బాగు చేసుకొవడం వల్లన 11లక్షల ఎకరాల స్థిరీకరణ జరిగింది. అంతేకాకుండా మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమం ద్వారా రిజర్వాయర్లలో నీటిని నిల్వ చేసుకోవడానికి అద్భుతంగా పనికి వస్తున్నవి.

ప్రతి గ్రామంలో జరిగే పల్లె ప్రగతి, పట్టణ ప్రగతి కార్యక్రమానికి పది శాతం డబ్బు హరితహారం కార్యక్రమానికి వెచ్చించాలనే ఇన్‌స్టిట్యూషన్ ఛేంజ్ కూడా మనం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అదేవిధంగా వ్యవసాయ రంగంలో భూ వనరుల భద్రతకు సంబంధించిన పరిక్షలు, ఎరువులు వేసేటప్పుడు చేసే కార్యక్రమాలు సహజ వనరలను రక్షించే విధంగా ఉంటాయి. రిజర్వాయర్లనుంచి శాతం నీటిని త్రాగు అవసరాలకు ఇస్తున్నాం కాబట్టి, సహజ వనరుల సంరక్షణ కొరకు ఉపయోగపడుతుంది. పల్లె ప్రగతి కార్యక్రమం ఎందుకు విజయవంతం అవ్వడానికి కారణం ఏమంటే? పల్లెల్లో రైతులు, బీడీ కార్మికులు, ప్రజలు, వారికి భద్రత వచ్చింది. 24గంటల విద్యుత్తు ఉంది. ఎకరానికి పది వేల రూపాయలు రైతు బీమా కింద వస్తున్నాయి. పెన్షన్ వస్తుంది. కాబట్టి పల్లె ప్రగతి కార్యక్రమంలో పాల్గొనడానికి ప్రజలు ఉత్సాహంగా ముందుకు వస్తున్నారు. గతంలో ఇలాంటి కార్యక్రమాలు ఎన్ని వచ్చినా కానీ, సఫలీకృతం కాలేదు. దీర్ఘకాలిక అభివృద్ధి పందాలో వెళ్లేటప్పుడు మౌలిక వసతుల కల్పనతోపాటు ఉత్పాదక శక్తిని పెంచేవాటిని కల్పించినట్లైతే వారు ముందుకు వస్తారు. సాగునీరు రంగం కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ద్వారా కోటి ఎకరాల కొరకు, గ్రోత్ ఇంజన్‌గా బడ్జెట్‌లో పెట్టుకున్నాము. దాని వల్ల వంద కిలోమీటర్ల వరకు నీటిని నిల్వ చేసుకోగిలిగాము. కరీంనగర్, వరంగల్, మహబుబాబాద్, జనగాం, సూర్యాపేట, ఖమ్మం జిల్లాలకు లాభాలు వచ్చాయి. రంగనాయకసాగర్, మల్లన్నసాగర్, కొండపోచమ్మసాగర్ వాటన్నింటికి నీళ్లు వచ్చే

అవకాశం ఉంది. ఇవేకాకుండా పాలమూరు రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టును కూడా చాలెంజ్‌గా తీసుకుని చేస్తున్నారు. పాత ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసి ఇరవై లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చే అవకాశం పూర్తి చేసుకున్నాము. సాగునీటి రంగంలో వచ్చే కాలంలో మంచి ఫలితాలు వచ్చే కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును ముందుకు తీసుకువెళ్లెందుకు బడ్జెట్‌లో కేటాయించడం జరిగింది. రైతు బంధు, రైతు బీమా కోసం 1,141కోట్ల రూపాయలు. రైతు రుణమాఫీ 6,225కోట్ల రూపాయలు బడ్జెట్‌లో కేటాయించడం జరిగింది. గతంలో 16వేల కోట్ల రూపాయల రైతు రుణమాఫీ ప్రభుత్వం చేసింది. రైతు భరోసాతో వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నాడు. గణనీయమైన అభివృద్ధిని సాధించుకున్నాము. 23కోట్ల 5లక్షల రూపాయలు గ్రామీణాభివృద్ధికి కేటాయించడం చాలా గొప్ప విషయం. ప్రస్తుతం జరుగుతున్న పల్లె ప్రగతి కార్యక్రమానికి ఊతం ఇచ్చి ముందుకు నడిపే విధంగా నిర్ణయం తీసుకున్నందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి, గౌరవ ఆర్థికశాఖమంత్రిగారికి హృదయ పూర్వకంగా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. విద్యుత్తు రంగంలో 10,416వేల కోట్ల రూపాయలు బడ్జెట్‌లో పొందుపరచడం చాలా గొప్ప విషయం. అదే విధంగా వెయ్యికోట్ల రూపాయలు మార్కెట్ ఇంటర్వేన్షన్ పెట్టి రైతు నిధి కింద పెట్టడం జరిగింది. మైక్రో ఇరిగేషన్ కింద మీరు కూడా చాలా ప్రాజెక్టులు ప్రారంభించడం జరిగింది. ఆరు వందల కోట్ల రూపాయలు పెట్టడం జరిగింది. బిందు, తుంపర్ల సేద్యంను ప్రోత్సహించడం కొరకు పెట్టడం జరిగింది. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు పూర్తి అయ్యేటప్పటికీ నీటి వనరులను కాపాడాలి కాబట్టి, ఈ ప్రాజెక్టు కింద లక్ష ఎకరాలల్లో బిందు సేద్యం చేయాలనే కార్యక్రముంలో ప్రభుత్వం ఉన్నది.

3.10 మ. ఎందుకంటే బిందు సేద్యం ద్వారా ఒకటిఎంసి నీళ్లతో పది వేల ఎకరాలు కాదు, ముప్పై వేల ఎకరాలు సాగు చేయవచ్చు. నీళ్లు లేనపుడు ఒక సమస్య, నీళ్లు వచ్చిన తర్వాత కొత్తగా సమస్యలు వస్తున్నాయి. దోమకాటు సమస్య వస్తోంది. పంట మార్పిడి జరగాలి కాబట్టి దాని కోసం ఈ రంగంలో పైలట్ ప్రాజెక్టుగా ఒక రూ.600 కోట్లతో దీన్ని ముందుకు తీసుకుపోవడం చాలా గొప్ప విషయం.

ఇకపోతే పారిశ్రామిక రంగం గురించి ఒకటి, రెండు విషయాలు చెప్పాలి. గతంలో కూడా దాని గురించి మాట్లాడడం జరిగింది. టిఎస్–ఐపాస్, ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్‌లను ప్రవేశపెట్టి పెట్టుబడులను హైదరాబాదుకు తీసుకురావడమే ఒక ప్రధానమైన లక్ష్యంగా ఇండస్ట్రియల్ ఇన్‌సెంటివ్స్‌కి రూ.1500 కోట్లు పెట్టుకున్నాం. టిఎస్–ప్రైడ్, సిఎంఎస్‌టిఇ, ఎస్‌సి, ఎస్‌టి ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్స్‌కి రూ. 335 కోట్లు కేటాయించడం, ఇవన్నీ చాలా గొప్పగా జరుగుతున్నాయి. హైదరాబాదుకి గణనీయమైన స్థానం ఉంది కాబట్టి మంత్రి కెటిఆర్ గారిని విదేశాలు ఆహ్వానించడం, వారితో చర్చించిన పిదప ఇక్కడ పెట్టుబడులు పెట్టి పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేస్తామని విదేశీయులు చాలాసార్లు చెప్పడం జరుగుతోంది. గత ఐదారు సంవత్సరాలలో ఒక మూడు లక్షల మందికి ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా ఉపాధి వచ్చింది. ఇది చాలా గొప్ప విషయం.

పట్టణాభివృద్ధి కూడా అవసరం. దీనికి రూ.14800 కోట్లు కేటాయించారు. చాలా మంచి శుభవార్త ఏంటంటే హైదరాబాదు అర్బన్ అగ్లోమరేషన్‌కి రూ.50 వేల కోట్లు కేటాయించడం, అందులో ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్లో రూ.10 వేల కోట్లు పెట్టడం చాలా గొప్ప విషయం, నేను దీన్ని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను.

సంస్కరణలు, సుపరిపాలన అన్నది డబ్బుతో చేయవలసింది కాదు. ఇక్కడ చట్టాలు చేసి వాటిని అమలుపరిచే విధంగా చూడాలి. కొత్తగా జిల్లాలు, రెవెన్యూ డివిజన్లు, , కొత్త పంచాయతీరాజ్ మరియు మున్సిపల్ చట్టాలు చేసుకున్నాం. పారదర్శకతతో బాగా ఉపయోగపడుతుందని ముందుకు పోయే ఉద్దేశ్యంతో కొత్త రెవెన్యూ చట్టాన్ని తీసుకురావాలని అనుకుంటున్నాం. ఒక రైతుకి భూమి మీద భరోసా, హక్కు కల్పించే చట్టాలు ఉన్నపుడు పెట్టుబడి పెట్టి ముందుకు పోయే అవకాశం ఉంటుంది. సహకార రంగంలో అందరూ కలిసి పని

చేయాలంటే చట్టాలు అవసరం. Clearly defined rights and duties అవసరం. ప్రాపర్టీ రైట్స్‌కి, కోఆపరేషన్‌కి దగ్గరి సంబంధం ఉంది.

మన రాష్ట్రంలోని సంక్షేమ రంగం గురించి అందరికీ తెలుసు. భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో లేని విధంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం సంక్షేమ రంగానికి రూ.40 వేల కోట్లు కేటాయించడం జరుగుతోంది. మొట్టమొదటిసారిగా పేదల ఇళ్ల నిర్మాణానికి గణనీయంగా రూ.11,917 కోట్లు కేటాయించారు. హైదరాబాదులో ఒక లక్ష ఇళ్లు కట్టాలని చెబుతున్నారు. చాలా కాలం నుండి ఉన్న సమస్య ఇది. ఇంత పెద్ద ఎత్తున నిధులు కేటాయించడం చాలా గొప్ప విషయం. రూ.11758 కోట్లు ఆసరా పెన్షన్లకు కేటాయించి, వయోపరిమితిని 60 సంవత్సరాల నుంచి 57 సంవత్సరాలకు తగ్గించడం జరిగింది. బిసి సంక్షేమం క్రింద బర్రెలు, గొర్రెలు, చేపలకు రూ.4356 కోట్లు ఇచ్చుకున్నాం. ఎంబిసిల కు మొదటిసారి రూ. 500కోట్లు పెట్టడం శుభసూచకం. కళ్యాణలక్ష్మి, షాదీ ముబారక్ ఇతరత్రా చాలా కార్యక్రమాలున్నాయి. విద్య, వైద్యం, రవాణ రంగాలకు కూడా గణనీయంగా నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. రూ.2650 కోట్లు ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంటుకు కేటాయించడం జరిగింది. పిల్లల చదువులకు సంబంధించి బకాయిలుంటే వాటిని చెల్లించడానికి ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంటుకి పెద్ద పీట వేయడం జరిగింది. హెల్త్ రంగంలో డయాలిసిస్ సెంటర్లు ఐసియు సెంటర్లు, అమ్మ ఒడి, కెసిఆర్ కిట్స్ తదితర వాటికి మరొకసారి పెద్ద ఎత్తున రూ.6వేల కోట్లు కేటాయించిన సందర్భాన్ని చూస్తున్నాం. ఎస్సీ స్పెషల్ డెవలప్‌మెంటు ఫండ్ క్రింద రూ.16534 కోట్లు, ఎస్టీ స్పెషల్ డెవలప్‌మెంటు ఫండ్ క్రింద రూ.9771 కోట్లు, మైనారిటీ సోదర సోదరీమణులకు రూ. 1500 కోట్లు పెట్టారు. వీటిని కుమ్యులేటివ్‌గా చూడాలి. ఎస్సీ సోదర సోదరీమణులకు 268 గురుకులాలు పెట్టుకున్నాం, అలాగే 169 ఎస్టీలకు, మైనారిటీలకు 804 పెట్టాం, అవన్నీ జూనియర్ కాలేజీలు కాబోతున్నాయి. ఈ వినిమయ బిల్లులో డిపార్టుమెంటులే చూడకుండా, కుమ్యులేటివ్‌గా చూసినట్లయితే పూర్తి పిక్చర్ వస్తుంది. లా అండ్ ఆర్డర్‌కి రు.5250 కోట్లు పెట్టుకున్నాం. సిడిఎఫ్ క్రింద రూ. 3 కోట్ల చొప్పున శాసన సభ్యులందరికీ రూ.480 కోట్లు కేటాయించినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రధానంగా మన ముందున్న సవాలుః ఒకటి – ఆర్థికమాంద్యానికి విరుగుడుగా ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పెంచడం, రెండు– పెట్టుబడి వ్యయానికి నిధులు వినియోగించడం . మంత్రి హరీష్‌రావు గారు కూడా ఇదే చెప్పడం జరిగింది. ప్రజల కొనుగోలు శక్తిని పెంచడానికి మన వైపు నుంచి రైతుబంధు కావచ్చు, ఆసరా పెన్షన్లు కావచ్చు, మొత్తం రూ.40 వేల కోట్లు ఇస్తున్నాం. వారు స్వయంగా సంపాదించుకోవడానికి పెట్టే పెట్టుబడి ఏదైతే ఉందో దాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లాలంటే ఖచ్చితంగా వ్యవసాయ రంగంలో, పారిశ్రామిక రంగంలో, సర్వీసు రంగంలో ఉత్పాదక శక్తి పెరగాలి. ప్రొడక్టివిటీ పెరగవలసిన అవసరం ఉంది. ఒక విమాన ప్రయాణం ముందుకు సాగాలంటే టేకాఫ్ కావాలి. ఆర్థిక రంగంలో టేకాఫ్ స్టేజ్ ఒకటి ఉంటుంది, రూ. 2 లక్షల కోట్ల టేకాఫ్‌ను, అభివృద్ధిని కాపాడి ముందుకు తీసుకుపోవడానికి విజ్ఞానం, ప్రొడక్టివిటీ ఇన్‌క్రీజ్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. స్మాల్ అండ్ మీడియం ఎంటర్‌ప్రైజెస్‌కు సంబంధించిన విషయాన్ని గౌరవ మంత్రి కెటిఆర్ గారికి విన్నవించుకుంటున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎస్‌ఎంఇఎస్‌ల పరిస్థితిని పూర్తిగా చెడగొట్టే ప్రయత్నాలు చేసింది. డీమానిటైజేషన్, జిఎస్టీ ప్రవేశపెట్టడం, ఫారెన్ డైరెక్ట్ ఇన్వెస్టుమెంట్స్ గతంలో 40 ఉండేవి, ఇప్పుడు 100 శాతం చేయడం జరిగింది. దాంతో తొమ్మిది కోట్ల మంది చిన్న చిన్న వ్యాపారస్తులు పెద్ద ఎత్తున నిరుద్యోగానికి గురవుతున్నారు. స్మాల్ అండ్ మీడియం ఇండస్ట్రీస్‌కి మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పెద్ద పీట వేయవలసిన అవసరం ఉంది. అక్కడే ఉద్యోగాలు వస్తాయి, వేరే చోట రావు. దాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లాలి. పబ్లిక్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్స్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్‌లో పెట్టుకున్నాం కాబట్టి ప్రైవేటు ఇన్వెస్టుమెంట్స్ పెద్దగా వస్తాయి. దీన్ని కన్సాలిడేట్ చేసే పరిస్థితిని ముందుకు తీసుకెళ్లవలసిన సవాలు మన ముందు ఉంది.

విద్య, వైద్య రంగాన్ని స్ట్రీమ్‌లైన్ చేయాలి. ఇవి పబ్లిక్ గూడ్స్ కాబట్టి ఆ రంగంలో మనం పెడుతున్న ఖర్చు నిజంగా సత్ఫలితాలు ఇస్తోందా లేదా, ప్రభుత్వ రంగంలో పోవాలా, ప్రైవేటు రంగంలో పోవాలా అనే దానిపై నిశితమైన అవగాహన, ఒక పరీక్ష జరపవలసిన అవసరం ఉంది. పబ్లిక్ గూడ్స్‌ను కాపాడుకున్నట్లయితే ఆ రంగంలో ముందుకు పోయే అవకాశం ఉంది. ఇప్పుడు మనం చేస్తున్నటువంటి అన్ని కార్యక్రమాలలో ప్రధానంగా ఒకవైపు ప్రజలు ఖర్చు పెట్టే స్థితి పెంచుకుంటూ, అక్కడే పెద్ద ఎత్తున ఇన్వెస్టుమెంట్స్ పెరుగుతాయి కాబట్టి వచ్చే కాలంలో ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో పెట్టినటువంటి బడ్జెట్లో, వినిమయ బిల్లులో వాస్తవికతతో ఉన్నాయి. వాస్తవికతతో పెట్టిన ఈ బిల్లును సభ్యులందరూ ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క (మధిర):- అధ్యక్షా, 2020-21 అప్రోప్రియేషన్ బిల్లుపై మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్ర బడ్జెట్ ఈ అప్రోప్రియేషన్ బిల్లుతో పాసై రాష్ట్రప్రజలకు మీరు చెప్పే స్కీములు కానీ, లేకపోతే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కానీ, ఈ రాబడి ద్వారా అనుకున్నది అనుకున్నట్లుగా బాగా జరగాలని నేను మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటున్నాను. కాకపోతే కొన్ని సందేహాలు మాత్రం ఉన్నాయి. నాకున్న సమాచారం మేరకు కొన్ని సందేహాలు మీద్వారా సభ దృష్టికి, ముఖ్యంగా ఆర్థికశాఖామంత్రి గారి దృష్టికి, సభానాయకుని దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. ఈ సందేహాలు నివృత్తి కాకపోతే ఈ బడ్జెట్ ద్వారా స్కీముల మీద కానీ ఇతరత్రా అభివృద్ధి కార్యక్రమాల మీద కానీ చాలా పెద్ద ప్రభావం పడే అవకాశం ఉంది.

3.20 మ. ఒకవేళ నేను చెప్పే అంశాలను మీరు తప్పుగా భావిస్తే ఆర్థిక శాఖామాత్యులు గానీ ముఖ్యమంత్రి గారు గానీ కరెక్ట్ చేయొచ్చు, నేను కూడా వాటిల్లో తప్పులుంటే కరెక్ట్‌చేసుకునే ప్రయత్నం చేస్తాను. దీనిద్వారా అంతిమంగా రాష్ట్రప్రజలకు అన్ని విషయాలు తెలియాలనే ఉద్దేశంతోనే నేను మాట్లాడుతున్నాను. ఈ బడ్జెట్ మొత్తం రూ.1 లక్షా, 82 వేలా 914 కోట్లు. దీంట్లో రెవెన్యూ రిసీట్స్ రూ.1 లక్షా, 43వేలా 101 కోట్లు కాగా క్యాపిటల్ రిసీట్స్ 39 వేలా 550 కోట్లు. మొత్తం 1 లక్షా, 82 వేలా 701 కోటి ఈ రాష్ట్రబడ్జెట్. దీంట్లో ప్రధానంగా మనం రెవెన్యూ రిసీట్స్ మీదనే ఎక్కువగా ఆధాపడతాం. ఎందుకంటే రెవెన్యూ ఎక్స్‌పెండీచర్ ద్వారా కంపల్‌సరీ ఎక్స్‌పెండీచర్‌ను పెద్దఎత్తున ఈ రెవెన్యూ రిసీట్స్ ద్వారా రాష్ట్ర ఆదాయంతో ఖర్చు పెడతాం . ఈ రెవెన్యూ రిసీట్స్ ఈ సంవత్సరానికి 1 లక్షా, 43వేలా 151 కోట్లు చూపించారు. రెవెన్యూ రిసీట్స్ 1 లక్షా 38వేలా 669 కోట్ల రూపాయలు చూపించి రెవెన్యూ సర్‌ప్లస్ ఉన్న రాష్ట్రంగా ఈ బడ్జెట్‌ను చూపిస్తున్నారు. అంటే మీరు అనుకున్నట్లుగా ఆదాయం 1 లక్షా 43వేలా 151 కోట్ల రూపాయలు వస్తే ఖర్చు 1 లక్షా, 38వేలా 668 కోట్ల రూపాయలు ఉన్నందున డెఫినిట్‌గా 4వేలా 482 కోట్ల రూపాయలు రెవెన్యూ సర్‌ప్లస్‌గా చూపిస్తున్నారు. నాకు ఇక్కడే చిన్న సందేహమున్నది. ఈ రెవెన్యూ రిసిట్సే కొన్ని సంవత్సరాలుగా చూస్తుంటే అనుకున్నవి అనుకున్నట్లుగా రావడం లేదు. అవి రాకపోవడం వలన రెవెన్యూ రిసీట్స్ తగ్గుతాయి కానీ రెవెన్యూ ఎక్స్‌పెండీచర్ మాత్రం తగ్గదు. ఒకవేళ రెవెన్యూ ఎక్స్‌పెండీచర్ రెవెన్యూ రిసీట్స్ ద్వారా కాకుండా వాళ్ల క్యాపిటల్ రిసీట్స్ ద్వారా మనం ఖర్చు పెట్టాలని ప్రయత్నం చేసినా అది హెల్దీ బడ్జెట్ కాదు. రెవెన్యూ రిసీట్స్ ద్వారా వచ్చే ఆదాయం రెవెన్యూ ఎక్స్‌పెండీచర్‌కు సరిపోకుండా తగ్గితే దేనికో ఒక దానికి మనం అనుకున్న దాంట్లో కోత విధించాలి లేదంటే క్యాపిటల్ ఎక్స్‌పెండీచర్ నుంచి ఖర్చు పెట్టాలి. ఈ రెండూ చేయకపోతే దేనినో ఒక దానిని కోత కోసినప్పుడు దేనిమీద కోత పడుతుందనే ఆందోళన కలుగుతుంది. అంటే ప్రధానంగా మన రాష్ట్రం తీసుకునే అభివృద్ధి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు కానీ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ కానీ ఈ రెండింటిలో ఏది ఇబ్బంది పడినా ప్రమాదమే. ఒకవేళ అదే తగ్గితే ఎవరి మీద పడుతుంది. నేను ఈ అనుమానాన్ని ఎందుకు వ్యక్తపరుస్తున్నానంటే గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా మనం రెవెన్యూ రిసీట్స్‌ను కంటిన్యూయస్‌గా చూస్తుంటే పర్సెంటేజ్‌లో చాలా తేడా

కనిపిస్తున్నది. 2020 – 21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి సంబంధించిన బుక్కు ప్రకారం చూస్తే రిసీట్స్ 2018–19 యాక్చువల్స్ 1 లక్షా 1వెయ్యి 420 కోట్ల రూపాయలుగా చూపించారు. అదే 2019 – 20 సంవత్సరానికి సంబంధించి 1 లక్షా 13వేల్ల రూపాయల అంచనాలు వేసి రివైజ్డ్‌కు వచ్చేసరికి 1 లక్షా 10వేల కోట్ల రూపాయలకు కుదించారు అంటే కొంచెం తగ్గించారు. ఆదాయం తగ్గిందని రివైజ్డ్ ఎస్టిమేషన్ వేసుకున్నారు. యాక్చువల్స్‌కి వచ్చేసరికి ఎంత వస్తుందో కూడా తెలియదు. ఇంకా కొంచెం తగ్గితే తగ్గొచ్చు లేదంటే వీళ్ల అంచనాల మేరకు వచ్చే రెవెన్యూ ప్రాసెస్‌ను బట్టి వస్తే రావచ్చు. 1 లక్షా 10వేల కోట్ల రూపాయలు ఉన్న రెవెన్యూ రిసీట్స్‌ను ఒకేసారి 2020 – 21 సంవత్సరానికి 1 లక్షా 43వేల కోట్లకు పెంచేశారు. అంటే 1 లక్షా 43వేల కోట్లకు ఇంత పెంచడమంటే దాదాపు చాలా పర్సెంటేజ్ పెరిగింది. పెరిగిన ఇంత అమౌంట్ రాష్ట్రంలో ఇది సాధ్యమేనా? ఎందుకంటే ఈ పర్సంటేజ్ ఒకసారి చూసినట్లైతే 2014 – 15 బడ్జెట్ ఎస్టిమేషన్స్‌ను చూస్తే 80వేలా 90 లక్షల కోట్ల రూపాయలు. యాక్చువల్స్ వచ్చేసరికి 51వెయ్యి 42 కోట్ల రూపాయలు. అంటే బడ్జెట్ ఎస్టిమేషన్స్‌కు వచ్చేసరికి పర్సెంటేజ్‌లో 36 శాతం మైనస్ కనిపిస్తున్నది. అలాగే 2015 – 16 సంవత్సరానికి గాను 94వేలా 134 కోట్ల రూపాయలు ఉంటే యాక్చువల్స్‌కు వచ్చేసరికి 76వేలా 134 కోట్ల రూపాయల ఎస్టిమేషన్స్, యాక్చువల్స్ పర్సెంటేజ్ చూస్తే దాదాపు 19 శాతం తేడా ఉన్నది. 2016 – 17లో అదే రెవెన్యూ రిసీట్స్ 17 శాతం తక్కువగా ఉన్నాయి. 1 లక్షా 925 కోట్ల రూపాయల నుంచి 82వేలా 818 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే యాక్చువల్స్ చూపించారు. అట్లాగే 2017 – 18 సంవత్సరంలో 1 లక్షా 13వేల 82 రూపాయల నుంచి యాక్చువల్స్ 88వేలా 824 కోట్ల రూపాయలు అంటే మైనస్ 21 శాతం తేడా వచ్చింది. 2018 – 19లో 1 లక్షా 30వేలా 975 కోట్ల రూపాయలకు యాక్చువల్స్ 1 లక్షా 1 వెయ్యి 420 కోట రూపాయలు మాత్రమే అంటే మైనస్ 22 శాతం తక్కువగా వచ్చింది. 2019 – 20 సంవత్సరానికి 1 లక్షా 13వేలా 100 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ అంచనాలు వేసి రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్‌లో 1 లక్షా 10వేలా 928 కోట్ల రూపాయలుగా చూపించారు. అంటే ఇది యాక్చువల్స్ కాదు రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్. యాక్చువల్స్ ఎంత వస్తాయెసా ఇంకా తెలియదు. అటువంటి దానిని ఒకటేసారి 1 లక్షా 43వేలా 152 కోట్ల రూపాయల ఎస్టిమేట్స్ చూస్తే యావరేజ్ ఈ సంవత్సరాలన్నింటిలో కనీసం 25 శాతం మైనస్ వస్తున్నది. ఇంత మైనస్ వస్తున్నప్పుడు నాకున్న సందేహం ప్రకారం ఒకవేళ ఇదే తేడా వస్తే మనం ఏ రకంగా దీనిని అధిగమిస్తాం. రెవెన్యూ రిసీట్స్‌లో ప్రధానంగా ఈ సంవత్సరం తీసుకుంటే స్టేట్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూ, షేర్ ఆఫ్ సెంట్రల్ ట్యాక్సెస్‌ను చూస్తే 2019 – 20కి, 1920 – 21కి పెద్దగా తేడా లేదు. రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్ కంటే వెయ్యి కోట్లు అదనంగా కాకపోతే రెండు వేల కోట్ల రూపాయలు కూడా అదనంగా ఆశిద్దాం. స్టేట్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూకు వచ్చేసరికి 2019 – 20 వరకు రివైజ్డ్ ఎస్టిమేషన్ రూ.71వేలా 327 కోట్లుగా చూపించారు. 2020 – 21కి వచ్చేసరికి స్టేట్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూ రూ.85వేలా 300 కోట్లు చూపిస్తున్నారు. అంటే ఈ పెరుగుదల దాదాపు రూ.13వేలా 973 కోట్లు అంటే సుమారు రూ.14వేల కోట్లు. ఇది సాధ్యమా అని అడుగుతున్నాను. మనకు స్టేట్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూలో మన ఎస్టిమేషన్స్‌కు, యాక్చుల్స్‌కు బాగా వ్యత్యాసం కనబడుతున్నది. అంటే ఇక్కడే దాదాపు రూ.10వేల కోట్లు తగ్గుతుందనే అనుమానం ఉన్నది. ఉదాహరణకు రూ.10వేల కోట్లు తగ్గితే రూ.85వేల కోట్లకో లేదంటే రూ.75వేల కోట్లకో పోవచ్చు. స్టేట్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూలొ రూ.10వేల కోట్లు తగ్గితే ఇంకా స్టేట్ నాన్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూ ఉన్నది. దీంట్లో 2019-20కి యాక్చువల్స్‌లో రూ.15వేలా 775 కోట్లు చూపిస్తూ రివైజ్డ్ ఎస్టిమేషన్ రూ.12వేలా 275 కోట్లు చూపించారు అంటే ఇక్కడ మీరు వేసినటువంటి ఎస్టిమేషన్స్‌కే కొంత తగ్గించి రివైజ్డ్‌కొచ్చేశారు. అంటే మీరు వేసుకున్న దానికి కూడా అందుబాటులో రావడం లేదు. ఈ ప్రభుత్వం వేసుకున్న రూ.15వేలా 775 కోట్లే సాధించలేక కేవలం రూ.12వేలా 275 కోట్లు అంటే రూ.3వేలా 600 కోట్లు తగ్గించుకుంటే ఈ సంవత్సరానికి ఒకటేసారి దానిని రూ.30వేలా 600 కోట్లకు పెంచారు. రూ.15వేలా 775 కోట్లు రాని ఈ పరిస్థితులలో

ఈ సంవత్సరం రూ.20వేల కోట్లు వస్తాయని అంచనా వేయడం చాలా సంతోషం, మేం కూడా అలాగే రావాలని కోరుకుంటున్నాం కానీ ఒకవేళ రూ.30వేల కోట్ల అంచనాలు తగ్గితే ఎలా? ఒకవేళ నిజంగా చేరగలిగితే రూ.17 కోట్లకు చేరుతారని భావిస్తున్నాను. అంటే ఇక్కడ కూడా దాదాపు రూ.15వేల కోట్లు తగ్గుతున్నది.

3.30 మ.

(BELL)

Sir, I am not deviating. కేవలం సభ దృష్టికి తీసుకురావాలనే కాని, నేనేమి ఎవరిని విమర్శించాలని కాదు. నాన్ ట్యాక్స్‌లో రూ.15,000కోట్లు, ట్యాక్స్‌లో రూ.10,000కోట్లు అంటే, రూ.25,000కోట్లు ఇక్కడే తేడా కనిపిస్తుంది. ఒకవేళ రూ.25,000కోట్లు తగ్గేది నిజమైతే, సర్‌ప్లస్‌గా చూపిస్తున్నటువంటి రూ.4,000కోట్లు, అది రెవెన్యూ సర్‌ప్లస్‌గా కనిపించదేమోనని నా అనుమానం. ఎందుకంటే, రెవెన్యూ ఎక్స్‌పెండీచర్‌ని వారు ఎక్కడా తగ్గించుకోలేరు until and unless capital receiptsలో డబ్బులు తీసుకువస్తే తప్ప. ఒకవేళ అదే పరిస్థితి వస్తే, ఈ రూ.25,000కోట్లు మైనస్ చేసుకుంటే నాకు తెలిసి ఇది Revenue Deficit Budgetగా మారుతుంది తప్ప, Revenue Surplus Budgetగా మారదు. ఒకవేళ వారు రూ.4,000కోట్లు ఉంటాయని భావించడం కరెక్ట్ కాదేమోనని నా అనుమానం. ఇప్పుడు నేను చెప్పిన అంచనాలు కొద్దిగా అటూ, ఇటుగా వస్తే Revenue Deficit ఒక రూ.20,000కోట్లకు పోతుంది. ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారు మాట్లాడినప్పుడు దీనిని నివృత్తి చేయాలని కోరుతున్నాను.

అట్లాగే, Revenue Expenditure అనే దానికి మనం ఏ రకంగా కోతలు పెట్టలేము. సాధ్యమైనంతవరకు కమిటెడ్ ఎక్స్‌పెండిచర్. ఈ రకంగా ఇంత మైనస్ ఉంటే Capital Receipts వచ్చేసరికి, దీనిని రూ.39,550కోట్లుగా చూపించడం జరిగింది. ఈ రూ.39,550కోట్లలో రూ.34,000కోట్లు ఓపెన్ మార్కెట్‌లో, ఇతర లోన్స్ రూ.1,000కోట్లు. మొత్తం రూ.35,000కోట్లు అప్పుగా తెస్తున్నారు. Capital Expenditure Rs.22,060Croresగా చూపిస్తున్నారు. మిగిలింది వారికి రూ.17,489కోట్లు. అధ్యక్షా, ఏ రకంగా చూసుకున్నా ఇది Revenue Surplusగా లేదు. ఇది Revenue Deficitగా ఉంది. ఒకవేళ Revenue Deficitగా ఉండేది నిజమైతే ఇది healthy Budget కాదు.

ఇది healthy Budget కాకపోవడం వల్ల, వీటిని రికవరీ చేసుకోవడాని Capital Expenditure పేరు మీద year wise అప్పులు విపరీతంగా తెచ్చుకోవలసి వస్తుంది. ప్రతి సంవత్సరం తెచ్చే అప్పులు ఎంతవరకు పెరిగిపోతాయంటే, ప్రతి సంవత్సరం తెచ్చే అప్పులు, వాటి వడ్డీలు కట్టడానికే అవుతాయి. దాంతో రాష్ట్రం ఒక Viscious Circleలోకి నెట్టివేయబడుతుంది. అంటే, Debt Trap లోకి రాష్ట్రం నెట్టివేయబడుతుంది. ఇప్పటికే, రూ.3,19,000కోట్లు అప్పు తీసుకువచ్చారని చెబుతున్నారు. ఒకవేళ అదే నిజమైతే, ఇంకా భవిష్యత్తులో అప్పులు తీసుకురావద్దని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇప్పటివరకు వారు పెట్టిన పెట్టుబడులతో, తెచ్చిన అప్పులతో ఈ రాష్ట్రరెవెన్యూ పెంచుకుందాం. రెవెన్యూ పెంచి దానిద్వారా వచ్చే నిధులతో ఇంకా పెట్టుబడి పెట్టి రాష్ట్రం మీద అప్పుల భారం లేకుండా చేయడం వల్ల మనం రాష్ట్రాన్ని ప్రాపర్‌గా ప్లాన్ చేసుకున్నవాళ్లం అవుతాం. ఆ దిశలో ఆలోచన చేయమని నేను మీద్వారా స్పష్టంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పటికే 15 నిమిషాలు పూర్తయింది. దయచేసి పూర్తి చేయండి. Please conclude.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:- ప్రభుత్వం బడ్జెట్ ప్రవేశపెడితే, అపోజిషన్ దానిమీద అనలైజ్ చేసి, ఈ సభలో చర్చ జరిగితే అదే కదా బడ్జెట్ సెషన్ అంటే. One side అంటే, దానికి బడ్జెట్ సెషన్ ఎందుకు అధ్యక్షా. బహుశా ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా అర్థం చేసుకుంటున్నారు. ఎన్ని గంటలైనా మాట్లాడనీయమని బిఏసి మీటింగులో చెప్పారు. దయచేసి మీరు కొంత సమయం ఇవ్వాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, రాష్ట్ర హితవు దృష్ట్యా మాట్లాడుతున్నాను. అప్పులు పెరుగుతున్నాయి, అమ్మకాలు పెరుగుతున్నాయి, మద్యం పెరుగుతుంది. మద్యం ద్వారా కాకుండా, మిగతా వాటి ద్వారా రెవెన్యూ పెంచుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, నేను ఒక మామూలు పల్లెటూరు నుండి వచ్చిన వ్యక్తిగా చెబుతున్నాను. గ్రామాల్లోకి పోతే ప్రతి వ్యక్తి మద్యం బారిన పడి వారి కుటుంబాలు విపరీతంగా నష్టపోతున్న సంఘటనలు చూడడం జరుగుతుంది. బెల్ట్ షాపులు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. వీటిని కట్టడి చేయమని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్ (మహబూబ్‌నగర్):- అధ్యక్షా, నిన్న క్లియర్‌గా చెప్పడం జరిగింది. రేట్లు పెంచడం కాదు, rationalization చేశాం. అక్రమ రవాణా అరికట్టాం. దాని మూలానా పెరగడం జరిగింది. అంతకుముందు లోకల్‌గా మ్యానుఫాక్చర్ చేయడం, ట్యాక్స్‌లు కట్టకపోవడం, రకరకాల దందా జరిగేది. అవన్నీ బంద్ అయ్యాయి గనుక రెవెన్యూ పెరిగింది. రెవెన్యూ 9 నుండి 10శాతం లోపలే ఉంది. ఇవన్నీ rationalization/restructuring చేయడం వల్ల పెరిగింది మాత్రమే గానీ ఇదేదో అమ్మకాలు డబుల్ కావడం వల్ల పెరిగిందనేది కాదని చెప్పడం జరిగింది. దయచేసి దానిని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. బెల్ట్ షాపులపైన దాదాపు 4,000పైన కేసులు పెట్టడం జరిగింది. వాటన్నింటిని నియంత్రణ చేయడం జరుగుతుంది.

గతంలో మద్యం అక్రమ రవాణ కానివ్వండి, గుడుంబా కానివ్వండి, రకరకాల మద్యం క్లబ్బులు ఉండేటివి అవన్నీ మూసివేయబడ్డాయి. ఇప్పుడు సక్రమంగా జరుగుతుంది. అప్పుడు ఇసుక అమ్మకంపైన సంవత్సరానికి రూ.50కోట్లు వస్తుండేది. కానీ, ఇప్పుడు సంవత్సరానికి రెండు, మూడు వేల కోట్లు వస్తుంది. అదేవిధంగా మా డిపార్ట్‌మెంట్‌లో కూడా revenue leakagesని arrest చేసి పకడ్బందీగా చేసినందుకు పెరిగిన రెవెన్యూ ఇది.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:- అధ్యక్షా, ఎక్సైజ్ మంత్రి గారు చెప్పినట్లు, అమ్మకాలు పెరగకుండా ఉంటే చాలా సంతోషిస్తాను, నాకేమి అభ్యంతరం లేదు. కాకపోతే, బెల్ట్ షాపులు గ్రామాల్లో విపరీతంగా ఉన్నాయి, వాటిని బంద్ చేయించండి. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నప్పుడు 2014-15లో రూ.24,000కోట్లు ఉంటే, మన రాష్ట్రానికి రూ.10,000కోట్లు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి రూ.14,000కోట్లు. నిన్న తీసుకున్న సమాచారం ప్రకారం రూ.21,852కోట్ల అమ్మకాలు జరిగాయని తెలిసింది. It is not a good sign, ఇది రాష్ట్రానికి మంచిది కాదు. పల్లెప్రగతి పేరుమీద గ్రామాలన్ని బాగుండాలి, అద్భుతంగా ఉండాలని కోరుకుంటున్నాం. ఆ ప్రగతిలో ఈ ప్రిలిక్కర్స్, బెల్ట్‌షాపులు చాలా ఇబ్బంది కరంగా మారాయి. ఆ పల్లెప్రగతిని కాపాడడం కోసమైనా కనీసం బెల్ట్‌షాపులు బంద్ చేయమని కోరుతున్నాను.

అట్లాగే, విద్యుత్తు బిల్లుల గురించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ, విద్యుత్తు రేట్లు పెంచుతామండి, బరాబర్ పెంచుతామండి అది రాష్ట్రానికి అవసరమే అని అన్నారు. నేను కాదని అనడం లేదు. పెంచండి, మీరు పెంచాలని అనుకున్నటువంటి అంశాన్ని ఎన్నికల కంటే ముందు ఒకసారి చెప్పి ఉంటే బాగుండేది. ఎన్నికలు అన్ని అయిపోయిన తరువాత ఇప్పుడు నేను పెంచుతానని అనడం ఇది కరెక్ట్ కాదేమోనని నేను భావిస్తున్నాను.

డిమాండ్స్‌లో కూడా చాలా విషయాలు సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. నేను మాట్లాడినప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు లేరు. ఇప్పుడు వారు ఉన్నారు కాబట్టి, కొన్ని విషయాలు వారి దృష్టికి తీసుకువస్తాను. విద్యకు సంబంధించి చూసుకుంటే, ముఖ్యంగా IIITs గురించి, విశ్వవిద్యాలయాల్లో కావలసిన వసతుల గురించి, Vice Chancellors recruitment గురించి, విశ్వవిద్యాలయాల్లో చదువుకునే విద్యార్థుల గురించి, ఆ స్టాఫ్ రిక్రూట్‌మెంట్ గురించి అలాగే విద్యార్థుల ఉద్యోగాల అవకాశాల గురించి సీరియస్‌గా ఆలోచించాలని మీద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని

కోరుతున్నాను. విద్యార్థుల ద్వారానే ఈ రాష్ట్ర భవిష్యత్తు ఆధారపడి ఉంటుంది. కాబట్టి, వారిమీద సీరియస్‌గా దృష్టి పెట్టాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలో వచ్చే ఆదాయం గానీ, తీసుకువచ్చే అప్పులు గానీ పెద్దఎత్తున ఇరిగేషన్ మీద, మిషన్ భగీరథ మీదనే చాలా పెద్ద ఎత్తున ఖర్చు చేస్తున్నాం. తద్వారా వ్యవసాయ రంగం పరంగా బాగా అభివృద్ధి చెందాలనే ఆలోచనతో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను రీడిజైన్ చేసి, ఆ రీడిజైన్ ద్వారా జరిగినటువంటి అనేక రకాల ఇబ్బందుల గురించి మేము పలు సందర్భాల్లో సభలో ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాం. దీనిలో కొంత transparency లేదు. వారేమో ట్రాన్స్‌పరెన్సీగా ఉంటున్నామని చెబుతున్నారు. వాటికిసంబంధించిన DPR (Detailed Project Reports) ఇవ్వమని అడిగాం.

ఒక్కసారి కాదు, రెండుసార్లు సభలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు.

MR. SPEAKER:- Bhatti garu, please co-operate......

SRI MALLU BHATTI VIKRAMARKA:- What is this Sir? నేను ఏమన్నాను.

MR. SPEAKER:- Bhatti garu, how long will you speak? Already 25 minutes is over.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:- అధ్యక్షా, ఇది Appropriation Bill. Who is your Opposition Sir? Do you have any Opposition sir? గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు స్పష్టంగా సభలో చెప్పారు. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో మీకే కాదు, సభలో ఉన్న సభ్యులందరికీ ఇస్తామని చెప్పారు. దయచేసి నేను మరొక్కసారి వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆ DPRs పంపించమనండి, లేదంటే చాలా రకాలైన అపోహలు వస్తున్నాయి. తెచ్చిన డబ్బులు, పిలిచిన టెండర్స్, జరుగుతున్నటువంటి కాంట్రాక్టులు వీటన్నింటి మీద చాలా అపోహలు ఉన్నాయి. కాబట్టి, అపోహలు లేకుండా ఉండడానికి డిపిఆర్‌లు ఇవ్వాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

3.40 మ. మిషన్ భగీరథ అంశానికి వచ్చేముందు, ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్‌ప్లాన్ గురించి కూడా ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ సబ్‌ప్లాన్ గురించి కేటాయించిన డబ్బులు తప్పనిసరిగా ఖర్చుపెడతామని చెబుతున్నారు. డివిజబుల్ మరియు నాన్ డివిజబుల్ మధ్య చాలా వ్యత్యాసాలు కనిపిస్తున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎపెక్స్ కమిటీకి ఛైర్మన్ అనుకుంటా. కాబట్టి వారు ఒక మీటింగ్ పెట్టి, రెవ్యూ చేయమని కోరుతున్నాను. ఆ రెవ్యూ ద్వారా ప్రభుత్వం చెప్పిన రూల్స్ ప్రకారం డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారా, లేదా అనే విషయంలో పూర్తి అవగాహన వస్తుంది. మంత్రిగారిని కూడా కోరాను. ఆ రకంగా చేయాలని మరొకసారి కోరుతున్నాను.

మేము ఏ అంశాలు చెప్పినాగాని, సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చినాగాని, అది రాష్ట్ర హితవు కొరకే. రాష్ట్రం బాగుండాలనే చెబుతున్నాము. ఉదాహరణకి పోడు భూముల సమస్య. గోదావరి, కృష్ణా పరివాహక ప్రాంతాల్లో అది చాలా పెద్ద సమస్య. ముఖ్యమంత్రిగారు అనేక సందర్భాల్లో సభలో చెప్పారు నేనే అక్కడికొచ్చి, కుర్చీవేసుకు కూర్చుని, ఆ సమస్యలన్నీ పరిష్కారిస్తానని. ఇంతవరకు ఆ సమస్య పరిష్కారం కావట్లేదు. నిన్న కూడా భద్రాచలం నుండి చాలామంది వచ్చి, పిటిషన్లు ఇచ్చి, వెళ్లారు. 40, 50 సంవత్సరాల నుండి మేము ఆ భూములను సాగుచేసుకుంటున్నాము, మా దగ్గర పొసెషన్ సర్టిఫికెట్లు కూడా ఉన్నాయి, పంటలు పండించుకుంటున్నాము. ఇప్పుడు అటవీ శాఖ వాళ్లు వచ్చి, ట్రెంచ్ కొడుతున్నారు. మమ్మల్ని రక్షించండి, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి, సభ దృష్టికి మా సమస్యను తీసుకువెళ్లండి అని వారు అడుగుతున్నారు. పాపం పేదవాళ్లు అధ్యక్షా వాళ్లు. నలభై, యాభై సంవత్సరాల నుండి వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారు. వాళ్ల గురించి ఆలోచన చేసి, కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసినటువంటి ఫారెస్ట్ రైట్స్ యాక్ట్ ద్వారానో లేక మీరు గిరిజనులకు, దళితులకు మూడు ఎకరాల భూమిని ఇస్తామన్నారు. పంచుతామన్నారు. దానిపేరు మీదనో ఏదో రకంగా ఆ భూమిలేని వాళ్లకి భూమి ఇవ్వమని కోరుతున్నాను.

MR. SPEAKER:- Already 25 minutes over. How long Sir? Please conclude.

శ్రీ మల్లు భట్టివిక్రమార్క:- సార్, నన్ను చెప్పనివ్వండి. చర్చ జరిగితే రాష్ట్రానికి మంచిది. లక్షా, ఎనభై రెండువేల కోట్ల బడ్జెట్ సార్, ఇది. రూపాయి, రెండు రూపాయలు కాదు.

రాష్ట్రంలో ముస్లిం మైనారిటీలు ఉన్నారు. గతంలో వారికి రూ.2వేల కోట్లు కేటాయిస్తే, ఇప్పుడు రూ.1500 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. మధ్యలో రెండువేల కోట్ల నుంచి పద్నాలుగు వందల కోట్లకు వచ్చింది, ఇప్పుడు పదిహేను వందల కోట్లు కేటాయించారు. మైనారిటీల జీవితాలు కూడా చాలా దుర్భరంగా ఉన్నాయి. వారి గురించి కూడా కొంత ఆలోచన చేసి, బడ్జెట్ పెంచాలిగాని, తగ్గించొద్దని తమరి ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

నేను చెప్పే అంశాల్లో ప్రధానమైనది మిషన్ భగీరథ. దీనికి సంబంధించిన కొన్ని పేపర్లు తమరికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి పంపిస్తున్నాను.

(కొన్ని పత్రాలను గౌరవ సభాపతికి పంపడం జరిగింది)

నిన్న డిమాండ్స్ గురించి నేను మాట్లాడుతూ, మిషన్ భగీరథ ద్వారా గ్రామాల్లో ఇంటింటికి పైప్‌లైన్లు వేయలేదు, చాలాచోట్ల ఇబ్బంది ఉంది అని చెప్పాను. ఒక గ్రామం పేరు కూడా చెప్పి, ఆ సర్పంచ్ పేరు కూడా చెప్పాను. కాని, దురదృష్టం. మంత్రిగారు చాలా కోపంగా వచ్చి, ఆ కోపంలో ఒక కాగితం ఇలా చూపించి, ఇదిగో ఆ గ్రామ సర్పంచ్ సంతకం పెట్టాడని చెప్పారు. మనం ఇక్కడ చర్చించిన తరువాతనే ఆ వ్యక్తి ఆ గ్రామానికి వెళ్లాడు. నేను పంపిన కాగితాలు చూసి, నేను చెప్పింది రైటా, లేక మంత్రిగారు కోపంగా కాగితం విసిరేసింది రైటా అని ముఖ్యమంత్రిగారినే చెప్పమని నేను కోరుతున్నాను. నేను చెప్పే అంశాలు మీకు క్రింది స్థాయిలో ఉన్న అధికారుల దగ్గరనుండి వస్తుంటాయి. కాని మేము ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాము కాబట్టి జనరల్ ప్రజలు మా దగ్గరకు వచ్చి, వాస్తవాలు చెబుతుంటారు. మేము కూడా జనంలో తిరుగుతూ ఉంటాము. ఇలా జరిగిన విషయాలు, మాకు తెలిసిన విషయాలు మేము సభ దృష్టికి తీసుకుని వస్తే, వాటిని పరిష్కారం చేయడానికి ఆలోచించాలి తప్ప, వాటిని పట్టుకుని, అడ్డగోలుగా తిట్టడం, మాట్లాడడం కరెక్టు కాదు. ఈ విషయం గురించి చెబితే, మంత్రిగారు ఏమన్నారు అధ్యక్షా? మా సభ్యుడు ఒకాయన వాస్తవం చెబితే, ఉరికొచ్చి కొడతారని చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- భట్టిగారూ, I have given sufficient time. I will not allow Sir. Please conclude.

శ్రీ మల్లు భట్టివిక్రమార్క:- అధ్యక్షా, మేము వాస్తవ విషయాలు చెబితే, మమ్మల్ని సస్పెండ్ చేసి, పంపించారు. ఆ రోజు ముఖ్యమంత్రిగారు కావలసిందంతా మాట్లాడారు. మేము కొన్ని విషయాలు వారి దృష్టికి తీసుకువస్తే, శవాల మీద పేలాలు ఏరుకునేవాడివి అన్నారు. రాజగోపాల్‌రెడ్డిగారినేమో get last అన్నారు. మంత్రిగారేమో ఉరికిచ్చి కొడతారంటున్నారు. ఏంటి అధ్యక్షా, ఒక సభానాయకుడు, రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ప్రతిపక్షాలకు ఇచ్చే విలువ? వారు చాలా హుందాగా ఉండాలి. మేము చెప్పే అంశాలు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఒకవేళ మేము చెప్పేది కరెక్టు కాకపోతే, ఇది కరెక్టు కాదు, ఇట్లా ఉంటుందని చెప్పాలి తప్ప, ఇలా ప్రతిపక్ష సభ్యులను పట్టుకుని మాట్లాడటం అనేది కరెక్టు కాదని నేను భావిస్తున్నాను. మేము చెప్పిన అంశాలు అన్నీ కూడా, కరోనాతో సహా, రాష్ట్ర హితవు కోరి చెప్పాము. కాని మీరు కాంగ్రెసే కరోనా అంటున్నారు. ఏంటండి ఇది అధ్యక్షా? ఇది కరెక్టా? వారినే గుండెమీద చెయ్యేసుకుని చెప్పమనండి, కాంగ్రెసే కరోనా అనేది కరెక్టా అని. ఇది కరెక్టు కాదు కదా. మీరు రికార్డుల నుంచైనా తొలగించండి, లేకపోతే వారితోనైనా మాట్లాడించండి. భవిష్యత్తులో ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఏదైనా అంశాన్ని సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పుడు, సభ హుందాగా, చర్చ అర్థవంతంగా ఉండాలి తప్ప, వాళ్లేదో చెప్పారు, తీసేసినట్లు మాట్లాడదాం అంటే కరెక్టు కాదు. ఈ ఆగస్ట్ హౌస్‌కి అది శోభ కూడా తీసుకుని రాదు. దయచేసి దీనిని గుర్తించాలని కోరుతూ, ఈ బడ్జెట్‌లో లేవనెత్తి అంశాలన్నిటిని, సంక్షేమ కార్యక్రమాలన్నిటి గురించి కూడా ఫైనాన్స్

మినిస్టర్‌గారు చెప్పాలని కోరుతూ, ఆ డిపిఆర్‌లు కూడా అందజేయాలని కోరుతూ, ముగిస్తున్నాను.

MR. SPEAKER:- Now, reply by the Hon'ble Chief Minister.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర రావు (గజ్వేల్):- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మోజం ఖాన్ గారు, చెన్నమనేని రమేష్‌గారు, భట్టివిక్రమార్కగారు ఈ అప్రాప్రియేషన్ బిల్లు గురించి మాట్లాడారు. వారికి ధన్యవాదాలు.

శ్రీ మౌజం ఖాన్‌గారేమో కొన్ని సలహాలు చెప్పారు. కొన్ని విషయాల గురించి అడిగారు. హైదరాబాద్‌కి కేటాయిచిన పదివేల కోట్లలో పాతబస్తీకి రెండువేల కోట్ల రూపాయలు కావాలని అడిగారు. మైనారిటీ స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ కోసం సెట్విన్ వంటి సంస్థల ద్వారా ప్రయత్నించాలని కోరారు. జిల్లాలలో మైనారిటి స్టడీ సర్కిల్స్ కావాలని అడిగారు. అలాగే మైనారిటి రెసిడెన్షియల్ కోచింగ్ సెంటర్స్ కావాలని అడిగారు. పాత బస్తీకి మెట్రో రైలు కూడా కావాలని వారు డిమాండ్ చేశారు. ఇవన్నీ సమంజసంగానే ఉన్నాయి. ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. వివిధ సందర్భాలలో సంబంధిత మంత్రులు కావచ్చు, నేను కావచ్చు చెప్పడం జరిగింది. తప్పకుండా వీటిని సానుభూతితో పరిశీలించి, చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ చెన్నమనేని రమేష్‌గారు కూడా కొన్ని సూచనలు చెప్పారు. వాటిని కూడా తప్పకుండా పాటించే ప్రయత్నం చేస్తాము.

అధ్యక్షా, ఈ చర్చలు, వాదాలు ఉంటాయి. కాంగ్రెస్ పార్టీ పాపం వాళ్లు చెప్పేది వాళ్లు చెబుతుంటారు. వారికొక పంథా ఉంది. ఆ పంథాలోనే వాళ్లు మాట్లాడతారు. తప్పని అనటం లేదు. కాని సబబుగా మాట్లాడితే, సబబైన సమాధానాలు వస్తాయి. పద్ధతిగా మాట్లాడితే, పద్ధతైన సమాధానాలు వస్తాయి. పద్ధతి తప్పి మాట్లాడితే, డెఫినెట్‌గా మౌనంగా ఉండలేం కదా? వారిది రాజకీయ పార్టీయే, మాది కూడా రాజకీయ పార్టీయే. కాబట్టి రాజకీయ సమాధానాలే వస్తాయి. మీరు ఇతరులను కించపరిచే విధంగా మాట్లాడి, వేరేవాళ్లు మాట్లాడినప్పుడు మమ్మల్ని కించపరిచారని అనుకోవడం తప్పు. మీరు సబబుగా, హుందాగా మాట్లాడితే, డెఫినెట్‌గా మేము కూడా హుందాగా మాట్లాడతాము. కాబట్టి అనుసరంగా ఒకళ్లమీద నెట్టేసి, మేమేదో పవిత్రంగా ఉన్నాము, మేము గొప్పగా ఉన్నాము అనుకోకూడదు. ఫ్యాక్ట్స్ కూడా చెప్పవలసిన అవసరం ఉంటుంది. మిషన్ భగీరథ క్రింద దాదాపు 24 వేల హ్యాబిటేషన్స్‌కి నీళ్లు ఇచ్చాము. దానిలో పిన్‌ప్రిక్స్ లాగా, ఎక్కడో ఒక విలేజి లేదా నియోజకవర్గం మిస్సయితే, మొత్తం భగీరథనే బోగస్సు అని మాట్లాడితే ఎలా? హుందాతనంగా ఉంటుందా? ఇది పెద్దరికమా, గౌరవమా? సభకు శోభనా ఇది? చెప్పాలి మరి ఇది కూడా. భట్టిగారు మాట్లాడింది కూడా ప్రజలు విన్నారు. ఇప్పుడు నేను మాట్లాడేది కూడా ప్రజలు లైవ్‌లో వింటున్నారు.

3.50 ను. అధ్యక్షా, భట్టి విక్రమార్క గారు మాట్లాడింది, నేను మాట్లాడింది కూడా ప్రజలు లైవ్‌లో వింటున్నారు. గత సంవత్సరం డిసెంబర్‌లో జరిగిన జనరల్ ఎలక్షన్ల ముందు కూడా వారు ఇంతకన్నా ఎక్కువగానే వాదించారు. మేము కూడా ఇదే వేదికగా వాదించాము. కానీ, ప్రజల నుండి తీర్పు మా ప్రభుత్వానికే వచ్చింది. వచ్చిన తీర్పు అక్కడితో ఆగకుండా పరంపరగా నిన్నటివరకూ వస్తూనే ఉంది. మీరు పంథా మార్చుకోవాలి. తప్పు మేము కాదు. మంచిని మంచి అనే సంస్కారం లేకుండా మీరు మాట్లాడుతున్నారు. అది మాకు ఇబ్బంది కలిగిస్తోంది. అది మీకు కూడా ఇబ్బంది కలిగిస్తాది. ఇప్పటికైనా ఆ ధోరణి మానుకుంటే మంచిదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

రెండవ విషయంమేమంటే, కాంప్ట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా వారు ఇచ్చిన లెక్కలనే మేము శాసనసభలో సమర్పించాము. ఇవన్నీ మా లెక్కలు కావు. ఈ విషయాన్ని నేను మొన్న కూడా చెప్పాను. ఇప్పుడు కూడా చెప్తున్నాను. These accounts have been already submitted to the august House. శాసనసభలోనే ఉన్నాయి. ఎవరైనా పరిశీలన చూసుకోవచ్చు. తెలంగాణ వస్తే, తెలంగాణ మొత్తం అంధకారం అయిపోతుంది, ఎటు

కాకుండా పోతారు, మీకు పరిపాలన చేత కాదు అని ఆనాటి సమైఖ్య వాదులు అనేక శాపాలు పెట్టారు. కానీ, వారి అంచనాలను తలకిందులు చేస్తూ, అనేక రంగాల్లో తెలంగాణ రాష్ట్రం దూసుకుని పోతున్నది. దూసుకుపోతున్న విషయాన్ని కంప్ట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా అనేక సందర్భాల్లో చెప్పారు. అనేక సందర్భాల్లో కేంద్ర మంత్రులు పార్లమెంటులో మరియు పార్లమెంటు వెలుపల, మన రాష్ట్రాన్ని సందర్శించినప్పుడు అనేక రకాలుగా కితాబులు ఇచ్చారు. చివరికి మన రాష్ట్రంలో అమలు చేస్తున్న రైతుబంధు పథకాన్ని యు.ఎన్.ఓ వారు కూడా పొగిడిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. బెస్ట్ ప్రాక్టీస్ సెక్టార్స్ ఇన్ ద వరల్డ్ అని కొన్ని బెంచ్ మార్క్స్ పెట్టి యుఎన్ఓ కూడా పొగిడిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. భట్టి విక్రమార్కగారి నోటి నుండి ఒక్క పొగడ్తకు కూడా మేము నోచుకోలేదా అని నేను గతంలో కూడా అన్నాను. ఆ పంచాయతీ అంతా ఇక్కడే ఉంది. భట్టి విక్రమార్కగారూ, నాకు ఉన్న అనుభవం ప్రకారం మెడ మీద తలకాయ ఉన్న ఏ ప్రభుత్వం కూడా మొత్తంగా చెడ్డ పనులు చేయదు. ఏ ప్రభుత్వమైనా చాలా మంచి పనులు చేస్తుంది. ప్రభుత్వం చేస్తున్న వాటిని మంచి పనులు అంటూ, కొన్నింటిని చెడ్డ పనులు అంటే మీకు హుందాగా ఉంటుంది. ఒక్క ఊరిని చూపించి మిషన్ భగీరథ పథకం బోగస్ అని అంటున్నారు. ఆ విధంగా అన్నప్పుడు తప్పకుండా దానికి తగు రీతిలోనే సమాధానాలు వస్తాయి. మీరేమో రాజకీయ పార్టీ, మేమేమో సన్నాసుల మఠమా? ఆ విధంగా కాదు కదా? మేము చెప్పిందీ, మీరు చెప్పిందీ ప్రజల్లోకి వెళుతోంది. వాస్తవాలు ప్రజలకు తెలియాలని చెప్పడం తప్ప వేరే ఉద్దేశం మాది కాదు. ఎవరు ఏమన్నా ఒకటి మాత్రం వాస్తవం. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన నాడు అన్నిటికీ స్థూలంగా రాష్ట్రం యొక్క జి.ఎస్.డి.పి., దేశం యొక్క జి.డి.పి. రూ.4 లక్షల కోట్ల లోపు ఉండేది. ఈరోజు రూ.9,69,604 కోట్లు ఉంది. దీనిని పెరుగుదల అని అంటారా? తరుగుదల అని అంటారా, రాష్ట్రం పురోగమించినట్టా, ఏం జరిగినట్లో గౌరవ సభ్యులు భట్టి విక్రమార్క గారు, ప్రతిపక్షంలో ఉన్న సభ్యులు, ప్రజలు ఆలోచించాలి. అనేక రంగాల్లో అభివృద్ధి ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తోంది. ఆ తేడా కనిపిస్తోంది. ఇంతకు ముందు కాంట్రాక్టర్ల మీద చాలా అపోహలు ఉన్నాయని వారు అన్నారు. డిపిఆర్‌లు కావాలని అన్నారు. మీకు ఏ డిపిఆర్‌లు కావాలండీ? పాయింటెడ్‌గా పలానా డిపిఆర్ అడిగితే ఇస్తాము. మీరు అడిగే మొత్తం డిపిఆర్‌లు కావాలంటే పది లారీలు కావాలి. టెండర్లు బాజాప్తా ఓపెన్ అవడంలేదా, దానిలో అపోహలు ఏముంటాయండి, అందులో రహస్యం ఏముందండీ?

వేసిన పంట పండుతుందా లేక పోతుందా అని ఆగం ఆగం అయిపోయే దౌర్భాగ్య దుస్థితి నుండి తెలంగాణ రైతాంగం బయట పడి దర్జాగా కాలు మీద కాలు వేసుకుని పంటలు పండించే సమయం వచ్చిందా లేదా? దానిని గ్రోత్ అంటారా లేక ఇంకేమంటారు. మీ అపోహలు ఏమైనా ఉండవచ్చు. 70 సంవత్సరాల స్వతంత్ర భారతదేశ చరిత్రలో, ఎస్సారెస్పీ ప్రాజెక్టు చరిత్రలో ఎల్ఎమ్‌డికి దిగువన దాదాపు 3నెలల 15 రోజులు పైచిలుకు 125రోజులు సజీవంగా కాకతీయ కాలువ ప్రజలకు కనపడుతోంది. కానీ, కాంగ్రెస్ పార్టీకి కనపడడంలేదని అంటే మేమేమి చేయాలి? ఈ విధంగా పారడం మీ చరిత్రలో ఎప్పుడైనా చూశామా? కాంగ్రెస్ మరియు టిడిపి పార్టీ పరిపాలనలో ఎందుకు చూడలేదండీ? ఆనాటి జగిత్యాల ఎమ్మెల్యే జీవన్‌రెడ్డి గారు, హుజూరాబాదు ఎమ్మెల్యే దామోదరరెడ్డి గారు కాలువలు తెగ్గొట్టడం, గండి కొట్టడం వంటివన్నీ మనం గతంలో చూశాము. ఈరోజు గండి పెట్టమన్నా ఎవరూ పెట్టడంలేదు. భూపాలపల్లి, నర్సంపేట మీదుగా డిబిఎమ్ 38 లో 80కిలోమీటర్ల మేర నీరు పారుతుంది. అదే డిబిఎమ్ 38 లో గతంలో తుమ్మలు మొలిచాయి. ఉద్యమ సమయంలో అక్కడి కాలువ కట్ట మీద మేము నడిచాము. కానీ, ఈరోజు అద్భుతంగా నీళ్లు పారుతున్నాయి. అద్భుతంగా విద్యుత్తు సరసరా జరుగుతోంది. ఇది గ్రోత్ కాదా? ఎక్కడో పాతాళ లోకంలో ఉన్న తెలంగాణ ఈరోజు పర్ క్యాపిటల్ యూజ్‌లో నెంబర్ వన్‌గా ఉంది. Is it not a fact? ఇది అబద్ధమా, నిజం

కాదా? ఈ విషయాన్ని మేము చెప్పలేదు. ఈ మాట సెంట్రల్ ఎలక్ట్రిసిటీ అథారిటీ చెప్పింది. ఇంగ్లీషు, తెలుగు, హిందీ అన్ని పేపర్లలో వచ్చింది. ఇది కూడా అసత్యమేనా, మేము ఇవన్నీ చెప్పవద్దా, ఈ విషయాలను మేము చెప్తే, మీకేమైనా ఇబ్బందా?

ఆనాడు పేదవాళ్ల పరిస్థితి చాలా వల్నరబుల్ పొజిషన్‌లో ఉండేది. గతంలో టిడిపి, కాంగ్రెస్ హయాంలో చాలా ఘోరాతి ఘోరమైన పరిస్థితి ఉండేది. మీరు ముష్టి రూ.200లు ఇచ్చి వదిలించుకున్నారు. ఈ విషయాన్ని నేను నిజాయితీగా చెప్తున్నాను. 2014 సంవత్సరంలో టిఆర్ఎస్ పార్టీ ఆఫీసులో కడియం శ్రీహరి గారు (ఇప్పుడు వారు కౌన్సిల్‌లో ఉన్నారు), తమరు (సభాపతి నుద్దేశించి) కూడా అందులో పాత్ర వహించారు. మ్యానిఫెస్టో కమిటీ ఛైర్మన్‌గా వేస్తే, అసలు పెన్షన్ ఎందుకు ఇవ్వాలని నేను అడిగాను. మేము పని చేసిన పద్ధతి ఏమిటో మేము కూడా ప్రజలకు చెప్పుకోవాలి కదా! అసలు పెన్షన్లు ఎందుకు ఇస్తామనే విషయంలో సామాజికమైన ఆలోచన ఏమైనా ఉందా లేక ఓట్లు గుంజుకోవడానికా, ఓట్ల కోసం ఇచ్చే తాయిలమా, ఇది ఏమిటని అడిగాను. మాజీ ప్లానింగ్ కమిషన్ సెక్రటరీగా పని చేసిన రిటైర్డ్ ఐఏఎస్ అధికారి శ్రీ ఎ.కె.గోయల్ గారు కూడా మా పార్టీలో మెంబర్‌గా ఉండేవారు. వారు కూడా ఆ చర్చలో ఉన్నారు. ఆ చర్చ సందర్భంగా ఎందుకు సార్ మీ ఈ విధంగా అంటున్నారని అన్నారు. కానీ, పెన్షన్ ఇచ్చేటప్పుడు పేదలకు ఉపయోగపడే విధంగా ఉండాలని చెప్పి, నలభై, యాభై రూపాయలు ఇచ్చి, మోచేతికి బెల్లం పెట్టినట్టు ఓట్ల తమాషాలాగా కాకుండా, ఒక పర్పస్ ఉండే విధంగా ఉండాలి. పప్పో, పులుసో వేసుకుని రెండు పూటలా ఇంత బువ్వ తినే విధంగా ఉండాలని నేను చెప్తే, ఆయన చింతపండుకు ఇంత, ఉల్లిగడ్డకు ఇంత, పప్పుకు ఇంత అని లెక్కలు చెప్పి, రూ.670 ఇస్తే సరిపోతుందని అన్నారు. ముసలి వాళ్లకు, ఆడవాళ్లకైనా వెయ్యి రూపాయల పెన్షన్ ఇస్తే, వారు మందులు కొనుక్కోడానికైనా పనికివస్తాయని నేను చెప్పాను. వారికి పెన్షన్ ఇవ్వడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం వద్ద డబ్బులు లేవా అని చెప్పి అందరూ వ్యతిరేకిస్తున్నా సరే, నేను పట్టు పట్టి, వెయ్యి రూపాయల పెన్షన్ ఇస్తున్నాము. వెయ్యి రూపాయలు చేసి ఊరుకోలేదు. విజయవంతంగా ఐదేళ్లు ఇచ్చాము. అది మనకు సంపూర్ణ తృప్తి కలుగలేదు. సమాజం ఏమనుకుంటుందనే విషయంలో ఇంటర్నల్‌గా మేము సర్వే చేసిన రిపోర్టుల ప్రకారం రూ.1500లు ఇస్తే సరిపోతుందని చాలా మంది చెప్పారు. ఇంకొంచెం ఎక్కువ డబ్బులు ఇస్తే బాగుంటుదనే మాట ఎక్కువ శాతం వచ్చింది. 30శాతం మంది ప్రజలు సంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు. పేదలకు ఇచ్చే పెన్షన్ కదా ఎంత మొత్తం పెరుగుతుందని ఆర్థిక కార్యదర్శిని అడిగి, ఎంత మొత్తం పెరిగినా పేద ప్రజలైనా సంతృప్తిగా కడుపు నిండవ్వమని చెప్పాను. మరొకరి చేతుల్లో కాకుండా వారి బతుకు బతికే విధంగా రూ.2016లు పెన్షన్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఇది కూడా వాస్తవం కాదా? ఈ విషయం కూడా మేము చెప్పుకోవద్దా, ఇది కూడా తప్పేనా, వంద శాతం డబ్బులు పెంచి పెన్షన్‌గా ఇస్తున్నాము. This is our credit. This is our social concern.

4.00 సా. పేదవారు, అభాగ్యులు, నిర్భాగ్యులైన బీడీ కార్మికులకు సంబంధించి ఏ రాష్ట్రంలోనైనా పెన్షన్ ఇస్తున్నారా? దేశంలోని 16 రాష్ట్రాలలో బీడీ కార్మికులు ఉన్నారు. రాజస్తాన్‌లో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నది అక్కడ ఇస్తున్నారా? ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ గారి రాష్ట్రంలో బీడీ కార్మికులు ఉన్నారు, అక్కడ వారికి పెన్షన్ ఇస్తున్నారా అంటే ఇవ్వరు. ఈ పద్ధతిలో సాంఘిక సంక్షేమం విషయంలో వికలాంగులకు ఇచ్చే పెన్షన్ కావచ్చు, సోషల్ వెల్ఫేర్ పెన్షన్స్ కావచ్చు, గత పాలకులు మనిషికి నాలుగు కిలోల బియ్యం ఇస్తే, మేము ఆరు కిలోల బియ్యాన్ని ఇవ్వడం కావచ్చు, మీరు బియ్యాన్ని ఇచ్చుటకు మెంబర్స్ సీలింగ్ పెట్టారు, మేము పెట్టలేదు, ఇవన్నీ వాస్తవాలు కావా? కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు సార్వత్రిక ఎన్నికలకు మూడు నెలల ముందు మేలుకొని "బంగారు తల్లి" స్కీమ్‌ను ప్రవేశపెట్టారు. మేము అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే కళ్యాణలక్ష్మి, షాదీ ముబారక్ పథకం కింద లక్షా పదహారు వేల రూపాయలు ఇస్తున్నాము. కళ్యాణలక్ష్మి పథకం మా ఎన్నికల వాగ్దానం కాదు. మా ఇంటి ముందుకు వచ్చి మమ్మల్ని ఎవరూ కొట్టలేదు, ధర్నాలు, డిమాండ్ చేయలేదు. మొట్టమొదట రూ.51,000లతో

పథకాన్ని ప్రారంభించాము. ప్రస్తుతం లక్షా పదహారు వేల రూపాయలకు తీసుకునిపోయాము. ఇవి సత్యాలు కావా? ఇవన్నీ అసత్యాలా? ఇందాక ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఏవేవో లెక్కలు చెప్పారు. ఇవన్నీ నిజాలా కావా అని అడుగుతున్నాను. ఆర్థికంగా రాష్ట్రం బాగలేకపోతే మేము ఈ పెన్షన్లు, ఇతర రకాల స్కీమ్స్ ఏ విధంగా ఇవ్వగలుగుతున్నాము. రాష్ట్రంలో సుమారు వెయ్యి రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలను ఏ విధంగా నడుపగలుగుతున్నాము? గతంలో ఉన్న పది లక్షల రూపాయల అంబేద్కర్ ఓవర్సీస్ స్కాలర్‌షిప్‌లను, ఇరవై లక్షల రూపాయలకు ఏ విధంగా పెంచగలిగాము? ఇవన్నీ ఇంప్లిమెంట్ అవుతున్నాయి కదా. ఇవన్నీ కానట్లు, జరగనట్లు మాట్లాడుతున్నారు. మేము అనేక పనులు చేశాము.

గతంలో విజయా డెయిరీ పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉండేదో మనందరికీ తెలియదా? తెలుగుదేశం పార్టీ హయాంలో, కాంగ్రెస్ పార్టీ హాయాంలో విజయా డెయిరీని సర్వనాశనం చేశారు. విజయా డెయిరీ నెయ్యికి చాలా డిమాండ్ ఉండేది. ఉత్తర భారతదేశంలోని ముంబాయిలో కూడా అద్భుతమైన డిమాండ్ ఉంటే దానిని శంకరగిరి మాన్యాలు పట్టించారు. పట్టించిన పాపాత్ములు ఎవరనేది లోకమంతా తెలుసు. ఎందుకు పట్టించుకున్నారో కూడా తెలుసు. కాంగ్రెస్ జమానాలో కానీ, టిడిపి జమానాలో కానీ పాల ఉత్పత్తిదారులకు ఒక్కపైసా కూడా ప్రోత్సాహకం ఇవ్వలేదు. మా ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత లీటర్ పాలకు నాలుగు రూపాయల ప్రోత్సాహకం ఇచ్చి అద్భుతమైన ప్రగతిలోకి తీసుకుని వెళ్లాము. గతంలో విజయా డెయిరీ ముప్పై కోట్ల రూపాయల నష్టంతో అప్పులలో ఉండేది. మా ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత పాడి రైతులకు నాలుగు రూపాయల ప్రోత్సాహకం ఇవ్వడం జరిగింది. మన దగ్గర రైతులు లేక కాదు, పాడి పశువులు పెంచే సంస్కారం లేక కాదు కర్ణాటక నుంచి గుజరాత్ నుంచి పాలను దిగుమతి చేసుకునే పరిస్థితిని మా ప్రభుత్వం మార్చి వేయగలిగింది. Today, we have reversed it. ఆదిలాబాద్‌లోని లోక భూమారెడ్డిగారు అనే మంచి రైతును తీసుకుని వచ్చి విజయా డెయిరీ ఛైర్మన్‌గా నియమిస్తే బ్రహ్మాండంగా పని చేశారు. ముప్పై కోట్ల రూపాయల అప్పులతో ఉంటే అందులో దాదాపు ఇరవై అయిదు కోట్ల రూపాయలు క్లియర్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు విజయా డెయిరీ సర్‌ప్లస్‌లోకి వచ్చి దాదాపు పదహారు కోట్ల రూపాయలు బ్యాంకులో డిపాజిట్లు పెట్టింది. గతంలో స్మశానంలాగ తయారైన విజయా డెయిరీ ఈ రోజు కళకళలాడుతున్నది. ప్రతిరోజు లక్షల లీటర్ల పాలను సేకరిస్తున్నది. గౌరవ సభాపతి గారి జిల్లా అయిన కామారెడ్డి కేంద్రంలో షార్ట్ పీరియడ్‌లోనే భారీ మిల్క్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్‌ను పెట్టబోతున్నారు. ఈరోజే అనౌన్స్‌మెంట్ కూడా వచ్చింది. ఇవన్నీ నిజాలు కావా? ఇవన్నీ ఇవ్వడం లేదు అంటున్నారు అలా అయితే పాల రైతులు మాకు శిక్ష విధించరా? మీరు చేయలేని పనిని మేము చేశాము. దీన్ని మేము అంగీకరించము అంటే ఎలా అవుతుంది. ఇవన్నీ చిన్న చిన్న సమస్యల మాదిరిగా అనిపిస్తాయి కానీ ఇవన్నీ చాలా పెద్ద సమస్యలు. 2004 వ సంవత్సరం నుంచి 2014వ సంవత్సరం వరకు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉండేది. ఈ విషయం చాలా సార్లు చెప్పాను మళ్లీ చెబుతాను. ఇంతకు ముందు శ్రీనివాస్‌గౌడ్‌గారు చెప్పినట్లుగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఇసుక మీద పది సంవత్సరాలలో సంపాదించిన ఆదాయం నలభై కోట్ల రూపాయలు అయితే మేము కేవలం అయిదు సంవత్సరాలలో రెండు వేలా మూడు వందల ఎనభై నాలుగు కోట్ల రూపాయల ఆదాయాన్ని సంపాదించాము. భట్టి విక్రమార్క గారికి ఇంకా చెబుతాను. ఈ సంవత్సరం కనీసం సుమారు ఆరు వేల కోట్ల రూపాయల నుంచి ఏడు వేల కోట్ల రూపాయలు ఇసుక ద్వారా సంపాదించాలని కంకణం కట్టుకున్నాము. మా ప్లాన్లు మాకు ఉన్నాయి, భగవంతుని దయ, ప్రజల సహకారంతో తప్పకుండా చేయడానికి సీరియస్‌గా ప్రయత్నం చేస్తాము. మైన్స్ మీద కూడా ఆదాయం తక్కువగా ఉన్నది. ఈ మధ్య రెవ్యూ చేశాము, గతంలో పెట్టిన పాలసీలు సరిగా లేవు. అక్కడ కూడా ఆదాయం పెంచాలనే ఆలోచన చేస్తున్నాము.

గత ప్రభుత్వాలు తెలంగాణ ఏర్పడిన నాటికి ఇన్‌పుట్ సబ్సిడీని కూడా బకాయిపెట్టి వెళ్లారు. రూ.480కోట్లు నేనే

మంజూరు చేశాను. ఈ విషయం లోకమందరికీ తెలుసు. ఇన్‌పుట్ సబ్సిడీ బకాయి ఉంటే టిఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం వచ్చేనాటికి I have sanctioned. తమరే వ్యవసాయశాఖా మంత్రిగా నాతో మీరు ఫైట్ చేసి చేయించుకున్న విషయం తమరికి తెలుసు. మరో పాలసీకి సంబంధించిన మాట కూడా చెప్పాల్సిన అవసరం ఉన్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో అధికారంలో కాంగ్రెస్ ఉన్నా, బిజేపీ ఉన్నా దొందు దొందే, ఎటువంటి తేడా లేదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్ననాడు అంతే, ప్రస్తుతం బిజేపీ ప్రభుత్వం ఉన్నా కూడా అంతే. దేశాన్ని ఒక డ్రామా కంపెనీ లాగ తయారు చేశారు. Yes, I am alleging. కేంద్రమంత్రి ఒకాయన ఏమన్నాడంటే మేము కందులు కొనుగోలు చేసి తెలివి తక్కువ పని చేశామంట అయనేమో గొప్ప పని చేశాడంట. దేశంలో జరిగే పెద్ద డ్రామా. మినిమమ్ సపోర్ట్ ప్రైజ్‌ని కేంద్రం నిర్ణయిస్తుంది. తన గుత్తపత్తాధికారం పెట్టుకున్నది. ఇది ఫ్రీ చేసినా ఏ రాష్ట్రానికి ఆ రాష్ట్రం పెట్టుకుంటే అది కాంపిటీషన్ కథ వేరే ఉంటుంది. క్వాలిటీ, ప్రొడక్టివిటీ పెరుగుతుండేది. కేంద్రం తన గుత్తపత్తాధికారం పెట్టుకున్నది. అప్పుడొకసారి, అప్పుడొకసారి చిలుక పలుకులు లాగ ఎమ్ఎస్‌పి ఇంత ఫలానా దానికి ఇంత పెంచుతున్నామని చెప్పి చేతులు ముడుచుకుని ఇంట్లో పడుకుంటారు. ఎమ్ఎస్‌పి అంటే ఏమిటి? ఎంత ఉత్పత్తికి అంత ధరను రైతులకు ఇప్పించాలి కదా. ఇప్పించరు. తమరికి తెలుసు. ఢిల్లీకి వెళ్లి మనం కేంద్రంలో పైరవీలు చేయించాలి, తిరగాలి, వాళ్లగడ్డం పట్టుకోవాలి. ఒకసారి కేంద్రం ప్రకటించిన తర్వాత ఆ బాధ్యత తీసుకోవాలి కదా? తీసుకోరు. ఇటీవల వ్యవసాయశాఖామంత్రి నిరంజన్‌రెడ్డి గారు ఏమన్నారంటే సార్ కందులు వాళ్లు ఇంత ధరకే కొంటామంటున్నారు కానీ, పంట అంతకంటే ఎక్కువగా వచ్చింది. ఏమి చేద్దామంటే, కొనడానికి ఏముందయ్యా మరో లక్ష టన్నులు అయితే కొనండని మూడు వందల కోట్ల రూపాయలు అలాట్ చేశాను. I have allotted Rs.300 crores. కొనండి ప్రతి చివరి గింజ కూడా కొనండి don't go back, మన రైతులు సఫర్ కావద్దని మేము అలాట్ చేశాము. తర్వాత కేంద్ర ప్రభుత్వం సన్నాయి నొక్కులు నొక్కి అప్పుడు మళ్లీ మరో లక్ష టన్నులు కొంటామని వచ్చారు. అది వాళ్లు గొప్ప పని చేసినట్లు సిగ్గులేకుండా మాట్లాడుతున్నారు. చాలా బాధ కలుగుతుంది. ఎమ్ఎస్‌పి ప్రకటించిన కేంద్రం బాధ్యత కాదా? ఎంత పండితే అంత ఇవ్వండని చెప్పాలి కదా? చెప్పరు దానికి మళ్లీ వీళ్లు అడగలేదు, వాళ్లు వచ్చారు అనే మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. ఈ సంస్కారం కేంద్రంలో వంద శాతం పోవాలి. I am going to write a letter to the Prime Minister also. ఈ విధంగా అనేక విషయాలలో అనేక రంగాలలో మైనస్‌లో ఉన్న రంగాలు ప్లస్‌లోకి వచ్చాయి. వ్యవసాయ రంగంలో పెట్టుబడులు కాదు, అప్పుడు మైనస్‌లో ఉంటే ఇప్పుడు ప్లస్‌లోకి వచ్చింది. పవర్ మైనస్‌లో ఉంటే ప్లస్‌లోకి వచ్చింది. 2014 సంవత్సరంలో 11.4 శాతం మైనస్‌లో ఉన్న దానిని ప్రస్తుతం 23.7 శాతం ప్లస్‌లో ఉన్నాము. ఇది మా లెక్కకాదు, కాగ్ లెక్క. ఇది కేంద్ర వ్యవసాయ మంత్రిత్వశాఖ వెలువరించిన లెక్క. It is not our account. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మైనస్ 11.4 ఉన్న వ్యవసాయ రంగం నేడు ప్లస్ 23.7 శాతానికి వచ్చింది అంటే 23.7 ప్లస్ 11.4 సుమారు 35శాతం ప్లస్‌లోకి ఈ ప్రభుత్వం తీసుకురావడం జరిగింది. ఇది వ్యవసాయంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధించిన ప్రగతి కాదా? Right now, ఎప్పుడూ చరిత్రలో లేని విధంగా రికార్డు బ్రేక్ ఏమంటే నేను గర్వంగా ఈ శాసనసభలో నిలబడి ఒక రైతు బిడ్డగా చెబుతున్నాను. ముప్పై ఎనిమిది లక్షల పందొమ్మిది వేల పైచిలుకు ఎకరాల యాసంగిలో వరినాట్లు వేశారు. ఒక్క వరి పంటను మాత్రమే వేశారు. ఇటీవల నేను తమరికి ఫోన్ చేసి సార్ యాసంగిలో నిజాంసాగర్‌లో సన్న రకాలు పెడతారా అని అడిగితే 50-50 రకం పెడతారని మీరు చెప్పారు.

4.10 సా. అంటే, 225 లక్షల టన్నుల వరిధాన్యం తెలంగాణలో పండబోతోంది. ఇవ్వాళ వ్యవసాయం ఎక్కడి నుంచి ఎక్కడికి పోయింది అధ్యక్షా? అద్భుతమైన ప్రగతి సాధించింది. చిన్న చిన్న మార్పులు తీసుకువచ్చి, సన్న రకాల పంటలు పండించడానికి ప్రోత్సహిస్తే బాగుంటుందని, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో రైతులు సన్నధాన్యం పండించడానికి విత్తనాలు చాలా విరివిగా రావాలని మొన్ననే అగ్రికల్చర్ యూనివర్శిటీకి నేను చెప్పడం జరిగింది. ఆ ఏర్పాట్లన్నీ జరుగుతున్నాయి. అలాగే

సోనా షుగర్ ఫ్రీ రైస్‌ను ఒక్క పంజాబ్‌లో పండిస్తే, దాని తర్వాత నేడు తెలంగాణలోనే పండిస్తున్నారు. ఈ రైస్‌ను షుగర్ వ్యాధి ఉన్న వారు కూడా బ్రహ్మాండంగా తినవచ్చు. అటువంటి వెరైటీ ఉత్పత్తులను ప్రవేశపెట్టిన ఘనత ఈనాడు తెలంగాణ రాష్ట్రానికి దక్కింది. దానిని కూడా పెద్ద ఎత్తున పండించబోతున్నాం. ఇలా అన్ని రంగాలలో చాలా ఉన్నాయి. ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే నాలుగు గంటల సమయం పడుతుంది, అంత సమయం నేను తీసుకోను. ఎంత చెప్పినా లాభం లేదు. చెప్పి చెప్పి ప్రజలు తిడుతున్నారు గాని, తెలియాల్సిన వాళ్లకు మాత్రం తెలియడం లేదు. ఎక్కువ సమయం తీసుకోను కాని కొన్ని బ్రాడ్ ఫిగర్స్ మాత్రం చెబుతాను.

ఒక రాష్ట్రం యొక్క ధనం పెరుగుతున్నదా, తరుగుతున్నదా ఇండెక్స్‌ని బట్టి చూస్తే మనకు అర్థమవుతుంది. నేను చాలా సార్లు గర్వంగా చెప్పాను, ఇప్పుడు కూడా చెబుతున్నాను. As a Telanganite and as a Telangana CM, I feel proud to say that Telangana - ఈ దేశాన్ని సాకే నాలుగైదు రాష్ట్రాలలో నెంబర్‌వన్ కేటగిరి రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం. 2014 నుండి 2019 వరకు ఐదేళ్లలో కేంద్రానికి రాజ్యాంగపరంగా లభించిన అధికారాల వల్ల, రకరకాల ట్యాక్సుల ద్వారా మన రాష్ట్రం నుంచి కేంద్రానికి వెళ్లిన డబ్బు రూ.2,72,926కోట్లు. It is huge money which goes in. Though, our population constitutes a small percentage, we contribute this much. అంటే తెలంగాణ తనని తానుగా పునర్నిర్మాణం చేసుకుంటూ we are playing a greater role in the nation building process also. మన వాటా కేంద్రం ఇచ్చేది కాదు, కేంద్రం నుంచి వచ్చేది కాదు. కేంద్రం దయాదాక్షిణ్యాలు ఏమి లేవు. Constitutional framework. కేంద్రం వసూలు చేసే పన్నులలో రాష్ట్రాలకు రావలసిన వాటాలో భాగంగా ఐదేళ్లలో రూ.1,12,854 కోట్లు మన రాష్ట్రానికి ఇవ్వడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రం నుంచి రూ.1,60,072కోట్లు వసూలు చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు కేంద్రం ఇచ్చే భిక్షం మీద తెలంగాణ బతుకుతుందా? తెలంగాణ కేంద్రానికి కంట్రిబ్యూట్ చేస్తుందా? ఏ రకమైన గ్రోత్ ఇండికేషన్ ఇది అనే విషయం దయచేసి ఆలోచించాలని నేను కోరుతున్నాను. అసలు కేంద్రం ఇస్తామన్న డబ్బులు కూడా ఇవ్వడం లేదు. చాలా సమస్యగా తయారైంది. అప్రాప్రియేషన్ బిల్లు కాబట్టి చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను.

భట్టి విక్రమార్క గారు ఇంతకు ముందు మాట్లాడుతూ, పన్నుల వాటాలో కోతలు విధించారు, రూ.20,583 కోట్లు ఇస్తామని రూ.15,988కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చామని అంటున్నారు, ఇప్పుడు రూ.4,597 కోట్లు కోత విధించారని అన్నారు. ఇదీ నిన్న వాళ్లు మనకు ఇచ్చిన బహుమానం. మాకు బతుకేందీ, మీరు చెబితేనే మేము పథకాలు ప్రవేశపెట్టాం, మళ్లీ మీరే వచ్చి ఇక్కడ బాగా డైలాగులు కొడతారు, ఏమి చేయాలని అంటే, రూ.1,435కోట్లు అప్పు తెచ్చుకోండి అందుకు అనుమతి ఇస్తామని కేంద్రప్రభుత్వం ఫైనల్‌గా చెప్పింది. అంటే మన చేతులు మన నెత్తిమీద పెడుతున్నారు. అప్పుడైతే ఆ డబ్బులు మనమే కట్టుకోవాలి కదా! ఇదీ కేంద్రం నిర్వాకం. 15th Finance Commission పన్నుల వాటా తగ్గించింది. ఈ కమీషన్ ద్వారా రూ.723కోట్లు స్పెషల్ గ్రాంటు క్రింద మన రాష్ట్రానికి ఇవ్వాలని రికమెండ్ చేస్తే, దానిని పక్కకు పెట్టేసింది. ఇవన్నీ జరిగినప్పటికీ తెలంగాణ నిలద్రొక్కుకుంటూ తనకు తానుగా ముందుకు పోతోంది.

భట్టి విక్రమార్క గారు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. It is a question of understanding of things. It is a question of economic wisdom. ఆర్థికపరమైన అవగాహన గురించి ఎన్నోసార్లు ఇదే సభలో చెప్పాను, అయినా మళ్లీ చెప్పవలసి వస్తోంది. అప్పులు అనే మాట 1940 సంవత్సరంలో వచ్చింది. ఈ డైలాగ్ ఎక్కువ కమ్యూనిస్టు పార్టీలు మాట్లాడుతాయి. ఇలా మాట్లాడి పాపం వారు ఎక్కడికి పోయారో మనకు తెలుసు. అదే పాత చింతకాయ పచ్చడి. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు, అద్భుతంగా ముందుకు వెళుతున్నాయి.

నేను మళ్లీ ఒకసారి చెబుతున్నాను. ప్రపంచ దేశాలలో అగ్రరాజ్యం ఏదని ఎవరిని అడిగినా అమెరికా అని చెబుతారు. ఎక్కువ అప్పులు ఉన్న దేశం ఏదంటే, అది అమెరికా. వాళ్లు ఏమైనా తెలివి తక్కువ వాళ్లా? హిరోషిమా, నాగసాకి బాంబు దాడులకు కుదేలైపోయి, కకావికలం అయిపోయినప్పటికీ జపాన్ ఇవ్వాళ జి.ఎస్.డి.పి.కి ఎగెనెస్ట్‌గా 400 శాతం లోన్స్ తీసుకుని ఈనాడు ప్రపంచాన్ని శాసించే దేశాలలో ఒకటిగా తయారైంది. 20 అగ్ర రాజ్యాలలో ఎకనామిక్ పవర్ ఉన్న దేశాలు ఏవంటే అమెరికా, చైనా, జపాన్ అని చెబుతారు. అందులో జపాన్ 3వ నెంబరో, 4వ నెంబరో ఉంటుంది. వాళ్లు కూడా తెలివి తక్కువ వాళ్లేనా? తెచ్చిన అప్పులు ఎగ్గొడితే అది పాయింట్ అధ్యక్షా. తెచ్చిన అప్పును మేము క్యాపిటల్ ఎక్స్‌పెండీచర్ క్రింద ఖర్చు పెడుతున్నాం. లక్ష కోట్లు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు మీద పెట్టామండి. తెలంగాణ ప్రజలు, రైతాంగం సృష్టించే వెల్త్‌లో పంటలు పండితే, రెండు సంవత్సరాలలో ఆ లక్ష కోట్లు క్లియర్ అయిపోతుంది. అదీ మేము చేసిన పని. మిగిలినదంతా మనకు మిగిలిపోతుంది.

భట్టి విక్రమార్క గారు లెక్కలు తెలివిగా చెబుతారు. మొన్న చిలుకూరు గ్రామ పంచాయతీ లెక్క చెప్పారు. ట్రాక్టర్ కొనడానికే రూ.9 లక్షలు అవుతుందని అన్నారు. ఎవరైనా ట్రాక్టర్ సంవత్సరానికి ఒకటి చొప్పున ఐదేళ్లు కొంటారా సార్? ప్రభుత్వం ఇచ్చే నిధులు 5 సంవత్సరాల పాటు వస్తుంది. సంవత్సరానికి ఒకసారి రూ.18 లక్షలు వస్తుందని వారు లెక్క చెప్పి, ఇందులో రూ.9 లక్షలు ట్రాక్టర్‌కే పోయాయని, హల్లికి హల్లి, సున్నకు సున్న ఏమి లేదన్నారు. అధ్యక్షా, ఒక సంవత్సరం మాత్రమే ట్రాక్టర్ కొంటాడు. పంచాయతీరాజ్ మంత్రి గారికి గాని, కలెక్టర్లకు గాని, డిపిఓలకు గాని చెప్పింది ఏమిటంటే, రైతులు రెండు, మూడు సంవత్సరాలలో వాయిదాల పద్ధతిలో పన్నులు చెల్లించే విధంగా పెట్టండి, ఒకే సంవత్సరంలో కట్టే విధంగా వారికి భారం వేయొద్దని చెప్పాం. అదే విషయాన్ని భట్టిగారు ఇంకో రకంగా చెప్పారు. ఎట్లా అయితే ఏముంది. మొత్తానికైతే లెక్క కలిపాడు. ప్రభుత్వం రూ.18 లక్షలు ఇచ్చింది, అది అక్కడికక్కడే అయిపోయిందని చెప్పారు. వారి పద్ధతులో వారు చేశారు.

అప్పుల విషయానికి సంబంధించి ఇంకొక మాట చెబుతాను. 23 జిల్లాల ఆంధ్రప్రదేశ్ సుమారు రూ.36 లక్షల కోట్లు బడ్జెట్‌లో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. మన 10 జిల్లాల తెలంగాణ రాష్ట్రం ఈ సంవత్సరంలో దానికి సరిసమానంగా ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. మనం ఎక్కడి నుండి ఎక్కడికి చేరుకున్నాం? దానికి సంబంధించిన లెక్కలు తమరి ముందు ఉన్నాయి. నిన్ననే తమరి సప్లమెంటరీ బడ్జెట్ శాంక్షన్ చేశారు. ఇది గ్రోత్ కాదా! సరాసరి డబ్బులు అయిపోతే 117 శాతం పోతుంది. ఆ గ్రోత్ గురించి చెప్పమంటే, ఆ విషయం గురించి చెప్పం, అప్పుల గురించి మాత్రమే చెబుతామని అంటారు. ఆదాయాలు రాకూడదు. భట్టి విక్రమార్క గారు ఎంత గొప్పగా చెబితే, అవును నిజమే వీళ్ల ప్రభుత్వం చాలా పవిత్రంగా ఉందని ప్రజలు అనుకోవాలి. మీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చరిత్రలో ఏనాడైనా మద్యాన్ని బంద్ చేసిందా? వారి కాలంలో మద్యం షాపే లేనట్లు, బెల్ట్ షాపే లేనట్లు, మొత్తం పవిత్రంగా ఉన్నట్లు చెబుతున్నారు. ఎట్లా సార్, ఆనాడు మేము లేమా? నేను కూడా 35 సంవత్సరాల నుండి అపోజిషన్‌లో ఉన్నాను, అధికారంలో ఉన్నాను. ఎక్కడ ఏ షాపులు ఉన్నాయో మాకు తెలియదా?

శ్రీధర్‌బాబు గారు ఎట్లా మాట్లాడారంటే, ప్రభుత్వం ఇచ్చేది రూ.2000, లబ్ధిదారుల నుండి తీసుకునేది రూ.17000 అని చెప్పారు. ఇదానండీ లెక్క? అవును ఖచ్చితంగా మద్యం మంచిది కాదు. ఆనాడు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో మాజీ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు మద్య నిషేధం అమలు చేశారు. అట్టర్‌ఫ్లాప్ అయితే తీసేశారు. తరువాత ఎన్.టి. రామారావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు మద్యం నిషేధం అమలు చేశారు. మళ్లీ అట్టర్‌ఫ్లాప్ అయితే తీసేశారు. విజయ్‌భాస్కర్ రెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఇలాగే నిషేధం విధించి, తరువాత తీసేశారు. మనది స్వతంత్ర దేశం కాదు. దేశంలో ఒక రాష్ట్రం. మన రాష్ట్రం చుట్టుపక్కల 500 కిలోమీటర్ల దూరంలో కర్ణాటక, 600 కిలోమీటర్ల దూరంలో మహారాష్ట్ర, 600 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలున్నాయి. ఇలా మనకు చాలా బార్డర్స్

ఉంటాయి. అంతకుముందు ఎన్.టి. రామారావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు మద్య నిషేధాన్ని అమలు చేసిన సమయంలో చూశాం కదా అధ్యక్షా? షాపుల్లో దొరకదు గాని ప్రతి బజారులో మద్యమే అమ్మేది. ఎవ్వరూ ఆపలేదు. వారి కాలంలో భయంకరమైన గుడుంబా బట్టీలు గ్రామ గ్రామానికి వర్ధిల్లుతుండేవి. మేము అవన్నీ తీసేసి, ప్రజలు చావకుండా కాపాడటం జరిగింది. శ్రీధర్‌బాబు గారు చెప్పినట్లు, మేము మద్యాన్ని డిస్కరేజ్ చేయాలని ధరలు పెంచాం. అవసరమైతే మళ్లీ పెంచుతాం.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల హర్షధ్వానాలు)

'తాగినోడే కట్టే తాళ్ల పన్ను' అని ఆ భారాన్ని వాళ్లే భరిస్తారు. మొన్ననే మద్యం ధరలు పెంచాం. మేము డిస్కరేజ్ చేసినట్లా? చెప్పాలనుకుంటే ఇటు చెప్పవచ్చు, అటు చెప్పవచ్చు. బెల్ట్‌షాపుల గురించి హౌస్‌లో నిన్న ఎక్సైజ్ మినిష్టర్ గారు చెప్పారు. ఆ అంశం గురించి నేను పొద్దున పేపర్లో చదివాను. వేల సంఖ్యలో కేసులు పెట్టామని చెప్పారు. కచ్చితంగా కేసులు పెడతారు. గ్యారంటీగా ఆ ప్రయత్నం చేస్తారు.

4.20 సా. రెండు మూడు విషయాలు హుందాగా చెబుతున్నాను. ఒకటి విద్యుత్తు చార్జీలు, రెండవది ఆర్టీసీ చార్జీలు, మూడువది నిరుద్యోగ యువతను మోసం చేయడం. ఏ ప్రభుత్వం వచ్చినా కచ్చితంగా ఆర్టీసీ చార్జీలు పెంచుతూనే ఉంది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు అందులో నేను కూడా భాగస్వామిగా ఉన్నాను. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు బస్ చార్జీలు పెంచారు. తమరు కూడా అప్పుడు నాతోపాటు తెలుగుదేశం పార్టీలో ఉన్నారు. పార్టీ నుంచి ఆదేశాలు రాగానే ఉదయాన్నే నాలుగు గంటలకు డిపోల ముందు ధర్నా చేయాలి. కాంగ్రెస్ ఓడిపోయిన తరువాత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చింది. వారు ఏమైనా తగ్గించారా? తగ్గించలేదు. ప్రతిసారి ఇదొక స్టీరియోఫోనిక్ డ్రామాలాగా తయారైంది. ఖర్చు ప్రజలు భరించలేనంతగా ఉంటే, తగదప్పని ఇబ్బంది ఉంటే అప్పుడు మాట్లాడాలి గానీ, అది కామన్‌గా జరిగేది. అది రోటీన్. మన విద్యుత్ సంస్థలల్లో యాభైవేల మందికి పైగా పని చేస్తున్నారు. భారతదేశంలో ఎక్కడాలేని విధంగా 24గంటలు నాణ్యమైన విద్యుత్తును మనం అందిస్తున్నాం. ఆ పీడ నుంచి రాష్ట్రం బయట పడింది. తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులను, రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి ఒకటే మాట మనవి చేస్తున్నా, 24గంటలు వస్తున్న నాణ్యమైన విద్యుత్తును ఇలాగే కాపాడుకుందామా? చార్జీలు పెంచుతాం, తప్పదు. బాజాప్తా పెంచుతాం బరాబర్ పెంచుతావుని నేను చెప్పనిదానికి గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు కూడా చెబుతున్నా కదా, I am not going back. We don't go. We are not cowards. Mr. Bhatti Vikramarka, we are not cowards, what we say we stand by it strictly. అధ్యక్షా, చార్జీల సవరణ చేయవల్సి వస్తుంది. కొంత పెంచవలసి వస్తుంది. తప్పకుండా పెంచుతామని చెప్పిన. దానిని మాయ మశ్చింద్ర చేయడం లేదు కదా. ఉన్నది ఉన్నట్లుగా చెప్పడానికి ధైర్యం కూడా కావాలి. యాక్షన్‌చేసి ప్రజలను మోసం చేయడం ఎందుకు. మేము మోసం చేయదలచుకోలేదు. ఏ పార్టీ వారికైనా కావచ్చు ఒకటే సూటి ప్రశ్న. ఇంకెంత కాలం నిరుద్యోగ యువకులను మోసం చేస్తాం? వారిని అనవసరంగా జులాయిలుగా తయారు చేస్తున్నాం. ప్రతిపక్షం వారికి ఇది ఒక స్టీరియోఫోనిక్. Yes Sir, I am feeling very bad. రాజకీయాల నుంచి ఈ పద్ధతి పోవాలి. ఎన్ని రోజులు డ్రామాలు ఆడుతాం. నిజమే అయినట్లైతే స్వాతంత్ర్యం వచ్చి డెబ్బై సంవత్సరాలు గడిచిపోయింది. తెలంగాణలో ఇచ్చిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు ఎన్ని? It is a serious matter. తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు పరిపాలించారు వారు ఎందుకు ఇవ్వలేకపోయారు. కోటి మూడు లక్షల కుటుంబాలు ఇంతకు ముందు ఉండేది. ఈ మధ్య కనీసం ఇంకో పది లక్షల కుటుంబాల పెరిగి ఉంటాయి. సుమారు ఒక కోటి ఇరవై లక్షల కుటుంబాలు ఉండే తెలంగాణలో, 70 సంవత్సరాల చరిత్రలో తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు ఇచ్చిన ఉద్యోగాలు ఎన్ని? వారు 50 లక్షల కుటుంబాలకు ఉద్యోగాలు ఇస్తే మేము ఏమైన తీసేశామా? రికార్డులు లేవా? దీనికి శశబిషలు ఎందుకు?

మొత్తం కలిస్తేనే మూడు లక్షల చిల్లర. పది ఇరవై వేలు ట్రాన్సిట్‌లో ఉంటాయి. కొన్ని కోర్టు కేసులని రకరకాల కారణాలు ఉంటాయి. ఒక సమయంలో పదివేలు ఎక్కువో, తక్కువో ఇస్తుంటారు. అంతకు మించి మనం ఇవ్వలేని వాటిని మనం భ్రమింపచేసి, ఇస్తారని నమ్మించడం ఎందుకు? మేము ప్రభుత్వం మీకు అప్పచెబుతాం మీరు ఇస్తారా యాభై లక్షల కుటుంబాలకు ఉద్యోగాలు?

(మైక్ లెకుండా గౌరవ సభ్యులు మల్లు భట్టి విక్రమార్క కచ్చితంగా ఇస్తాం)

మిమ్ములను నమ్మితే శంకరగిరి మాన్యాలే. డెబ్బై సంవత్సరాలల్లో ఇచ్చారని ఇప్పుడిస్తారు. ఇంతకన్నా మోసం ఉంటుందా సార్? ఇంతకన్నా ఆత్మ వంచన ఉంటుందా? మేము అధికారంలోకి వచ్చి ఆరు సంవత్సరాలు అవుతుంది. వారు ఉన్నది యాభై సంవత్సరాల కాలంలో ఎందుకు ఇవ్వలేకపోయారు? మీకు ఇచ్చే ఉద్దేశం ఉంటే ఆ కాలంలో ఎందుకు ఇవ్వలేదు? In 50 years of your Congress Rule, why did not you give, please tell me? Where is the answer? వారు ఏమైనా ఉంటే చివరగా అడగవచ్చు. నేను ఏమి నిందించడం లేదు. నిరుద్యోగ యువతను మోసగించడం ఇంకా కొనసాగించడమనేది ధర్మం కాదు. ఇప్పటికైనా మానుకుంటే వారికి మంచిది. ఇది సమాజానికి మంచిది కాదు. ప్రజాస్వామ్యంలో మీ ప్రభుత్వం కూడా రావచ్చు. ఎవ్వరు కూడా ఉద్యమ సమయంలో చెప్పలేదు, ఎక్కడా చెప్పలేదు. ఉద్యమ నాయకుడిని నేనే. ఎవరో నాయకత్వం వహిస్తే నేను కొత్తగా రాలేదు. ఎప్పుడు పొరపాటున కూడా చెప్పలేదు. ఒకటే ఒక మాటచెప్పాము. పార్లమెంటులో కూడా వాదించాము. ఇదే సభలో కూడా వాదించాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి విడిపోతే లక్ష కుటుంబాలకు ఉద్యోగాలు వస్తాయని చెప్పాము. అంతకంటే ఎక్కువ ఉద్యోగాలు ఇచ్చాము. ఇంకా ఇవ్వబోతున్నాము. అలా అబద్ధాలు చెబితే ఇంత ధైర్యంగా మాట్లాడుతానా అధ్యక్షా? ప్రజలు మాకు ఓటు వేస్తారా? వారు ఇప్పటికీ కూడా సమీక్ష చేసుకోవడం లేదంటున్నాను. ఉన్నది ఉనట్టు చెబితేనే ప్రజలు గౌరవిస్తారు. మేము చెబుతున్నాం కాబట్టి మాకు గౌరవం దొరుకుతుంది.

యావత్ భారతదేశంలోనే ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ కింద చేపట్టిన పనుల వివరాలు శాసనసభకు సమర్పించిన మొట్టమొదటి ప్రభుత్వం తెలంగాణ రాష్ట్రప్రభుత్వం. First Government in India and first Government in the State also. ఐదు రూపాయలు, పదిహేను రూపాయలు ఉంటే కూడా పెన్‌డ్రైవ్‌లో పెట్టి బాజాప్తాగా గౌరవ సభ్యులందరికి ఇచ్చాము. You can check up. Information is with you. You please examine. ఏవైనా తప్పులు ఉంటే ఇవ్వండి. ఎక్కడ తప్పు చేశామే చెప్పండి. We are ready. గౌరవ శాసన సభ్యులు భట్టి విక్రమార్కగారు మంచి సూచన చేశారు. I agree with you. అపెక్స్ కమిటీకి మీరే ఉండి రివ్యూ చేయమన్నారు. Definitely, I will do that. వంద శాతం చేస్తాము. ఒక సంవత్సరం ఖర్చు చేయకపోతే ల్యాప్స్ కాకుండా తరువాతి సంవత్సరంలో కలిపే విధంగా పెట్టాము. ఇలాంటి చట్టాన్ని మా ప్రభుత్వం మాత్రమే తెచ్చింది. ఇంతకుముందున్న చట్టానికంటే మెరుగైన చట్టాన్ని తీసుకువచ్చాము. చిత్తశుద్ధితో ఆ వర్గాలకు న్యాయం జరగాలని చేశాము. వందశాతం ఆ విధంగానే చేస్తాము.

ఇలా ఒక్కొక్క సమస్యను పరిష్కారం చేస్తున్నాం. చాలా దీర్ఘకాల నుంచి పెండింగ్‌లో ఉన్న వాటి నుంచి సమస్యలను పరిష్కరించుకుంటు పోతున్నాము. తగురీతిలో ప్రజలు మమ్ములను ఆదరిస్తున్నారు. అద్భుతమైన మెజార్టీతో ప్రజలు మరొకసారి అవకాశం ఇచ్చారు. 2014వ సంవత్సరంలో 63స్థానాల్లో గెలిపొందాము. 2019వ సంవత్సరంలో 88 స్థానాల్లో గెలుపొందాము. కోదాడ నియోజకవర్గం బై ఎలక్షన్‌లో మరో స్థానం గెలుచుకోవడం జరిగింది. మాకు తప్పకుండా ఆదరణ దొరుకుతుంది. ప్రజలకోణంలో మేము ఆలోచిస్తున్నాం. ప్రజలేకేంద్ర బిందువుగా ఆలోచిస్తున్నాము. ప్రజల యొక్క సమస్యలే ఇతివృత్తంగా పనిచేస్తున్నాం. సమస్యలు పరిష్కారం చేసుకుంటు ముందుకు పోతున్నాం. గిరిజనలకు సబంధించి, పోడు భూములకు సంబంధించి,

అటవీ భూములకు, గిరిజనులకు మధ్య జరిగే ఘర్షణ గురించి మాకు తీవ్రమైన ఆందోళన ఉంది. గతంలో ఆర్వోఎఫ్ఆర్ పట్టాలు ఇచ్చారు. అందులో కూడా కొన్ని అవకతవకలు ఉన్నాయి. తమ జిల్లాలో కూడా ఉన్నాయి. తమరు కూడా చెప్పారు. వీటి పరిష్కారం ఏ విధంగా కావాలి? వందకు వంద శాతం పరిష్కారం కావాలంటే నేనే వస్తానని చెప్పాను. నాతోపాటు చీఫ్ సెక్రటరీ, రెవెన్యూ సెక్రటరీ, సంబధిత అవసరమైన మంత్రులు, ఆయా కార్యదర్శులు అందరూ కలిసి పోయి గిరిజన ప్రాంతాల్లో ప్రజా దర్బార్ పెట్టి అందరి సమక్షంలో What is what? What is not? తేల్చేద్దాం.

4.30 సా. ఎందుకంటే దీంట్లో infiltration ఉంది. సమస్య ఉత్పన్నమవుతోంది. పొరుగు రాష్ట్రం నుంచి గుత్తి కోయలు వస్తున్నారు, భట్టి విక్రమార్క గారి జిల్లాలోకి ఎక్కువగా వస్తారు, వరంగల్ జిల్లా ములుగు, ఏటూరి నాగారం ప్రాంతంలోకి వస్తారు. రాత్రికి రాత్రి వచ్చి అక్కడ అడ్డా పెట్టి ఇష్టమొచ్చినట్లు అడవిని నరుకుతున్నారు. మరి అడవి పోనీయా? గిరిజనుల మీద అందరి కంటె ఎక్కువ సానుభూతి మాకు ఉంది. దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో చేయలేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ వాళ్లు రెండుసార్లు 2004 మరియు 2009 ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పెట్టారు కానీ చేయలేదు. గిరిజన తండాలను గ్రామ పంచాయతీలు చేసిన ఘనత మాది. 3100 పైచిలుకు మేము చేశాం. మీరు చేయలేదు కదా. మీరు ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పెట్టి చేయలేదు, మేము చేశాం. మాకు కన్సర్న్ ఉంది గిరిజనుల మీద. భద్రాచలంకు నిధులు కావాలని పోడెం వీరయ్యగారు అడిగారు. ఒక్క భద్రాచలమే కాదు, సారపాక, మణుగూరు, ఆసీఫాబాదు ఉంది, ఏజన్సీ ఏరియాలో పట్టణాలున్నాయి. ఇంతకు ముందు చీఫ్ సెక్రటరీ గారిని, ఫైనాన్స్ సెక్రటరీ గారిని రిక్వెస్టు చేశాను. ఇవి నిజంగా అర్బన్‌లో రావు, రూరల్‌లో రావు, వీటి గతేమిటి? వీటిని వదలేయడానికి వీలులేదు, అవసరమైతే వంద కోట్లు కేటాయించి, సెపరేటు చలాన్ పెట్టి చేద్దామని, ఏదైనా మార్గం తీయండని రిక్వెస్టు చేశాను. ఆ పద్ధతిలో ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

జంటనగరాలపై మాకు స్పష్టత ఉంది, అవగాహన ఉంది. మంచి అర్బన్ పాలసీ తెచ్చాం, మంచి మున్సిపాలిటీ చట్టం తెచ్చాం. First time in the history of Hyderabad, నగరానికి రూ.10వేల కోట్లు కేటాయించాం. వంద శాతం దాన్ని అమలు చేస్తాం. ఒక్క పది వేల కోట్లు ఒక్క సంవత్సరం కోసం కాదు. షార్ట్ పీరియడ్‌లో కేశవాపూర్‌లో రిజర్వాయర్ మొదలుపెడుతున్నాం, ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో హైదరాబాదు నగరానికి మంచినీటి సమస్య రాకుండా ప్రత్యేకమైన ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. హైదరాబాదు చుట్టూ శివారు ప్రాంతాల ప్రజలను ఎవరిని అడిగినా చెబుతారు. ఒకప్పుడు చాలా చాలా బాధ పడ్డారు. తమరు కూడా చెప్పారు. కె.పి.వివేకానంద నియోజకవర్గం కుత్బుల్లాపూర్‌లో ఒక కనెక్షన్ కావాలంటే రెండు కోట్లు కట్టాలని అడుగుతున్నారని సామాన్య ప్రజలు చెప్పారన్నారు. కానీ ఈరోజు శివారు మున్సిపాలిటీలలో అద్భుతమైన వాటర్ సప్లై తీసుకొచ్చాం. మేము తప్పు చెబితే రేపు ప్రజలు మాకు శిక్ష వేస్తారు. నేను చెప్పేది నిజమైతే రేపు జిహెచ్ఎంసి ఎలక్షన్స్‌లో మేము గెలుస్తాం. మేము చెప్పేది తప్పయితే ప్రజలు మమ్మల్ని ఓడగొడుతారు. ఎరౌండ్ హైదరాబాదు, ఏ ప్రాంతమైనా కావచ్చు, మొన్న బ్రహ్మాండంగా గెలిచాము. ఎన్ని కార్పోరేషన్స్ ఉంటే అన్ని మేము గెలిచాము, ఒకటి మా మిత్రపక్షమైన మజ్లిస్ వాళ్లు గెలిచారు. అవుట్‌రైటుగా గెలిచాం, ఎలా గెలిచాం? ఆ పని మేము చేశాం. మిషన్ భగీరథలో భాగంగా హెచ్ఎండబ్ల్యుఎస్ వాళ్లకు డబ్బులు ఇచ్చి వాళ్లకి సహకరించి, గవర్నమెంటు వాళ్ల భారాన్ని కొంత షేర్ చేసుకొని, గ్యారంటీ ఇచ్చి అవసరమైన లోన్లను ఇప్పించి చేశాం. అది అద్భుతమైన ఫలితాలు ఇచ్చింది. ఇంకా విస్తరిస్తున్నాం. ఓఆర్ఆర్ లోపల ఉండే అన్ని గ్రామాలు కంప్లీట్ అయ్యాయి. మరో 30, 31 మున్సిపాలిటీలలో ఒక కాంట్రాక్టర్ పట్టుకుని చేయలేదు, అతను పారిపోయాడు. వాటికి రూ.700 కోట్లు బడ్జెట్లో పెట్టాం. యుద్ధ ప్రాతిపదికన వాటిని కంప్లీట్ చేస్తాం. అక్బర్ గారు మాట్లాడుతూ, కొంత మంచిగైంది, పాత నగరంలో ఇంకా ఇంప్రూవ్ కావాలని అడిగారు. 100% we are at it. హైదరాబాదు చుట్టూ మూడు, నాలుగు వేల కోట్లతో ఒక రింగు మెయిన్

తయారవుతోంది. Once it is completed, ample water supply will be there for Hyderabad and we will be able to supply unlimited water. నాగ్‌పూర్ మాదిరిగా 24 గంటలు ఎలా సప్లై చేయాలో వర్కవుట్ చేయాలని Administrative Staff College of India-ASCI వాళ్లకు అప్పజెప్పాం. శ్రీనివాసాచారి గారు ఆ పని చూస్తున్నారు. వాళ్లు స్టడీ చేసి ఒక రిపోర్టు కూడా ఇచ్చారు. ఆ దిశగా ఆలోచిస్తున్నాం. అనేక విషయాలలో తప్పకుండా మేము చేస్తామని చెప్పాం, చేశాం, సాధించాం. ఇది చెప్పడానికి ఒక పాలకునికి ధైర్యం కావాలి. సామాన్య విషయం కాదు. మొన్న వాళ్లేదో ధరల మీద వాయిదా తీర్మానం ఇచ్చారు, కాంగ్రెస్ పార్టీని చూస్తే పిటీ అనిపిస్తోంది. Not even a single quintal కూడా వదలలేదు. రూ.20వేల కోట్లు సివిల్ సప్లైస్ కార్పోరేషన్‌కి, రూ. 3వేల కోట్ల నుంచి రూ.4 వేల కోట్లు మార్క్‌ఫెడ్‌కి ప్రభుత్వం పూ।కత్తు, గ్యారంటీ ఇచ్చి లోను తీసుకొని వారికిచ్చాం. మొత్తం ధాన్యం కొంటున్నాం, never before in the history. As a C.M. of the State, I am declaring this. మేము తప్పు చెబితే ప్రజలు మాకు శిక్ష విధించాలి. కందుల విషయంలో మొన్న కేంద్రం వెనక్కిపోతే, సగం సగం అని డ్రామా చేస్తే, నేనే స్వయంగా రూ. 300 కోట్లు అలాట్ చేసి వెంటనే కొనమని చెప్పాను. That is our commitment towards the farmers. ఇవన్నీ వాస్తవాలు జరుగుతున్నాయి. దీన్ని కాదంటే ఎలా? భట్టి విక్రమార్క ఏదో చెప్పారు. సరే, మేము చెప్పేది వారికి అర్థం కాదు.

(ఈ దశలో – మేము చెప్పేది కూడా మీకు అర్థం కావడం లేదు – అని కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు అన్నారు)

Yes exactly, we are not Congress Party. Unfortunately, you are not TRS Party. What to do?

మేము స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్‌లో ఒక్క రూపాయైనా పెంచామా? గత ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో నయా పైసా కూడా పెంచలేదు. కొత్త రాష్ట్రం, మంచి చెడా చూసుకోవాలి. మన దగ్గర రియల్ ఎస్టేట్ బాగా ఉంది. పెంచితే సబబా, పెంచకపోతే సబబా, ఆలోచిస్తున్నాం. పరిస్థితి ఎలా వున్నా ఒక్క పైసా కూడా పెంచలేదు. ఇంకొంచెం యాంబిషియస్‌గా బడ్జెట్ పెట్టుకున్నాం, అమాయకులమై పెట్టుకున్నామా? చాలా దీర్ఘంగా ఆలోచన చేశాం. నేను దాదాపు ఒక నెల రోజుల పాటు ఈ బడ్జెటుకు సంబంధించిన చర్చల్లో పాల్గొన్నాను. ఆల్‌మోస్ట్ ప్రతిరోజు నేను ఫైనాన్స్ సెక్రటరీగారితో టచ్‌లో ఉంటాను. మంచిచెడూ ఏమిటో చూస్తాం. డే టు డే టచ్‌లో ఉంటాం. వారం, పది రోజుల్లో కలిసి ఖచ్చితంగా మాట్లాడుతాం. మేము అలా భయపడేవాళ్లం కాదండీ. టిఆర్ఎస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్‌లో ఒక్క రూపాయి కూడా పెంచలేదు. భూముల విలువలను సవరించలేదు. గతంలో కాంగ్రెసోళ్లు చాలా సార్లు పెంచారు. ఇప్పుడు మేము స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్‌లో కొంత ఛార్జీలు పెంచబోతున్నాం. భట్టి విక్రమార్క గారికి అత్యాశ, ఇదేదో ఎలక్షన్స్ ముందు చెబితే బాగుండేది కదా అనుకుంటున్నాడు. చాలా విచిత్రమైన వాదన చేస్తారు వాళ్లు.

ప్రభుత్వానికి కొన్ని ఏరియాస్‌లో ఇన్‌కమ్ పెంచాలి. Pilferages తగ్గించాలి, అవినీతి తగ్గించాలి, లీకేజెస్ ఉంటే తగ్గించాలి. మైన్స్ మీద పెంచితే ట్యాక్స్ మనకు వస్తుంది కానీ ఎలక్ట్రిసిటీ ఛార్జెస్ పెంచితే మనకు రాదు, ఆ సంస్థకే పోతాయి. ఆ సంస్థ మనుగడ సాగించాలి కాబట్టి వాళ్లను పరిపుష్టం చేయాలి. ఆర్టీసి మునిగిపోయే దశకు వచ్చింది. ఆర్టీసి కార్మికుల సమ్మె సమయంలో వాళ్ల వెంట ఉండి ఎగదోసింది వీళ్లే. వీళ్లంతా కలిసి దానికి ఒక జెఏసి కూడా ఏర్పాటు చేశారు. ఇందిరాపార్కు దగ్గర ధర్నాలు చేశారు. కోర్టుల నుంచి ఆర్డర్లు తెచ్చుకొని మీటింగులు పెట్టారు. సిఎల్‌పి లీడర్‌గా భట్టి విక్రమార్క గారు వెళ్లి ఆ మీటింగులో కూర్చొని, ఆర్టీసి కార్మికులకు సంఘీభావం వ్యక్తం చేశారు. తియ్యటి, పుల్లటి మాటలు చెబితే అవుతాయా? శుష్క ప్రియాలు, శూన్య హస్తాలు చెబితే అవుతాయా? ఈరోజు ఆ సంస్థ బతకాలి కదా సార్. యస్,ప్రభుత్వ సహాయం పెంచాం, ఆర్టీసికి రూ.1000 కోట్లు బడ్జెట్లో పెట్టాం. Is it not a fact? Simultaneousగా ప్రజల నుంచి కూడా

కొంత రావాలి కదా. కొంత ఛార్జీలు పెంచాం. కేవలం ఛార్జీలు పెంచి ప్రజల మీద భారం వేస్తే అది వేరు. ఆర్టీసిని బ్రతికించే క్రమంలో, లాభాల్లోకి తెచ్చే క్రమంలో చాలా ఇన్నోవేటివ్‌గా గూడ్స్ ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ పెట్టాలని చెప్పాం. మంత్రిగారు ఆ దిశలో ముమ్మర ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. రేపో మాపో దాన్ని మొదలుపెడతారు. అదనపు ఆదాయం సమకూర్చుకోమని చెప్పాం. కొంచెం ప్రజల మీద భారం పెంచాం. గవర్నమెంటు నుంచి ఇప్పుడు బడ్జెట్లో రూ.1000 కోట్లు పెట్టాం, that is real commitment. మేము realistic గా పని చేస్తున్నాం. ఎవరేమి చెప్పినా, కష్టపడి సచ్చేదాక, పేగులు తెగేదాక పోరాడి ఉపవాసం ఉండో, ఉప్పుండో తెలంగాణ తెచ్చింది టిఆర్ఎస్ పార్టీనే. ప్రపంచం మొత్తానికి తెలుసు. దీన్ని మేము చెడగొట్టం, మా ప్రాణం పోయినా సరే రాజీ పడం. ఎట్టిపరిస్థితుల్లో ఏ దారికి తీసుకెళ్ళాలో ఆ దారికి తీసుకెళుతున్నాం. మీకు అర్థం కాకపోతే మేము చేయగలిగిందేమీ లేదు. అది మీ విజ్ఞతకే వదలేస్తాం. పొద్దాక మిమ్మల్ని నిందించి మీతో పంచాయతీ పెట్టుకోదలచుకోలేదు. మీకేమీ పని లేదు, మాకేమో ఫుల్ పని ఉంది. మాకు పురసతు లేదు, we are fully busy. కాబట్టి ఏదేమైనా సరే తెలంగాణ రైతాంగానికి కానీ, తెలంగాణ ప్రజానీకానికి గానీ, తెలంగాణ సమాజానికి కానీ ఎట్టి పరిస్థితుల్లో మేము నష్టం రానీయం, మాకు పూర్తి స్థాయి కమిట్‌మెంటు ఉంది. వంద శాతం ఈ రాష్ట్ర ప్రగతి కోసం పని చేస్తామే తప్ప రాష్ట్ర ప్రగతిని దెబ్బతీయనీయం.

4.40 సా. ఇప్పుడు కరోనా ఒకవైపు పీడిస్తున్నది. ఆర్థిక మాంద్యం ఒకవైపు పీడిస్తున్నది. అయినప్పటికీ మా వనరులు అంత దారుణంగా లేవు. సమగ్ర చర్యల తరువాత లెక్కలన్నీ బాగా ఆలోచించి బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. మేం మరీ అత్యాశకు కూడా పోలేదు. ఈ సంవత్సరం వచ్చిన గ్రోత్ as against the total of the economy. వాస్తవానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ.4వేల కోట్లు తగ్గించకపోతే మేము రూ.1 లక్షా 40వేల కోట్లకు వెళ్లేవాళ్లం. కొంచెం అడీషనాలిటీకి వెళ్లాం. ఈ విపత్కర పరిస్థితులలో ఏముంటుందని అంచనా వేసుకుంటే మాకు తేలిన లెక్క ప్రకారం 1 లక్షా 63వేల కోట్ల రూపాయలు మాత్రం తప్పనిసరిగా క్రాస్ అవుతాం. ఇంకొక 20వేల కోట్ల రూపాయలు ఈ సవరించే అంచనాల ద్వారా అంటే స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్స్ ద్వారా కావచ్చు, మైన్స్ ద్వారా కావచ్చు, స్యాండ్ ద్వారా కావచ్చు లేదంటే ఇంకా కొన్ని ఇతర పాలసీల ద్వారా కావచ్చు మార్చడం ద్వారా కొంత ఆదాయాన్ని పెంచుకుంటామని ఆశించాము. దాని ద్వారానే రూ.1 లక్షా 83వేల కోట్ల రూపాయలకు బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టుకున్నాం. కాబట్టి దీనిని తప్పనిసరిగా నెరవేర్చే ప్రయత్నం మేం చేస్తాము. Government is a continuous process. అది కూడా నేను పారదర్శకంగా చెబుతున్నాను. కన్‌స్ట్రక్షన్ డిపార్ట్‌మెంటు నుంచి వర్క్స్ చేస్తాము అంటే ఇరిగేషన్ కావచ్చు, ఇంకొకటి కావచ్చు ముందుకు పోతున్నాము.

ఇరిగేషన్‌లో ఒక్క చిన్న స్టెప్ పూర్తిచేస్తే అంటే ఇది కేబినెట్‌లో ఆల్‌రెడీ మంజూరు చేశాం, దాని పనులు మొదలు కాబోతున్నాయి. థర్డ్ టి.ఎం.సి అప్‌టు మిడ్ మానేరు, సెకండ్ టి.ఎం.సి అప్‌టు మల్లన్నసాగర్ తెస్తే కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు నుంచి 530 టి.ఎం.సిల నీళ్లు తీసుకునే సదవకాశం వచ్చే సంవత్సరం నుంచే వస్తుందని మేం ఆశిస్తున్నాము. ఒక సంవత్సర కాలంలో అంటే - it is not a joke తెలంగాణ చరిత్రలో కూడా ఎన్నడూ కల కననట్లుగా 530 టి.ఎం.సిలు గోదావరిలో డంకా భజాయించి తీసుకుంటాము. మా పార్టీ కాంగ్రెస్ పార్టీ కంటే జూనియర్ పార్టీ అయినప్పటికీ వారికంటే మేం ఎక్కువ డిప్లమసీ చూపించాం. రాష్ట్రప్రయోజనాల కోసం మేం చిన్న, పెద్ద చూసుకోలేదు. ఆనాడున్న మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారు నాకన్నా చిన్నవాడైనా నేను అతని దగ్గరికి ఏడు సార్లు వెళ్లగా, హరీష్‌రావు ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రిగా ఉండి ముప్పై సార్లు వెళ్లారు. ఎక్కడికి పిలిస్తే అక్కడికి వెళ్లి హరీష్‌రావు వ్యవహారమంతా చక్కబెడితే ఫైనల్ మీటింగ్స్‌కు నేను ఏడు సార్లు స్వయంగా వెళ్లి కేంద్రాన్ని కూడా ఒప్పించి అగ్రిమెంటు చేసుకోవడం ఒక హిస్టరీ. ఇది మేం సాధించిన విజయం. ఎవరికి ఇష్టమున్నా లేకున్నా ఇది తెలంగాణ చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించబడి ఉంటుంది. ఆ తదనంతరం కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ఒక మేజర్ పోర్షన్‌ను పూర్తిచేసిన తరువాత

ఆ ప్రాజెక్టును ఇనాగ్యురేట్ చేస్తే మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారిని, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి గారిని సగౌరవంగా ఆహ్వానించి ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రులం కలిసి దానిని ఇనాగ్యురేట్ చేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఇప్పుడు వారి నుంచి మనకు వ్యతిరేకత లేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం గోదావరిలో తన వాటాను డంకా భజాయించి, కాలర్ ఎగరేసి కాంగ్రెస్ జమానా అంత చీకటిమయం, కన్ఫ్యూజన్ మయం, ఎక్కడా వారు ఒప్పందాలు చేసుకోలేదు, వారు అనుమతి లేకుండా కట్టినారు. లేఖలు ఉన్నాయి, అవి ఇక్కడ చూపించాము. కానీ మేం ఆ విధంగా చేయలేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం యొక్క శాశ్వత, దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఎగువ రాష్ట్రాన్ని దిగువ రాష్ట్రాన్ని ఒప్పించి ఇనాగ్యురేషన్‌కి ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులను రప్పించి వాళ్లతో ఎండార్స్ చేయించుకొని కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు పూర్తి చేశాము. అది చెయ్యగలిగాం కాబట్టి ఈరోజు నేను ధైర్యంగా చెబుతున్నదేమంటే 530 టి.ఎం.సిల నీళ్ల ప్రజలకు వంద శాతం సాగునీరు అందించి చూపెడతాం, ఇది ఎవ్వరు ఆపినా ఆగదు. ఈ ప్రాజెక్టును ఆపాలని వందలు, వేల కేసులు వేశారు. ఇంకా కూడా వేస్తున్నారు. ఇంకా కూడా ప్రాజెక్టులు ఆపాలని దుష్టసన్నాగాలు పన్నుతూనే ఉన్నారు. కానీ మేం ఆపకుండా ముందుకు వెళ్లాము. ఇప్పుడు కూడా అదే మాట చెబుతున్నాను. వంద శాతం అదే పద్ధతిలో ముందుకు పోతాం. గోదావరి నుంచి 530 టి.ఎం.సిల నీళ్లు కాళేశ్వరం పాయింట్ నుంచి పారగా, 75 టి.ఎం.సిల నీళ్లు దేవాదుల, సమ్మక్క సాగర్ నుంచి పారగా సీతమ్మ సాగర్ నుంచి ఖమ్మం జిల్లాకు అవసరమైతే నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు నల్గొండ జిల్లాకు పెద్ద దేవులపల్లి చెరువులో వేయడం ద్వారా 175 టి.ఎం.సిల నీళ్లు సీతారామ ప్రాజెక్టు నుంచి ఈ నీటిని తీసుకొని తీరుతాం. ఎందుకంటే మొత్తం గోదావరిలో సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణకు జరిపిన కేటాయింపులు 950 టి.ఎం.సిలు. ఈ 950 టి.ఎం.సిలలో ఇక్కడనే ఈ కేటాయింపులు మేం తీసుకుంటున్నాము. ఇది మనం రైట్ రాయల్‌గా తీసుకుంటున్నాము. ఇందులో మేజర్ పోర్షన్ ఇందాక నేను చెప్పినట్లుగా మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారిని, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి గారిని పిలిచి బాజాప్తాగా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును ఇనాగ్యురేట్ చేసుకున్నాం. తెలంగాణకు సంక్రమించిన వాటాను స్థిరీకరించడంలో గానీ నిర్ధారించడంలో గానీ దానిని శాశ్వతం చేయడంలో గానీ పై రాష్ట్రాలను ఒప్పించడంలో గానీ కాంగ్రెస్ జమానాలో చేయలేదు గానీ మేం సాధించాము.

మేం జూనియర్ పార్టీ, కొత్త పార్టీ అయినా వారంత అనుభవం లేకపోయినా అది సాధించిన సంగతి తెలంగాణ రైతాంగానికి, ప్రజలకు తెలుసు, తెలంగాణ నీటి పారుదల నిపుణులందరికి కూడా తెలుసు. అందుకే మాకు గౌరవం దొరుకుతున్నది. అందుకే మమ్మల్ని ప్రజలు ఆదరిస్తున్నారు తప్ప ఆషామాషీగా ఆదరించడం లేదు. కృష్ణాలో మన వాటా కోసం ట్రిబ్యునల్‌లో పోరాడుతూనే కేంద్రం దగ్గర మనం చేయాల్సిన పనులు చేస్తూనే ఈ వాటాలు తీసుకుంటాం. మిషన్ కాకతీయ వాల్యూం వరకు పూర్తయింది. మిగిలిన కొద్దిపాటి దానిని కూడా పూర్తి చేస్తున్నాము. ఈ నీళ్లు తెచ్చి మళ్లీ సముద్రానికి వదిలేయకుండా రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలకు ఎక్కడెక్కడైతే పొటెన్షియల్ ఉన్నదో అక్కడక్కడ 1200 చెక్‌డ్యాంలను కేబినెట్ ఆమోదించింది. అవి కూడా రెండు సంవత్సరాల లోపు పూర్తి చేయబోతున్నాం. రాష్ట్రంలో మత్స్య సంపద, పశు సంపద పెరిగింది. గొర్రెల సంపద పెరిగి ఇప్పుడు బ్రహ్మాండంగా ఆయా వృత్తుల వారు బ్రతుకుతున్నారు. చేనేత కార్మికుల ఉపాధి పెరిగింది. ఇంకా కొన్ని సమస్యలుంటే వాటిని కూడా తొందరలోనే పరిష్కరిస్తాము. యాభై శాతం రంగులు, రసాయనాలు, నూలు మీద సబ్సిడీ ఇస్తున్న రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రమని అందరికీ తెలుసు. దేవుడిచ్చిన శక్తిలో మేం ప్రయత్నం చేశాం. ఇంకా కూడా చేస్తాం, ఇక్కడికే మేం చేయాల్సింది అయిపోయిందని రిలాక్స్ అవడం లేదు. రాష్ట్రంలో మిగిలి ఉన్న ప్రాజెక్టులను వడివడిగా పూర్తిచేసి తద్వారా తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సస్యశ్యామలం చేసి వ్యవసాయ రంగం ద్వారా కూడా GSDPని బాగా పెంచే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం, అక్కడ కూడా బాగా సక్సెస్ అవుతామని ఆశిస్తున్నాను.

పరిశ్రమల రంగంలో కూడా ఇతర రాష్ట్రాలు బాధలల్లో ఉన్నా మన దగ్గర ఐ.టి, పరిశ్రమలు, పెట్టుబడుల పెరుగుతున్నాయి. సంప్రదింపులు ఇంకా జరుగుతున్నాయి కాబట్టి ఆవిధంగా ముందుకు పోతున్నాం. ఎవరు ఏమన్నా కాగ్ నిర్ధారించిన లెక్కలు ప్రజలముందు ఉన్నాయి. మేం సభ ముందు పెట్టాము. బడ్జెట్‌లో కూడా మీ ముందు కొచ్చాము. భవిష్యత్తులో కూడా కొన్ని రకాల చార్జీలు పెంచుతామని మేం చెప్పాము. మేం ఎక్కడా దాచిపెట్టలేదు. అన్నింటిని కలాగాపులగం చేసుకొని అన్నింటి కలబోతగా రాష్ట్రాన్ని ప్రగతి పథంలోనే పయనింపజేస్తాం తప్ప ఎట్టి పరిస్థితులలో దీనికి దెబ్బతగలనీయమనే కమిట్‌మెంట్ మాకున్నది. తమరికి, తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తద్వారా రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి కూడా ఎళ్లవేళలా మేం చెబుతున్నదేమంటే వ్యవసాయ రంగాన్ని ప్రగతి పథంలో తీసుకెళ్లడానికి వంద శాతం మేం కమిట్‌మెంట్‌తో ఉన్నాము. రైతును రాజును చేసేవరకు ఎంత పెట్టుబడి అయినా పెడతాం, ఎంత ఖర్చు అయినా పెడతాం, సాగునీరు బ్రహ్మాండంగా తెచ్చేవరకు విశ్రమించం, వాటిని కొనసాగిస్తాం, ఆ రకంగా ఒక సస్యశ్యామల తెలంగాణ, సజల, సుజల సస్యశ్యామల తెలంగాణ సాకారం చేసే వరకు మేం అవిశ్రాంతంగా పనిచేస్తూనే ఉంటామని తెలియజేస్తూ తమరికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER:- Now, Hon'ble Members may seek clarifications.

SRI AKBARUDDIN OWAISI (CHANDRAYANGUTTA):- Speaker Sir, through you I would like to thank the Hon'ble Chief Minister for giving us a detailed reply. Sir, I just want to bring to the notice of the Ho'ble Chief Minister two or three important points.

سب سے پہلے تو میں سی ایم صاحب سے درخواست کروں گا کہ آپ نے اردو کو دوسری سرکاری زبان کا موقف دیا ہے۔ سرکاری زبان کمیشن میں اگر ایک اردو داں کو نمائندگی دیں گے تو میں سمجھوں گا کہ اردو کے ساتھ بہت بڑا انصاف ہوگا اور دوسری سرکاری زبان کے لئے جو بھی ضروری کام کرنے ہیں، اس کے ذریعہ وہ کام ممکن ہو سکیں گے۔

میرا دوسرا مطالبہ ہے کہ اقلیتی بہبود پر مباحث کے وقت میں نے وقف بورڈ کی حالت کے بارے میں ذکر کیا کہ کس طریقہ سے اوقافی جائیدادیں تباہ و برباد ہورہی ہیں، ان کا کوئی پرسان حال نہیں ہے، اور autonomous body کہہ کر جس کو چاہے ترقی دی جارہی ہے۔ وہاں ایک ڈرائیور کی تنخواہ پچاس ہزار روپئے ہے۔ آج ایک Clerk وقف بورڈ کا اسسٹنٹ بن گیا ہے۔ تو بہت برا حال ہے وقف بورڈ کا۔ حکومت کی جانب سے مسلمانوں اور اقلیتوں کے بہت اچھے کام ہو رہے ہیں، لیکن وقف بورڈ پر سی ایم صاحب کی توجہ ضروری ہے، کیونکہ وہاں پر بہت تباہی و بربادی ہو رہی ہے۔

میں اقلیتی مالیاتی کارپوریشن کے تعلق سے کہوں گا کہ کئی درخواستیں برسہا برس سے زیر التواء ہیں۔ کم از کم غریبوں کو پچاس پچاس ہزار روپئے جاری کریں گے اور اس کی کارروائی کو دیکھیں گے تو میں آپ کا ممنون و مشکور رہوں گا۔

آخر میں میں آپ کے ذریعہ سی ایم صاحب سے کہوں گا کہ این پی آر پر روک لگانے کے لئے ہم نے کہا تھا، یکم اپریل 2020ء سے این پی آر شروع ہوتا ہے۔ مرکزی حکومت کے احکامات کے مطابق اس کو چھ مہینے میں مکمل کیا جاتا ہے۔ تو اس پر بھی میں پھر سے مطالبہ کرتا ہوں کہ اگر این پی آر پر روک لگائی جائے تو میں آپ کا ممنون و مشکور رہوں گا۔ شکریہ اسپیکر صاحب۔

4.50 సా. **శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు:-** అధ్యక్షా, Official Language Commissionలో IInd official Language ఉర్దూ పెట్టినారు కాబట్టి, ఒక వ్యక్తిని వేసినట్లయితే బాగుంటుందని చెప్పారు. I have no objection and it will be done immediately Sir. తప్పకుండా ఒక ఉర్దూ వ్యక్తిని ఆఫిషియల్ లాంగ్వేజీలో అపాయింట్‌మెంట్ చేస్తాం. ముఖ్యమంత్రి గారు వక్ఫ్ బోర్డ్ పరిస్థితుల మీద ఒకసారి రెవ్యూ చేయాలి, పట్టించుకోవాలని చెప్పారు. అక్కడ చాలా విలువైనటువంటి ప్రాపర్టీస్ ఉన్నాయి, చాలా వెల్ఫేర్ యాక్టివిటీస్ జరుగుతాయి. Definitely, I will take a personal review. అవసరమైతే వారితో కూడా మాట్లాడి దానిపై ఏమి చేయాలో ఆలోచిస్తాం. Minority Finance Commissionకు సంబంధించి కూడా వారు చెప్పారు. I pray to Allah.

یہ کورونا وائرس کا معاملہ کیا ہوگا، نہیں معلوم۔ ہم بجٹ پر صحیح عمل آوری کر سکیں، ہمیں پوری آمدنی آ سکے، ہم اس کے لئے بھی پوری کوشش کریں گے۔ اور این پی آر کی آپ جو بات کر رہے تھے، آج حکومت نے خود ایک قرارداد لائی ہے۔ اس کا مطلب یہ ہے کہ اس کا پورا نتیجہ نکل آئے گا۔ میں اس بارے میں ایک بات کہنا چاہوں گا کہ۔۔۔

మాది ఒక పాలసీ ఉన్నటువంటి పార్టీ. Definitely, we will stick to it. మేము బాగా నమ్మిన తరువాతనే ఒక పాలసీ పెట్టుకుంటాం. దాని నుంచి ఎట్టి పరిస్థితుల్లో రాజీ పడం. NPR విషయంలో ఇదొక long battle అవుతుంది. It will be a long run battle. ఏదో తీర్మానం పాస్ చేసి, ఏదో చెక్కిలిగింతలు చేసి అంతకే మేము ఊరుకోం. We continue our fight. Like minded కలవారు భారతదేశంలో ఎంతమంది అయితే ఉన్నారో, అంతమందిని సమీకరించి వంద శాతం వారందరితో కలిసి పోరాటం చేస్తాం. It is our commitment. ఎన్‌పిఆర్ విషయంలో వారు స్టే ఇవ్వాలని అన్నారు. దానికి ఒక రకంగా కేరళలో ఇచ్చారు. బెంగాళ్‌లో ఇంకోరకంగా ఇచ్చారు. పంజాబ్‌లో, రాజస్థాన్‌లో ఇంకా ఇవ్వలేదు. అట్లానే కొంత కొనసాగిస్తున్నారు. నిన్ననే మన ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి గారు, ప్రభుత్వ ముఖ్య సలహాదారు రాజీవ్ శర్మ గారు కేరళ ప్రధాన కార్యదర్శి గారితో ఏం జరుగుతుందని మాట్లాడడం జరిగింది. One thing I promise, I promise to the august House that we will be doing much better than the Kerala Government or any other State Governments to protect our people.

اس کا پورا پورا مواد جمع کر کے ہم لوگ کابینہ میں تفصیل سے بات کریں گے، اور ہندوستان میں سب سے آگے ریاست تلنگانہ رہے گی، اس کا میں آپ کو تیقن دیتا ہوں۔

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సుదీర్ఘంగా చాలా సమాచారం ఇచ్చారు. కాకపోతే కొన్ని విషయాలు ప్రస్తావిస్తూ, మీ టైంలో ఏమి జరగలేదు, అన్ని మేమే చేశామని చెబుతున్నారు. ఇసుక మీద మీ టైంలో ఏమి రాలేదు, మేము చాలా తీసుకువచ్చాం, ఈసారి ఆరు నుండి ఏడు వేల కోట్లు తీసుకువస్తామని, మీరేదో, రెండు వందలు, మూడు వందల కోట్లు తీసుకువచ్చారు అని అంటున్నారు.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, వారు ఇట్లా సభను తప్పుదోవ పట్టించడం కరెక్ట్ కాదు. ఇసుకమీద మీ పీరియడ్‌లో ఏమి రాలేదని నేను అన్నానా? సార్. రూ.40కోట్లు వచ్చాయని చెప్పాను. పోనీయమని నేను ఎందుకు అంటాను, వచ్చిందే రూ.40కోట్లు.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:- అధ్యక్షా, ఇసుక అనేది natural resource Sir. గాలి, నీరు లాంటిది. మనం ఈరోజు గాలిని అమ్ముకుంటే రూ.40కోట్లు కూడా తీసుకురావచ్చు. అది కరెక్ట్ కాదు సార్. అది తీసుకువచ్చాం కాబట్టి, ...

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, ఇసుక ధర, ఆరోజు ఉన్న ధరనే ఇవ్వాళ్ల ఉన్నది అధ్యక్షా. అప్పుడేమో మంది జేబుల్లోకి పోయాయి, ఇప్పుడు పోతలేవు గంతే అధ్యక్షా. అసలు సంగతి అది, ధర ఏమి పెరగలేదండి, అదే ధర ఉంది. ప్రభుత్వానికి వచ్చేది, ప్రభుత్వానికి వస్తుంది అంతే.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:- అధ్యక్షా, బెల్ట్ షాపుల గురించి మాట్లాడాను, నేనేమి ప్రొహిబిషన్ గురించి చెప్పలేదు. It is not a correct policy అని మేము కూడా నమ్ముతాం, ప్రొహిబిషన్ అనేది. ప్రభుత్వాన్ని రెగ్యులేట్ చేయమని అడుగుతున్నాం. బెల్ట్ షాప్స్ వల్ల గ్రామాలు చాలా ప్రమాదకరంగా, ఒక పరిధి దాటి విచ్చలివిడిగా మారుతున్నాయి. దానిని రెగ్యులేట్ చేయండి, కంట్రోల్ చేయండి అని అడుగుతున్నాను. రేట్లు పెంచుకుంటామంటే పెంచుకోమనండి, అది వారి ఇష్టం. ఎందుకంటే, పెంచాలా, తగ్గించాలా అనేది ప్రభుత్వ నిర్ణయం.

అట్లాగే, రవాణా సంస్థ కార్మికులకు సపోర్ట్ చేస్తూ సిఎల్‌పి పక్షాన భట్టి గారు వెళ్లి కూర్చున్నారు అని అన్నారు. అవును కూర్చున్నాను, కార్మికుల పక్షాన పోవాలి కాబట్టి, వారు డిమాండ్స్ కోరుతున్నారు కాబట్టి, వెళ్లి కూర్చున్నాను. ఇప్పటికీ కూడా నేను కూర్చున్నాననే చెబుతున్నాను. అందులో తప్పుందని నేను భావించడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- భట్టి గారు క్లారిఫికేషన్స్ చెప్పమంటే, డిటేల్డ్‌గా చెబితే ఎట్లా అండి?

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:- సార్, ఇది ఎక్కడి అన్యాయమండి. ముఖ్యమంత్రి గారు ఇంత సేపు మాట్లాడుతూ, out of the budget వెళ్లి కూడా మాట్లాడితే, మీరేమి మాట్లాడలేదు. నేను మాట్లాడుతుంటే...... అట్లాగే గోదావరి నుండి సార్. వారు మాట్లాడుతూ, మాది జూనియర్ పార్టీ, కొత్తపార్టీ, మీది పాత పార్టీ, మీరేమి తీసుకురాలేదు, మేము తిసుకువచ్చామని అంటున్నారు. చాలా సంతోషం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- భట్టి గారు మీరు క్లారిఫికేషన్స్ అడగమంటే, స్పీచ్ ఇస్తున్నారు.

శ్రీ భట్టి విక్రమార్క:- అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడుతున్నది క్లారిఫికేషన్స్ మీదనే సార్, స్పీచ్ ఇచ్చింది వారు. అప్పుడు ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వం 152మీటర్ల ఎత్తులో నిర్మించాలని ప్రయత్నం చేసింది. వారేమో క్రిందకు 100మీటర్లకు కుదించి పైన ఆయనను, క్రింద ఆయనను ఒప్పించామని అంటున్నారు. వాళ్లు చెబితే వీళ్లు ఒప్పుకున్నారా? వీళ్లు చెబితే వాళ్లు ఒప్పుకున్నారా?

SRI K. CHANDRASHEKAR RAO :- Sir, he is again misleading the House. I am sorry, he is again trying to mislead the House. I can say for one hour but the point is that he is misleading the House. సార్ వారు ఇప్పుడు, 152, 162 అని మాట్లాడుతున్నారు కదా, దానికి అగ్రిమెంటే దిక్కులేదు. Where is the agreement, come on, show me? Where is the agreement, you please show the agreement. Sir, if he shows the agreement, I will resign… I will immediately resign now. Come on show me the agreement. సార్ వారు ప్రజలను ఎన్ని సంవత్సరాలు మోసం చేస్తారండి? Yes you are misleading the House. There was no agreement Sir, without agreement they proceeded. దానిమీద అనాడున్న మహరాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ పృధ్విరాజ్ చౌహాన్ గారు లేఖలు వ్రాశారు. అవన్నీ శాసనసభలో ఇచ్చాం సార్. Apart from that, వారి అసమర్థతను వారు అంగీకరించకుండా, మేము పవర్ పాయింట్ ప్రజంటేషన్ ఇస్తే, వారు శాసనసభ నుండి పారిపోయారు. వారా సార్ మాట్లాడేది.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:- అధ్యక్షా, 152కంటే పైన, వారిని ఎక్కువకు ఒప్పించి తీసుకొని వస్తే వారు చెబితే మహరాష్ట్రవారు, క్రింద వాళ్లు ఒప్పుకున్నారని అనుకోవచ్చు. 152 నుండి 100కు కుదించుకొని పైన వాళ్లు చెప్పినట్లు వీరు చేసి, ఏదో వారు సాధించుకొని తీసుకువచ్చినట్లు చెబితే ఎట్లా? సార్ ఇది. It is not correct Sir. అట్లాగే ఇప్పుడు ప్రజంటేషన్ గురించి కూడా చెప్పారు. సార్ ఇప్పుడు కూడా నేను మళ్లీ ఒకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. వారికి కూడా తెలుసు, నేను అప్పుడున్నటువంటి గౌరవ సభాపతి గారికి కూడా లేఖ ఇచ్చాను. వారు ప్రజంటేషన్ ఇచ్చి explain చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. On the same lines, Oppositionకి కూడా ప్రజంటేషన్ ఇవ్వడానికి అనుమతివ్వాలని అడిగాం అనాడున్న సభాపతి గారిని అడిగాం. Sir, in writing my letter is there, on record it is there. My letter is still lying like that మేము పర్మిషన్ ఇవ్వము, వారికి ఒక్కరికే ఇస్తామంటే మేము బయటకు పోయాం. So, మేము పారిపోలేదు. It is misguiding the State and the House. అట్లాగే, అగ్ని ప్రమాదంలో కాలిపోయిన ఇళ్లకి గతంలో ఇల్లు మంజూరు చేసేవారు. Government of India నుంచి కూడా గైడ్‌లైన్స్ ఉన్నాయి. కానీ, ఈమధ్య కాలంలో చాలా చోట్ల అగ్ని ప్రమాదంలో ఇల్లు కాలిపోతుంటే కూడా ఇల్లు మంజూరు చేయడం లేదు. రెండు పడక గదులు కడుతున్నాం, అందులో ఇస్తామని చెప్పడమో, ఏదో కారణాల చేత ఇవ్వడం లేదు. వాటిని వెంటనే టేకప్ చేయవలసిందిగా మీద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

5.00 సా. అధ్యక్షా, మినిమం వేజెస్‌కి ప్రతి ఐదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి వాటిని రివైజ్ చేయవలసి ఉంటుంది. మన రాష్ట్రంలో ఇంతవరకు ఆ విధంగా కనీస వేతనాల సవరణ జరగడం లేదు. ఆ విషయం గురించి నిన్న కూడా అడిగాను.

ప్రభుత్వం దగ్గర పెండింగ్‌లో ఉందని చెబుతున్నారు. కాబట్టి తమరి ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని త్వరలో ఫైనల్ చేసి, కార్మికులకు మేలు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఈ రోజు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్లు ఎన్ఆర్ఇజిఎస్‌లో అనేక మంది పని చేస్తున్నారు. వారు నేడు పెద్ద ఎత్తున సమ్మె చేస్తున్నారు. వారి సమస్యలను కూడా పరిశీలన చేసి, పరిష్కరించవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

చివరిగా ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు– కాంగ్రెస్సే ఈ దేశానికి పట్టిన కరోనా అన్న దానిని దయచేసి వారు సభలో విరమించుకోవాలి. రికార్డుల నుంచి తొలగించాలని తమరి ద్వారా నేను వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. వారు చెబుతారనే నేను ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర రావు:– అధ్యక్షా, కాలిపోయిన ఇళ్లకు మేము డబ్బులు ఇస్తున్నాము. వారు చెప్పినట్లు ఎక్కడన్నా ఇవ్వని కేసులు ఉంటే, మా దృష్టికి తీసుకువస్తే, తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము. ఆ స్కీం రన్నింగ్‌లోనే ఉంది, క్లోజ్ కాలేదు. కాబట్టి it can be met. There is no problem.

కార్మికుల కనీస వేతనాల సవరణ గురించి అడిగారు. One thing I assure to the Hon'ble Member. కేంద్ర ప్రభుత్వం కంటే మన విధానం బెటర్‌గానే ఉంది. కేంద్రం ఎంతైతే ఇస్తుందో, అంతే మినిమం వేజెస్ మేము కూడా ఇస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్ల సమ్మె గురించి చెప్పారు. దానితో మేము ఏ మాత్రం ఏకీభవించం. ఆ ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్లు అనేవాళ్లు జిల్లాల్లో, కలెక్టర్లు, వాళ్ల క్రింద ఉండే పంచాయతీ వాళ్లు నియమించుకుంటారు. వాళ్లు టెంపరరీగా పనిచేస్తుంటారు. సమ్మె చేసే హక్కు వారికి లేదు. అది క్రింది స్థాయిలో చూడవలసిన విషయం. ప్రభుత్వం దాకా రాదు. వారి సమ్మెను వీళ్లు సమ్మతించడం కూడా మంచిది కాదు. వాళ్లసలు ఉద్యోగస్తులే కాదు. సమ్మె చేస్తే ఆటోమేటిగ్గా తొలగిపోతారు. పే రోల్స్ మీద ఉంటారు. అంతే. మేము సమ్మె చేస్తామని అతి చేస్తే, వాళ్ల ఉద్యోగాలు వాళ్లే పోగొట్టుకున్నవాళ్లవుతారు. కాబట్టి గవర్నమెంటుగా మేము ఈ విషయంలో స్పందించవలసిన అక్కరలేదు. ఏ జిల్లాకు ఆ జిల్లానే, కలెక్టర్లు చూసుకుంటారు. అది చాలా చిన్న విషయం. మేము దాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోము.

MR.SPEAKER:- The discussion on both the Appropriation Bills is over.

THE TELANGANA APPROPRIATION BILL, 2020 (L.A. BILL NO.5 OF 2020)

MR.SPEAKER: The question is:

"That the Telangana Appropriation (L.A. BILL NO.5 OF 2020) Bill, 2020 be taken into consideration".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was considered.

MR.SPEAKER:- I shall now put the Clauses to vote.

CLAUSES 2 & 3, THE SCHEDULE, CLAUSE 1, ENACTING FORMULA AND LONG TITLE

MR.SPEAKER:- There are no amendments to Clauses 2 & 3, the Schedule, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That the Clauses 2 & 3, the Schedule Clause 1: Enacting formula and long title do stand part of the Bill".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Clauses 2 & 3, the Schedule Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER:- I shall now request the Minister for Finance to move the motion for passing the Bill.

SRI HARISH RAO (MINISTER FOR FINANCE):- I beg to move:

"That the Telangana Appropriation Bill, 2020 (L.A. Bill No.5 of 2020) be passed".

MR.SPEAKER:- Motion moved. The question is:

"That the Telangana Appropriation Bill, 2020 (L.A. Bill No.5 of 2020) be passed".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

THE TELANGANA APPROPRIATION (NO.2) BILL (L.A. BILL NO.6 OF 2020)

MR.SPEAKER:- The question is:

"That the Telangana Appropriation (N0.2) Bill 2020, be taken into consideration.

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was considered.

MR.SPEAKER:- I shall now put the Clauses to vote.

CLAUSES 2 & 3, THE SCHEDULE, CLAUSE 1, ENACTING FORMULA AND LONG TITLE

MR.SPEAKER:- There are no amendments to Clauses 2 & 3, the Scheduled Clause: 1: Enacting formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That the Clauses 2 & 3, the Schedule Clause 1: Enacting formula and long title do stand part of the Bill".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Clauses 2 & 3, the Schedule Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER:- I shall now request the Minister for Finance to move the Motion for passing the Bill.

SRI HARISH RAO (MINISTER FOR FINANCE):- I beg to move:

"That the Telangana Appropriation (N0.2) Bill, 2020 (L.A. BILL NO.6 OF 2020) be passed".

MR.SPEAKER:- Motion moved. The question is:

"That the Telangana Appropriation (N0.2) Bill, 2020 (L.A. BILL NO.6 OF 2020) be passed".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

ANNOUNCEMENT

MR.SPEAKER:- I am to announce to the House that I have received the following message from the Hon'ble Chairman of Telangana Legislative Council, in accordance with the Rule 147 of the Rules, Procedures and Conduct of Business in the Telangana Legislative Council, I return herewith a copy of the following Bills as passed by the Telangana Legislative Assembly at its sitting held on 15.03.2020 and transmitted to Telangana Legislative Council for its consideration and stated that the Telangana Legislative Council has passed the following Bills on 16.03.2020 without any amendments.

1. The Telangana Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020 (L.A. Bill No. 01/ 2020).

2. The Telangana Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 2020 (L.A. Bill No. 02/2020).

3. The Telangana Lokayukta (Amendment) Bill, 2020 (L.A. Bill No. 03/2020).

4. The Telangana Self Help Groups (SHG) Women Co-Contributory Pension (REPEAL) Bill, 2020 (L.A. Bill No. 04/2020)

Now, Statistics for the Fifth Session held from 06.03.2020 to 16.03.2020:

STATISTICS

1.	Number of days for which the Assembly sat	8 days
2.	Number of Hours for which the Assembly worked	48 Hours 41 Minutes
3.	Number of starred Questions answered orally	24
4.	Number of answers to Starred Questions placed on the Table of the House on 16.03.2020.	28
5.	Number of answers to Un-starred Questions placed on the Table of the House on 16.03.2020	3
6.	Number of supplementaries made by the Members	60
7.	Number of Speeches made by the Members	76
8.	Number of Government Resolutions adopted	2
9.	Number of Bills introduced	6
10.	Number of Bills passed	6
11.	Number of short discussions discussed	2

MR. SPEAKER:- Hon'ble Leader of the House, Sri Kalvakuntla Chandrasekhar Rao, Hon'ble Ministers, Hon'ble Leaders of various parties and Members of this August House, the Fifth Session of the Second Telangana Legislative Assembly is concluding today. I wholeheartedly thank and compliment all of you for your active participation in the quality debates and discussions coupled with valuable suggestions on various issues pertaining to the development of Telangana State during the session.

I thank the Hon'ble Deputy Speaker, the Leader of the House, the Leaders of all parties, the Minister for Legislative Affairs, all the Panel Ministers, all Members for the co-operation extended to the Chair for running the House smoothly.

I thank the Secretary to Legislature and also his team of officials for their hard work and support. I also thank the Media for their unwavering interest in covering the proceedings of the House.

(Interruptions from Congress Party Leaders)

With the consent of the House, I adjourn the House ***sine die.***

(The House then adjourned at 05.00 p.m. ***sine die***)

ANNEXURE

Second Telangana Legislative Assembly

List of Starred Questions for Which Answers Have Been Placed On 16/03/2020

Sl No	Q No	Members	Party	Minister	Department	Subject	Placed Date
1	113	Sri Devi Reddy Sudheer Reddy	TRS	Chief Minister	Revenue	Land Registrations in L.B. Nagar Constituency	16/03/2020
2	152	Sri Gurka Jaipal Yadav Sri Guvvala Balaraju	TRS	Chief Minister	Irrigation and Command Area Development	Mahatma Gandhi Kalwakurthy Lift Irrigation Scheme	16/03/2020
3	135	Sri Podem Veeraiah Sri Duddilla Sridhar Babu, Sri Komatireddy Rajgopal Reddy	INC	Forests & Environment	Revenue(Endowments)	Developmental Works of Sri Seetha Ramula Temple, Bhadrachalam	16/03/2020
4	180	Sri Solipeta Ramalinga Reddy	TRS	Forests & Environment	Environment Forest Science & Technology	Planting of Saplings Programme in Dubbak Constituency	16/03/2020
5	195	Sri Muthireddy Yadagiri Reddy	TRS	Forests & Environment	Revenue(Endowments)	Misuse of Funds in Komaravelli Temple	16/03/2020
6	240	Sri Guvvala Balaraju Sri Peddi Sudarshan Reddy, Sri Manohar Reddy Dasari	TRS	Forests & Environment	Environment Forest Science & Technology	Extent of Forest Lands in the State	16/03/2020
7	151	Sri Gurka Jaipal Yadav Sri Solipeta Ramalinga Reddy, Sri Bollam Mallaiah Yadav, Sri Nomula Narsimhaiah, Sri Durgam Chinnaiah	TRS	Animal Husbandry	Animal Husbandry, Dairy Development & Fisheries	Second Phase of Sheep Units	16/03/2020
8	120	Sri T. Raja Singh	BJP	Medical & Health	Health, Medical & Family Welfare	National Health Mission	16/03/2020

Sl No	Q No	Members	Party	Minister	Department	Subject	Placed Date
9	163	Smt. Anasuya Dansari Sri Bhatti Vikramarka Mallu, Sri Podem Veeraiah, Sri Duddilla Sridhar Babu, Sri Komatireddy Rajgopal Reddy, Sri Turupu Jayaprakash Reddy	INC	Agriculture	Agriculture & Cooperation	Implementation of Yantra Lakshmi Scheme	16/03/2020
10	169	Sri Podem Veeraiah Smt. Anasuya Dansari, Sri Duddilla Sridhar Babu, Sri Turupu Jayaprakash Reddy, Sri Komatireddy Rajgopal Reddy	INC	Agriculture	Agriculture & Cooperation	Waiver of Agricultural Loans	16/03/2020
11	230	Sri Manchireddy Kishan Reddy Sri Chennamaneni Ramesh, Sri Anjaiah Yelganamoni	TRS	Agriculture	Agriculture & Cooperation	Micro/Drip Irrigation	16/03/2020
12	256	Sri Abraham V. M.	TRS	Agriculture	Agriculture & Cooperation	Soil Test Cards	16/03/2020
13	208	Sri Akbaruddin Owaisi Sri Mumtaz Ahmed Khan, Sri Mohd Moazam Khan, Sri Jaffar Hussain, Sri Syed Ahmed Pasha Quadri, Sri Ahmed Bin Abdullah Balala, Sri Kausar Mohiuddin	AIMIM	Scheduled Caste Development	Minorities Welfare	Special Arrangements for Ramzan Festival	16/03/2020

Sl No	Q No	Members	Party	Minister	Department	Subject	Placed Date
14	210	Sri Akbaruddin Owaisi Sri Mumtaz Ahmed Khan, Sri Mohd Moazam Khan, Sri Jaffar Hussain, Sri Syed Ahmed Pasha Quadri, Sri Ahmed Bin Abdullah Balala, Sri Kausar Mohiuddin	AIMIM	Scheduled Caste Development	Minorities Welfare	Encroachment of Wakf Properties	16/03/2020
15	246	Sri Abraham V. M.	TRS	Panchayat Raj & Rural Development	Panchayat Raj and Rural Development	Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme	16/03/2020
16	241	Sri Balka Suman Sri Beeram Harshavardhan Reddy, Sri Ravi Shankar Sunke	TRS	Prohibition & Excise	Youth Advancement Tourism and Culture	Promotion of Tourism Sector	16/03/2020
17	133	Sri Podem Veeraiah Sri Komatireddy Rajgopal Reddy, Sri Turupu Jayaprakash Reddy	INC	Roads and Buildings	Transport, Roads and Buildings	Construction of Bridge on Godavari River at Parnasala	16/03/2020
18	188	Sri Solipeta Ramalinga Reddy	TRS	Roads and Buildings	Transport, Roads and Buildings	Road Repairs at Dubbak Constituency	16/03/2020
19	275	Sri Balka Suman Sri Nomula Narsimhaiah, Sri Saidi Reddy Shanampudi	TRS	Roads and Buildings	Transport, Roads and Buildings	National Highway Corridor Between Sironcha, Maharashtra and Nagarjunasagar	16/03/2020
20	281	Sri S. Rajender Reddy Sri M. Sanjay Doctor, Sri Athram Sakku	TRS	Roads and Buildings	Transport, Roads and Buildings	Integrated District Office Complexes	16/03/2020
21	242	Smt. Gongidi Sunitha	TRS	Labour & Employment	Labour, Employment, Training and Factories	Welfare of Beedi Workers	16/03/2020

Sl No	Q No	Members	Party	Minister	Department	Subject	Placed Date
22	168	Sri Duddilla Sridhar Babu Sri Komatireddy Rajgopal Reddy, Smt. Anasuya Dansari, Sri Podem Veeraiah, Sri Turupu Jayaprakash Reddy	INC	Finance	Finance	Pay Revision and Retirement Age from 58 to 61 for Government Employees	16/03/2020
23	184	Sri Solipeta Ramalinga Reddy	TRS	Municipal Administration & Urban Development	Industries and Commerce	Agricultural Industry at Dubbak	16/03/2020
24	225	Sri Bigala Ganesh Sri Rohith Reddy, Sri Narender Nannapuneni	TRS	Municipal Administration & Urban Development	Industries and Commerce	Industries through TS-ipass	16/03/2020
25	232	Sri K.P. Vivekanand Sri Maganti Gopinath, Sri Madhavaram Krishna Rao	TRS	Municipal Administration & Urban Development	Information Technology & Communications	Infrastructure facilities to Commercial Office Spaces	16/03/2020
26	238	Sri Gadari Kishore Kumar Sri S. Rajender Reddy, Sri Saidi Reddy Shanampudi	TRS	Municipal Administration & Urban Development	Information Technology & Communications	Declaration of 2020 as Artificial Intelligence Year	16/03/2020
27	150	Sri Gurka Jaipal Yadav	TRS	Education	Higher Education	Sanction of Amangal Junior College Building	16/03/2020
28	132	Sri Duddilla Sridhar Babu	INC	Backward Classes Welfare	Food and Civil Supplies and Consumer Affairs	Minimum Support Price to Paddy	16/03/2020

LAND REGISTRATIONS IN L.B. NAGAR CONSTITUENCY

*113-Q.- Sri Devireddy Sudheer Reddy:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Registration of Lands issue in (1) Sy.No. 201/1,2,3 of Vaidehi Nagar, S.K.D. Nagar, B.N. Reddy Nagar, Sri Ram Nagar in Vanasthalipuram, Saheb Nagar Kalan (2) Sy.No. 12 of Sagar Complex, Sripuram Colony (3) Sai Nagar Nagole, Janardhana Reddy Nagar (Nandanavanam) is pending since long time; and

(b) if so, the measures being taken by the Government for Registrations of the said lands?

Minister for Roads and Buildings:- (a) Yes Sir, (except Sy.No. 12 of Sahebnagar Kalan village).

(b) The matter is under examination.

DEVELOPMENTAL WORKSOF SRI SEETHA RAMULA TEMPLE, BHADRACHALAM

*135-Q.- Sarvasri Podem Veeraiah, Duddilla Sridhar Babu and Komatireddy Rajgopal Reddy:- Will the Minister for Forests and Environment & Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government has given assurance for allocation of Rs. 100 crores for various developmental works in Bhadrachalam Sitharamulavari Devasthanam;

(b) if so, the time by which those funds will be sanctioned; and

(c) the details of developmental programmes to be taken up by the Government with the said funds?

Minister for Forests, Environment and Endowments:- (a) Yes, Sir.

(b) It is under active consideration of the Government and likely to be released soon.

(c) The development works identified as per the preliminary survey is as follows:

1. 1st Prakaram (30000 sqft)
2. 2nd Prakaram (52000 sqft)
3. Platform for mukha darshanam
4. Pushkarni within temple
5. 1001 pillored kalyana mandapam
6. Nitya Annadanam Hall
7. Chitrakuta mandapam
8. Que complex
9. Shops and Prasadam Counter.

PLANTING OF SAPLINGS PROGRAMME IN DUBBAK CONSTITUENCY

*180-Q.- Sri Solipeta Ramalinga Reddy:- Will the Minister for Forest and Environment, Science and Technology be pleased to state:

(a) the extent of Forest are in Dubbak Constituency, the details thereof;

(b) whether the existing plants are in proportionate to the extent of forest lands;

(c) if not, whether there is any proposal to commence planting of saplings; and

(d) if so, the details thereof;

Minister for Forest and Environment, Science and Technology:- (a) Dubbak constituency is spread over two Districts i.e., Siddipet and Medak Districts having total geographical area of 99261 Ha. Out of this, 11158 Ha. is forest area comprising of 31 reserved forest blocks.

(b) No. State average of >0.4 density forest is 30.34% and that of Medak and Siddipet Districts is 12.91%. Dubbak constituency has 3.79%.

(c) Yes. After formation of Telangana State massive planting programme and rejuvenation of degraded forest areas is being taken up under Telanganaku Haritha Haram (TKHH) programme from 2014-15 onwards.

(d) (i) About 64,38,382 Nos. of plants were planted both inside forest (10,85,003) and outside forest (53,53,379) in Dubbak Constituency from 2014-15 to 2019-20.

(ii) Besides massive planting, rejuvenation of degraded forest areas was also taken up in Dubbak constituency to the extent of 6886 ha. (consisting of 74.20 lakhs of root stock).

(iii) Further, during 2020-21, it is proposed to plant about 14,14,165 No. of seedlings both inside (1,58,270) and outside forests (12,55,895) and rejuvenation of degraded forest to the extent of 3130 Ha. in Dubbak constituency.

MISUSE OF FUNDS IN KOMARAVELLI TEMPLE

*195-Q.- Sri Muthireddy Yadagiri Reddy:- Will the Minister for Forests, Environment and Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that misappropriation of funds have been taken place in various divisions of Komaravelli Temple development activities;

(b) whether it is also a fact that departmental enquiry has been initiated in this regard; and

(c) if so, the action taken against the persons responsible?

Minister for Forests, Environment and Endowments:- (a) No, Sir.

(b) Yes, Sir. Enquiry was conducted by the Executive Officer on reports of misappropriation.

(c) Enquiry revealed that no misappropriation of funds took place. But, Assistant Executive Officer failed to maintain proper accounts. The Executive Officer issued warning and shifted him from the responsibility.

MAHATMA GANDHI KALWAKURTHY LIFT IRRIGATION SCHEME

*152-Q.- Sarvasri Gurka Jaipal Yadav and Guvvala Balaraju:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) the time by which Mahatma Gandhi Kalwakurthi Lift Irrigation Project will be completed;

(b) if so, the measures taken for completion of Package No. 28, 29 and 30 main canals and branch canals; and

(c) the time by which irrigation water will be provided by completing 82D Canal from Jangareddypalli to Nagilla in Madgula Mandal for the ensuing summer?

Minister for Finance:- (a) The project is proposed to be completed by March-2021.

(b) The major bottlenecks for completion of the project are land acquisition and forest clearance which are in advanced stage of clearance.

(1) **Package 28**:- The Agreement value of the Package No. 28 is Rs. 249.75 Crore out of which 92.02% of work is completed and balance land to be acquire is 240.42 acres out of 4197.45 acres.

(2) **Package 29**:- The agreement value of the Package No. 29 is Rs. 546.30 Crore out of which 79.91% of work is completed and balance land to be acquire is 1885.59 acres out of 13,360.37 acres. The scope of the work is increased due to addition of D-82 covering an ayacut of 37,742 acres.

Additional Ayacut:- The work is in advanced stage and proposed to be completed by March-2021.

(3) **Package 30**:- The Agreement value of the Package No. 30 is Rs. 201.40 Crores out of which 95.44% of work is completed and balance land to be acquire is Nil.

(c) Yes Sir, the work of D-82 will be completed by March-2021.

EXTENT OF FOREST LANDS IN THE STATE

*240-Q.- Sarvasri Guvvala Balaraju, Peddi Sudarshan Reddy and Manohar Reddy Dasari:- Will the Minister for Forest and Environment, Science and Technology be pleased to state:

(a) the extent of forest land in the State;

(b) the programmes taken up by the Government during the last 5 years to increase the Green Cover in the State;

(c) the details thereof;

Minister for Forests, Environment, Science and Technology:- (a) The extent of forest land in the State is 26,96,948 Ha. which is 24.05% of the total geographical area of the State.

(b) Telanganaku Haritha Haram, one of the flagship programme of the Government is being implemented from the last 5 years in the State to increase the Green Cover.

(c) So far 182.74 Crores plants have been planted under the Telanganaku Haritha Haram programme in the State including rejuvenation of degraded forests. Plantations are being taken up inside and outside the forests. All stake holders are involved in the implementation of the programme.

SECOND PHASE OF SHEEP UNITS

*151-Q.- Sarvasri Gurka Jaipal Yadav, Solipeta Ramalinga Reddy, Bollam Mallaiah Yadav, Nomula Narsimhaiah and Durgam

Chinnaiah:- Will the Minister for Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries be pleased to state:

(a) whether it is fact that the Government is promoting Sheep rearing in a big way in the State; if so, the number of sheep units distributed so far;

(b) the quantum of funds being spent for the said purpose; the details thereof;

(c) the time by which the Second Phase Sheep distribution will be completed;

(d) whether there is any proposal to provide Sheep Units to the left over beneficiaries during the current financial year; if so, the details thereof; and

(e) whether it is a fact that the middlemen have illegally transported the sheep, distributed by the Government to other States; if so, the action taken against the persons responsible?

Minister for Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries:- (a) Yes Sir. 366318 Sheep Units have been distributed so far in the State.

(b) Total amount spent: Rs. 4578.97 Cr. (Govt. share: 3434.23 Cr. and beneficiary contribution: Rs. 1144.74 Cr.)

(c) Due to non availability of quality sheep in the neighboring States, the procurement is slowed down. The balance sheep units will be distributed to the beneficiaries soonafter favorable conditions are restored.

(d) All the eligible beneficiaries will be covered under the scheme on saturation mode.

(e) No Sir.

NATIONAL HEALTH MISSION

*120-Q.- Sri T. Raja Singh:- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) the details of funds received till now from the Central Government in the current financial year under National Health Mission Scheme; and

(b) the details of programmes to which the said funds have been utilized?

Minister for Health, Medical and Family Welfare:- (a) During 2019-20 Rs. 439.30 Crores is received. Out of which Rs. 291.29 crores is cash grant; Rs. 41.00 crores is kind grant; and Rs. 107.01 crores is towards infrastructure and administration.

(b) The details are placed on the floor of House as Annexure.

The programmes to which the released funds have been utilized are as follows:

1. Maternal Health

2. Child Health and Immunization

3. Family Planning

4. Rashtriya Bal Swasthya Karyakram (RBSK)

5. Rashtriya Kishor Swasthya Karyakram (RKSK)

6. Tribal Health Programme

7. Implementation of PC-PNDT Act.

8. Health System Strengthening (HSS)

9. Integrated Disease Surveillance Programme (IDSP)

10. Revised National Tuberculosis Control Programme (RNTCP)

11. National Vector Borne Disease Control Programme (NVBDCP)

12. National Leprosy Eradication Programme (NLEP)

13. National Programme for Control of Diabetes, Cardiac & Stroke (NPCDCS)

14. National Tobacco Control Programme (NTCP)

15. National Oral Health Programme (NOHP)

16. National Mental Health Programme (NMHP)

17. National Programme for Health Care of Elderly (NPHCE)

18. National Iodine Deficiency Control Programme (NIDDCP)

19. National Programme for Control of Blindness (NPCB)

20. National Viral Hepatitis Control Programme (NVHCP)

21. National Programme for Palliative Care (NPPC).

IMPLEMENTATION OF YANTRA LAKSHMI SCHEME

*163-Q.- Smt. Anasuya Dansari, Sarvasri Bhatti Vikramarka Mallu, Podem Veeraiah, Duddilla Sridhar Babu, Komatireddy Rajgopal Reddy and Trupu Jayaprakash Reddy:- Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Yantra Lakshmi Scheme is being implemented with a aim to distribute modern agricultural machines to farmers in the State;

(b) the details of agricultural machines and machine equipments to be given to farmers as a part of implementation of the said scheme; and the details of modalities thereof;

(c) if so, the number of applications received from farmers district wise in this regard; and

(d) the number of persons provided with modernize agricultural machines, machine equipments therein?

Minister for Agriculture, Co-operation and Marketing:- (a) Yes Sir.

(b) The details are placed on the Table of the House.

(c) The details are placed on the Table of the House.

(d) Since the formation of Telangana 6,04,353 farmers have been provided modern agriculture machines, machine equipment ranging ploughs, sprayers to tractors, harvesters etc.

Answers to the LAQ No. 163 regarding implementation of Yantra Lakshmi Scheme for point Nos. (b) and (c)

(b) Provision is made in the Action Plan for supply of all types of Farm implements/ machinery ranging from Land preparation/ tillage operations to harvesting and post harvest operations including high technology modern machinery based on the demands of farmers at field level and availability of funds.

With regards to modalities of the scheme, for individual implements subsidy is 50% limited to Rs. 50,000 under State Sector Scheme and under Central Schemes the subsidy is 40% for farmers under General Category and 50% for SC/ST and Women Farmers.

For High Cost Machinery, the subsidy varies with the package of machinery for crops. The package of machinery is provided under Custom Hiring Centre (CHC) packages with subsidy limits which will be communicated to Districts.

(c) For individual implements, the applications are received at Mandal level and applications of eligible farmers are processed through Meeseva online portal. For custom Hiring Centres (CHCs) applications of eligible farmers from Mandal level are forwarded to District level committee headed by the District Collector and the list is finalized by the Committee confining to the allocations communicated to the Districts which are processed through Meeseva online portal.

WAIVER OF AGRICULTURAL LOANS

*169-Q.- Sri Podem Veeraiah, Smt. Anasuya Dansari, Sarvasri Duddilla Sridhar Babu, Turupu Jayaprakash Reddy and Komatireddy Rajgopal Reddy:- Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government is contemplating to waive the loan dues to be paid by the peasantry in the State;

(b) if so, the details of modalities relating to waiver of such loan dues; and

(c) the time by which the process of waiving of such loan dues will be completed?

Minister for Agriculture, Co-operation and Marketing:- (a) Yes, Sir.

(b) Under process

(c) Yet to be decided.

MICRO/DRIP IRRIGATION

*230-Q.- Sarvasri Manchireddy Kishan Reddy, Chennamaneni Ramesh and Anjaiah Yelganamoni:- Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government is promoting Micro/Drip Irrigation in the State:

(b) if so, the extent of agricultural land being cultivated under Micro/Drip Irrigation;

(c) whether any subsidy has been given to farmers for Micro/Drip Irrigation; and

(d) if so, the details thereof?

Minister for Agriculture, Co-operation and Marketing:- (a) Yes Sir.

(b) After formation of Telangana 6,62,008 Acres of land being cultivated under Micro Irrigation Project.

(c) Yes Sir.

(d) All category farmers in revenue village irrespective of their economic status are eligible for Drip Irrigation/Micro Irrigation systems up to 12.50 acres or land holding possessed by the farmers in Title Deed, whichever is less, with the following subsidy patter:

* All SC/ST Farmer are eligible for 100% subsidy

* All BC farmers are eligible for 90% subsidy.

* All SF/MF farmers (other than SC/ST) are eligible for 90% subsidy

* All other caste farmers are eligible for 80%.

Portable sprinklers: All category farmers are eligible for 75% subsidy limited to 2.50 acres unit only.

SOIL TEST CARDS

*256-Q.- Sri Abraham V.M.:- Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government has commenced a pilot project for sanctioning soil test cards to conduct soil tests of crop lands in the State;

(b) if so, the details of activities taken up till now and details of their progress;

(c) whether there are any proposal to extend the same throughout the State; and

(d) if so, the time by which said programme will be extended?

Minister for Agriculture, Co-operation and Marketing:- (a) Yes Sir.

(b) The details are placed on the Table of the House.

(c) Yes Sir.

(d) The details are placed on the Table of the House.

Answers to the LAQ No. 256 regarding Soil Test Cards for point Nos. (b) and (d):

(b) Government of India is giving utmost importance to guide the farmers on the judicious and economical use of fertilizers based on the actual nutrient status/ health of the soils which is possible only through analysis of soil samples and generation of soil health card, based on the analytical data.

✦ Hence, the Department of Agriculture, Co-operation & Farmers Welfare, Government of India, is operating Soil Health Card scheme under National Mission for Sustainable Agriculture (NMSA) in association with all the State and UT Government.

✦ As a part of Soil Health Card Scheme, the Department of Agriculture, GOI & Telangana has planned to issue soil health cards to all the farmers in a phased manner over a period of every (2) years denoted as a cycle starting from 2015-16 onwards.

✦ As per the guidelines communicated by Government of India, one sample was collected for every 10 hectare in rain fed areas and for every 2.5 hectare in irrigated areas forming grids and Soil Health Cards were issued to all the farmers falling in the Grid.

✦ Based on the above guidelines, Telangana State has implemented Soil Health card scheme till 2018-19.

Pilot Project under Soil Health card scheme of Nation Mission for Sustainable Agriculture 2019-20:

✦ Based on the opinion of most of the States in the country, that collection of soil samples from individual farm holdings along with emphasis on technology dissemination, awareness generation among farmers would result in acceptance of Soil Health Card by the farmers, a pilot project for the Financial year 2019-20 is launched by the Government of India with emphasis on following activities:

✦ Collection of Soil samples from each farm holding on pilot basis in the villages identified @ one per each block in the State and distribute Soil Health Cards to all the holdings.

✦ Organizing demonstrations for SHC recommendations in the selected village during ensuing crop season.

✦ Organizing Farmer Mela/Campaigns to show the demonstrations to the farmers of the nearby villages to creat awareness of nutrient application as per SHC recommendations.

+ Accordingly, during 2019-20, in Telangana State 554 No. of Pilot Villages are identified @ 1 village per each Mandal with a target of collecting analyzing and distributing 1,10,664 No. of Soil Health Cards.

+ As on date collection, analysis & printing of soil health cards is achieved 100% and soil health cards have been distributed for organizing demonstrations during Rabi 2019-20 which are under progress.

(d) For the year 2020-21 GoI has scaled up the pilot project instructing all the States to prepare an annual action plan by identifying 5 villages per block, collect soil samples land holding wise, analyse and issue soil health cards to all the farmers for organizing demonstrations and conduct farmer Melas/ Krishi Melas in the selected villages.

+ Hence, an Annual Action Plan under SHC 2020-21 is prepared and submitted to GoI by identifying 582 No. of villages @ 5 villages per ADA division with a target to collect, analyze and issue 1,69,946 No. of soil health cards to all the farmers of identified villages for organizing demonstrations and farmer melas in the ensuing cropping season of F.Y. 2020-21.

SPECIAL ARRANGEMENTS FOR RAMZAN FESTIVAL

*208-Q.- Sarvasri Akbaruddin Owaisi, Mumtaz Ahmed Khan, Mohd. Moazam Khan, Jaffar Hussain, Syed Ahmed Pasha Quadri, Ahmed Bin Abdullah Balala and Kausar Mohiuddin:- Will the Minister for Scheduled Caste Development and Minorities Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that every year the Government holds a review meeting on the eve of Ramzan Festival to make special arrangements;

(b) if so, the details thereof for the ensuing Ramzan; and

(c) The status of works sanctioned last year and the causes for delay in completing the works?

Minister for Scheduled Caste Development, Minorities Welfare, Disabled Welfare and Senior Citizen Welfare:- (a) Yes, Sir.

(b) The review meeting will be held shortly in the 1st week of Arpil, 2020.

(c) During the Ramzan, 2019 Election code of conduct was prevailing, due to which no works were sanctioned pertaining to financial assistance to poor and needy Mosques. 4.50 Lakhs Gift Packets were distributed to the poorest of the poor Section of the Society and Ramzan Feast was conducted in 367 Mossques, throughout the State during the Ramzan 2019.

ENCROACHMENT OF WAKF PROPERTIES

*210-Q.- Sarvasri Akbaruddin Owaisi, Mumtaz Ahmed Khan, Mohd. Moazam Khan, Jaffar Hussain, Syed Ahmed Pasha Quadri, Ahmed Bin Abdullah Balala and Kausar Mohiuddin:- Will the Minister for Scheduled Caste Development and Minorities Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the most of the Wakf Properties are encroached in Telangana State; if so, the District-wise encroachments and number of cases pending in the Courts in this regard;

(b) whether it is also a fact that the State Government sealed the Office of Telangana State Wakf Board; if so, the details thereof;

(c) whether it is not a fact that promotions and enhancement in salaries were given to all employees by a single resolution of the Wakf Board; if so, the details thereof;

(d) the details of annual income and exopenditure of the Wakf Board from 2014-2015 to 2019-20 (till date);

(e) the list of employees availed House Building Advances from Wakf Board and the details of there repayment particulars; and

(f) whether it is a fact that misappropriation of funds have been taken in the Wakf Board; if so, the details thereof and the action taken by the Government in this regard?

Minister for Scheduled Caste Development, Minorities Welfare, Disabled Welfare and Senior Citizen Welfare:- (a) Yes, Sir. Details are placed on the Table of the House and there are 2892 cases are pending in Courts in this regard.

(b) Yes, Sir. The Government have sealed the Telangana State Wakf Board on 07-11-2017.

(c) Promotions and enhancement in slaries were given to all employees by a single Resolution. The details are placed on the Table of the House.

(d) Statement is placed on the Table of the House.

(e) Sri Syed Sirajuddin & Sri Anwar Khan, Office Subordinates have taken the House Building Advance and same is recovering in 90 & 70 Instalments respectively @ 5% interest.

(f) No, Sir.

Statement to L.A.Q.No.210 (Starred) part-(a)

S. No.	Name of the Erstwhile District	Area under Encroachment in Acres
1	Adilabad	9189.12
2	Hyderabad	1469.28
3	Karimnagar	60.03
4	Khammam	143.31
5	Mahaboobnagar	7864.38
6	Medak	23782.03
7	Nalgonda	1400.02
8	Nizamabad	23.12
9	Rangareddy	13480.25
10	Warangal	12.37
	Total:	57423.91

Statement to L.A.Q.No.210 (Starred) part-(c)

Sl.No	Name of Employees	Designation		
		Previous Post	Promoted As	Tenure in the Previous Post
1	2	3	4	5
	Assistant Secretary			
1	Sri Syed Mohammed	Superintendent	Assistant Secretary	10 yrs
2	Sri Ameer Ahmed	Superintendent	Assistant Secretary	9 yrs
3	Sri Qazi Syed Noorullah	Superintendent	Assistant Secretary	4 yrs
4	Sri Syed Aqeel Hasan	Superintendent	Assistant Secretary	4 yrs
5	Sri Mohd. Mansoor Ahmed	Superintendent	Assistant Secretary	4 yrs
6	Sri Sameem Arif	Superintendent	Assistant Secretary	3 yrs
	Superintendent			
1	Sri Mutaher Hussain	Senior Assistant	Superintendent	4 yrs
2	Sri Syed Doulath Hussain	Senior Assistant	Superintendent	32 yrs
3	Mohammed Ali	Senior Assistant	Superintendent	10 yrs
4	Mohd. Dastagir	Senior Assistant	Superintendent	8 yrs
	Senior Assistant			
1	Mujahid Ali Khan	Junior Assistant	Senior Assistant	31 yrs
2	Syed Shakeel Hasan	Junior Assistant	Senior Assistant	27 yrs
3	Zakiuddin Ahmed Shafeeq	Junior Assistant	Senior Assistant	27 yrs
4	Ahmed Inayath Ali Salabath	Junior Assistant	Senior Assistant	26 yrs
5	Khaja Najmuddin	Junior Assistant	Senior Assistant	26 yrs
6	M.A. Saleem	Junior Assistant	Senior Assistant	26 yrs
7	Mohd. Abdul Subhan	Junior Assistant	Senior Assistant	26 yrs
8	Syed Jaleel Ahmed	Junior Assistant	Senior Assistant	24 yrs

9	Md. Giyasuddin	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
10	Waseemuddin Sarwari	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
11	Mohammed Faqruddin	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
12	Qazi Abdul Hakeem	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
13	Syed Asad Hussain Tirmizi	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
14	Mohd. Ghouse Mohiuddin	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
15	Mohammed Faizmohmmad	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
16	Siraj Pasha	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
17	Basha Hayyum Khan	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
18	Mohd. Naseer Khan	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
19	M.A. Waheed	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
20	Mohd. Zahed	Junior Assistant	Senior Assistant	20 yrs
21	Davood Khan	Junior Assistant	Senior Assistant	17 yrs
22	Smt. Feroz Tasneem	Junior Assistant	Senior Assistant	12 yrs
23	Mohd. Shujath Ali Khan	Junior Assistant	Senior Assistant	27 yrs
	Senior Assistant			
1	M.A. Rahman Owais	Computer Operator	Senior Assistant	15 yrs
2	Yousuf Pasha	Computer Operator	Senior Assistant	10 yrs
3	Mohammed Amminuddin Qureshi	Computer Operator	Senior Assistant	9 yrs
4	Syed Asjad Hussain	Computer Operator	Senior Assistant	9 yrs
5	Mohammed Ghouseuddin Khan	Computer Operator	Senior Assistant	9 yrs

Statement to L.A.Q.No.210 (Starred) Part-(d)

The Details of Annual Income and Expenditure of Wakf Board.

Year	Income	Expenditure
01-04-2014 to 31-03-2015	Rs.11,75,93,091.97	Rs.11,75,93,091.97
01-04-2015 to 17-12-2015	Rs.68,60,07,55.97	Rs.68,60,07,55.97
01-12-2015 to 31-03-2016	Rs.21,73,75,707.44	Rs.21,73,75,707.44
01-04-2016 to 31-03-2017	Rs.52,12,79,867.00	Rs.52,12,79,867.00
01-04-2017 to 31-03-2018	Rs.62,35,37,981.59	Rs.62,35,37,981.59
01-04-2018 to 31-03-2019	Rs.94,62,08,588.59	Rs.94,62,08,588.59
01-04-2019 to 30-09-2019	Rs.62,49,64,766.77	Rs.62,49,64,766.77

MAHATMA GANDHI NATIONAL RURAL EMPLOYMENT GUARANTEE SCHEME

*246-Q.- Sri Abraham V.M.:- Will the Minister for Panchayat Raj and Rural Development be pleased to state:

(a) whether it is a fact that sanitation works are being taken up in villages under Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme;

(b) if so, the village-wise details of districts till now; and

(c) the details of the progress of the construction of Vykunta Dhamalu and Dumping Yards?

Minister for Panchayat Raj and Rural Development:- (a) Yes Sir.

(b) Annexure-I enclosed.

(c) So far, 11,978 no. of Vykunta Dhamam were sanctioned and 10,678 nos. are taken up. Regarding dumping yards with segregation shed, 11155 are sanctioned and 8243 are taken up are shown in Annexure-II.

Annexure-I to LAQ.No.246 (Starred) Soakpits (as on 10-03-2020)

S.No	District	Sanctioned	Taken up	Expenditure (Rs. in crores)
1	Adilabad	65413	28374	9.18
2	BhadradriKothagudem	148110	33054	7.69
3	Jagtial	61438	30597	9.16
4	Jangaon	49279	14142	4.15
5	JayashankerBhopalapally	62405	12026	3.18
6	JogulambaGadwal	50032	17030	5.50
7	Kamareddy	77064	48196	16.23
8	Karimnagar	88997	30133	9.67
9	Khammam	181096	57219	15.81
10	KumramBheem(Asifabad)	60455	27574	7.79
11	Mahabubabad	116686	35718	12.05
12	Mahabubnagar	98716	50136	13.77
13	Mancherial	69862	57374	11.08
14	Medak	59188	29868	11.58
15	Medchal	1181	314	0.04
16	Mulugu	30644	1897	0.44
17	Nagarkurnool	79369	18862	5.46
18	Nalgonda	135008	43167	10.98
19	Narayanpet	44115	20110	6.45
20	Nirmal	47961	23970	7.94
21	Nizamabad	81787	32988	11.30
22	Peddapalli	75316	50371	19.25
23	RajannaSirsilla	71486	24267	9.36
24	Rangareddy	32564	13255	3.93
25	Sangareddy	62230	26348	9.22
26	Siddipet	85915	47228	17.96
27	Suryapet	47094	24523	6.38
28	Vikarabad	89572	30049	9.00
29	Wanaparthy	37875	16558	4.53
30	Warangal (Urban)	26548	11531	2.93
31	Warangal Rural	108882	45218	13.90
32	YadadriBhuvanagiri	43037	24488	8.57
	Total	2289325	926585	284.49

Annexure-II to LAQ.No.246 (Starred) Dumping Yards with Compost pit and segregation shed and VaikuntaDhamam (as on 10-03-2020)

S.No	District	Dumping Yard with Compost pit and Segregation shed			VykuntaDhamam		
		No. of GPs Sanctioned	No. of GPs Taken up	Expenditure (Rs. in crores)	No. of GPs Sanctioned	No. of GPs Taken up	Expenditure (Rs. in crores)
1	Adilabad	466	464	0.83	466	385	4.86
2	BhadradriKothagudem	445	361	0.69	351	291	1.72
3	Jagtial	378	345	0.13	376	353	8.28
4	Jangaon	280	275	0.18	273	268	3.31
5	JayashankerBhopalapally	184	31	0.05	228	209	2.96
6	JogulambaGadwal	220	17	0.06	218	153	0.85
7	Kamareddy	522	496	0.64	519	485	3.35
8	Karimnagar	174	113	0.16	313	282	3.93
9	Khammam	451	9	0.17	572	568	6.03
10	KumramBheem(Asifabad)	71	7	0.10	334	294	1.39
11	Mahabubabad	450	161	0.20	431	402	3.06
12	Mahabubnagar	418	176	0.18	414	371	1.18
13	Mancherial	309	280	0.26	311	259	0.75
14	Medak	444	406	2.60	436	299	7.28
15	Medchal	12	7	0.00	7	5	0.07
16	Mulugu	67	2	0.05	120	94	1.07
17	Nagarkurnool	454	283	0.24	447	419	1.44
18	Nalgonda	835	823	1.24	805	748	2.75
19	Narayanpet	194	18	0.09	251	78	0.30
20	Nirmal	334	116	0.39	396	395	6.79
21	Nizamabad	528	521	2.53	525	519	8.04
22	Peddapalli	159	4	0.07	255	255	3.35
23	RajannaSirsilla	255	255	0.16	254	254	3.22
24	Rangareddy	327	244	1.37	547	509	3.09
25	Sangareddy	575	571	4.93	625	623	11.69
26	Siddipet	477	466	2.71	459	445	12.47
27	Suryapet	459	425	0.06	473	437	2.75
28	Vikarabad	563	561	1.16	420	236	1.58
29	Wanaparthy	187	19	0.02	235	214	1.09
30	Warangal (Urban)	121	23	0.00	126	126	1.75
31	Warangal Rural	399	396	2.80	393	389	3.30
32	YadadriBhuvanagiri	397	368	0.14	398	313	2.58
	Total	11155	8243	24.22	11978	10678	116.30

PROMOTION OF TOURISM SECTOR

*241-Q.- Sarvasri Balka Suman, Beeram Harshavardhan Reddy and Ravi Shankar Sunke:- Will the Minister for Prohibition, Excise, Tourism and Culture be pleased to state:

(a) the measures being taken up by the Government to encourage tourism sector in the State;

(b) the programmes taken up for the development of tourism sector during the past 5 years;

(c) the details thereof;

(d) whether there are any proposals to develop new tourism circuits; and

(e) if so, the details thereof?

Minister for Prohibition, Excise, Tourism and Culture:- (a) Yes Sir.

(b) The following Programmes taken up by the Government for Development of Tourism Sector:

1. Augmentation of Tourism Infrastructure facilities;

2. Package Tours, Capacity Build for Service Providers;

3. Accommodation Facilities;

4. Helicopter Rides, Flight Package Tours;

5. Operating Museum on wheels each;

6. Cruise packages, Eco-Tourism;

7. Water Fleet;

8. Training programmes, Printing of Tourism Destination Promotional Material, Participation in various road shows;

9. Organizing World Tourism Day Celebrations to encourage Stakeholders;

10. Organizing International Kite Festival, Bathukamma Festival, Buddha Jayathi Festival and also participation in various Fairs/Festivals in National and International level;

11. Establishment like Home stay Scheme and Tourism Clubs too.

(c) Every year the Department celebrates Buddha Jayanthi festival at Hyderabad coinciding with Buddha Pournima and World Tourism Day Celebrations.

International Kite Festival coinciding with Makara Sankranthi in association with the Ministry of Tourism, Government of India from 2016-2020 in a grand manner.

(d) Yes Sir.

(e) The Government has submitted the following tourism circuits to Ministry of Tourism, Government of India for consideration and sanction.

1. Development of Pilgrimage and Nature Tourism Circuit in Mahaboobnagar District under Swadesh Darshan Scheme with an estimated cost Rs. 101.72 Crores.

2. Development of Eco-Tourism Circuit in Manchirial District under Swadesh Darshan Scheme with an estimated cost of Rs. 98.00 Crores.

3. Proposals of Temple and Recreation at Jogulamba Gadwala District, under PRASAD Scheme with an estimated cost of Rs. 52.22 Crores.

CONSTRUCTION OF BRIDGE ON GODAVARI RIVER AT PARNASALA

*133-Q.- Sarvasri Podem Veeraiah, Komatireddy Rajgopal Reddy and Turupu Jayaprakash Reddy:- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to construct bridge on Godavari River at Parnasala in Dummugudem Mandal;

(b) if so, the details thereof; and

(c) the time by which the construction of the said bridge will be taken up and completed?

Minister for Roads and Buildings:- (a) No Sir.

(b) Does not Arise.

(c) Does not arise.

ROAD REPAIRS AT DUBBAK CONSTITUENCY

*188-Q.- Sri Solipeta Ramalingareddy:- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether it has been brought to the notice of the Government that roads are being damaged in Dubbak Constituency in transporting the silt from the construction site of Mallanna Sagar; and

(b) if so, the time by which the repairs of such roads will be completed?

Minister for Roads and Buildings:- (a) Yes Sir.

(b) It is proposed to take up repairs on the damaged roads and will be completed shortly.

NATIONAL HIGHWAY CORRIDOR BETWEEN SIRONCHA, MAHARASHTRA AND NAGARJUNASAGAR

*275-Q.- Sarvasri Balka Suman, Nomula Narsimhaiah and Saidi Reddy Shanampudi:- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to develop the National Highways Corridor from Sironcha at Maharashtra Border to Andhra Pradesh Border at Nagarjunasagar;

(b) if so, the quantum of funds allocated and the present status of the same; and

(c) the time by which the entire stretch will be completed and the reasons for delay therefor?

Minister for Roads and Buildings:- (a) Yes Sir.

(b) An amount of Rs. 1790 Crores have been sanctioned for 349 Kms covering in Ten Projects, out of which 305 Kms are completed.

(c) The entire stretch is likely to be completed by 2022. The reasons for delay are placed on the table of the House as Annexure.

Annexure to the LAQ No.275 (Starred)

Details of Projects Sanctioned on NHs connecting Sironcha and Nagarjunsagar

S.No	NH-No	NH- Section/ Chainage	Name of the project	Length in Km	Sanctioned cost in Rs. Crs	Physical Progress in %	Date of Completion/ Likely Date of Completion	Remarks
1	353 C	Mahadevpur to Bhupalapally / Km 25/0 to Km 59/2	Widening to 2 Lane with paved shouldes under EPC	33.733	206.13	88.5 % work completed	02.06.2020	Work substantially completed, likely to be completed by 02.06.2020.
2		Km 59/2 to Km 61/2 (Bhupalapally Town Limits)	Widening to 4 lane with paved shoulders	2	13.42	100%	15.11.2016	Work completed
3		Km 61/2 to Km 67/2 (Bhupalapally Town Limits)	Existing Four Lane with median. PR work taken up during 2015-16	6	4.44	100%	29.12.2016	Work completed
4		km.67/2 to Km 109/0	Widening to 2 Lane with paved shouldes under Corridor Approach	41.36	153.21	93% work completed	-	The contractor has demobilized on 25-10-2018 without completing balance works and road safety items.
5			Construction of HLB at km 69/8-10 ,km 79/8-10 & at km 98/8-10		9.08	100%	15.05.2017	Work completed
6	365	Mangalwarpet to Mallampally / km.154/0 to 127/0	Widening to 2 Lane with paved shouldes under EPC	33	158.65	100%	08.03.2016	Work completed and toll is being collected by NHAI
7		Jamandlapally – Mallampally / Km. 121/0 to 154/0	Widening to 2 Lane with paved shouldes under EPC	33	192.67	78% work completed	03-07-2020	26kms work completed, likely to be completed by July'2020.
8		Tanamcherla to Jamandlapally / km.72/600 to 121/0	Widening to 2 Lane with paved shouldes under EPC	48.4	177.18	100%	08.01.2016	Work completed and toll is being collected by NHAI
9		Nakrekal to Thanamcherla section/ Km 0/0 to Km 72/6	Widening to 2 Lane with paved shouldes under EPC	66.56	605.08	90.45 % Work completed	31.03.2020	Work substantially completed, likely to be completed by March'2020.
10*	565*	Nakrekal to Nagarjunasagar / Km 0/0 to Km 85/06	Widening to 2 Lane with paved shouldes under EPC	85.06	270	48.37 km completed. MoRTH has foreclosed the work on 30.09.2019.		The estimate for balance work for Rs. 547.92 Crore submitted to Ministry which is under sanction.
				349.11	1789.86			
Details of Projects Under Sanction								
1	353C	Telangana Border to Mahadevpur / Km 10/0 to Km 25/0	Proposed for periodical renewal (7.0 m wide) for the year 2019-20	15	12	-	-	Work under sanction
2*	565*	Nakrekal to Nagarjunasagar / Km 0/0 to Km 85/06	Widening to 2 Lane with paved shouldes under EPC	36.69	547.92	-	-	Balance work is under sanction at Ministry. Work will be grounded in 2020 and likely to be completed by 2022-23.

Note: * same work

INTEGRATED DISTRICT OFFICE COMPLEXES

*281-Q.- Sarvasri S. Rajender Reddy, M. Sanjay Doctor and Athram Sakku:- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) the time by which the Integrated District Office Complexes will be completed;

(b) whether all new districts are provided with Integrated District Offices Complexes; and

(c) if so, the details thereof?

Minister for Roads and Buildings:- (a) 10 No. of complexes are to be completed by 31.03.2020, 6 No. of complexes are to be completed by 31-06-2020, 3 No. of complexes are to be completed by 31-10-2020, 5 No. of complexes are to be completed by 31-12-2020, 1 No. of complex is to be completed by 31-03-2021 and details are placed on the Table of the House as Annexure-I.

(b) The Integrated District Offices Complexes are sanctioned in the 27 Districts, details are placed on the Table of the House as Annexure-II.

(c) Government have sanctioned 27 Integrated District Offices Complexes for an amount Rs. 894.50 crores.

Apart from the Integrated District Offices Complexes sanction have been accorded for Rs. 118.50 crores for the construction of Residential Quarters for Collectors, Joint Collectors, DRO's & Other Officers in 21 Districts of Telangana State.

Annexure-I to LAQ No.281(Starred)

Sl. No.	Name of the Districts	Nos	Status of Work	Likely date of Completion
1	Peddapalli, Jagityal, Jangaon, Warangal(Urban), Nizamabad, Kamareddy,Medchal-Malkajgiri, Rangareddy(Shamshabad), Vikarabad, Siddipet	10	90% completed	31-03-2020
2	Kothagudem, Komarambheem-Asifabad,Sircilla-Rajanna,Gadwal-Jogulamba, Wanaparthy, Mahaboobnagar	06	75% completed	31-06-2020
3	Khammam,Bhongir-yadadri, Medak	03	50% completed	31-10-2020
4	Suryapet,Mancherial, Mahabubabad,Nagarkurnool, Nirmal	05	25% completed	31-12-2020
5	Jayashanker-Bhoopalpally	01	10% completed	31-03-2021
6	Karimnagar and Warangal (Rural)	02	Work not started	Site not finalized
7	Mulugu and Narayanpet	02	-	Not sanctioned
8	Sangareddy, Adilabad, Nalgonda and Hyderabad	04	-	Collectorates are functioning in the existing buildings
	TOTAL	33		

Annexure-II to LAQ No.281(Starred)

Sl.No	Name of the District
1	Asifabad,
2	Nirmal,
3	Mancherial
4	Kothagudem,
5	Khammam
6	Peddapalli,
7	Siricilla-Rajanna,
8	Jagityal
9	Jangoan,
10	Warangal (Urban)
11	Jayashankar-Bhupalpally,
12	Warangal(Rural)
13	Mahaboobabad
14	Gadwal, Jogulamba,
15	Wanaparthy
16	Nagarkurnool,
17	Mahaboobnagar
18	Nizamabad,
19	Kamaraddy
20	Medak,
21	Siddipet
22	Medchal,
23	RR(Shamshabad),
24	Vikarabad
25	Bhongir-Yadadri
26	Suryapet &
27	Karimnagar

WELFARE OF BEEDI WORKERS

*242-Q.- Smt. Gongidi Sunitha:- Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with Labour Department to consider beedi workers as Un-organized Sector Workers;

(b) if so, the number of workers registered as such; and

(c) the details thereof?

Minister for Labour Employment Training and Factories and Skills Development:- (a) No Sir.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

PAY REVISION AND RETIREMENT AGE FROM 58 TO 61 FOR GOVERNMENT EMPLOYEES

*168-Q.- Sarvasri Duddilla Sridhar Babu, Komatireddy Rajgopal Reddy, Smt. Anasuya Dansari, Sarvasri Podem Veeraiah and Turupu Jayaprakash Reddy:- Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there are proposals for Pay Revision to the State Government Employees;

(b) whether it is also a fact that their superannuation age limit will be enhanced from 58 to 61 years;

(c) if so, the time by which the said proposals will be implemented; and

(d) whether there is any proposal under consideration of the Government to cancel C.P.S. and to implement the Old Pension Scheme?

Minister for Finance:- (a) Yes Sir.

(b) The matter is under consideration of the Government.

(c) The Pay Revision Commission is working on its terms of reference and necessary action will be taken soon after submission of its report.

(d) No Sir.

AGRICULTURAL INDUSTRY AT DUBBAK

*184-Q.- Sri Solipeta Ramalinga Reddy:- Will the Minister for Information Technology and Industries be pleased to state:

(a) whether the Government has identified the need to establish any Agri. based industry in Dubbak Constituency; and

(b) if so, the time by which it will be established?

Minister for Informatioon Technology, Industries and Municipal Administration and Urban Development:- (a) Yes Sir. Government has identified potential for promoting Industries based on Poultry, Dairy, Animal feed, Multi-commodity processing for grains and Pack house and processing industry for fruits and Vegetables.

(b) The Industries Department is making efforts to identify private entrepreneurs who can invest in a suitable Agro processing industry.

INDUSTRIES THROUGH TS-IPASS

*225-Q.- Sarvasri Bigala Ganesh, Rohith Reddy and Narender Nannapuneni:- Will the Minister for Municipal Administration, Urban Development and Industries be pleased to state:

(a) the number of industries established through TS-iPASS in the State;

(b) the number of investments attracted so far;

(c) the employment opportunities generated through these industries; the details thereof?

Minister for Municipal Administration, Urban Development and Industries:- (a) As on 03-03-2020, 11,946 units have been established through TS-iPASS in the State and out of which 8931 units has started their operations and the remaining are at various stages of implementation.

(b) So far an amount of Rs. 196082.97 Crores is the investment. Out of which an amount of 86259.95 Crores have already been invested in the 8931 units, which have started their operations.

(c) A total number of 13,74,727 employment opportunities have been generated and in the coming days once the operations in full fledged units commence, more employment will be generated.

INFRASTRUCTURE FACILITIES TO COMMERCIAL OFFICE SPACES

*232-Q.- Sarvasri K.P. Vivekanand, Maganti Gopinath and Madhavaram Krishna Rao:- Will the Minister for Municipal Administration, Urban Development and Information Technology and Communications be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Hyderabad City stands first in utilization of commercial office space while comparing with Bangalore City;

(b) whether any measures are being taken to provide infrastructure facilities in proportionate to the increased utilization of the same; and

(c) if so, the details thereof?

Minister for Municipal Administration, Urban Development and Information Technology and Communications:- (a) Yes Sir.

(b) Yes Sir.

(c) The following are the details:-

(i) Several new flyovers and underpasses have been established in the Madhapur/ Gachibowli area.

(ii) TSIIC has taken up road widening of all the strategic roads in the Financial District.

(iii) Metro line has been extended to the Raheja Mindspace junction and companies have been encouraged to use Metro.

(iv) A new 19 Kilometer Light Metro is proposed from KPHB to Wipro Junction/ Financial District that will cover residential areas of Kukatpally Housing Board, Miyapur and surrounding areas to the Western IT corridor.

(v) Government is also focusing on spreading the IT to other areas of the city including Uppal, Kollur, Kompally, Rajendranagar and other areas for dispersing the IT and in effect decongesting the Western Corridor.

DECLARATION OF 2020 AS ARTIFICIAL INTELLIGENCE YEAR

*238-Q.- Sarvasri Gadari Kishore Kumar, S. Rajender Reddy and Saidi Reddy Shanampudi:- Will the Minister for Municipal Administration, Urban Development and Information Technology and Communications be pleased to state:

(a) whether it is fact that Government has declared 2020 as Artifical Intelligence year;

(b) if so, the details of programmes be taken up under this;

(c) whether it is possible to bring rapid changes in Agriculture, Education and Health Sectors by using this Artificial Intelligence; and

(d) the details thereof?

Minister for Municipal Administration, Urban Development and Information Technology and Communications:- (a) Yes Sir.

(b) During the year of ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) Government will be focusing on promoting development and implementation of new AI based solutions, conduct skiling programs on AI, provide encouragement for AI startups and innovation and arganize AI hackathons on state's priority problems.

(c) Yes Sir.

(d) Many commonly faced challenges in the areas of healthcare, education and agriculture can be resolved using AI applications.

In healthcare, Telangana government is taking up a joint initiative with intel, PHFI and IIIT Hyderabad to take up AI based work on five areas, namely diagnostics, health service optimization, Village specific 360 degree health & social strategy, preventive public health and Treatment protocal discovery.

For Agriculture, Telangana is partnering with Jio to develop AI solutions that woud help the farmers in identifying pests of an early stage, sowing the right type of crops and optimum usage of fertilizers and pesticides. Government will also take up similar projects to make the education systems more efficient.

SANCTION OF AMANGAL JUNIOR COLLEGE BUILDING

*150-Q.- Sri Gurka Jaipal Yadav:- Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government has acquired the land belonging to Junior College at Amangal;

(b) if so, whether the Government has sanctioned Building to the said Junior College; and

(c) the time by which the building will be completed and facilities will be provided to the students?

Minister for Education:- (a) No Sir.

(b) No Sir.

(c) Does not arise.

MINIMUM SUPPORT PRICE TO PADDY

*132-Q.- Sri Duddilla Sridhar Babu:- Will the Minister for BC Welfare, Food and Civil Supplies and Consumer Affairs be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Government is not able to provide Minimum Support Price (MSP) to paddy in the State with special reference to peddapalli and Jayashankar Bhupalpalli Districts;

(b) the modalities in providing Minimum Support Price to paddy; and

(c) the measures taken to provide Minimum Support Price to Paddy in the State and also above mentioned districts?

Minister for Backward Classes Welfare, Consumer Affairs, Food and Civil Supplies:- (a) No, the State Government has ensured Minimum Support Price for the paddy produce of the farmers of not only Peddapalli and Jayashankar Bhupalapalli districts but also for the farmers of all the districts of the State who brought their paddy to the Paddy Purchase Centres.

(b) (i) The Paddy purchases in the State of Telangana by providing MSP to the farmers for their produce are undertaken by Telangana State Civil Supplies Corporation through Paddy Purchase Centres operated by IKP Groups, PACS, DCMS, GCC and HACA etc.,.

(ii) These agencies opened 3670 Paddy Procurement Centres in all the mandals covering all the villages and the paddy brought by the farmers to the PPCs is purchased at MSP without imposing any restrictions on the quantity of paddy provided the quality of paddy confirms to FAQ specifications fixed by Govt. of India vide Lr.No. 82/2019-S&I of Ministry of Consumer Affairs, F&PD, Department of F&PD dt. 27-09-2019.

(iii) The paddy procurement operations under MSP are undertaken online in Online Procurement Management system (OPMS)

application and payment of value of paddy at MSP is made online directly to the farmer's Bank account within the specified period.

(c) The Govt. of India has fixed MSP at Rs.1835/- and Rs.1815/- per Quintal of paddy of Grade-A and Common varieties respectively for KMS 2019-20.

✢ Action plan is prepared well in advance of commencement of harvesting of paddy of each crop season based on the paddy production estimates of Agriculture Department, for purchase of paddy by providing MSP.

✢ Based on estimated arrivals PPCs are opened in almost all the Mandals covering all the Villages.

✢ Wide publicity on MSP operations of Paddy and FAQ specifications is given through posters and pamphlets.

✢ Required number of new/ once used gunnies are positioned in PPCs well in advance of paddy arrivals.

✢ Arrangement of necessary infrastructure like weighing scales, Moisture meters and tarpaulins at the PPCs is made in advance.

✢ Transportation arrangements for positioning of Gunnies at PPCs and shifting of paddy from PPCs to Rice Mills are made.

✢ Paddy brought by the farmers to the PPCs conforming to FAQ specifications is purchased through OPMS (Online Paddy Management System) and the payment is made online directly to farmers account through OPMS.

Second Telangana Legislative Assembly

List of UnStarred Questions for Which Answers Have Been Placed On 16/03/2020

Sl No	Q No	Members	Party	Minister	Department	Subject	Placed Date
1	158	Smt. Anasuya Dansari Sri Bhatti Vikramarka Mallu, Sri Podem Veeraiah, Sri Duddilla Sridhar Babu, Sri Komatireddy Rajgopal Reddy, Sri Turupu Jayaprakash Reddy	INC	Agriculture	Agriculture & Cooperation	Rythu Bandhu Scheme	16/03/2020
2	192	Smt. Anasuya Dansari Sri Bhatti Vikramarka Mallu, Sri Duddilla Sridhar Babu, Sri Abraham V. M.	INC	Panchayat Raj & Rural Development	Panchayat Raj and Rural Development	Continuation of Abhaya Hastham Scheme	16/03/2020
3	148	Sri Gurka Jaipal Yadav	TRS	Roads and Buildings	Transport, Roads and Buildings	Road Widening at Talakondapally Centre Road	16/03/2020

RYTHU BANDHU SCHEME

*158-Q.- Smt. Anasuya Dansari, Sarvasri Bhatti Vikramarka Mallu, Podem Veeraiah, Duddilla Sridhar Babu, Komatireddy Rajgopal Reddy and Turupu Jayaprakash Reddy:- Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that some of the farmers are not getting Investment support under Rythu Bandhu Scheme in the State;

(b) if so, the measures to be taken by the Government in this regard;

(c) whether it is a fact that the Government is not implementing the waiver of crop loans to the farmers;

(d) whether it is also a fact that Banks are not sanctioning fresh loans to farmers unless they clear off the old loans; and

Minister for Agriculture, Co-operation and Marketing:- (a&b) The bills for Kahrif and Rabi 2019 were submitted/under submission to the Treasury to the extent of Bank details received from the Farmers. The bills are being cleared in a phased manner, as per the availability of funds.

(c) No, Sir.

(d) No, Sir.

(e) Does not arise.

CONTINUATION OF ABHAYA HASTHAM SCHEME

*192-Q.- Smt. Anasuya Dansari, Sarvasri Bhatti Vikramarka Mallu and Duddilla Sridhar Babu:- Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the previous Government has started Abhaya Hastham Scheme for the safety of Self Help Group woman aged 18 to 60 years in the undivided State;

(b) whether it is also a fact that after bifurcation the said scheme was totally ineffective;

(c) whether it is fact that approximately 26 lakhs woman joined and paid Rs.1800 crores as their share by the time of stoppage of the scheme; and

(d) if so, whether there is any propsal to continue Abhaya Hastham scheme and the manner in which the said share amount will be paid?

Minister for Panchayat Raj and Rural Development:- (a) Yes Madam/Sir.

(b) No Madam/Sir, after introduction of 'AASARA' Pension Scheme from November 2014, most of Abhaya Hastham pensioners were migrated to Aasara pension scheme as the quantum of pension amount was Rs.1,000/- to 2,016/- per month from June' 2019.

(c) No Madam/Sir, under Abhaya Hastham scheme a total of 23.28 lakh Self Help Group woman were enrolled in Telangana State and Rs. 484.78 crores is their share.

(d) The matter is under the examination of the Government of Telangana.

ROAD WIDENING AT TALKONDAPALLY CENTRE ROAD

LAQ 148-Q.- Sri Gurka Jaipal Yadav:- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to widening the road (Roads and Buildings) at the Talakondapally Mandal Head Quarters; and

(b) if so, the time by which it will be completed for better transport facilities?

Minister for Roads and Buildings:- (a) No Sir.

(b) Does not arise.

"PUBLISHED UNDER RULE 347 OF THE RULES OF PROCEDURE AND CONDUCT OF BUSINESS IN THE TELANGANA LEGISLATIVE ASSEMBLY AND PRINTED AT ASSEMBLY PRESS, PUBLIC GARDENS, HYDERABAD."